UNIVERSITETET I AGDER

Møteprotokoll: Universitetsstyret (25.06.2015)

Universitetsstyret

Dato: 25.06.2015

Sted: "Verftet", Ny-Hellesund

Arkivsak: **Error! Reference source not found.**

Saksliste

Vedtakssaker

45/15 Godkjenning av innkalling . . . 3
46/15 Godkjenning av saksliste . . . 4
47/15 Godkjenning av protokoll fra forrige møte . . . 5
48/15 Styrets strategidrøfting . . . 6
49/15 Plan 2015 - status juni 2015 . . . 7
50/15 Klage på rektorvalget -2. valgomgang . . . 35
51/15 Orientering om opptaket 2015 . . . 83
52/15 Rapport fra referansegruppa for kvalitetssikringssystemet - oppf . . . 86
53/15 Regnskapsrapportering 1. tertial 2015 . . . 114
54/15 Utvidelse av Campus Grimstad . . . 143
55/15 Etablering av aksjeselskap - Mechatronics Innovation Lab AS . . . 144
56/15 Internfordeling 2015 - Revidert budsjett . . . 187
57/15 Utlysning av to åremålsstillinger som viserektorer . . . 218
58/15 Forslag til utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Fa . . . 221
59/15 Utlysning av åremålsstilling som dekan ved Fakultet for humanior . . . 226
60/15 Forslag til utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Ha . . . 229
61/15 Forslag til utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Fa . . . 234
62/15 Forslag til utlysningstekst for tilsetting i midlertidig 100 % s . . . 239
63/15 Forslag til utlysningstekst for tilsetting i midlertidig 100 % s . . . 243
64/15 Referat- og rapportsaker 25.6.15 . . . 246
65/15 Tilsetting i midlertidig 20 % stilling som professor II (kallels . . . 286
66/15 Tilsetting i midlertidig 20 % stilling som professor II (kallels . . . 287
67/15 Tilsetting i midlertidig 20 % stilling som professor (kallelse) . . . 299
68/15 Tilsetting i fast 100 % stilling som universitetsdirektør ved Un . . . 300
69/15 Lokale lønnsforhandlinger 2015 - forhandlingsfullmakter . . . 301

Orienteringssaker

4/15 Informasjonsutveksling . . . 302

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/00062**
Saksbeh.: **Elin Gauslaa**
Dato: **17.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Godkjenning av innkalling

Forslag til vedtak:
Innkallingen godkjennes

Tor A. Aagedal

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/00062**
Saksbeh.: **Elin Gauslaa**
Dato: **17.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Godkjenning av saksliste

Forslag til vedtak:
Sakslisten godkjennes

Tor A. Aagedal

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/00062**
Saksbeh.: **Elin Gauslaa**
Dato: **17.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Forslag til vedtak:
Protokollen godkjennes

Tor A. Aagedal

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/00062**
Saksbeh.: **Seunn Smith-Tønnessen**
Dato: **17.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Styrets strategidrøfting

Forslag til vedtak:
Styret ber universitetsdirektøren utarbeide forslag til Plan 2016 iht styrets signaler i dette møtet, utgående strategiplan og utfordringer identifisert i Utdannings- og Forskingsmelding 2014.

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder
Skriv inn hva saken gjelder
UiAs strategi er utarbeidet for perioden 2010-2015. Det er naturlig nok ikke startet en ny strategiprosess like i forkant av rektor- og styreskifte. Denne prosessen må starte i 2016. Universitetet skal utarbeide et plandokument for 2016. Universitetsdirektøren vurderer at gjeldende strategi kan legges til grunn, men ønsker at styret vurderer om det er tilleggssignaler administrasjonen skal ta med inn i plan- og budsjettarbeidet i høst.
Universitetsdirektøren legger opp til at styret diskuterer føringer for Plan 2016 i styreseminaret 24. juni. Dette er en oppfølging av styrets vedtak i S-sak 42/15 Utdannings- og forskningsmelding, der styret som pkt 3 i vedtaket sa *«Styret diskuterer utfordringene som egen sak på junimøtet»*.
Viserektorene vil holde hver sin presentasjon knyttet til disse utfordringene som innledning til styrets diskusjon.
Utdannings- og forskningsmeldingen er tilsendt styret i egen ekspedisjon og kan lastes ned fra:
http://www.uia.no/content/download/45510/413299/file/Utdannings-%20og%20forskningsmelding%202014.pdf

Det vises også til egen sak i styremøtet 25. juni med halvårsrapportering på Plan 2016.

UiAs strategi finnes for øvrig elektronisk her:
http://www.uia.no/om-uia/tall-og-fakta/universitetets-strategi

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02969**
Saksbeh.: **Helge S.Møll/Seunn Smith-Tønnessen**
Dato: **18.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Plan 2015 - status juni 2015

Forslag til vedtak:
Styret tar status for Plan 2015 per juni 2015 til orientering.

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder
Universitetsstyret skal etter årshjulet for virksomhetsstyring behandle en halvårig statusrapport for årsplanen i sitt junimøte.
Statusrapporten viser at UiA i all hovedsak er i rute ift de mål som ligger i planen. Mange styringsparametere måles kun på årsbasis, der det er mulig er prognoser satt inn i tiltakstabellen.
Det er positive avvik på styringsparametere knyttet til søkertall. Primærsøkere pr studieplass gjennom SO var 2,45 (mål 2,3) og i lokalt opptak 3,44 (mål 3,1).
Styret er kjent med at målet om EU/NFR-inntekter som ligger i strategiplanen for 2015 ikke vil bli nådd. Det er god aktivitet og fremgang, men etterslepet fra tidligere år er for stort til at strategimålet kan nås. I tillegg varsler universitetsdirektøren at målet på 30 disputaser i 2015 ikke vil bli nådd, foreløpige prognoser tilsier at resultatet blir 25.

Saksunderlag
Den årlige handlingsplanen ble vedtatt av styret i novembermøtet 2014 (S-sak 118/14). Plandokumentet består av en oversikt over hovedsaker for 2015 og en tiltakstabell. Universitetets plan skal underbygge UiAs strategi og samtidig svare på Kunnskapsdepartementets bestilling og format for årsplanen.
Sektormålene for 2015 er

1) Høy kvalitet i utdanning og forskning
2) Forskning og utdanning ved velferd, verdiskaping og omstilling
3) God tilgang til utdanning
4) Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem.

UiAs Plan 2015 knytter seg til disse sektormålene.
Hovedsakene for UiA i 2015 er

1. øke forskningsaktiviteten og forskningskvaliteten gjennom ekstern finansiering, ved
    a. deltakelse i Horisont 2020
    b. NFR, RFF og andre forskningsfinansieringskilder
2. øke gjennomstrømmingen i studiene
3. kvalitetsutvikling og kvalitetssikring ved UiA
    a. kvalitet gjennom samspill mellom forskning og utdanning
    b. systematisk arbeid med utvikling av kvalitet i studier og forskerutdanning
4. lederrekruttering og lederutvikling, herunder utdannings- og forskningsledelse
5. UiA som regional utviklingsaktør
6. profesjonsutdanning og profesjonsforskning
7. videre gjennomgang av studieporteføljen, herunder hvordan en kan samarbeide med andre aktører i sektoren, styrke kvaliteten og drive samlet mer effektivt
8. bygge nasjonalt ledende miljøer
    a. lærerutdanningene
    b. andre satsinger, herunder MatRIC, SFI, MIL (Sørlandslab), Norcowe
9. Det digitale universitetet

Til Plan 2015 var det ved styrebehandlingen knyttet en tiltakstabell, bygget etter UiAs strategidokument. Tiltakstabellen inneholder de styrevedtatte styringsparameterne. En tilsvarende tiltakstabell med statusangivelser per 31.12.2014 ble presentert ved behandlingen av årsrapporten for 2014 (S-sak 27/15, 19.3.2015).
Vedlagt denne saken er en oversikt over status ift hovedmålene pr juni, samt tiltakstabellen for 2015, med angivelse av status per juni 2015 (eller fra siste registrering av de kvantitative måltallene). Det er kun de to kolonnene som heter STATUS som er endret fra styrets tidligere behandling (markert med blå bakgrunn).

Vedlegg:

Plan 2015 – status juni 2015

Universitetets plandokument består av en innledning med presentasjon av de viktigste utfordringene og satsingsområdene for 2015, en risikovurdering og en konkret tiltaksliste knyttet til universitetets strategi.

På studiesida må UiA fortsatt vie stor oppmerksomhet til å sikre kvalitet i alle ledd først og fremst ut fra egne ambisjoner, men også for å være best mulig forberedt til NOKUTs reakkreditering av kvalitetssikringssystemet i 2016 eller 2017. Det blir også en stor utfordring å sikre god gjennomstrømming i lys av det svært høye antall studenter per vitenskapelig ansatt.

1. Øke forskningsaktiviteten og – kvaliteten gjennom ekstern finansiering (sektormål 1)

a) Deltakelse i Horisont 2020

Plan 2015	Status juni 2015
Deltakelse i Horisont 2020 vil fremme bygging og utvidelse av internasjonale forskernettverk, økt samarbeid med industrien, større muligheter for rekruttering internasjonalt, internasjonalt samarbeid om doktorgradsutdanning, flere publikasjoner sammen med internasjonale samarbeidspartnere, og dermed bidra til vitenskapelig kvalitet ved UiA. Det er nødvendig at UiAs ledelse på alle nivåer bidrar til å motivere og legge til rette til at fagmiljøene deltar i Horisont 2020. Mens fokuset ved UiA i FP7 var å mobilisere de miljøer som var mest klar for å delta (willing, able and ready), satser UiA på en bredere tilnærming i Horisont 2020, med forventning om at alle institutter bidrar. Alle fakultetene skal identifisere forskningsmiljøene som har potensiale for å nå opp i Horisont 2020 og skal legge til rette for at disse lykkes. Ut fra fakultetenes identifisering, skal det konkretiseres mål på institusjonsnivå.	I 2015 er posisjoneringsaktiviteter viktig for å utvide deltakelsen fra UiA i H-2020. Vi har lagt vekt på å kommunisere behovet for langsiktig strategisk planlegging, for posisjoneringsaktivitet og å få tak i og videresende informative dokumenter fra kommisjonen så tidlig som mulig. For flere av områdene er nå foreløpige arbeidsprogram for perioden 2016-2017 tilgjengelige, og disse er distribuert til fagmiljøene for at de kan begynne sin tilnærming til prosjekter og søknader for den perioden. UiA har søkt prosjektetableringsstøtte fra NFR og fått tildelt en rammebevilgning på opp til 1.3 mill for deltakelse i H-2020. (Disse midlene kan dekke 50 % av kostnadene.)
Følgende tiltak er et ledd i UiAs interne mobiliseringsstrategi: Deltakelse i Horisont 2020 tas opp i ledermøtene på alle nivå, i universitetets og fakultetenes forskningsutvalg, og i Universitetsstyret. I 2015 skal det diskuteres og vedtas flere insentivordninger i forhold til Horisont 2020, bl.a. endringer i budsjettmodellenes resultatbaserte forskningsdel. I forhold til den administrative organiseringen, har UiA i 2014 introdusert en modell med fakultetskontakter som skal gjøre det lettere for den enkelte forskeren å komme i kontakt med støtteapparatet og føre til tettere samarbeid mellom støtte på fakultetsnivå og fellesadministrasjonen. I 2015 skal det interne støtteapparatet på UiA sentralt og i samarbeid med fakultetene videreutvikles. Et fokus vil være tettere samarbeid mellom forskningsadministrasjon og økomoniadministrasjonen. For å øke UiAs deltakelse i Horisont 2020 er det nødvendig at flere forskningsmiljøene blir klare for å være partnere i EU-konsortia,	Deltakelse i H-2020 er tatt opp på ledermøte ved Fakultet for humaniora og pedagogikk og Fakultet for kunstfag. Etter invitasjon fra instiutt, fagmiljø og enkeltpersoner er det også informert mer spesifikt om muligheter for de respektive, noe som vil fortsette. Det er vedtatt at ved ERC-tildelinger legges det ytterligere 20 % til prosjektet, men videre insentiv for deltakelse i H-2020 er ikke drøftet. Vi informerer jevnlig bredt om mulighetene for finansiell og administrativ støtte til utarbeidelse av prosjekt og søknader. For å øke deltakelse i H-2020 legger vi blant annet vekt på å få forskere til å delta i COST-

utvikle sine internasjonale nettverk og utvikle større prosjekter. To tiltak er spesielt viktig i denne sammenhengen: Organisering i forskningsgrupper, som ble gjennomført på institusjonsnivå i 2013-2014, og som vil bidra til mer samarbeid internt. I det videre arbeidet vil det være fokus på at de – per i dag 66 - forskningsgruppene videreutvikles og bygges opp, og at gruppene legger en langsiktig plan for deltakelse i store eksterne prosjekter. Det andre er økt fokus på å rekruttere vitenskapelige ansatte med erfaring fra eller potensiale til å utvikle større prosjekter.	nettverk, og er i gang med informasjon på ledermøter på fakultetene om denne ordningen (strategiske nettverk finansiert av EU). Utviklingen av forskningsgruppene er tatt videre gjennom et seminar for forskningsgruppeledere i januar. Seminaret hadde bred deltakelse. Det planlegges en oppfølging av dette.
UiA jobber også med mobilisering i samarbeid med regionale aktører. I 2014 ble det opprettet en ny stilling i samarbeid med Sørlandets Sykehus HF og forskningsinstituttene Agderforskning og Teknova. I 2015 vil fokus være på å implementere samarbeidet og utvikle prosjektene der aktørene i felleskapet kan delta i Horisont 2020. UiA er også i tett dialog med Sørlandets Europakontor, som er et bindeledd mellom de akademiske miljøene på Sørlandet og bedriftene. Forskningsrådet (både regionalt kontaktperson og NCPere), Regional Forskningsfond og Innovasjon Norge er også viktige samarbeidspartnere for å mobilisere UiA-forskere internt og øke deltakelse i samarbeid med arbeid- og næringslivet.	Den felles stillingen mellom SSHF, Agderforskning og Teknova er nå operativ. Implementering av samarbeidet pågår, og vil konkretiseres i felle arrangementer i løpet av høsten. I forhold til Sørlandets Europakontor har vi konsultasjoner rundt ordningen Creative Europe, som vi også planlegger et felles arrangement rundt i høstsemesteret, samt EIP AHA. UiA deltar som arrangør av informasjonsmøter og søknadsskrivingsseminarer i samarbeid med NFR, RFF og IN, og dette vil fortsette.

b) NFR, RFF og andre forskningsfinansieringskilder

Plan 2015	**Status juni 2015**
Gode forskningsmiljøer trenger tid og ressurser for å utvikle seg. Eksterne finansieringskilder – Horisont 2020, Forskningsrådet, regionale midler og midler fra industrien er nødvendig for å øke forskningsaktiviteten, spesielt gjennom stipendiat og postdocstillinger, og stimulerer samtidig til samarbeid, nettverksbygging og kvalitetsutvikling. UiA ligger langt under gjennomsnitt av de norske universiteter når det gjelder å innhente eksternt finansiert forskningsprosjekter. Det arbeides systematisk med å utvikle søkerkompetanse og gode prosjektforslag som kan nå opp i nasjonal og internasjonal konkurranse.	I de to søknadsfristene som har vært til NFR våren 2015 har UiA sendt inn flere store søknader om forskerprosjekt. Til fristen 27. mai ble det sendt inn 17 prosjekter i kategorien Fri Prosjektstøtte (FRIPRO), hvorav fire er en del av Fellesløft III, FRIPRO Toppforsk. I tillegg er det blitt sendt inn flere store søknader i de tematiske programmene både i februar og mai. Sammenlignet med tidligere år er det ingen ting som tyder på en nedgang i antall søknader som sendes inn til NFR. Arbeidet pågår med å bistå og oppfordre forskerne til å søke ekstern finansiering.
I tillegg til de tiltak som retter seg mot Horisont 2020, kan følgende tiltak nevnes: Videreføring av den strategiske tildeling til fakultetene slik at vitenskapelig bemanning kan styrkes for å gi rom for søknader og arbeid med eksternt finansiert virksomhet. I 2015 skal det diskuteres på institusjons og fakultetsnivå hvordan søknadsaktiviteten kan telle i	Det er økt søknad til den interne ordningen med prosjektutviklingsstøtte, noe som tilsier gode prosesser og økt søknadsaktivitet i miljøene. Vi er i ferd med å implementere de felles kvalitetsutviklings- og kvalitetssikringsrutinene

regnskapet for forskningsproduksjon som grunnlag for beregning av forskningstid. Videreføring av prosjektutviklingsstøtte, som skal gi forskningsgrupper rom for å utvikle prosjekter. Den enkelte vitenskapelige ansatte må bli bevist sitt ansvar til å hente inn eksterne midler.	som UiA nå har vedtatt. Dette arbeidet pågår i tett samarbeid med fakultetene.

2. Øke gjennomstrømmingen i studiene

a) Bachelor- og masternivå

Plan 2015	**Status juni 2015**
Studiepoengproduksjonen pr. heltidsekvivalent har gått noe ned siden 2009. Dette ble også påpekt i siste etatstyringsmøte. Gjennomstrømming på normert tid ligger på under 50% for både bachelorprogram, masterprogram og 4 årig lærerutdanning. Kunnskapsministeren har lagt stor vekt på at institusjonene må arbeide med å øke gjennomstrømmingen. UiA har de siste årene arrangert ny og utsatt eksamen i forbindelse med ordinær eksamensperiode i påfølgende semester. Analyser indikerer at dette er en av årsakene til nedgangen i studiepoengproduksjonen siden 2009. Fra og med studieåret 2014 2015 går UiA tilbake til den tidligere ordningen med ny/utsatt eksamen innen midten av påfølgende semester. Det gjenstår å se hvilken innvirkning endringen har på studiepoengproduksjonen.	Antall nye studiepoeng pr egenfinansiert heltidsekvivalent gikk opp fra 46,5 i 2013 til 47,0 i 2014. Det er for tidlig å fastslå om dette har sammenheng med endret tidspunkt for ny/utsatt eksamen. Det arbeides med pilotprosjekter innen enkelte studieprogram for å øke gjennomstrømmingen. UiA har sendt deltakere til konferansen European First Year Experience (EFYE 2015) ved UiB der deltakerne skal dele ulike erfaringer og forskning på hva som virker og ikke virker når lærestedene tilrettelegger for best mulig gjennomføring i studiene. Høsten 2015 etablerer MatRIC to sentre for matematikk-førstehjelp der studenter på begge kampus kan få veiledning knyttet til matematikk i ulike studier.

b) Ph.d.-nivå

Plan 2015	**Status juni 2015**
Siden UiA har blitt universitet, har UiA kontinuerlig utviklet sine doktorgradsprogrammer, og har per i dag fem programmer med fjorten spesialiseringer. I 2014 blir det avlagt 27 ph.d.-grader ved UiA. Tilsvarende tall for 2013 var 18. Det strategiske målet er 30 kandidater i 2015.	Det er i vårsemesteret 2015 avlagt 5 ph.d.-grader ved UiA. Det er lite realistisk å oppnå det strategiske målet i 2015. Estimert antall ph.d.-grader i 2015 er 25.
Selv om UiA har jobbet målrettet for å bygge opp kvaliteten i forskerutdanningen, har UiA utfordringer i forhold til gjennomstrømning. Utfordringer er i stor grad knyttet til doktorander som begynte i oppstarten av UiAs ph.d.-programmer, der forskerutdanningen ikke var like systematisk	Det jobbes med tiltakene slik de er beskrevet i Plan 2015. Høsten 2015 startes det opp et programlederforum, dvs for alle som er leder av en spesialisering. Her er det meningen å kunne diskutere utfordringene rundt blant annet

som i dag. Det er iverksatt tiltak for at nye doktorander og doktorander på de nye programmene får en god start fra begynnelsen og et godt doktorgradsforløp som legger til rette for gjennomføring på normert tid. Tiltak som er i gang satt: UiS, UiN og UiA har i samarbeid utviklet et program for veilederopplæring, som ble gjennomført to ganger i 2014. Programmet er kontinuerlig under utvikling og vil bli gjennomført en gang i 2015. UiA har også satt større fokus på å sikre inntakskvaliteten på stipendiater og at ph.d.-kandidatene blir tett integrert i forskningsgruppene fra starten. Dette innebærer både en nær fysisk lokalisering til forskningsgruppen, og en sterkere vekt på felles faglige aktiviteter. På flere fakulteter ble det innført 90 % -seminar, og fakultetene vurdere flere milepæler underveis. I de fakultære ph.d.-utvalgene på UiA er det satt fokus på gjennomstrømningsproblematikken i forskerutdanningen og det er vedtatt å legge insentiver i budsjettmodellen for bedre gjennomstrømning fra 2016. Det vil likevel ta tid for de tiltakene vil vise seg i statistikken, siden de doktorander som tas opp nå, forventes å disputere om tre år, og de doktorander som har begynt for flere år siden og ikke er uteksaminert enda, vil merkes i statistikken når disse disputerer.	gjennomstrømning. Ikke minst i forhold til å dele «best practice»
Ved forrige reakkreditering av kvalitetssikringssystemet pekte den sakkyndige komiteen på at kvalitetssikringsrutinene for ph.d.-studiene er mindre detaljerte enn på bachelor- og masternivå. UiA bør bl.a. utarbeide bedre rutiner for å følge opp progresjonen i ph.d.-kandidatenes arbeid.	Universitetets forskningsutvalg har i løpet av vårsemesteret vedtatt rutiner for programevaluering. Flere program skal evalueres i 2015.

3. Kvalitetsutvikling og kvalitetssikring ved Universitetet i Agder (sektormål 1)

a) Kvalitet gjennom samspill mellom forskning og utdanning.

Plan 2015	**Status juni 2015**
Sammenhengen mellom forskning og utdanning bør synliggjøres på flere nivåer: • på institusjonsnivå, eksempelvis ved at toppsatsingsområdene også knyttes til studier, blant annet signatur- og bærebjelkestudiene • på fakultets- og instuttnivå, eksempelvis ved at studieprogrammenes profil i noen grad reflekteres i forskningsgruppenes arbeid • på studieprogramnivå, eksempelvis ved å relatere bachelor- og masteroppgaver til forskningsprosjekter • på emnenivå, eksempelvis ved at undervisning og pensum gjenspeiler både internasjonal, nasjonal og lokal forskning og ved bruk av undervisningsmetoder som gjennom forskning har vist seg å gi godt læringsutbytte (f.eks. enquiry i juss)	Vil avhenge av oppfølging av kartleggingen som er nevnt under.

Hvis UiA lykkes med bevisstgjøring og synliggjøring av sammenhengen mellom forskning og utdanning på alle nivåer, vil dette kunne bidra til at undervisning og forskning fremstår som likeverdige og integrerte oppgaver. For UiA, som et ungt universitet med stort fokus på profesjonsforskning og anvendt forskning, bør en slik kobling/synliggjøring kanskje være enklere å få til enn ved andre institusjoner med store grunnforskningsmiljøer.	
Styret har i forbindelse med studieporteføljegjennomgangen bedt om at sammenhengen mellom forskning og utdanning kartlegges. Dette arbeidet er påbegynt i 2014 og skal sluttføres i 2015. Flere tiltak er påbegynt og må videreutvikles for en tettere kobling: Obligatorisk bacheloroppgave, å bruke masterstudenter som assistenter i forskningsprosjekter og i undervisningen, å integrere masterstudenter og PhD-kandidater i forskningsgruppene.	De fleste fakultetene har levert innspill til kartleggingen. Planen er å legge fram en sak for studieutvalget og forskningsutvalget for å diskutere hvordan oppfølgingen kan gjøres.

b) Systematisk arbeid med utvikling av kvalitet i studier og forskerutdanning

Plan 2015	**Status juni 2015**
UiAs kvalitetssikringssystem skal reakkrediteres, sannsynligvis i 2016. Det forventes at NOKUTs kriterier for evaluering av kvalitetssikringssystemene vil være endret til da, og at evalueringen vil ha tydelig fokus på programkvalitet. I forberedelsene til reakkrediteringen må det blant annet arbeides med å tydeliggjøre rollen som studieprogramleder.	Det er omfattende prosesser i gang i NOKUT, men forslag til endringer er ennå ikke sendt på høring. Det er viktig å ha fokus på den forestående reakkrediteringen av kvalitetssikringssystemet i hele organisasjonen. Gjennomført pilotprosjekt i studieprogramledelse har bekreftet at det er behov for avklaring av rollen som studiekoordinator og forholdet til instituttlederrollen. Pilotprosjekket vil bli fulgt opp høsten 2015.
UiA vurderer løpende, blant annet med utgangspunkt i NOKUTS målsettinger, tiltak for å øke kvaliteten i utdanningene og forskerutdanningen. tiltak for å øke studentenes egeninnsats vil være sentrale.	Det vises til årets rapport fra Referansegruppa for kvalitetssikringssystemet og omtalen av at det pågår et nokså omfattende arbeid i NOKUT med mulig omlegging av NOKUTS arbeid med kvalitetsutvikling og kvalitetskontroll i sektoren. Sentralt i dette arbeidet er økt fokus på læringsutbytte, tilrettelegging for god og effektiv læring og tiltak som kan bidra til bedre gjennomstrømming. Referansegruppa anbefaler at UiA følger denne utviklingen nøye og vurderer tiltak som kan gjøre UIA best mulig i stand til å følge opp aktuelle sentrale føringer. Studentenes egeninnsats og betydningen for studiekvaliteten har vært tema i pilotprosjektet i studieprogramledelse. Innen flere studier arbeides det med å forbedre

	den faglige oppstarten, bl.a. med vekt på å få studentene tidlig i gang med faglige oppgaver. Planlagte kurs i forbindelse med studiestart 2015 har fått ytterligere økt faglig fokus.
Handelshøyskolen arbeider med internasjonal akkreditering. Kvalitetssikringsrutiner er en sentral del av dette arbeidet. Erfaringer fra arbeidet med internasjonal akkreditering vil være viktig i det videre arbeidet med å utvikle UiAs kvalitetsikringssystem.	Handelshøyskolens arbeid med internasjonal akkreditering har vært positivt både for fakultetet og for hele institusjonen. Handelshøyskolen har bl.a. informert om sine erfaringer på LES-samling.

4. Lederrekruttering og lederutvikling, herunder utdannings- og forskningsledelse

(sektormål 1)

Plan 2015	Status juni 2015
UiA har gjennomført et program for forskningsledelse, og er i ferd med å utvikle et program i utdanningsledelse. Det skal gjennomføres et pilotprosjekt i programledelse i 2015 for signatur- og bærebjelkestudiene.	Pilotprosjekt i studieprogramledelse er gjennomført.
Utdannings- og forskningsledelse, og sammenhengen mellom disse, vil være er sentralt i opplæringen for nye faglige ledere.	
Instituttlederne er sentrale i arbeidet med utdannings- og forskningsledelse. For at instituttlederne skal kunne ivareta disse oppgavene, må administrative oppgaver i størst mulig grad utføres av institutt- eller fakultetsadministrasjonen.	
Det vil bli satt i gang et lederopplæringsprogram for alle nye instituttledere og dekaner høsten 2015.	Funksjonsperiodene for styret og faglige ledere er for mange forlenget ut 2015. Det gjør at lederopplæringsprogrammet for nye dekaner og instituttledere vil komme i gang senere.

5. UiA som regional utviklingsaktør (sektormål 2)

Plan 2015	Status juni 2015
UiA har i dag et utbredt samarbeid med nærings-, arbeids- og samfunnsliv. Det har vært et systematisk arbeid gjennom flere år for å være et relevant universitet for regionen, for å kunne ta noen relevante ledende nasjonale posisjoner og for å kunne bidra og bistå i internasjonalt samarbeid. UiA deltar i de aller fleste regionale utviklingsprosesser, blant annet fylkeskommunale FoU-strategier, innovasjonsplaner,	UiA har hatt felles *Råd for samarbeid med arbeidslivet* (RSA) med Høgskolen i Telemark (HiT). Etter at samarbeids- og fusjonsprosjektet ble avsluttet har aktiviteten i forhold til RSA blitt liggende i påvente av avgjørelser om sammenslåing av HiT og Høgskolen i Buskerud og Vestfold.

kommunale næringsplaner og byutviklingsstrategier, bilaterale bedriftsprosjekter, klyngesamarbeid m.m. Når det gjelder det siste er UiA aktiv i regionens nettverk, ARENA-prosjekter og GCE-prosjekt. Både ved å delta i styrer og strategisk arbeid, men også på faglig side ved aktivt FoU-samarbeid i konkrete prosjekter.	Universitetsbyprosjektene i hhv Kristiansand og Grimstad fortsetter med konkrete handlingsplaner. Samarbeidet med næringsklyngene fortsetter. Arena Eyde-nettverket fikk fått NCE-status i begynnelsen av juni.
Det er stor bredde i UiAs deltagelse på den regionale arena, både faglige og i mer administrative samarbeidsprosjekter.	Som et eksempel kan nevnes at UiA leder arbeidet med implementering av digital eksamen ved Ansgar teologiske høgskole, og har påtatt seg opptaksarbeidet.
UiA deltar aktivt i VRI (Virkemidler for regional utvikling, forsking og innovasjon), og har også en prosjektledelse innenfor energi og teknologi. VRI har som hovedmål å mobilisere til samarbeid mellom bedrifter/bedriftsnettverk og akademia, og har vært en katalysator i å utvikle relasjoner mellom næringsliv og UiA.	
UiA har vært og er veileder for flere Nærings-phder i forskjellige fagfelt, som organisasjonsteori, prosessinnovasjon, materialteknologi og offshore teknologi.	UIA har til sammen 7 kandidater som er tatt opp som nærings ph.d.
UiA har i 2014 fått fem stipendiater innen programmet Offentlig sektor PhD.	UiA har til sammen 5 kandidater som er tatt opp som offentlig ph.d. Til sammen er det 25 i Norge
Universitetet har et bredt og betydelig samarbeid om utdanningstilbud rettet særskilt mot offentlig sektor og har formelle samarbeidsorganer med utdanningssektoren (Faggruppe for utdanning), helsesektoren (Overordnet samarbeidsorgan OSO mellom UiA, SSHF og kommunene) , velferdssektoren (Praxis-sør) og NAV. I disse organene er det stort fokus på å kartlegge og drøfte tiltak for å møte offentlig sektors behov for utdanning, forskning, utviklingsarbeid og etter- og videreutdanning. Gjennom Kompetansetorget er det lagt til rette for at arbeids- og næringslivet kan etablere samarbeid med studenter om prosjekter knyttet til bachelor - eller masteroppgaver.	Etablert samarbeid er videreført og videreutviklet. Det er likevel potensiale for økt samarbeid med både offentlig og privat sektor om både ordinære studier og EVU-tilbud.

6. Profesjonsutdanning og profesjonsforskning (sektormål 2)

Plan 2015	Status juni 2015
Profesjonsfagene er sentrale i UiAs profil. Sammen med Universitetet i Stavanger (UiS) og Universitetet i Nordland (UiN) satser UiA på å ta en nasjonal posisjon ift velferdsprofesjoner. Universitetsnettverket med de tre universitetene etablerte i september 2014 en egen forskerskole innenfor Professions-Oriented and Practice-Relevant Research in the fields of Health, Welfare and Education. I 2015 vil det jobbes med å gi de første stipendiatene på programmet et godt første år i forskerskolen.	Forskerskolen «PROFRES» er godt i gang. Samlingen høsten 2016 blir lagt til UiA. Det er i løpet av vårsemesteret søkt om nasjonal finansiering gjennom NFR. Til sammen 5 kandidater fra UiA er med i forskerskolen.
Universitetsstyret har satset på profesjonsforskning med å bruke flere stipendiatstillinger på det, i tillegg til de som var øremerket. UiA har også etablert en intern møteplass innen profesjonsforskning, Nettverk for profesjonsrettet forskning (Pronett). Her er også forskere fra Sørlandet Sykehus HF, Sørlandets kompetansesenter (Statped) og kommunene invitert. Målet er å utvikle et sterkt forskningsmiljø på tvers av profesjonsutdanningene. Nettverket skal stimulere til forskning av god kvalitet, internasjonalt samarbeid og økt publisering	Nettverket er god gjenge og har i løpet av våren 2015 hatt flere seminarer og samlinger gjennom PRONETT. Våren 2015 er det delt ut ca. 500.000,- i småforsk-midler. I tillegg er ph.d.-kandidatene som er med i nettverket stimulert med et internasjonalt reisestipend.
Det er startet et arbeid for økt samarbeid om undervisning i profesjonsutdanningene ved UiA. Det foreligger en skisse til et treårig prosjekt (Profund) organisert på tilsvarende måte som Pronett. Et av målene er å se fag og profesjonsfag i sammenheng og utnytte synergieffekter.	Samarbeidet organiseres som et prosjekt forankret i universitetets ledelse og finansieres som et prøveprosjekt over for eksempel 3 år. Arbeidet organiseres i nært samarbeid med PRONETT (eventuelt som en del av PRONETT), med arbeidsgrupper sammensatt av representanter for profesjonsutdanningene knyttet til utdanning, helse og sosial.
For GLU og BLU er det organisert en systematisk nasjonal følgeforskning for å bidra til systematisk arbeid med implementering av de nye rammeplanene med tanke på høyest mulig kvalitet i utdanningene.	Arbeidet i de to følgegruppene følges nøye, særlig av Avdeling for lærerutdanning og LU-styret.

7. Videre arbeid med studieporteføljegjennomgang, herunder hvordan en kan samarbeide med andre aktører i sektoren, styrke kvaliteten og drive samlet mer effektivt

(sektormål 1 og 3)

Plan 2015	Status juni 2015
I 2012 resulterte porteføljegjennomgangen i at styret pekte ut signatur- og bærebjelkestudier. Videre ble det fremmet forslag om nedlegging av noen små studier og om å vurdere samlokalisering av studier som tilbys på begge campuser. I 2015 skal det arbeides videre med utvikling av studieporteføljen blant annet i lys av den nasjonale debatten om strukturendringer. En del av dette arbeidet vil være å kartlegge sammenhengen mellom utdanning og forskning. Videre skal det arbeides med implementering av vedtatte endringer.	Arbeidet med å kartlegge sammenhengen mellom forskning og utdanning er i gang. Det er foreløpig ikke intiert noen ny debatt om forestående strukturendringer og mulige konsekvenser for utviklingen av UiAs studieportefølje. Dette må ha stor oppmerksomhet framover.

8. Nasjonalt ledende miljøer

a) lærerutdanningene (sektormål 1 og 3)

Plan 2015	Status juni 2015
Universitetet i Agder vil ta en nasjonal rolle når det gjelder lærerutdanning. UiA har i dag meget stor bredde i sine lærerutdanningstilbud: Barnehagelærerutdanning, Grunnskolelærerutdanning 1-7, femårig Grunnskolelærerutdanning 1-7, Grunnskolelærerutdanning 5-10, femårig Grunnskolelærerutdanning 5-10, Faglærerutdanning i musikk, Faglærerutdanning i drama, Lektorutdanning for trinn 8-13, Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfaglærere og Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere. I tillegg tilbys emner innen faglærerutdanning for tospråklige. Høsten 2015 settes det i gang Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU) i samarbeid med Universitetet i Nordland. UiA har god søkning til sine lærerutdanninger. Grunnskolelærerutdanningene og barnehagelærerutdanningen er definert som bærebjelkestudier, og den nye lektorutdanningen bør få samme status. UiA vil fortsatt utnytte de faglige fortrinn som matrisemodellen kan gi.	UiA har fortsatt god søkning til sine lærerutdanninger, og har styrket sin posisjon i forhold til mange andre institusjoner m.h.t. attraktivitet for søkere.
Bredden i tilbudene gir positiv synergieffekt og et godt grunnlag for variert kompetanseoppbygging i relevante fag og forskningsområder. Som stor lærerutdanningsinstitusjon vil UiA satse målrettet på videreutvikling av faglig og pedagogisk kvalitet i tett samarbeid med praksisinstitusjonene i regionen. UiA har sterke fag- og forskningsmiljøer knyttet til alle lærerutdanningsfagene, særlig innenfor matematikk, der universitetet i 2013 fikk Senter for fremragende utdanning, MatRIC - Centre for Research, Innovation and Coordination of Mathematics Teaching).	Fagmiljøene som er involvert i lektorutdanningene, deltar også i utviklingen av profesjonsfaget, som som består av lærerutdanningsfaget pedagogikk og fagdidaktikk. Kontakten med praksisfeltet er ytterligere styrket ved etableringen av en hospiteringsordning for faglærere, og ved at praksislærere inviteres til faglig "påfyll" ved universitetet. Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdannig vil kreve en enda

	sterker tilknytning til praksisfeltet.
UiA ønsker å opprettholde stor bredde i tilbudene om lærerutdanning, og har som mål å øke antall studieplasser særlig på de femårige mastertilbudene. En vesentlig økning i antall studieplasser kan vanskelig skje uten tilføring av nye studieplasser. Dette kan gi utfordringer m.h.t. praksisplasser.	Antall praksisplasser er fortsatt en utfordring, særlig siden de nye utdanningene krever fagspesifikk praksis.
UiA er aktivt med i i de fire nasjonale satsningene for etter- og videreutdanning av lærere: Kompetanse for kvalitet, Ungdomstrinn i utvikling/Skolebasert kompetanseutvikling, Kompetanse for mangfold (fra 2016) og Kompetanse for fremtidens barnehage.	UiA deltar som planlagt. Det er krevende å skulle skaffe til veie gode fagfolk både i grunnutdanningene og i de nasjonale satsingene. Ideelt sett burde det være de samme som var involvert begge steder, for å sikre overføring av kunnskap og erfaring. Det oppstår også en sårbarhet ved at mange oppdrag hviler på enkeltpersoner.

b) **Andre satsinger, herunder MatRIC, SFI-søknadene, Sørlandslab, Norcowe** (Sektormål 4: solide fagmiljøer)

Plan 2015	**Status juni 2015**
Universitetet har i tillegg til lærerutdanningene utpekt sykepleierutdanningen, ingeniørutdanningen og økonomiutdanningene som bærebjelkestudier. I 2015 vil det bli økt fokus på å utvikle relevante forskningsområder innen disse fagfeltene. Dette gjelder også signaturstudiene mekatronikk og utøvende rytmisk musikk. UiA har per i dag følgende satsinger innenfor forskning: - Senter for integrert krisehåndtering (CIEM) - Senter for e-helse - Multimodalitet og kulturendring	Senter for integrert krisehåndtering (CIEM) forbereder SFF-søknaden. Miljøet har blitt partner i ett nytt stort EU-prosjekt, og har organsiert en stor internasjonal konferanse (ISCRAM) i mai. CIEM har også sendt en søknad til FRIPRO Toppforsk. Senter for e-helse har sendt to EU-søknader i våren. En evaluering av senteret er satt i gang. Multimodalitet og kulturendring blir avsluttet som satsingsområde i sommer 2015.
Universitetets strategiplan sier at UiA i 2015 skal ha tre etablerte forskningsgrupper som er godt kvalifiserte for søknader om status innenfor NFRs senterordninger. Videre sier strategiplanen at det er et mål at UiA har minst tre fagmiljøer som er godt kvalifisert for søknader om status innenfor NOKUTs ordninger med sentre for fremragende utdanning. Per i dag har UiA et Senter for fremragende utdanning (SFU) innen matematikklæring, MatRIC. UiA er også partner i et Forskningssenter for miljøvennlig energi innen offshore vindenergi, NORCOWE. I 2014 var UiA med i to søknader om Senter for forskningsbasert innovasjon, en innen offshore mekatronikk, som UiA leder, og en innen innovasjon i reiseliv, der UiA er partner. Senteret «"SFI Offshore Mechatronics" som UiA leder, ble innvilget høsten 2014. Senteret består av flere bedrifter med hovedvekt på regional tilknytning, blant annet National Oilwell Varco, MH Wirth og Cameron, samt flere	Avtalen med NFR om SFI Offshore Mechatronics ble undertegnet i april 2015. Viktig for senteret er også startbevilgningen i Revidert nasjonalbudsjett til *Mechatronics Innovation Lab* (MIL – "Sørlandslab"). Et forarbeid er i gang med sikte på ny søknad om senter for fremragende utdanning.

nasjonale og internasjonale FoU-institusjoner, som NTNU, Aalborg universitet, Teknova, HiÅlesund og Aachen Universitet. SFI'en har et budsjett på til sammen 192 mill. kroner.	
To miljøer ved UiA forbereder seg til utlysning av Senter for fremragende forskning (SFF): det er UiAs satsingsområde Senter for integrert krisehåndtering (CIEM) og Center for Coastal Research (CCR), som er etablert i samarbeid med Havforskningsinstituttet/ Flødevigen.	Begge miljøer, CIEM og CCR, forbereder seg til SFF-søknaden. Begge har sendt søknad til NFRs nye ordning FRIPRO Toppforsk i juni.
I samarbeid med næringslivet, blant annet noen av verdens fremste teknologibedrifter, har UiA utarbeidet konkrete faglige og økonomiske planer for et senter for teknologiutvikling, teknologikvalifisering og pilottesting av ny og innovativ teknologi. Senteret som går under navnet *Mechatronics Innovation Lab* (MIL), har fokus på mekatronikk der UiA har en ledende posisjon. Teknologi for fremtidens næringsliv står sentralt i planene. Det legges opp til at MIL skal være en del av UiA, samtidig som det skal være et tett samarbeid med næringslivet. MIL vil være en viktig basis for langsiktig industriell forsking med delfinansiering fra større programmer i Norges forskningsråd som SFF, SFI, FME og veikart for nasjonal forskningsinfrastruktur. Med sitt tette samarbeid med næringslivet vil MIL være et spesielt godt utgangspunkt for å få finansiering fra Horizon2020. Det er imidlertid et stort behov for utstyrsinvesteringer i oppstartsfasen, og det trengs ekstra investeringsmidler utover forskningsfinansiering og forventet støtte fra næringslivet. Universitetsstyret behandlet MIL i styresak S 106/13 og S 57/14 og gjorde vedtak om å fortsette arbeidet i tråd med fremlagte planer. Dersom nødvendig finansiering kommer på plass, kan det være mulig å ha ferdig et første byggetrinn medio 2016.	Revidert nasjonalbudsjett (mai 2015) inneholdt startbevilgning til *Mechatronics Innovation Lab* (MIL – "Sørlandslab").

9. Det digitale universitet (alle sektormål, særlig 1, 3 og 4)

Plan 2015	**Status juni 2015**
UiA vil fortsatt satse på prosjektet Det digitale universitet som startet i 2012. Viktige satsningsområder i 2015 vil være: • Storskala implementering av digital eksamen. • Bruk av digitale verktøy i utvikling og kvalitetssikring av studiene. • Oppstart av systematisk gjennomgang av emner med fokus på sammenheng mellom fleksible og varierte lærings- og evalueringsformer. • Videreutvikling av infrastruktur, herunder å legge til rette for selvbetjente opptak til bruk i undervisning (flipped classroom, blended learning). • ADILA-prosjektet ADILA (Agder Digital Learning Arena)	Implementering er gjennomført og det planlegges ytterligere skalering av digital eksamen. DDU og PULS har startet et arbeid med gjennomgang av evalueringsformer . En rekke studier er i gang med å omarbeide sine studier med tanke på mer varierte undervisningsformer. Office 365 er tilbudt alle studenter og skal videreutvikles til å bli et redskap som vitenskapelig ansatte kan bruke i undervisningen.

er en felles organisering av de stipendiatstillingene som styret har tildelt for å forske på digital læring på universitetet, sammen med andre aktuelle stipendiater på fakultetene.	Videokonferanserommene er oppgradert. ADILA-prosjektet går videre og har gjennomført flere interne seminarer. Høsten 2015 er det planlagt interne seminarer hver måned. I tillegg har DDU bidradd til finansiering av en rekke andre prosjekter.

Sektormål 1	UiAs strategiplan 2010-2015	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Status per 30.6.2015 ift. mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Status per 30.6.2015 ift. tiltak 2015
1	**Studiene ved UiA skal være etterspurt av studenter og anerkjent av fagmiljøene nasjonalt og internasjonalt. Attraktive studier og et godt læringsmiljø skal sikre en god og voksende søkning til universitetet, og bidra til å sikre ressursgrunnlaget for kvalitetsutviklingen ved institusjonen.**	En økende andel av studiesøkerne i Norge har UiA som førstevalg.	Antall primærsøkere pr studieplass: SO: 2,3 LOK: 3,1	Antall primærsøkere pr studieplass 15.4.2015: SO: **2,46** LOK: **3,44**	Fortsatt satsing på kvalitet i studier.	Tidligere og primært digital markedsføring overfor søkere.		Dette er videreført og videreutviklet, med godt resultat i 2015.
					Synliggjøring av sterke fagmiljøer i media.			Det sendes i tillegg brev til alle førsteprioritetsøkere.
						Bedre balanse mellom faglige og sosiale tiltak ved studiestart, i informasjonsmateriell og aktiviteter. Kursing av studenter – psykososial profil.		Det er arbeidet videre med faglige tiltak ved studiestart.
						Videreføre forsøk med fortløpende opptak til enkelte masterprogram.		Fortløpende opptak er gjennomført på enkelte masterprogram.
			Antall studenter pr vitenskapelig årsverk: 17,5	Antall studenter pr vitenskapelig årsverk: **21,0** (NOKUT-portalen 2014)	Bidra i ulike rekrutteringsaktiviteter (messer, skolebesøk m.m.)	Videreutvikle websidene og bistå i faglig kommunikasjonsarbeid.	Fortsette arbeidet med å styrke finansieringen av UiA	Lobbyvirksomhet har vært medvirkende til at KUF-komiteen har bedt om ny gjennomgang av finansieringen av universiteter og høyskoler.
						Iverksette pilotprogram for utdanningsledelse		Pilotprogram i studieprogramledelse er gjennomført.
		De store utdanningsprogrammene ved UiA har god søking og gode tilbakemeldinger i nasjonale evalueringer.	Antall registrerte studenter pr 1.10 (totalt): 11 000	høsten 2014: **11 030,** våren 2015: **10 392**	Piloter med tiltak for å øke studiepoengproduksjon og gjennomføring på normert tid.	Forberede pilottiltak i samarbeid med fakultetene	Utrede fremtidig dimensjonering av studenttall.	Dimensjonering av studenttall skal utredes H-15. Det er tatt initiativ til pilotprosjekter fpr å øke gjennomstrømmingen. Handelshøyskolen søker om midler til dette i revidert budsjett for 2015.
					Tiltak for å øke svarprosenten i Studiebarometeret.	Analysere utviklingen av studenttall de siste årene, og faktorer som kan forklare veksten.	Stimulere til arbeid som resulterer i studieprogram med høy/ forbedret gjennomføring på normert tid	Svarprosent i Studiebarometeret økte fra 23% i 2013 til 33% i 2014. Analysen av utviklingen av studenttall vil bli sett i sammenheng med arbeidet med fremtidig dimensjonering av studenttall.
			Nye 60 studiepoengenheter: 7500	Nye 60 studiepoengenheter: **7296,5** (2014)		Administrativ støtte for pilot i programledelse.		Studiesekretariatet har gitt administrativ støtte til utdanningsledelse.
			Gjennomføring på normert tid: Bachelor: 47 %, Master: 48 %, 4-årig lærerutd: 48 %	Gjennomføring på normert tid 2014: Bachelor: **44 %**, Master: **49 %**, 4-årig lærerutd: **46 %**				

Sektormål 1	UiAs strategiplan 2010-2015	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Status per 30.6.2015 ift. mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Status per 30.6.2015 ift. tiltak 2015
		UiA har minst tre fagmiljøer som er godt kvalifisert for søknader om status innenfor NOKUTs ordninger med sentre for fremragende utdanning (SFU).			Støtte til miljøene som søker mot SFU	Støtte til miljøene som søker mot SFU	Støtte til miljøene som søker mot SFU	Viserektor for utdanning er i kontakt med aktuelle fagmiljøer.
1	**Studiene ved UiA skal ha et nært forhold til det praktiske livet og samfunnet utdanningene skal forberede til. De skal være knyttet til det fremste i forskning og utviklingsarbeid, og gi et læringsutbytte som er relevant og anerkjent. Ved UiA skal studenter få kunnskap om fagenes forskningsmetoder gjennom deltakelse i forskningsarbeid. Studiene skal gi relevant kunnskap om arbeidslivet bl.a. ved å legge vekt på entreprenørskap og innovativ virksomhet**	Alle de yrkesrettede studieprogrammene skal ha partnerskap med relevant arbeidsliv og ha samarbeid med andre utdanningsinst.	Studentene skal lykkes med å oppnå lærings-utbyttet som er definert for studieprogram (KD)		Mer systematisk fokus på læringsutbytte og studentenes arbeidsomfang i starten av hvert emne.	PULS skal fortsatt ha fokus på kurs rettet mot lærerutdannere og vurdere muligheter for tilsvarende kurs rettet mot andre profesjonsutdanninger.		Det er stadig stor interesse for disse kursene, og de fortsetter. Puls har startet samtaler med bachelor i sykepleie om mulighetene for tilsvarende kurs.
					Fakultetsvis utredning av hvilke tiltak som kan gi kvalitativt godt samarbeid med yrkeslivet, herunder masteroppgaver knyttet til utviklingsarbeid og forskning			Kompetansetorget benyttes i økende grad til å formidle masteroppgaver i samarbeid med relevant arbeidsliv.
					Det skrives masteroppgaver knyttet til forskningsprosjekter ved alle fakultetene.		Reetablere RSA.	Strukturendringene i uh-sektoren tilsier at reetablering av RSA utsettes inntil videre.
1	**Universitetsstudier er tilegnelse av kunnskaper og ferdigheter. Men det er også en innføring i kulturarven og holdningene som skal prege akademisk utdanning. Gjennom studiene skal stu-dentene få kjennskap til andre fagområder enn sitt eget, og få trening i samarbeid på tvers av profesjoner og fagområder. Alle studieprogram skal ta opp globale dimensjoner. Studiene skal fremme den enkeltes selvstendighet og dannelse, og åpne for etisk og kritisk refleksjon.**	Alle gradsstudier ved UiA inneholder emner som gir innføring og øvelse i kritisk og etisk refleksjon.			Vurdere hvordan Nettverk for profesjonsrettet forskning (Pronett) kan gi impulser til fakultetenes forskningsaktivitet og undervisning.		Legge til rette for økt samarbeid om undervisning i profesjonsutdanningene ved å realisere det treårige prosjektet Profund.	Det er gjennomført tverrfaglige undervisningsprosjekter i regi av Profund.
					Sikre tilstrekkelig fokus på holdninger og globale dimensjoner når studieprogrammer blir evaluert			
1	**UiA må hele tiden vurdere sitt tilbud av studier etter universitetets kompetanse og ressurser og etter studenters etterspørsler og samfunnets behov**				Oppfølging studieportefølje-gjennomgang		Fatte vedtak og fremtidig studieportefølje ut fra den gjennomførte gjennomgangen.	Det arbeides kontinuerlig med porteføljeutvikling. Styret vedtok i mai 2015 porteføljen. Endelig vedtak om Matematikk og økonomi skal fattes H-15.
1	**UiA skal i økende grad ta i bruk ny teknologi i undervisning og veiledning. Alle fakultetene ved UiA skal tilby etter- og videreutdanning som er tilpasset ressurser, etterspørsel og behov. Universitetet skal arbeide for at fordelingen mellom kjønnene kan bli mer lik på alle studier.**	Alle fakultetene og lærerutdanningene har tatt i bruk ikt-støttet undervisning, veiledning og evaluering			Gjennomgang av undervisnings- og eksamensformer	Tilrettelegge for pedagogisk bruk av IKT med nødvendig infrastruktur og opplæringstilbud	Oppfølging av DDU-programmet med strategiske virkemidler	Det er igangsatt mange prosjekter i regi av DDU med sikte på å utvikle nye undervisnings- og eksamensformer. Det er også satt i gang en kartlegging av bruken av ulike eksamensformer ved UiA.
		Alle fakultetene og lærerutdanningene har fleksible og nettbaserte			Sette mål for vitenskapelig ansattes deltagelse på kurs i digitale hjelpemidler	Inngå nødvendige IPR-avtaler.		Arbeidet med å inngå IPR-avtaler pågår ved aktuelle institutter.

Sektormål 1	UiAs strategiplan 2010-2015	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Status per 30.6.2015 ift. mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Status per 30.6.2015 ift. tiltak 2015
		studietilbud			Planer for likestillingsarbeid både i studier og blant ansatte			
1	**UiA skal være del av et internasjonalt akademisk miljø. På området der det er aktuelt skal UiA søke anerkjent, internasjonal akkreditering. Det skal utvikles flere studieprogrammer med undervisning på engelsk. Undervisning og læremidler på engelsk er også viktig for å gjøre norsktalende studenter kjent med internasjonal termologi og uttrykksmåte innenfor fagområdet. UiA skal ha gode internasjonale samarbeidspartnere og legge til rette for mobilitet, både for studenter og ansatte**	Alle fakultetene har tilbud om engelskspråklige masterprogram			Følger opp handlingsplanen for internasjonalisering.	Følger opp handlingsplanen for internasjonalisering.		Det pågår arbeid med flere tiltak i handlingsplanen. IA har gjennomført informasjonsmøter om planen, mål og tiltak med 3 fakulteter, resten av møter gjennomføres høsten 2015. Organisasjonsendringer knyttet til ORG-15 prosessen er også tett koblet til et mål om å øke andel utvekslingsstudenter og løfte internasjonalisering ved UiA generelt.
		Alle bachelor -og masterprogram har deler av undervisning eller pensumlitteratur på engelsk			Sette inn tiltak på studieprogrammer som ikke har oppfylt virksomhetsmålet om undervisning og pensum på engelsk.			Arbeidet fortsetter høsten 2015
								Alle ansatte er informert om språkpolitikk vedtatt ved UiA.
		Andelen utvekslingsstudenter av totalt antall studenter ved UiA er 8 %	Andelen utvekslingsstudenter av totalt antall studenter ved UiA er 7,5 %	Andelen utvekslingsstudenter av totalt antall studenter 2014: **6,1 %**				Det er registrert en økning i antall utvekslingsstudenter ved UiA i 2014, foreløpige tall for 2015 er også positive.
1	**UiA skal delta i nasjonale og internasjonale forskerskoler, og ha koordinatoransvar for flere av dem. UiA skal utvikle flere av forskerutdanningene i nært samarbeid med arbeids- og næringslivet i landsdelen, og arbeide for utvikling av stipendiatordningene i samarbeid med arbeidslivet i privat og offentlig sektor. Universitetet har et særlig ansvar for å utvikle forskerutdanningene med relevans for de store, yrkesrettede utdanningsområdene.**	UiA uteksaminerer 30 kandidater fra egne Ph.D. program hvert år.	Andel uteksaminerte ph.d.-kandidater tatt opp på doktorgrads-program seks år tidligere (KD): 60% Antall nye ph.d. avtaler: 40 Totalt antall uteksaminerte ph.d. kandidater: 30	Andel uteksaminerte ph.d.-kandidater tatt opp på doktorgrads-program seks år tidligere (2014): **62,1 %** Antall nye ph.d. avtaler 2014: **21** Totalt antall uteksaminerte ph.d. kandidater 2014: **27** Antall uteksaminerte ph.d.kandidater våren 2015: **5**	Sette fokus på gjennomstrømnings-problematikken i ph.d.-utvalgene	Utrede hvordan UiA kan tilby karriereveiledning for ph.d-kandidater.	Insentiver i budsjettmodellen for bedre gjennomstrømning fra 2016	
					Sikre inntakskvaliteten på ph.d-kandidater	Program for veiledere i samarbeid med UiN og UiS.		
					Sikre at alle ph.d.-kandidater får en god start og gi tilstrekkelig veiledning.	Lage en møteplass for programledere for erfaringsutveksling		
					Integrere ph.d.-kandidatene tett integrert i forskningsgruppene, både gjennom fysisk lokalisering og faglige tiltak.			
					Milepæler underveis, som halvårlig rapportering til ph.d.-komiteen, 90 % - seminar, publikasjoner som delleveranser.			
					Bruke kvalitetssikringssystemet aktivt, ift ph.d-kandidatenes progresjon: sikre at årlige rapporter leveres og følges opp, sikre at årlige medarbeidersamtaler med stipendiatene gjennomføres.			

Sektormål 1	UiAs strategiplan 2010-2015	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Status per 30.6.2015 ift. mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Status per 30.6.2015 ift. tiltak 2015
					Gjennomgå rutiner for å registere permisjoner, sykdommer og annet gyldig fravær slik at nettotiden blir korrekt registrert.			
					Vurdere tiltak som gjør at de som nesten er ferdige blir ferdige, f.eks sluttføringsstipend eller lignende ordninger.			
2	**UiA skal ha gode forskningsmiljøer på alle fagområder, og skal på noen områder ha anerkjennelse som internasjonalt fremragende. UiA legger vekt på oppbyggingen av gode forskningsmiljøer som er relevante for profesjonsområdene. UiA har særlig ansvar for i grunnforskningen å gjøre bruk av empiri fra Agder, og at resultater fra denne forskningen bidrar til den internasjonale teori- og fagutviklingen.**	UiA har anerkjente forskningsgrupper med relevans for alle de store profesjonsfaglige studieprogrammene.			Støtte til miljøene som søker mot SFF	Støtte til miljøene som søker mot SFF	Støtte til miljøene som søker mot SFF	Underveis. Begge SFF-miljøer har søkt til NFRs FRIPRO Toppforsk
		UiA har tre etablerte forskningsgrupper som er godt kvalifiserte for søknader om status innenfor NFRs senterordninger.						
2	**Forskningskompetansen ved universitetet skal styrkes, ved bedre organisering av forskningsgrupper, ved internasjonal utlysing av stillinger, og ved avsetting av tid til forskning.**	Samspill mellom forskning og utdanning			Bruker masterstudenter som assistenter i forskningsprosjekter og i undervisning	Kartlegging samspill mellom forskning og utdanning.	Sørge for å legge til rette for å bygge opp og støtte de forskningsgruppene som har potensiale til å løfte seg i Horisont 2020 og andre store programer.	Inspirasjonsseminar for forskningsgruppeledere i januar; Kartlegging om samspill mellom utdanning og forskning er sendt og videre framgangsmåte diskuteres
		Professor- og førstestillinger lyses ut internasjonalt.			Integrere masterstudenter og ph.d-kandidater i forskningsgruppene	Gjennomgang av tidsbruk på tilsettinger.		
		Forskningsgrupper er den vanlige organiseringen av FoU-virksomheten i fagmiljøene og tverrfaglige miljøer.	Organisering i forskningsgrupper: vanlig organisasjonsform	Alle fakultetene har organisert forskningsgrupper	Motivere masterstudenter til å skrive masteroppgaver knyttet til pågående forskningsprosjekter ved UiA.			
		70 % av de ansatte i undervisnings- og forskerstillinger har førstekompetanse/ professor-kompetanse.	Andel førstestillinger: 70 %	Andel førstestillinger 2014: **71,6 %**	Som regel skal alle utlysninger være internasjonale, og må begrunnes særskilt begrunne unntak.			
					Fakultetet vurderer tiltak for å bygge opp og støtte de forskningsgruppene som har potensiale til å løfte seg i Horisont 2020 og andre store programmer.			
2	**Forskningen ved UiA skal bygges opp både med egeninitiert forskning og oppdragsforskning. UiA skal gjennom sin forskning og forskningsformidling**	UiA sammen med Agderforskning og Teknova er en attraktiv forsknings- og utviklingspartner for de	Forskningsinnsats i MNT-fag og profesjonsfag (KD)		Legge til rette for godt samarbeid med Agder -forskning og Teknova om infrastruktur og personalutveksling	Forskerskole i profesjons-forskning i samarbeid med UiS og UiN	Videreutvikling av Mechatronics Innovation Lab	Ansattmobilitet med Teknova har økt, og er nå begge veier

Sektormål 1	UiAs strategiplan 2010-2015	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Status per 30.6.2015 ift. mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Status per 30.6.2015 ift. tiltak 2015
	være en drivkraft for utvikling i Sør-Norge, og skal være en aktiv bidragsyter i regio-nale og nasjonale medier og andre fora av betyd-ning for samfunnsutviklingen.	teknisk-industrielle miljøene i Sør-Norge.			Videreutvikling av Mechatronics Innovation Lab (gjelder spesielt TekReal)		Forskerskole i profesjonsforskning i samarbeid med UiS og UiN	Forskerskolen PROFRES er godt etablert og har for tiden 25 ph.d.-kandidater. 5 av disse kommer fra UiA. Høstens samling skal være ved UiA.
					Forskerskole i profesjonsforskning i samarbeid med UiS og UiN		Støtte til personalutveksling med Teknova.	
2	**God forskning er internasjonal. Uavhengig av om forskningsobjektet er lokalt eller globalt, blir forskningen vurdert etter internasjonal målestokk. UiA skal publisere i anerkjente norske og internasjonale kanaler, og gi synlige bidrag internasjonalt. UiA skal ha forskningssamarbeid over fag- og profesjonsgrenser, og med andre institusjoner. UiA skal styrke fagområdene der univer-sitetet kan utvikle særlig kompetanse på internasjonale og globale utfordringer.**	UiA har fordoblet sin vitenskapelige publisering i forhold til 2008, til 520 publiseringspoeng.	Antall publikasjonspoeng totalt: 520	Antall publikasjonspoeng 2014: **557**			Publiseringsstøtte	UiAs forskningsutvalg vil i løpet av høsten drøfte støtte til publisering innenfor open access- kanaler og publisering i hybride tidsskrift. Det knytter seg enda en utfordring til å øke andelen av nivå 2 publisering.
			Andel publikasjonspoeng på nivå 2: 15 %	Andel publikasjonspoeng på nivå 2: **14,1 %**				
			Publikasjonspoeng pr vitenskapelig årsverk: 0,9	Publikasjonspoeng pr vitenskapelig årsverk 2014: **0,99**				
2	**UiA skal i samarbeid med regionale aktører gjennomføre forsknings- og utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet. UiA skal aktivt utøve sitt eierskap i Agderforskning og Teknova, og bidra til utviklingen av disse forskningsinstituttene på en god måte. Også andre offentlige og private forskningsmiljøer i landsdelen er sentrale samarbeidspartnere.**							
2	**Gode forskningsmiljøer må tilføres tid og ressurser for å utvikle seg. UiA skal arbeide for styrket ekstern finansiering av forskningen ved institusjonen. UiA skal medvirke til etablering av forskningsgrupper som kan bidra i nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer.**	UiA har fordoblet inntektene fra NFR og EU i forhold til 2008, til 50 mill. kr og økt den øvrige eksterne forskningsfinansieringen med 15 mill. kr i forhold til 2011.	Totale inntekter – fra EU: 3 000 000 fra NFR (inkl. RFF): 40 000 000	Totale inntekter (2014) fra EU: **1 982 000** fra NFR (inkl. RFF): **25 664 000**	Rekruttere vitenskapelige ansatte med erfaring fra eller potensiale til å utvikle større prosjekter – Tydeliggjøre dette i utlysningstekster	Bistå i kvalitetssikring av utlysningstekst og rekrutteringsprosess for å ivareta behov om søkerkompetanse.	Videreføring av den strategiske tildeling til fakultetene slik at vitenskapelig bemanning kan styrkes for å gi rom for søknader og arbeid med eksternt finansiert virksomhet.	Rekruttering var tema på seminar med Universitetets forskningsutvalgs møte i juni. Informasjon på ledermøter på 3 fakultet om COST-nettverk, ytterligere 2 fakultet og HH til høsten. Søknadsskrivingskurs arr. sammen med NFR og RFF-Agder
			Inntekter pr vitenskapelig årsverk - fra EU: 5 400	Inntekter 2014 pr vitenskapelig årsverk - fra EU: **1 740**	Vurdere insentivordninger og mobiliseringstiltak på fakultetsnivå, spesielt gjennom fordeling av forskningstid	Gjennomføre mobiliseringstiltak på fakultetene (H2020 på ledermøtene, tematiske workshops H2020)	Sak om fordeling av forskningstid som tydeliggjør at søknadsaktivitet telles i beregning av forskningstid.	Fellestur til Norges forskningsråd for forskningsadministrasjonen på UiA. Deltakelse på NARMA-konferansen. Følger opp på møter/kurs arrangert av NFR:

Sektormål	UiAs strategiplan 2010-2015	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Status per 30.6.2015 ift. mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Status per 30.6.2015 ift. tiltak 2015
			Inntekter pr vitenskapelig årsverk fra NFR (inkl. RFF): 70 000	Inntekter 2014 pr vitenskapelig årsverk fra NFR (inkl. RFF): **45 000**	Fakultetene identifiserer forskningsmiljøene som kan ha potensiale i Horisont 2020 og andre store støtteordninger, og legger spesielt til rette for disse	Videreutvikle det interne støtteapparatet for forsking på UiA i fakultetene og fellesadministrasjon	Støttetiltak mot Horisont 2020 og andre store programmer av strategisk betydning.	Nyetablert stilling mellom økonomi/ forskningssekretariatet er under implementering, prosjektportefølje en del av arb.oppg. Støtte implementeringen av kvalitetssikringsrutinene i dialog med fakultetene.
			Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom EU og NFR av driftsinntekter (KD): 4%	Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom EU og NFR av driftsinntekter (KD 2014): **5,26 %**	Videreutvikle det interne støtteapparatet på UiA i fakultetene og fellesadministrasjon	FoU-prosjekt-oppfølging - få bedre oversikt over prosjekt-porteføljen og bedre økonomistyring i prosjektene	Målrettet støtte for de miljøene som har potensiale til å lykkes.	Under drøfting. Nytt møte berammet ultimo juni.
					FoU-prosjektoppfølging – hvordan kan vi sikre at de som få innvilget prosjekter får god administrativt støtte i prosjektgjennomføringen – bygge opp administrativt støtteapparat på fakultetene?	Vurdere innføring av et prosjektstyringsverktøy.	Oppfølging av miljøer som hevder seg i konkurransen om slike midler.	Prosjektutviklingsstøtten er gjort bedre kjent enn tidligere, ordningen brukes aktivt av miljøene. Fortsatt øke synliggjøring av forskningsgruppene.
						Bistå fakultetene med synliggjøring av forskningsgruppene på websiden	Videreføring av prosjektutvikl.støtte	Felles stilling er operativ. Arbeider videre med mobilisering sammen med regionene.
						Bidra til mobilisering av regionen mot H2020 og andre store programmer gjennom administrativt fellesressurs med SSHF, Teknova og Agderforskning.	Gjennomgang av forskningsdelen i budsjettmodell	
3	**UiA skal være godt synlig og viktig i den offentlige debatten og i populærvitenskapelig formidling av forskning i regionale og nasjonale medier.**				Synliggjøring av forskningsgruppene på websiden			Flere forskningsgrupper er presentert på websiden. TEFT er videreutviklet som middel for faglig kommunikasjonsarbeid, og er digitalisert våren 2015.
3	**UiA skal bidra til innovasjon i privat og offentlig sektor, og kunnskap fra forsknings- og utviklingsarbeid ved universitetet skal komme til anvendelse for samfunnet ved kommersialisering eller på annen måte. UiA skal bidra aktivt til nettverk og innovasjonssystemer som er relevante for arbeidslivet i offentlig og privat virksomhet. UiA skal bidra til utvikling av gode samarbeids-modeller med organisasjoner og arbeidsliv. UiA skal være en samarbeidspartner i realiseringen av Regionplan Agder 2020.**	Det er etablert godt fungerende møteplasser for dialog med regionens arbeidsliv og myndigheter	Studiepoeng-produksjon på EVU-studier (60-SP-enheter): 330	Studiepoeng-produksjon på EVU-studier 2014: **335,6**	UiA deltar aktivt i de fire nasjonale satsningene for etter- og videreutdanning av lærere: Kompetanse for kvalitet, Ungdomstrinn i utvikling/Skolebasert kompetanseutvikling, Kompetanse for mangfold (fra 2016) og Kompetanse for fremtidens barnehage.			
					De aktuelle fakultetene skal bidra sterkere i fora for samarbeid med skoleverket, helse- og sosialsektor.			

Sektormål 1	UiAs strategiplan 2010-2015	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Status per 30.6.2015 ift. mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Status per 30.6.2015 ift. tiltak 2015
3	**UiA skal sammen med næringsliv, kulturinstitusjoner og andre i landsdelen delta på internasjonale arenaer for å bidra til utviklingen av regionen som et åpent, utadrettet samfunn. UiA skal søke samarbeid med og lære av utenlandske utdannings- og forskningsinstitusjoner som har en nær tilknytning til sin region. UiA skal bidra til opplæring i fremmedspråk og interkulturell forståelse.**	Viktig informasjonsmateriale til studenter og ansatte foreligger på engelsk der det er relevant				Utvikle de engelskspråklige nettsidene på uia.no		IA og Kommunikasjonsavdeling har laget rutiner for oversettere som skal brukes i utviklingen av de engelskspråklige nettsidene på uia.no. Prosjektet fortsetter høsten 2015.
3	**UiA skal i stigende grad ta i bruk digitale medier og utvikle god metodikk for bruk i studier, forskning og formidling, og i samhandlingen med omverdenen. Det skal skje ved oppbygging og stimulering av egne fagmiljøer pedagogisk, teknologisk og systemteknisk, ved å utvikle sam-arbeid om teknologi- og metodeutvikling, og ved å bruke åpne kanaler for forskningspublisering.**	30 % av den faglige publiseringen ved UiA blir digitalt tilgjengelig i åpne publiseringsarkiv UiA årlig er arrangør eller medarrangør av faglige konferanser eller seminarer for bruk av digi-tale medier og ny teknologi i undervisning, forskning og formidling.				Administrativ støtte til Open Access Gjennomgang av prioriteringer i DDU og PULS	Finansiell støtte til Open Access	DDU-rådet har valgt å prioritere sammenhengen mellom undervisning og eksamen, og det er sterkere styring av prosjektene som tildeles midler.
3	**UiA har inngått et institusjonsforankret samarbeid med Høgskolen i Telemark om å utvikle faglige og administrative fellestiltak for å styrke profesjonsutdanningene og videreutvikle universitetsfunksjonene, og posisjonere seg i konkurransen om studenter, ansatte og forskningsoppgaver. Grunnlaget for å kunne ta stilling til en eventuell fusjon eller et utvidet samarbeid mellom de to institusjonene skal også utredes**	Det institusjonelt forankrede samarbeidet med Høgskolen i Telemark har resultert i flere felles studieprogram, flere felles forsknings-prosjekter og felles bruk og utvikling av infrastruktur og administrative støttetjenester			Videreføre samarbeids-prosjektene	Initiere og bidra i administrative samarbeidsprosjekter.		Igangsatt samarbeid er videreført.
3	**Sammen med de andre nye universitetene i Norge skal UiA ta posisjonen som ledende institusjon for forskningsbasert profesjonsutdanning, fag-utvikling og forskning på helse- og sosialsektoren og i skolesektoren. På andre faglige eller administrative områder skal UiA også søke samarbeid for å utvikle faglig kvalitet og ressurs-messig effektivitet med andre institusjoner i universitets- og høyskolesektoren.**	Samarbeidet med de andre nye universiteter har resultert i felles faglige samarbeidstiltak med en ekstern finansiering på 10 mill. kr. årlig						PRONETT er blant de viktigste samarbeidstiltakene. UiA har tatt et initiativ til samarbeid med noen institusjoner med sterke ingeniørutdanninger om faglig samarbeid, særlig på master- og phd-nivå.
4	**UiA skal ha et levende akademisk**		Andel førstestillinger:	Andel førstestillinger	Tiltak for rekruttering av talentfulle	Bruke arkivsystemet 360 for		Det er arbeidet videre med

Sektormål 1	UiAs strategiplan 2010-2015	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Status per 30.6.2015 ift. mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Status per 30.6.2015 ift. tiltak 2015
	miljø, preget av kvalitetsbevissthet, relevant undervisning og nære kontakter mellom forelesere, studenter og samfunns- og arbeidsliv. Viktige verdier i organisasjonskulturen er åpenhet, medvirkning og akademisk frihet. Ved UiA videreføres og utvikles disse verdiene.		70%	2014: **71,6 %**	forskere og undervisere.	å legge bedre til rette for innsyn og åpenhet i offentlige dokumenter. Støtte fakultetene i mer målrettet bruk av uia.no og sosiale medier og andre kanaler i rekrutterings-sammenheng.		målrettet bruk av uia.no, blant annet i form av videoer og intervjuer for å profilere UiA som arbeidsplass.
4	**Åpenhet og gjensidig respekt skal også prege samarbeidet med tjenestemannsorganisasjonene. På samme måten som universitetets ledelse skal opptre på en lojal måte på vegne av institusjonen og de ansatte, skal den enkelte medarbeider bidra til å opp-fylle universitetets oppgaver og målsettinger. Ledere på alle nivåer har et særlig ansvar for at alle medarbeidere skal oppleve å bli hørt og sett.**							
4	**UiA skal være en attraktiv arbeidsplass som tiltrekker seg dyktige medarbeidere. UiA skal fortsette arbeidet med å øke andelen faste tilsettinger**		Andel midlertidig ansatte: 13 %	Andel midlertidig ansatte 2014: **13,4 %**	Vurderes ved alle forslag om midlertidig ansettelse	Sjekkpunkt i tilsettingssaker. Vurderes ved alle forslag om midlertidig ansettelse	Videreutvikle på institusjonsnivå	
4	**Ved Universitetet i Agder skal det legges vekt på å utvikle endringskultur og innovasjonsevne, utvise fleksibilitet og systematisk samle erfaringer i organisasjonen. Endring stiller krav til at alle ansatte systematisk utvikler sin kompetanse. Universitetet skal legge forholdene til rette for dette.**				Følges opp i lederutvikling, arbeidsmiljøarbeid og medarbeidersamtaler	Administrere tiltak for å ivareta dette på institusjonsnivå		Det forberedes opplæring av nye faglige ledere der disse temaene vil bli tatt opp.
4	**UiA skal legge vekt på bevisstgjøring om lokale og globale miljøutfordringer i drift og vedlikehold av universitetets bygninger og lokaler, i utviklingen av institusjonen, i de ansattes og studentenes reisevirksomhet, og i den faglige og administrative virksomheten generelt.**				Gjennomføre arbeids- og klimaundersøkelser (ARK), og gjennomføre nødvendige tiltak enhetene kommer fram til ,basert på funn i undersøkelsen. Fortsette arbeidet med smartere@uia	Videreføre smartere@uia-arbeidet	Oppfølging ARK	

Sektormål 1	UiAs strategiplan 2010-2015	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Status per 30.6.2015 ift. mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Status per 30.6.2015 ift. tiltak 2015
4	**Ved UiA skal det arbeides målbevisst for en effektiv ressursforvaltning kombinert med et godt arbeidsmiljø. Faglige og administrative tjenester skal ha høy og anerkjent kvalitet, men samtidig være ressurseffektive. Igangsatte og planlagte tiltak for å bedre arbeidsmiljøet skal videreføres.**		Sykefravær: Mindre enn 4 %	Sykefravær 2014: **3,9 %**	Oppfølging ARK	Oppfølging ARK		
4	**Universitetets campusområder i Grimstad og Kristiansand skal preges av institusjonens internasjonale orientering. Studentmiljøet og arbeidsmiljøet skal gjenspeile at mange av studentene og de ansatte har internasjonal bakgrunn. UiA skal samarbeide videre med de to vertskommunene om utviklingen av universitetsbyene og berørte grunneiere om utviklingen av campusområdene. Det skal legges vekt på god funksjonalitet og kvalitet på lokaler og infrastruktur, med fortløpende tilpasninger til endrede behov, i utviklingen av begge campusene.**							
4	**Ved universitetet skal det arbeides målbevisst for jevnere fordeling og lønnsmessig lik-het mellom kjønnene i alle stillingskategorier. UiAs lønns- og personalpolitikk skal følges opp.**		Andel kvinner i dosent og professorstillinger: 25%	Andel kvinner i dosent og professorstillinger 2014: **22,3 %**	Egne møter med fakultet- og instituttledelsen der vit.ansatte har en skjevfordeling dårligere enn 80/20. Kvalifiseringsstipend. Fokus på rekruttering.		Likestillingsrapporten tas opp i styret med påfølgende debatt. Balanse-søknad om tiltak for å øke kvinner med / i forskningsledelse ved UiA.	
4	**UiA skal ha en bevisst bruk av ny teknologi i undervisning, forskning og administrasjon.**				Implementere digital eksamen Følge opp prosjekter i forlengelsen av DDU, inkludert kursing av ansatte gjennom PULS	PULS skal evaluere arbeidet som er gjort de siste årene. Implementere digital eksamen	Videreføre DDU	Det er planlagt en evaluering av sammenhengen mellom undervisnings- og vurderingsformer i noen utvalgte studier. Arbeidet med implementering av digital eksamen er videreført. Ca. 35% av skriftlige skoleeksamener og tilnærmet 100% av oppgaveinnleveringer er nå digitale. Det er gjennomført opplæring av vitenskapelig tilsatte i verktøyet for digital eksamen og det er tilbudt ulike kurs i bruk av ny teknologi bl.a. i regi av PULS.

Sektormål	UiAs strategiplan 2010-2015	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Status per 30.6.2015 ift. mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Status per 30.6.2015 ift. tiltak 2015
						Legge til rette for kurstilbud og seminarer for vit. tilsatte		

Sektormål	UiAs strategiplan	Virksomhetsmål 2015	Styringsparameter: Mål for 2015	Tiltak 2015 fakultetene	Tiltak 2015 felles-administrasjon	Tiltak 2015 ledelsen/Styret	Risiko-vurdering

Sektormål UiAs strategiplan
2010-2015 Virksomhetsm Styringsparam Tiltak 2015 fa Tiltak 2015 fe Tiltak 2015 le Risiko-vurdering
1 Studiene ved I En økende an Antall primærsøkere pr studieplass: SO: 2,3 LOK: 3,1

Fortsatt satsing på kvalitet i studier.

Synliggjøring av sterke fagmiljøer i media.

Bidra i ulike r Tidligere og primært digital Tilgang på studenter

Bedre balanse mellom faglige og sosiale tiltak ved studiestart, i informasjonsmateriell og aktiviteter. Kursing av studenter - psykososial profil.
Videreføre forsøk med fortløpende opptak til enkelte masterprogram.
Antall studenter pr vitenskap Videreutvikle Fortsette arbe Etterspurte og anerkjente studier
Iverksette pilotprogram for Utdannings-ledelse

De store utda Antall registrerte studenter pr 1.10 (totalt): 11000

Nye 60 studiepoengheter:
7 500

Gjennomføring på normert tid:
Bachelor: 47 %
Master: 48 %
4-årig Lærerutd: 48 %
Piloter med tiltak for å øke studiepoengproduksjon og gjennomføring på normert tid.

Tiltak for å øk Forberede pilottiltak i samarbeid med fakultetene

Analysere utviklingen av studenttall de siste årene, og faktorer som kan forklare veksten.

Utrede fremti Gjennom-strømming

Nasjonale evalueringer

Stimulere til arbeid som resulterer i studieprogram med høy/ forbedret gjennomføring på normert tid.
Administrativ støtte for pilot Ressurs-prioritering

Arealer og infrastruktur

UiA har minst tre fagmiljøer Støtte til milja Støtte til milja Støtte til miljøene som søker mot SFU
Prioritering av og satsing på noen fagmiljø framfor andre
1 Studiene ved UiA skal ha et nært forhold til det praktiske livet og samfunnet utdanningene skal forberede til. De skal være knyttet til det fremste i forskning og utviklingsarbeid, og gi et læringsutbytte som er relevant og anerkjent. Ved UiA skal studenter få kunnskap om fagenes forskningsmetoder gjennom deltakelse i forskningsarbeid. Studiene skal gi relevant kunnskap om arbeidslivet bl.a. ved å legge vekt på entreprenørskap og innovativ virksomhet
Alle de yrkesrettede studieprogrammene skal ha partnerskap med relevant arbeidsliv og ha samarbeid med andre utdanningsinst.
Det skrives m Studentene skal lykkes med å oppnå lærings-utbyttet som er definert for studieprogram (KD)
Mer systematisk fokus på læringsutbytte og studentenes arbeidsomfang i starten av hvert emne.

PULS skal fortsatt ha fokus p Tilstrekkelig og systematisk fokus på relevans i studiene

Tilstrekkelig og systematisk fokus på sammenhengen mellom forskning og undervisning
Fakultetsvis utredning av hvilke tiltak som kan gi kvalitativt godt samarbeid med yrkeslivet, herunder masteroppgaver knyttet til utviklingsarbeid og forskning

1 Universitetsst Alle gradsstuc Vurdere hvordan Nettverk for profesjonsrettet forskning (Pronett) kan gi impulser til fakultetenes forskningsaktivitet og undervisning.
Legge til rette Tilstrekkelig oppmerksom-het rundt globale problem-stillinger og tverr-fakultært samarbeid.
Sikre tilstrekkelig fokus på holdninger og globale dimensjoner når studieprogrammer blir evaluert
1 UiA må hele tiden vurdere si Oppfølging studieporteføljegjennomgang
Fatte vedtak og fremtidig studieportefølje ut fra den gjennomførte gjennomgangen.
Vilje til å legge ned studier og emner for å gi rom for strategiske satsinger
1 UiA skal i øke Alle fakultetene og lærerutdanningene har tatt i bruk ikt-støttet undervisning, veiledning og evaluering

Alle fakultete Gjennomgang av undervisnings- og eksamensformer

Sette mål for vitenskapelig ansattes deltagelse på kurs i digitale hjelpemidler

Planer for likestillingsarbeid både i studier og blant ansatte
Tilrettelegge for pedagogisk bruk av IKT med nødvendig infrastruktur og opplæringstilbud

Inngå nødven Oppfølging av DDU-programmet med strategiske virkemidler

Vilje til å ta i bruk ny teknologi

1 UiA skal være Alle fakultetene har tilbud om engelskspråklige masterprogram

Følger opp handlingsplanen for inter-nasjonalisering.

Følger opp handlingsplanen for inter-nasjonalisering.

Tiltrekke seg innreisende utvekslings-studenter.
Alle bachelor -og masterprogram har deler av undervisning eller pensumlitteratur på engelsk

NB styret har vedtatt ny språkpolitikk - må få inn paralellspråklighet!
Sette inn tiltak på studieprogrammer som ikke har oppfylt virksomhetsmålet om undervisning og pensum på engelsk.

Andelen utvel Andelen utvekslingsstudente Program for v Insentiver i budsjettmodellen for bedre gjennomstrømning fra 2016 (flyttes en ned)

1 UiA skal delta UIA uteksamin Andel uteksaminerte Ph.D kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere (KD):
60 %

Antall nye ph.d. avtaler: 37

Totalt antall u Sette fokus på gjennomstrømningsproblematikken i ph.d.?utvalgene
Sikre inntaksk Utrede hvordan UiA kan tilb

Sikre at alle ph.d-kandidater får en god start

Integrere ph.d.-kandidatene tett integrert i forskningsgruppene

90 % ? seminar på alle fakulteter?
2 UiA skal ha gc UiA har anerkjente forskningsgrupper med relevans for alle de store profesjonsfaglige studieprogrammene.
Forskningsinn Støtte til miljø Støtte til miljø Støtte til miljø
UiA har tre et Styrets faglige satsningsområder

2 Forskningskor Forskningsgrupper er den vanlige organiseringen av FoU-virksomheten i fagmiljøene og tverrfaglige miljøer.

Samspill mell Organisering i forskningsgrupper: vanlig organisasjonsform

Omfang av kunstnerisk utviklingsarbeid

Resultatoppni Hvordan kan fakultetsledels Hvordan kan l

Bruker maste Kartlegging samspill mellom forskning og utdanning.
Integrere masterstudenter og ph.d-kandidater i forskningsgruppene
Motivere mas ? ?
Professor- og Som regel ska Gjennomgang av tidsbruk på
70 % av de an Andel førstestillinger: 70 %

2 Forskningen v UiA sammen ı Forskningsinn Legge til rette Forskerskole i profesjons-forskning i samarbeid med UiS og UiN
Videreutvikling av Mechatronics Innovation Lab

Forskerskole i profesjonsforskning i samarbeid med UiS og UiN

Videreutvikling av Mechatronics Innovation Lab (gjelder spesielt TekReal)
Forskerskole i profesjonsforskning i samarbeid med UiS og UiN
2 God forskning UiA har fordo Antall publikasjonspoeng totalt: 481

Andel publikasjonspoeng på nivå 2: 13 %
Publikasjonspoeng pr vitenskapelig årsverk:
0,9 Publiseringsst
2 UiA skal i sam Se ovenfor: Ui Forskningsinnsats i MNT-fag og profesjonsfag (KD)
2 Gode forsknin UiA har fordo Totale inntekter -
fra EU (NOK 1.000):
1.000

fra NFR (inkl. RFF) (NOK 1.000):
27.000

Inntekter pr vitenskapelig årsverk - fra EU: 1.800
Inntekter pr vitenskapelig årsverk fra NFR (inkl. RFF): 47.000

Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom EU og NFR i prosent av driftsinntekter (KD):
4 %
Rekruttere vit Bistå i kvalite! Videreføring av den strategiske tildeling til fakultetene slik at vitenskapelig bemanning kan styrkes for å gi rom for søknader og arbeid med eksternt finansiert virksomhet.

Sak om fordel
Vurdere insentivordninger o Vedta insentivordninger for H2020 -

Hvordan kan vi støtte opp under de miljøene som nesten nådde opp?

Vurdere toppfinansiering for ERC-kandidater for å kunne konkurrere med andre universiteter
Fakultetene i Gjennomføre Videreføring av prosjektutviklingsstøtte

Videreutvikle Videreutvikle det interne støtteapparatet for forsking på UiA i fakultetene og felles-administrasjon
Gjennomgang av forskningsdelen i budsjettmodell
FoU-prosjekt- FoU-prosjekt-oppfølging - få bedre oversikt over prosjekt-porteføljen og bedre økonomistyring i prosjektene

Vurdere innføring av et prosjekt-styringsverktøy.

Synliggjøring i Bistå fakultetene med synliggjøring av forsknings-gruppene på websiden
Bidra til mobilisering av regionen mot H2020 og andre store programmer
gjennom administrativt fellesressurs med SSHF, Teknova og Agderforskning.

3 UiA skal være

3 UiA skal bidra Det er etabler Studiepoengproduksjon på EVU-studier (60-SP-enheter): 330

Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom EU og NFR i prosent av driftsinntekter (KD):
4 %
Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv, herunder desentralisert undervisning og fjernundervisning (KD):
UiA deltar aktivt i de fire nasjonale satsningene for etter- og videreutdanning av lærere:
Kompetanse for kvalitet, Ungdomstrinn i utvikling/Skolebasert kompetanseutvikling, Kompetanse for mangfold (fra 2016) og Kompetanse for fremtidens barnehage.

Hvordan kan fakultetene bidra sterkere i fora for samarbeid med skoleverket, helse- og sosialsektor?

3 UiA skal samn Viktig informa

Utvikle de engelskspråklige nettsidene på uia.no

Reetablere RSA.

3 UiA skal i stigi 30 % av den f. Administrativ støtte til Open Access
Finansiell støt

UiA årlig er ar Gjennomgang av prioriteringer i DDU og PULS

3 UiA har inngå Det institusjo

3 Sammen med Samarbeidet Robuste fagmiljø (KD)
4 UiA skal ha et Andel førstestillinger:
68 %

Videreføre samarbeidsprosjektene
Langsiktig økonomisk planlegging (KD): Utarbeider prognoser til 2019 (eget vedlegg)
Initiere og bidra i administrative samarbeidsprosjekter.

Bruke arkivsystemet 360 for
Tiltak for rekr Støtte fakultetene i mer målrettet bruk av uia.no og sosiale medier og andre kanaler i rekrutterings-sammenheng.
4 Åpenhet og gj
4 UiA skal være Andel midlert Vurderes ved Sjekkpunkt i tilsettingssaker.
Vurderes ved Videreutvikle på institusjonsnivå
4 Ved Universit Følges opp i lø Administrere tiltak for å ivareta dette på institusjonsnivå

4 UiA skal legge

Gjennomføre arbeids- og klimaundersøkelser (ARK), og gjennomføre nødvendige tiltak enhetene kommer fram til ,basert på funn i undersøkelsen.

Fortsette arbeidet med smartere@uia
Videreføre smartere@uia-arbeidet

Oppfølging ARK
Oppfølging AF Oppfølging ARK
4 Ved UiA skal Sykefravær:
Mindre enn 4 % .

4 Universitetets

Likestillingsrapporten tas opp i styret med påfølgende debatt.
Balanse søknad vedr. Tiltak for å øke kvinner med /i forskningsledelse ved UiA.
Egne møter med fakultet- og institutttledelsen der vit.ansatte har en skjevfordeling dårligere enn 80/20.
Kvalifiseringsstipend.
Fokus på rekruttering.

4 Ved universite Andel kvinner i dosent og professorstillinger:
25 %
4 UiA skal ha er PULS viderefører arbeidet sa

Videreføre DDU
Implementere digital eksamen

Følge opp pro Implementere digital eksamen

Legge til rette for kurstilbud og seminarer for vit. tilsatte

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02941**
Saksbeh.: **Elin Gauslaa**
Dato: **17.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
52/15	Universitetsstyret	25.06.2015

Klage på rektorvalget -2. valgomgang

Forslag til vedtak:

1. *Styret har behandlet klager fra henholdsvis professor Dag Ingvar Jacobsen og førsteamanuensis Sunniva Christina Bragdø-Ellenes og fra førsteamanuensis Nils Martinius Justvik i forbindelse med andre valgomgang ved valg av rektor.*
2. *Styret finner ikke at det er gjort feil i forbindelse med forberedelse til eller gjennomføring av valget som kan ha hatt betydning for valgutfallet. Klagene tas ikke til følge.*
3. *Styret ber universitetsdirektøren om å foreslå endringer av valgreglementet og å gjennomgå administrative rutiner for ansattes tilgang til universitetets datasystemer med sikte på å unngå de problemstillinger som er reist i klagene ved fremtidige valg.*

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder

Valg av ny rektor ved UiA ble gjennomført i to valgomganger. I andre valgomgang ble Frank Reichert valgt etter å ha fått 49,48 % av stemmene mot Sigbjørn Sødals 49,28 %. 1, 24% av stemmene var blanke. Det foreligger to klager på valgresultatet; en klage underskrevet av professor Dag Ingvar Jacobsen og førsteamanuensis Sunniva Christina Bragdø-Ellenes (heretter omtalt som klage 1) og en klage underskrevet av førsteamanuensis Nils Martinius Justvik (heretter omtalt som klage 2). I klage 1 påklages godkjenning av 5 manuelle stemmer samt en endring i siste valgomgang i den reelle leveringsfristen for manuelle stemmer fra Grimstad. I klage 2 anføres ingen konkrete feil, klagen begrunnes med det svært jevne resultatet. Klager mener at det er rimelig grunn til å be om ny gjennomgang av resultatet, eventuelt at det vurderes å avholde en ny valgrunde. Dersom det ikke skjer, vil det for ettertiden hefte en beklagelig usikkerhet ved dette valget.

Klagene er først behandlet i valgstyret, jfr. valgreglementet § 14 (2). Valgstyret har ikke funnet grunnlag for å ta noen av klagene til følge, og har oversendt klagene til universitetsstyret som klageinstans.

Saksunderlag
Nærmere om innholdet i klage 1, supplert med notat dat. 15.6.2015

Klagerne viser til at valgstyret har uttalt at fem manuelle stemmer i andre valgomgang endret valgutfallet. Det vises til at dette var et elektronisk gjennomført valg, og at valgordningen ikke gir rom for å godkjenne manuelle stemmer slik det er blitt gjort. Feilen bør rettes opp i henhold til valgreglementet § 14 (3) ved å gjennomføre ny opptelling uten disse manuelle stemmene. I klagen vises det bl.a. til følgende sitater fra utlysingen/informasjonen om valget, markert med fet skrift:
Valget skal gjennomføres som et elektronisk valg i egne valglokaler (rom) i Fronter. Det vil være et valglokale for hver av de tre valgkretsene.
……
For å kunne stemme ved valget må du ha tilgang til et av disse valglokalene. Slik tilgang får du via manntallet for den aktuelle valgkretsen.
Fra og med mandag 23. februar kl. 10.00 vil du kunne sjekke din egen manntalloppføring ved å kontrollere hvilket valglokale du har tilgang til i Fronter.
…….
Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å levere stemme. Slik stemmeseddel skal legges i en lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse, og leveres valgstyrets sekretær. Stemmeseddelen skal oppbevares på betryggende måte med tanke på eventuell klage.
…..
5. (OBS: Dersom du ikke finner noe rom med slikt navn på i romlista, betyr det at du ikke er med i manntallet for rektorvalget. Du kan imidlertid likevel levere en stemme, se nedenfor.)

Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å levere stemme. Slik stemmeseddel skal legges i en lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse, og leveres valgstyrets sekretær Elin Gauslaa, A6, Campus Kristiansand. OBS: Stemmen i lukket konvolutt må være henne i hende senest ved stemmefristens utløp.

Det vises til at punkt 5 som er referert over handler om de som ikke er med i manntallet, at reglene om manuell stemmegiving ikke handler om de som *er* med i manntallet og at ingenting annet i valgreglementet eller på valgsidene omhandler manuell stemmegivning. Fra klagen siteres:
Sitatene ovenfor tyder på at valgstyret har blandet sammen to helt forskjellige krav som må innfris: kravet om stemmerett og kravet om å komme seg til valglokalet og få stemt. Muligheten til å levere manuell stemme er begrenset til de som er nektet stemmerett, men der det kan bli påkrevd å vurdere om dette var feil.» Det vises til at alle fem som har fått godkjent en manuell stemme, står i manntallet og hadde stemmerett. Ingen er nektet adgang til valglokalet i Fronter, men ikke alle har sørget for å komme seg dit i tide. Det siste er deres eget ansvar og noe som ikke er omfattet av § 9 (11) i reglementet.

Klagerne mener at informasjonen om valget er upresis, og at valgstyrets bruk av begrepene *manntall* og *stemmerett* er upresis. Det gis flere eksempler på det klagerne mener er upresis informasjon på UiAs nettsider.

Klagerne påpeker at det ikke har oppstått noe uforutsett med selve valglokalet, for eksempel tekniske problemer i Fronter. Den reelle kostnaden ved å delta i valg varierer alltid mellom velgere. De som har lang vei til valglokalet må beregne mer tid, i dette tilfellet i overført

betydning ved å sikre seg nok kjennskap om og tilgang til Fronter. Klagerne mener at valgstyrets godkjenning av manuelle stemmer for velgere som for sent oppdager at de ikke har Fronter-tilgang, reiser mange kompliserende spørsmål m.h.t. de som ikke har lært seg Fronter f.eks. på grunn av språkutfordringer, eller som kanskje ikke trenger det eller har glemt brukernavn eller passord. I klagen stilles følgende spørsmål: «Noen av de som hadde Fronter-tilgang, stemte manuelt og har (korrekt) fått stemmen avvist, men finnes det studenter eller ansatte i manntallet *uten* konto i Fronter som *ikke* stemte manuelt (kanskje fordi Fronter ble for tungvint)?»

M.h.t frist for manuelle stemmer vises det til informasjon om valget («Slik stemmer du – steg for steg»), der det fremgår at manuelle stemmer måtte være valgstyrets sekretær i hende i A6, Campus Kristiansand, senest ved stemmefristens utløp. Et døgn før fristen opplyste valgstyrets sekretær på mail at manuelle stemmer kan leveres på Campus Grimstad helt frem til fristen (27. mai kl. 14:00). Klagerne mener at fristen for å levere manuelle stemmer blant velgere i Grimstad dermed i praksis ble utvidet, i strid med det som var bestemt og informert om tidligere. De mener det kan stilles spørsmål ved hvem som fikk denne informasjonen så nærme fristens utløp, og om ikke dette kan ha ført til ulike muligheter til å få avgitt manuell stemme.

Klagerne mener at de godkjente manuelle stemmene fra studenter og ansatte som står oppført i manntallet, må underkjennes og at det må foretas ny opptelling.
Dersom det mot formodning ikke kan foretas ny opptelling, må det skrives ut nytt valg.

Som støtte for klage 1 er det innhentet uttalelse fra professor, dr. jur., Eivind Smith, Universitet i Oslo. Han viser til § 9 (11) i valgreglementet:
Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å levere stemme. Slik stemmeseddel skal legges i lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse, og leveres valgstyrets sekretær. Stemmeseddelen skal oppbevares på betryggende måte med tanke på eventuell klage.
Han mener dette innebærer at manuelle stemmer bare kan telle med dersom noen som er nektet å stemme, påklager nektelsen, og at verken valgreglementet eller den allment tilgjengelige informasjonen gir holdepunkter for at manuelle stemmer som er avgitt av noen som *ikke* er nektet å stemme i Fronter, kan regnes med. Han mener valgstyret, på eget initiativ, har regnet inn fem manuelt avgitte stemmer fra stemmeberettigede som sto i manntallet, og altså kunne ha stemt elektronisk og heller ikke har vært nektet å gjøre det.
Videre uttaler Smith at det ikke kan utelukkes at allmenn kunnskap om den forståelse av regelverket som ligger til grunn for valgstyrets vedtak, kunne ha ført til at det ble avgitt flere stemmer manuelt. Han mener det er hevet over tvil at de påpekte feil «kan ha hatt betydning for valgutfallet», jf. valgreglementet § 14 (3).
Smith mener at universitetsstyret enten må utlyse omvalg/nyvalg mellom kandidatene i andre valgomgang så snart det praktisk lar seg gjøre, eller iverksette endelig opptelling på grunnlag av den elektroniske stemmegivningen. For den førstnevnte løsning taler det at eliminering av de fem godkjente, manuelt avgitte stemmene ikke er tilstrekkelig til å reparere den feil som ligger i ulik informasjon til mulige velgere som pga teknologiskrekk eller andre forhold kan tenkes å ha villet stemme manuelt. For den sistnevnte løsning taler det først og fremst at både tid og andre omkostninger vil kunne spares.
Smith uttaler til slutt at styret må foreta sitt valg under hensyn til at saken gjelder den demokratiske legitimiteten av et viktig valg, men også legitimiteten – og dermed styringsgrunnlaget – for Universitetets neste rektor.

<u>Valgstyrets behandling av klagene</u>
Det fremgår av valgstyrets uttalelse at valgstyret under første valgomgang ble gjort kjent med at enkelte teknisk-administrative ansatte ikke hadde frontertilknytning, og dermed ikke hadde

mulighet til å stemme elektronisk. Dette ble behandlet i valgstyrets møte 13. mai, hvor det blant annet er protokollert følgende:
Ansatte som av ulike grunner ikke kan stemme gjennom fronter, kan avgi stemme i hht valgreglementet § 9 pkt. 11, dvs. å levere stemmeseddel i lukket konvolutt til valgstyrets sekretær.
Fra valgstyrets behandling av det samme spørsmålet 27. mai er det blant annet protokollert følgende:
Valgstyret legger til grunn at alle ansatte/studenter har fått tilstrekkelig informasjon om gjennomføringen av valget og at det er gitt informasjon om hvordan de skal sjekke at de er oppført i frontermanntallet. Valgstyret mener derfor at hovedregelen er at den ansatte selv er ansvarlig for å sjekke om vedkommende er oppført i manntallet og derfor kan delta i valget. Valgstyret mener således at de som har avgitt manuell stemme og som faller innenfor denne kategori (har brukernavn og passord i UiA-systemet) må avvises.
Valgstyret mener videre at manuelle stemmer til ansatte og studenter som ikke har brukernavn og passord til UiAs systemer, og derved ikke har anledning til å kontrollere om de er oppført i manntallet, må godkjennes.

Slik valgstyret forstår klage nr 1, bestrides det at valgstyret har adgang til å godkjenne stemmer fra velgere som er oppført i det manuelle manntallet, men som ikke kan stemme gjennom fronter fordi de ikke har brukernavn og passord til UiAs systemer. Valgstyret deler ikke denne oppfatningen.

Valgstyret viser til at det ikke er lagt til rette for at ansatte og studenter alternativt kan stemme manuelt som en alminnelig ordning, men at det er noen ganske få ansatte som ikke har brukernavn og passord til UiAs systemer, hovedsakelig fordi disse ikke har like stort behov for tilgang til arbeidsgivers elektroniske systemer som de fleste andre ansatte har. For disse ansatte har arbeidsgiver uttrykkelig eller stilltiende akseptert dette. Valgstyret kjenner ikke til at det i personalreglement eller i andre bestemmelser er noe krav om at alle ansatte skal ha brukernavn og passord til UiAs systemer.

Valgstyrets viser videre til protokollen fra valgstyrets møte 27. februar 2003 hvor planleggingen av det første elektroniske valget ble behandlet. Det ble blant annet protokollert følgende:
Stemmeberettigede som ikke står i manntallet har likevel rett til å avgi stemme. Valgstyret avgjør om stemmen er gyldig. Hvordan få dette inn i elektronikken i løpet av valgperioden?

Det vises til at den aktuelle gruppen nå er meget begrenset i antall, men at det ikke er noen tvil om at de har stemmerett etter valgreglementet. Valgstyret mener at hvis det hadde vært meningen at alle stemmer utenom fronter skulle avvises ved elektroniske valg uten noen nærmere vurdering, burde dette vært bestemt av universitetsstyret for eksempel gjennom en uttrykkelig bestemmelse i valgreglementet eller som et krav ved ansettelse ved UiA. Valgstyret kjenner ikke til at slike bestemmelser finnes.

Valgstyrets vurderingstema da dette spørsmålet ble behandlet i første omgang var om hensynet til retten til å stemme veide tyngre enn et bastant krav om brukernavn og passord. Valgstyret mente at retten til å stemme veide tyngst. Valgstyret mener at en slik forståelse av valgreglementet faller innenfor ordlyden i bestemmelsen. De få ansatte (og muligens studenter) dette gjelder, tillates å stemme fordi arbeidsgiver har valgt et elektronisk valgsystem som utelukker en lite gruppe ansatte. Valgstyret mener at en slik anvendelse av

reglene ikke skaper noen praktisk uklarhet i forhold til andre grupper, slik klagen synes å mene.

Valgstyret viser også til at det ved rektorvalget i 2007 ble godkjent en manuell stemme fra en person som var stemmeberettiget. Valgstyret er ikke kjent med at bestemmelsen tidligere er praktisert slik som klager mener er rett.

Når det gjelder anførselen om at fristen for å levere manuelle stemmer blant velgere i Grimstad i praksis ble utvidet, uttaler valgstyret:
Det som ble informert om i den e-post som er nevnt i klagen, er at velgere i Grimstad kunne levere manuelle stemmer til en person i Grimstad godkjent av valgstyrets sekretær frem til stemmeavslutning kl 14.00 siste valgdag. I praksis betydde dette at stemmegivningen i Grimstad kunne foregå like lenge som i Kristiansand. Det er derfor ikke treffende å si – som i klagen, om valgstyret forstår den rett – at fristen for å stemme i Grimstad ble utvidet. Det er mer presist å si at den ikke ble avkortet med 30-45 minutter – den tiden det tar å kjøre fra Grimstad til Kristiansand for å levere manuelle stemmer før kl. 14.00. ……. Det er for øvrig avklart at det ikke ble avgitt noen manuelle stemmer i Grimstad etter kl 14.00 siste valgdag.

Når det gjelder klage 2, viser valgstyret til at de manuelle stemmene er kontrollert flere ganger. Videre uttaler valgstyret:
Dersom det menes at det bør holdes ny valgrunde fordi valgresultatet var usedvanlig jevnt, er valgstyret uenig i dette. …….
Når det avholdes flertallsvalg «vinner» den som får flest stemmer, selv om flertallet er marginalt.

Notatet med supplerende kommentarer til fra Jacobsen og Bragdø-Ellenes og uttalelsen fra professor Eivind Smith forelå ikke på det tidspunktet valgstyret avga sin uttalelse til styret.

Universitetsdirektørens merknader
Generelt om styrets vurdering
Styret skal behandle klagene med utgangspunkt i valgreglementet § 14 (3):
Mener valgstyret eller klageinstansen at det er gjort feil som kan ha hatt betydning for valgutfallet, skal valget annulleres. Hvis feilen kan rettes opp ved ny opptelling eller ny vekting av stemmer, skal det foretas ny opptelling eller vekting. Hvis feilen ikke kan rettes opp ved ny opptelling eller ny vekting av stemmer, skal det gjennomføres omvalg eller nytt valg.

Styret må altså først ta stilling til om det er gjort feil, dernest om eventuelle feil kan ha hatt betydning for valgutfallet slik at valget må annulleres, og endelig hvordan eventuelle feil som kan ha hatt slik betydning, skal rettes.

Klage 2
Klageren påpeker ingen mulige, konkrete feil. Universitetsdirektøren er enig med valgstyret i at et usedvanlig jevnt valgresultat i seg selv ikke kan begrunne ny valgrunde. Det foreslås at klage 2 ikke tas til følge.

Klage 1
Hovedspørsmålet i denne klagen er hvorvidt valgreglementet åpner for å godkjenne manuelle stemmer.

Valgreglementets § 9 (11) er sentral m.h.t. retten til å avlegge manuelle stemmer. Det er denne bestemmelsen som er grunnlaget for valgstyrets godkjenning av manuelle stemmer. Bestemmelsen lyder:
Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å levere stemme. Slik stemmeseddel skal legges i en lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse, og leveres valgstyrets sekretær. Stemmeseddelen skal oppbevares på betryggende måte med tanke på eventuell klage.
Manntallet består av alle som har stemmerett. Av tekniske/administrative årsaker er ikke alle disse med i frontermanntallet. Det totale manntallet består av frontermanntallet pluss noen få ansatte og studenter med stemmerett, men som av ulike årsaker ikke er med i frontermanntallet, dvs. ikke hadde tilgang til de elektroniske valgrommene. Årsakene kan enten være at disse ikke hadde fått tildelt UiA-brukernavn og passord på det tidspunkt frontermanntallet ble etablert, eller at arbeidsgiver har godkjent at de ikke forholder seg til elektroniske systemer. Etter universitetsdirektørens vurdering er det ikke korrekt å si at de som ikke står i frontermanntallet, er nektet stemmerett. De er stemmeberettiget, men av praktiske årsaker forhindret i å avlegge sin stemme elektronisk. Klagen knytter seg til stemmeberettigede som ikke står i frontermantallet, i motsetning til § 9 (11) i valgreglementet som regulerer de som er nektet stemmerett. Valgreglementets § 9 (11) kan således ikke anvendes direkte overfor stemmeberettigede som ikke står i frontermantallet.
Universitetsdirektøren er dermed også uenig i at manuelle stemmer fra de som ikke hadde tilgang til fronter, bare kunne telles med etter klage fra de aktuelle personene. Hvis noen av de 5 hadde vært nektet å stemme med begrunnelse i at de ikke oppfylte vilkårene for stemmerett i valgreglementets § 9, ville § 9 (11) ha kommet til anvendelse og valgstyret kunne ikke på eget initiativ ha godkjent stemmene. Dette er imidlertid ikke tilfelle for noen av de 5 godkjente, manuelle stemmene.

I klagen henvises det også til valgreglementet § 10 (3): *Normalt gjennomføres valg elektronisk.* Universitetsdirektørens vurdering er at heller ikke denne bestemmelsen er til hinder for å godkjenne manuelle stemmer, og vil her vise til at valgreglementet har detaljerte regler om stemmerett i § 9 som ikke er koblet til elektronisk stemmegiving.

Valgreglementet inneholder ingen eksplisitte bestemmelser om hvorvidt eller hvordan stemmeberettigede som ikke har tilgang til et elektronisk valgrom, kan avgi stemme manuelt. I mangel av konkrete bestemmelser i valgreglementet måtte valgstyret avgjøre spørsmålet ut fra en tolkning av reglementet som helhet. Valgstyret har lagt avgjørende vekt på at alle skal ha mulighet til å avgi stemme, og at det må være arbeidsgivers ansvar å legge til rette for dette. Det er også vist til tidligere praksis m.h.t. å godkjenne manuelle stemmer ved elektroniske valg. Universitetsdirektøren er enig i valgstyrets vurdering på dette punktet.

Universitetsdirektøren konkluderer ut fra dette med at det ikke var feil av valgstyret å godkjenne de 5 manuelle stemmene.

Det andre, sentrale spørsmålet i klage 1 er hvorvidt det er gitt god nok informasjon om muligheten for å stemme manuelt for ansatte og studenter som ikke hadde tilgang til valgrommene i Fronter. Universitetsdirektøren er enig i at informasjonen om muligheten for manuell stemmegiving kunne ha vært bedre, men vil vise til at det under overskriften *Slik stemmer du – steg for steg*, står følgende:
Dersom du står i et av manntallene for rektorvalget, vil du finne et rom …….
……
(OBS: Dersom du ikke finner noe rom med slikt navn på i romlista, betyr det at du ikke er med i manntallet for rektorvalget. Du kan imidlertid likevel levere en stemme, se nedenfor.

Informasjonen er noe upresis, de som ikke finner et valgrom i Fronter kan være med i manntallet selv om de ikke er med i frontermanntallet. Videre henviser informasjonen til § 9 (11) i valgreglementet, noe som etter universitetsdirektørens vurdering ikke er korrekt, jfr. drøfting over. Det er imidlertid gitt informasjon om at det er mulig å avgi stemmer manuelt, men informasjonen kunne ha vært tydeligere m.h.t. hvem dette gjaldt. Det framgår av valgstyrets uttalelse om klagene at valgstyret ble oppmerksom på problemstillingen under første valgomgang (pkt. 1 i valgstyrets uttalelse). Valgstyret kunne da ha presisert informasjonen på nettsidene. Som påpekt over, burde adgang til manuell stemmegiving også ha vært regulert i valgreglementet.

Spørsmålet styret må ta stilling til, er om det er grunn til å tro at mangelfull informasjon om muligheten til å avgi manuelle stemmer kan ha medført at noen i den aktuelle gruppen av ansatte eller studenter av den grunn har unnlatt å stemme. Gruppen av ansatte og studenter som ikke hadde tilgang til valgrommene i Fronter, er liten. Manntallslistene viser at det var 13 teknisk-administrative og 4 vitenskapelige ansatte som ikke hadde UiA-brukerkonto og dermed ikke hadde tilgang til valgrommene i Fronter da frontermanntallet var klart i februar. 6 av de 12 fikk UiA-brukerkonto foran andre valgomgang, alle 6 var teknisk-administrative. Det gjenstod dermed 7 teknisk-administrative og 4 vitenskapelig ansatte fra første valgomgang som heller ikke hadde tilgang til valgrommene i Fronter i andre valgomgang. I tillegg kan det være noen få nytilsatte i perioden fra 23. april (etter klagefrist på manntallet) til 27. mai (siste valgdag) som hadde stemmerett men ikke hadde fått UiA-brukerkonto.
Det framgår av valgstyrets uttalelse at av de 5 manuelle stemmene som ble godkjent, var 3 fra teknisk-administrativt ansatte og to fra vitenskapelig ansatte. Hvis disse trekkes fra antallet som ikke hadde tilgang til valgrommene i fronter, består gruppen av ansatte som kunne ha avgitt manuell stemme, men ikke gjorde dette, så langt universitetsdirektøren har kunnet bringe på det rene, av 4 teknisk-administrative og 2 vitenskapelig tilsatte, samt eventuelle nytilsatte i perioden 23. april – 27. mai.

12 av de 13 teknisk-administrativt tilsatte som ikke hadde tilgang til valgrom i Fronter i første valgomgang, er renholdere. Universitetsdirektøren har fått bekreftet at renholdslederne på begge campuser har informert alle renholderne om adgangen til å stemme manuelt. I denne sammenheng vises det til vedlagt e-post fra driftsdirektør, Aanon Grimnes. Informasjonen til denne gruppen av ansatte er dermed ivaretatt. Gruppen av ansatte som *kan* ha fått for dårlig informasjon om muligheten til å avgi manuell stemme er dermed de 2 vitenskapelig ansatte fra februar-manntallet uten UiA-brukenavn og passord som ikke avga manuell stemme, samt eventuelle nytilsatte i perioden 23. april – 27. mai. Fra IT-avdelingen er det opplyst at det ble tildelt brukernavn og passord til 13 ansatte i den aktuelle perioden. 2 av disse har fått godkjent manuelle stemmer. Av de resterende 11 hadde 6 stemmerett. Av disse er 5 renholdere, som forutsettes å ha fått tilstrekkelig informasjon om muligheten for å avgi manuell stemme. Den siste personen i denne gruppa er teknisk-administrativt ansatt, ansatt 18. mai.

Oppsummert, så langt universitetsdirektøren har kunnet bringe på det rene, er det to vitenskapelig ansatte og én teknisk-administrativt ansatt med stemmerett som er i gruppen ansatte som kan ha fått for dårlig informasjon om muligheten til å avgi manuell stemme.

Det er iflg. valgstyret og fronteransvarlig for valget ikke mulig å fremskaffe tilsvarende informasjon om studentene. Studenter må være registrert og ha betalt semesteravgift det aktuelle semesteret for å ha stemmerett. Frist for registrering og betaling av semesteravgift var 1. februar 2015. Manntallet for studenter ble tatt ut fra FS 11. februar. Studenter som fikk anledning til å registrere seg etter denne datoen (dette gjelder i hovedsak studenter som fikk dispensasjon fra fristen og studenter på EVU-studier med annen frist) hadde anledning til å

sjekke manntallet og fremsette klage fram til 22. april. Universitetsdirektøren antar at det var svært få studenter som ikke hadde anledning til å klage på manntallet innen denne fristen og som likevel hadde stemmerett, og at informasjonen til denne studentgruppa er ivaretatt. Universitetsdirektøren kjenner ikke til at universitetet har akseptert at noen studenter ikke benytter de elektroniske datasystemene, dvs. det finnes ingen parallell blant studentene til gruppen av ansatte som har kunnet la være å forholde seg til slike systemer.

Med utgangspunkt i resultatet av andre valgomgang, inkl. de 5 godkjente manuelle stemmene og med utgangspunkt i at det er 2 vitenskapelig ansatte og 1 teknisk-administrativ ansatt med stemmerett som er i gruppen ansatte som kan ha fått for dårlig informasjon om muligheten til å avgi manuell stemme, ville Sigbjørn Sødal trengt begge stemmene fra de vitenskapelige ansatte, samt stemmen fra den ene teknisk-administrativt ansatt for å bli valgt til rektor (dette ville gitt 49,427% for Sødal mot 49,334% for Reichert). Dersom de tre stemmene hadde blitt fordelt på annen måte mellom Sødal og Reichert ville Reichert ha blitt valgt til rektor.

Universitetsdirektøren er noe i tvil om hvorvidt informasjonen om adgangen til manuell stemmegivning er så mangelfull at det må karakteriseres som en feil. Forutsatt at dette anses som en feil, er det universitetsdirektørens vurdering at det er svært lite sannsynlig at dette har hatt betydning for valgresultatet. De to vitenskapelige ansatte var ansatt også under første valgrunde, og forutsettes å være godt kjent med at valget pågikk. For alle ansatte ville det vært enkelt å spørre nærmeste leder, eventuelt valgstyret, for å finne ut om man har stemmerett og om adgang til å avgi manuell stemme. Særlig for vitenskapelig ansatte mener universitetsdirektøren at det er rimelig å forvente at den enkelte aktivt oppsøker informasjon. Universitetsdirektøren vil også vise til at flere personer tok kontakt i den aktuelle perioden for å sjekke om de hadde stemmerett.

Universitetsdirektøren konkluderer med at mangelfull informasjon om muligheten til å avgi manuell stemme ikke var en feil som kan ha hatt betydning for valgresultatet.

En tredje problemstilling i klage 1 gjelder fristen for innlevering av manuelle stemmer i Grimstad. Universitetsdirektøren er ikke enig i påstanden om at det var en feil at innleveringsfristen for manuelle stemmer i Grimstad i praksis ble utsatt. Universitetsdirektøren mener det derimot ville ha vært en feil dersom ansatte i Grimstad hadde måttet reise til Kristiansand for å avgi manuell stemme. Beskjed om at manuelle stemmer kunne leveres i Grimstad ble sendt pr. e-post fra valgstyrets sekretær til blant andre alle administrative ledere og hovedtillitsvalgte. Universitetsdirektøren er i tvil om det i det hele tatt foreligger noen feil. Ut fra det svært begrensede antallet ansatte denne informasjonen var relevant for, jfr. drøftingene over, anses det uansett for svært usannsynlig at en eventuell feil m.h.t. informasjonen om innleveringsfrist i Grimstad kan ha hatt betydning for valgutfallet.

Universitetsdirektøren konkluderer med at det ikke er gjort feil i forbindelse med informasjon om innleveringsfrist for manuelle stemmer i Grimstad som kan ha hatt betydning for valgutfallet.

Universitetsdirektøren foreslår ut fra dette at heller ikke klage 1 tas til følge.

Subsidiær drøfting
Dersom styret skulle komme til at det er gjort feil ved forberedelse eller gjennomføring av valget som kan ha hatt betydning for valgutfallet, må styret fatte vedtak om å annullere valget, jfr. § 14 (3) i valgreglementet.
Alternativ 1:

Hvis styret skulle komme til at det ikke var adgang til å godkjenne de manuelle stemmene, vil feilen kunne rettes ved ny opptelling. Styret må da eventuelt annullere valget og be valgstyret foreta ny opptelling uten de manuelle stemmene. Det framgår av § 11 (3) at det ved eventuell ny opptelling eller ny gjennomgang av vektingsresultatet, skal føres ny valgprotokoll. Dersom ny opptelling gir et annet valgresultat, vil det være adgang til å fremme klage over det nye valgresultatet med hjemmel i følgende bestemmelse i valgreglementets § 14 (4):
Klage over feil ved forberedelse til eller gjennomføring av valg må være framsatt overfor valgstyret senest en uke etter at resultatet av valget er gjort kjent.

Alternativ 2:
Hvis styret skulle konkludere med at det er gjort feil som kan ha medført at noen stemmeberettigede ikke har fått mulighet til å avgi stemme, og at dette kan ha påvirket valgutfallet, vil feilen ikke kunne rettes ved ny opptelling eller vekting, dvs. at det må gjennomføres omvalg eller nytt valg.
Valgreglementet har i § 2 følgende definisjoner av hhv omfang og nytt valg:
f. Omvalg: Valg etter annullert valg, utlyst på grunnlag av samme manntall og samme kandidater som ved utlysing av valg.
g. Nytt valg: Valg etter annullert valg, utlyst som ordinært valg og nytt manntall, men med kortere frister.

Det er ikke fastsatt som et alternativ i valgreglementet å gjennomføre omvalg på grunnlag av nytt manntall og samme kandidater, som etter universitetsdirektørens mening eventuelt ville være det riktige i denne situasjonen. Nytt valg eller omvalg må gjennomføres i høstsemesteret 2015. Da vil studentmanntallet være endret. Den/de eventuelle feil som kan begrunne omvalg, gjelder kun andre valgomgang. Det er derfor ingen reell grunn til å utlyse nytt ordinært rektorvalg med ny nominasjon av kandidater. Hvis styret skulle finne grunnlag for å annullere resultatet av valgomgang nummer to på grunnlag av feil som ikke kan rettes ved ny opptelling, vil universitetsdirektøren derfor anbefale at styret benytter hjemmelen i valgreglementets § 16 til å dispensere fra reglementet ved å fastsette at det skal gjennomføres omvalg, utlyst på grunnlag av nytt manntall og samme kandidater som ved utlysning av andre valgomgang, dvs. et omvalg mellom Frank Reichert og Sigbjørn Sødal.

Uansett utfall av de konkrete klagene er det behov for å gjennomgå både valgreglementet og rutinene m.h.t. å gi ansatte tilgang til UiAs datasystemer, slik at en unngår tilsvarende situasjoner ved fremtidige valg.

Vedlegg:
Valgprotokoll 1. valgomgang
Valgprotokoll-2. valgomgang
Klage fra Jacobsen og Bragdø-Ellenes m/ vedlegg
Klage fra Nils M. Justvik
Uttalelse fra driftsdirektør
Svar på spørsmål til valgstyret fra Assev
Supplement til klage siste versjon 15.06
Valgstyrets uttalelse om klagene

Dag Ingvar Jacobsen, Professor, Institutt for statsvitenskap og ledelsesfag

Sunniva Cristina Bragdø-Ellenes, Førsteamanuensis, Institutt for rettsvitenskap

Kristiansand den 1. juni 2015

Valgstyret ved UiA ved leder Birte Simonsen

KLAGE PÅ REKTORVALGET VED UIA 2015

Valgstyret godkjente noen manuelle stemmer og har uttalt at fem slike stemmer i andre valgomgang endret valgutfallet. De fem stemmene gjaldt velgere som sto i manntallet, men ikke hadde tilgang til Fronter. *Godkjenningen av disse manuelle stemmene påklages. Dessuten påklages en endring siste valgdag i den reelle leveringsfristen for manuelle stemmer fra Grimstad.*

Dette var et elektronisk gjennomført valg. Valgreglementet og informasjonen til ansatte og studenter er omfattende og presis om hvordan valget skal gjennomføres (se vedlegg 1). Valgordningen gir ikke rom for å godkjenne manuelle stemmer slik det er blitt gjort. Det er en saksbehandlingsfeil som oppsto i første valgomgang og da ikke fikk betydning for valgutfallet, men en feil blir ikke bedre av å gjentas. De manuelle stemmene har beviselig påvirket resultatet i andre valgomgang. Feilen bør rettes opp i henhold til valgreglementet § 14 (3) ved å gjennomføre ny opptelling uten disse manuelle stemmene.

Følgende sitater (med uthevet skrift) fra utlysingen/informasjonen om valget som ble lagt ut på Universitetets i Agders hjemmeside (vedlegg 2: «Sjekk manntallet i Fronter») er særlig relevante for å begrunne klagen:

Valget skal gjennomføres som et elektronisk valg i egne valglokaler (rom) i Fronter. Det vil være et valglokale for hver av de tre valgkretsene.

- **Tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger**
- **Teknisk og administrativt tilsatte**
- **Studenter**

Valglokalene har navn på formen «Rektorvalg 2015 – valglokale for xxxxxxxxxxx». (Den siste delen av navnet utgjør valgkretsen.)

For å kunne stemme ved valget må du ha tilgang til et av disse valglokalene. Slik tilgang får du via manntallet for den aktuelle valgkretsen.

Fra og med mandag 23. februar kl. 10.00 vil du kunne sjekke din egen manntalloppføring ved å kontrollere hvilket valglokale du har tilgang til i Fronter.

Valgreglementet gir valgstyret (se valgreglementet § 9 (9) siste punktum) grunnlag for å godkjenne manuelle stemmer etter følgende prosedyre (§ 9 (11)):

Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å levere stemme. Slik stemmeseddel skal legges i en lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse, og leveres valgstyrets sekretær. Stemmeseddelen skal oppbevares på betryggende måte med tanke på eventuell klage.

Avsnittet like ovenfor er grunnlaget for følgende orientering på valgsidene om bruken av Fronter i valget - **«Slik stemmer du – steg for steg»** (se vedlegg 3), avsnitt **«Du stemmer via Fronter»**, punkt 5:

5. (OBS: Dersom du ikke finner noe rom med slikt navn på i romlista, betyr det at du ikke er med i manntallet for rektorvalget. Du kan imidlertid likevel levere en stemme, se nedenfor.)

Merk at dette punkt 5 utvetydig handler om de som ikke er med i manntallet. De eneste som er nektet å stemme i valget er de som ikke er med i manntallet. Reglene om manuell stemme gjelder ikke for de som er med i manntallet. Uttrykket «se nedenfor» henviser til et avsnitt med følgende praktiske gjennomføring av § 9 (11):

Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å levere stemme. Slik stemmeseddel skal legges i en lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse, og leveres valgstyrets sekretær Elin Gauslaa, A6, Campus Kristiansand. OBS: Stemmen i lukket konvolutt må være henne i hende senest ved stemmefristens utløp.

Ingenting annet i valgreglementet eller på valgsidene omhandler manuell stemmegivning. Sitatene ovenfor tyder på at valgstyret har blandet sammen to helt forskjellige krav som må innfris: kravet om stemmerett og kravet om å komme seg til valglokalet og få stemt. Muligheten til å levere manuell stemme er begrenset til de som er nektet stemmerett, men der det kan bli påkrevd å vurdere om dette var feil. Valgstyret avgjør tvilstilfeller om stemmerett, men alle fem som har fått godkjent en manuell stemme, står i manntallet og hadde stemmerett. Ingen er heller nektet adgang til valglokalet i Fronter, men ikke alle har sørget for å komme seg dit i tide. Det siste er deres eget ansvar og noe som ikke er omfattet av § 9 (11) i reglementet. Valgstyret har likevel godkjent manuelle stemmer fra en gruppe som altså ikke er nektet stemmerett, men som ikke kom seg til valglokalet og fikk stemt slik valgordningen krever.

Stemmeprosedyren er presist beskrevet på valgsidene. Velgerne har hatt flere måneder på seg til å forberede seg og sikre at de ble i stand til å delta (Vedlegg 4). Det har heller ikke oppstått noe uforutsett med selve valglokalet, for eksempel tekniske problemer i Fronter. Den reelle kostnaden ved å delta i valg varierer alltid mellom velgere. De som har lang vei til valglokalet må beregne mer tid, i dette tilfellet i overført betydning ved å sikre seg nok kjennskap om og tilgang til Fronter. Den tekniske tilgangen er bare en av mange mulige hindre på veien. Valgstyrets godkjenning av manuelle stemmer for velgere som for sent oppdager at de ikke har Fronter-tilgang, reiser derfor mange kompliserende spørsmål: Hva med de som ikke har lært seg Fronter f.eks. på grunn av språkutfordringer, eller som kanskje ikke trenger det eller har glemt brukernavn eller passord? Hvem av de mange tusen som sto i manntallet, men ikke deltok i valget, kan ha unnlatt å stemme på grunn av slike forhold? Noen av de som hadde Fronter-tilgang, stemte manuelt og har (korrekt) fått

stemmen avvist, men finnes det studenter eller ansatte i manntallet *uten* konto i Fronter som *ikke* stemte manuelt (kanskje fordi Fronter ble for tungvint)?

Universitetsdirektøren skal ha sagt at valgstyret burde følge samme godkjenningspraksis vedrørende de manuelle stemmene, i andre som i første valgomgang. Hvis valgstyrets beslutning er helt eller delvis begrunnet med at det måtte være lik praksis i de to valgomgangene, underbygger ikke dette at praksisen var riktig i utgangspunktet. Feilen i første valgomgang kunne ha blitt rettet opp uten konsekvenser siden den da uansett ikke påvirket utfallet. Se valgreglementet § 15. Så langt mulig, skal saksbehandlingsfeil rettes opp, ikke gjentas.

Av gjengitte avsnitt fra vedlegg 3 «Slik stemmer du – steg for steg» (se over), fremgår det at manuelle stemmer måtte være valgstyrets sekretær i hende i A6, Campus Kristiansand, senest ved stemmefristens utløp. Et døgn før fristen (26. mai kl. 13:29) spurte personalrådgiver Anne Bergit Jørgensen i mail til valgstyrets sekretær, hvor en kunne levere stemmeseddel manuelt i Grimstad, under overskriften «Ansatte som ikke står i manntallet» (Vedlegg 5). En time senere (kl. 14:29) svarte valgstyrets sekretær at manuelle stemmer kan leveres på Campus Grimstad helt frem til fristen (27. mai kl. 14:00). *Dette betyr at fristen for å levere manuelle stemmer blant velgere i Grimstad i praksis ble utvidet, i strid med det som var bestemt og informert om tidligere (*og praktisert i første valgomgang?) Det kan stilles spørsmål ved hvem som fikk denne informasjonen så nærme fristens utløp, og om ikke dette kan ha ført til ulike muligheter til å få avgitt manuell stemme.

De godkjente manuelle stemmene fra studenter og ansatte som står oppført i manntallet, må underkjennes. Det må foretas ny opptelling.

Dersom det mot formodning ikke kan foretas ny opptelling, må det skrives ut nytt valg.

Hilsen

Dag Ingvar Jacobsen og Sunniva Cristina Bragdø-Ellenes

Vedlegg:

1. Valgreglement 2015
2. Sjekk manntallet i Fronter
3. Slik stemmer du – steg for steg
4. Utlysning av valg av rektor ved Universitetet i Agder
5. Mail til og fra valgstyret ved sekretær 26.5.2015

Sjekk manntallet i Fronter

- Kontroll av egen oppføring i manntallet
- Logge inn i Fronter
- Kontroll av egen manntallsoppføring
- Klage på manntallet

Kontroll av egen oppføring i manntallet

For å kunne stemme ved rektorvalget, må du stå i manntallet for en av de tre valgkretsene for dette valget i valgperioden.

Manntallene legges ut mandag 23. februar 2015. For å være sikker på at du står i manntallet og i manntallet for riktig valgkrets, må du selv kontrollere din egen manntallsoppføring.

Denne veiledningen forklarer hvordan du gjør det.

Valget skal gjennomføres som et elektronisk valg i egne valglokaler (rom) i Fronter. Det vil være et valglokale for hver av de tre valgkretsene:

- Tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger
- Teknisk og administrativt tilsatte
- Studenter

Valglokalene har navn på formen: «Rektorvalg 2015 - valglokale for xxxxxxxxxxx»
(Den siste delen av navnet angir valgkretsen.)

For å kunne stemme med valget må du ha tilgang til et av disse valglokalene. Slik tilgang får du via manntallet for den aktuelle valgkretsen.

Fra og med mandag 23. februar kl. 10.00 vil du kunne sjekke din egen manntalloppføring ved å kontrollere hvilket valglokale du har tilgang til i Fronter.

Dersom du ikke finner noe valglokale i romlista i Fronter, betyr det at du ikke står i manntallet.

Dersom du er usikker på hvordan du kan sjekke hvilke rom du har tilgang til i Fronter, viser veiledningen på de neste sidene detaljert hvordan du gjør dette.

Det er de samme valglokalene som vil bli brukt under selve valget. Da vil du finne stemmeseddelen og avgi stemme der.

Logge inn i Fronter

1. Gå til universitetets valgside www.uia.no/valg2015
2. Klikk på «Sjekk manntallet» - Du tas nå til Fronter.
3. Registrer ordinært UiA brukernavn og passord i feltene for dette i innloggingsbildet
4. Klikk på "Logg inn / Login"-knappen for å logge inn

Kontroll av egen manntallsoppføring

- a. Klikk på "Rom" oppe til venstre.
- b. Klikk på alternativet "Vis romliste" for å vise alle de rommene som du har tilgang til
- c. Dersom du står i et av manntallene for rektorvalget, vil du finne et rom med navn på formen "Rektorvalg 2015 valglokale for xxxxxxxx". (Siste del av romnavnet viser valgkretsen som du ifølge manntallet tilhører.) Du kan også klikke på romnavnet for å åpne rommet. (OBS: Dersom du ikke finner noe rom med navn på denne formen i romlista, betyr det at du ikke er med i manntallet for rektorvalget.)
- d. Du kan nå fortsette å bruke Fronter eller logge ut av Fronter ved å klikke på "Logg ut" oppe til høyre.

Klage på manntallet

Dersom du mener at du er registrert i manntallet for feil valgkrets, eller dersom du ikke finner noe valglokale i romlista og derfor ikke står i manntallet, kan du klage på manntallet ved å sende en e-post til elin.gauslaa@uia.no innen 22. april kl. 10.00.

Ansvarlig for siden: Jan Arve Olsen <jan.arve.olsen@uia.no>

Slik stemmer du - steg for steg

Valget gjennomføres elektronisk i Fronter i perioden onsdag 20. mai kl. 10.00 til og med onsdag 27. mai kl. 14.00.

Ved valg av rektor telles stemmene innen den enkelte valgkrets opp adskilt. Midlertidig og fast ansatte i undervisnings- og forskerstilling utgjør felles valgkrets ved rektorvalg. Ved den endelige opptellingen vektes stemmene for de tre valgkretsene etter følgende fordelingsnøkkel:

- ansatte i undervisnings- og forskerstilling 51%
- ansatte i teknisk eller administrativ stilling 24,5%
- studenter 24,5%

Du stemmer via Fronter

1. Klikk på Avgi stemme i Fronter
2. Registrer ordinært UiA brukernavn og passord i feltene for dette i innloggingsbildet
3. Klikk på "Logg inn / Login"-knappen for å logge inn i Fronter

Når du er i Fronter:

1. Klikk på "Rom" oppe til venstre.
2. Klikk på alternativet "Vis romliste" for å vise alle de rommene som du har tilgang til
3. Dersom du står i et av manntallene for rektorvalget, vil du finne et rom med navn på formen "Rektorvalg 2015 valglokale for xxxxxxxx". (Siste del av romnavnet viser valgkretsen som du ifølge manntallet tilhører.)
4. Klikk på romnavnet for å åpne rommet. Kryss av for din kandidat og trykk på 'Send svar'.
5. (OBS: Dersom du ikke finner noe rom med slikt navn på i romlista, betyr det at du ikke er med i manntallet for rektorvalget. Du kan imidlertid likevel levere en stemme, se nedenfor.)

Hvem kan stemme?

Fra valgreglementets § 9:

- Den som er ansatt eller engasjert av universitetets tilsettingsutvalg eller tilsettingsråd i minst halv stilling, og som har tiltrådt stillingen senest valgdagen, har stemmerett.
- Den som har ansettelsesforhold som varer mindre enn ett år fra og med valgdagen, har bare stemmerett hvis tilsettingsforholdet har vart minst ett år før valgdagen.
- Hvis universitetet står som arbeidsgiver, har den ansatte stemmerett, uavhengig av finansieringskilde.
- Ansatt i under halv stilling har stemmerett når vedkommende har vært i sammenhengende ansettelsesforhold ved universitetet i minst to år fram til valgdagen.
- Studenter som er registrert og har betalt semesteravgift for det semesteret valget gjennomføres i, har stemmerett.

Ved tvil om hvilken valgkrets en person tilhører, avgjøres dette av universitetsdirektøren. Ved tvil om stemmerett avgjøres spørsmålet av valgstyret.

Alle kan levere stemme

Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å levere stemme. Slik stemmeseddel skal legges i en lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse, og leveres valgstyrets sekretær Elin Gauslaa, A6, Campus Kristiansand. OBS: Stemmen i lukket konvolutt må være henne i hende senest ved stemmefristens utløp.

Se også Utlysning av valg til rektor ved Universitetet i Agder

Ansvarlig for siden: Jan Arve Olsen <jan.a.olsen@uia.no>

Utlysning av valg av rektor ved Universitetet i Agder

English version – see below!

Funksjonsperioden for rektor ved Universitetet i Agder går ut 31.12.2015.

Universitetsstyret har fastsatt at valg av ny rektor skal holdes i perioden 6. – 13. mai, med eventuelt omvalg 20. - 27. mai 2015 (ref. s-sak 7/15).

Valgstyret ved Universitetet i Agder lyser hermed ut valg av rektor ved universitetet med funksjonstid fra 1. januar 2016. Funksjonstidens utløp fastsettes etter nærmere bestemmelse av Kunnskapsdepartementet.

Rektor

Valgbar som rektor er den som er foreslått av en gruppe på minst 10 personer med stemmerett, og som *(fra valgreglementets § 5, pkt. 2):*

- har faglige kvalifikasjonskrav på førstestillingsnivå
- kan dokumentere ledererfaring som dekan eller instituttleder fra en akademisk institusjon, eventuelt fra annen lederstilling i eller utenfor akademia som innbefatter økonomisk og personalmessig oppfølging og ansvar
- behersker et av de skandinaviske språkene skriftlig og muntlig

Forslagsrett har alle som har stemmerett ved valg. *(Se nedenfor under* Stemmerett; fra valgreglementets § 9.*)*

Frist for å fremme kandidater er fra og med mandag 23. februar kl. 10.00 til og med onsdag 8. april 2015 kl. 14.00!

Forslag fremmes skriftlig til Elin Gauslaa, Bygg A6 Campus Kristiansand, på e-post elin.gauslaa@uia.no.

Forslag på rektorkandidat godkjennes av valgstyret. Valgstyret kan også fremme egne kandidater.

Alle kandidater må skriftlig bekrefte at de stiller som kandidat.

(Det er utarbeidet et eget skjema som må fylles ut, undertegnes av 10 forslagsstillere og kandidaten, skannes og sendes elektronisk per e-post elin.gauslaa@uia.no innen forslagsfristens utløp. Skjemaet lastes ned fra valgsiden www.uia.no/valg2015. Det er også mulig å levere skjemaet direkte ihende til valgstyrets sekretær Elin Gauslaa, Campus Kristiansand, 6 etg. I bygg A.)

Navnet offentliggjøres umiddelbart etter at valgbarhet er kontrollert av valgstyret.

Valget

Valget gjennomføres elektronisk i Fronter i perioden onsdag 6. mai kl. 10.00 til og med onsdag 13. mai kl. 14.00.

Eventuelt omvalg skjer i perioden onsdag 20. mai kl. 10.00 til og med onsdag 27. mai kl. 14.00.

Ved valg av rektor telles stemmene innen den enkelte valgkrets opp adskilt. Midlertidig og fast ansatte i undervisnings- og forskerstilling utgjør felles valgkrets ved rektorvalg. Ved den endelige opptellingen vektes stemmene for de tre valgkretsene etter følgende fordelingsnøkkel:

- ansatte i undervisnings- og forskerstilling 51%
- ansatte i teknisk eller administrativ stilling 24,5%
- studenter 24,5%

Stemmerett *(fra valgreglementets § 9)*

Den som har stemmerett ved et valg, har forslagsrett ved samme valg.

Den som er ansatt eller engasjert av universitetets tilsettingsutvalg eller tilsettingsråd i minst halv stilling, og som har tiltrådt stillingen senest valgdagen, har stemmerett.

Den som har ansettelsesforhold som varer mindre enn ett år fra og med valgdagen, har bare stemmerett hvis tilsettingsforholdet har vart minst ett år før valgdagen.

Hvis universitetet står som arbeidsgiver, har den ansatte stemmerett, uavhengig av finansieringskilde.

Ansatt i under halv stilling har stemmerett når vedkommende har vært i sammenhengende ansettelsesforhold ved universitetet i minst to år fram til valgdagen.

Studenter som er registrert og har betalt semesteravgift for det semesteret valget gjennomføres i, har stemmerett.

Ved tvil om hvilken valgkrets en person tilhører, avgjøres dette av universitetsdirektøren. Ved tvil om stemmerett avgjøres spørsmålet av valgstyret.

Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å levere stemme. Slik stemmeseddel skal legges i en lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse, og leveres valgstyrets sekretær. Stemmeseddelen skal oppbevares på betryggende måte med tanke på eventuell klage.

Manntallet

Manntallslistene foreligger i Fronter fra og med mandag 23. februar kl. 10.00.
Klagefrist på manntallet: Onsdag 22. april kl. 10.00 til valgstyrets sekretær, på e-post elin.gauslaa@uia.no.

Nærmere om valgstyret, valgreglement, utlysning av valg til rektor, detaljert tidsplan for valgavviklingen og fremgangsmåte for å bruke Fronter for å finne ut om en står i manntallet m.m., legges ut på www.uia.no/valg 2015, der all informasjon om valget og presentasjoner av kandidatene vil bli lagt ut.

English version:

Announcement of the election of Rector at the University of Agder

The function period for the Rector of the University of Agder expires 31. December 2015. The University Board has determined that the election of a new rector is to be held in the period spanning 6 - 13 May 2015, with a possible new election in the period spanning 20 - 27 May.

Rector

Anyone running for the office of Rector must be proposed by a group of at least 10 people with voting rights (see below). According to the university's election regulations he or she must also

- have academic qualifications at least at Associate Professor level

- demonstrate leadership experience as Dean or Head of Department of an academic institution, or from other management positions within or outside academia, which includes financial and personnel supervision and responsibility

- demonstrate oral and written proficiency in a Scandianavian language

The deadline for submitting candidates is Wednesday 8 April at 2 p.m., starting Monday 23 February at 10 a.m.

Proposals must be submitted in writing to Elin Gauslaa, Building A6 Campus Kristiansand, e-mail elin.gauslaa@uia.no, no later than Wednesday 8 April 2015 at 2 p.m.

(A separate form must be used, signed by the 10 proponents and the candidate, scanned and sent electronically by e-mail to elin.gauslaa@uia.no within the deadline. The form may be downloaded from www.uia.no/valg2015 - the election pages on the internet. It may also be hand delivered to the election Committee's secretary Elin Gauslaa at A6, Campus Kristiansand)

Voting rights

(For full text see § 9 in the university's election regulations)

Anyone with the right to vote at an election also has the right to propose candidates for the same election.

Anyone who is employed or engaged by the university's Appointments committee or Appointments advisory board for at least a half-time position, and who has started working in the position no later than on the day of the election, has a right to vote.

Anyone whose employment period lasts less than a year from the election day can only claim voting rights if employment has lasted continuously at least one year prior to the election day.

If the university is registered as the employer, anyone employed has a voting right regardless of funding source.

Anyone employed in a less than 50 per cent position has a right to vote if he or she has been employed continuously for at least two years leading up to the election day.

Students who have registered and paid tuition fees for the semester in which the election is held, have a right to vote.

If in doubt about which constituency a person belongs to, the issue will be decided by the University Director. If in doubt about voting rights, the issue will be decided by the university's Election Committee.

Whoever is denied voting rights, should, however, be given the opportunity to submit his or her vote. Any such ballots must be placed in a sealed envelope, labeled with the elector's name and address, and delivered to the Election Committee's secretary. The ballot will then be kept safe considering appeals.

The census/Election roll

Census records/election roll are published in Fronter from Monday 23 February at 10:00 a.m.

Appeal deadline on the electoral roll: Wednesday 22 April at 10. a.m. to the Election Committee's secretary, e-mail elin.gauslaa@uia.no.

More on the election, detailed timetable for elections and how to use Fronter to find out if one is registered in the census, will be posted on www.uia.no/valg 2015, where all information about the election and presentations of the candidates will be posted.

Fra: admledere-avd-admin@uia.no [mailto:admledere-avd-admin@uia.no] **På vegne av** Elin Gauslaa
Sendt: 26. mai 2015 14:29
Til: Anne Bergit Jørgensen; Epostliste - admledere-avd@uia.no; Marit Solheim
Kopi: Trygve Bjerkås; Lillian Egelandsaa; Line Hammarlund; John Olav Bjørnestad; Halvard Øysæd; Arve Ebeltoft; Lise Askbo Fylkesnes
Emne: Re: [Admledere-avd] Ansatte som ikke står i manntallet

Hei alle,
Jeg har avklart med Beate at manuelle stemmer kan leveres hos Marit på Servicetorget ved Campus Grimstad før kl. 14.00 i morgen.
I Kristiansand skal stemmene leveres hos meg etter samme prosedyre.
Det må imidlertid sjekkes om vedkommende står i manntallet eller ikke slik at dette kan komme med i protokollen til Valgstyret. Navnet må jeg derfor ha på forhånd og de må oppgi det når de avgir stemmen slik at vi har litt kontroll på hva som er bakgrunnen for den manuelle stemmen og om den ev. skal godkjennes av Valgstyret.

Stemmen leveres i anonym konvolutt. Vi har begge stemmesedler lik de som ligger i Fronter for hver valgkrets og det krysses enkelt og greit av på seddelen for hvilken rektorkandidat som foretrekkes.

Marit er informert om dette. jeg kommer og henter stemmene litt etter kl. 14 i morgen.

Håper dette var greit forklart.

Vh Elin Gauslaa
Sekretær for valgstyret

Fra: Anne Bergit Jørgensen
Sendt: 26. mai 2015 13:29
Til: Elin Gauslaa
Kopi: Trygve Bjerkås; Lise Askbo Fylkesnes
Emne: Ansatte som ikke står i manntallet

Hei
Hvor kan man levere stemmeseddel manuelt i Grimstad? Og hvor finner man den malen?

Jeg leser dette på uia.no:
Den som er ansatt eller engasjert av universitetets tilsettingsutvalg eller tilsettingsråd i minst halv stilling, og som har tiltrådt stillingen senest valgdagen, har stemmerett.

Den som har ansettelsesforhold som varer mindre enn ett år fra og med valgdagen, har bare stemmerett hvis tilsettingsforholdet har vart minst ett år før valgdagen.

Hvis universitetet står som arbeidsgiver, har den ansatte stemmerett, uavhengig av finansieringskilde.

Ansatt i under halv stilling har stemmerett når vedkommende har vært i sammenhengende ansettelsesforhold ved universitetet i minst to år fram til valgdagen.

Studenter som er registrert og har betalt semesteravgift for det semesteret valget gjennomføres i, har stemmerett.

Hilsen Anne Bergit

Valgstyret ved UiA
Nestleder Trygve Bjerkaas

Rektorvalget ved UIA, 2015

Resultatet av rektorvalget var i siste valgomgang så jevnt som overhodet mulig; om to faglig ansatte hadde stemt annerledes, ville resultatet blitt annerledes. I en slik situasjon er kontrollen og godkjenningen av stemmene ikke bare viktig – den er faktisk avgjørende for utfallet. Det var fjorten stemmer som ble gjenstand for vurdering – godkjenning eller forkasting.

Det er rimelig grunn til å be om ny gjennomgang av resultatet, eventuelt be om at det vurderes å avholde en ny valgrunde. Dette vil ikke være noen ulempe; det kunne tvert om være både ryddig og riktig i den foreliggende situasjonen. Dersom det ikke skjer, vil det for ettertiden hefte en beklagelig usikkerhet ved dette valget.

Nils Martinius Justvik
Førsteamanuensis i historie

Fra:	Elin Gauslaa
Til:	Sigurd Munro Assev
Kopi:	Trygve Bjerkås; Tor A. Aagedal; Torunn Lauvdal
Emne:	Svar: Spørsmål til valgstyret
Dato:	17. juni 2015 10:12:00

Hei,
Det vises til e-posten din under.
Valgstyret behandlet din henvendelse i møte 1. juni. Dette ble protokollert: "Valgstyrets bemerkninger: Pkt. 1 vil bli vurdert i forbindelse med klagen. De øvrige punkter er utenfor valgstyrets mandat å ha synspunkter på".
Henvendelsen din er herved videresendt rektor og universitetsdirektør.

Vh Elin Gauslaa
Sekretær for valgstyret

hei,
har dere fått tid til å se på denne bekymringsmeldingen ennå?

Forøvrig går jeg ut fra at dere ikke holder denne meldingen tilbake, men oversender den til Styret sammen med de klager som eventuelt måtte være kommet inn :-)

On 29. mai 2015 14:55, Trygve Bjerkås wrote:
> Hei!
> Jeg skal ta spørsmålene med til valgstyrets møte mandag.
> Mvh Trygve Bjerkås
>
> -----Opprinnelig melding-----
> Fra: Sigurd Munro Assev
> Sendt: 29. mai 2015 13:34
> Til: Trygve Bjerkås
> Kopi: John Olav Bjørnestad
> Emne: Spørsmål til valgstyret
>
> hei,
> jeg har som tillitsvalgt fått en del henvendelser om valget og jeg har derfor noen spørsmål som det hadde vært fint å få belyst:
>
> 1. Så vidt jeg har sett i informasjonen har dette vært et elektronisk valg, men det sies at noen har kunnet velge på annen måte. Har denne informasjonen vært gjort alment kjent, eller er den hovedsakelig brukt av noen som ville fremme én bestemt kandidat? I et så jevnt valg vil det virke påfallende om det er store skjevheter i stemmetypene, både i stemmegiving og hvem som har stemt.
> 2. Hvor går grensen for fritt valg, når man uttaler seg sterkt til fordel for én kandidat og så 'hjelper' vedkommende rent praktisk med å stemme?
> 3. På en stand i Grimstad satt ledende administrative personer, som meget sterkt har argumentert for én kandidat, og oppfordret til valg.
> Hva er valgstyrets syn på dette?
> 4. Hvor synes valgstyret grensen går mellom en formaljuridisk og en etisk vurdering av hvordan valgkamp drives?
>
>
> --
> Vennlig hilsen
> Sigurd M. Assev
>
> _____
>

> Sigurd M. Assev
> Førstelektor
>
> Agder University
> Jon Lilletunsvei 9
> N- 4879 GRIMSTAD
>
> PH: +47 372 33 303
> e-mail: sigurd.m.assev@uia.no
> _____
>

--
Vennlig hilsen
Sigurd M. Assev

_____

Sigurd M. Assev
Førstelektor

Agder University
Jon Lilletunsvei 9
N- 4879 GRIMSTAD

PH: +47 372 33 303
e-mail: sigurd.m.assev@uia.no
_____

Rektorvalget 2015 – behandlingen av klager over valget **10.06.2015**

Klage 1 – Dag Ingvar Jacobsen og Sunniva Cristina Bragdø-Ellenes og

Klage 2 – Nils Martinius Justvik

Valgstyrets uttalelse til universitetsstyret

1. Valg av rektor ved Universitetet i Agder med funksjonsperiode fra 1. januar 2016 ble gjennomført i to valgomganger: Første valgomgang fra 6. mai kl. 10.00 til 13. mai kl. 14.00. Ved valget deltok fem kandidater. Ingen av kandidatene oppnådde mer enn 50% av stemmene. I h h t valgreglementet § 5 pkt 6 og beslutning av universitetsstyre ble det gjennomført en annen valgomgang fra 20. mai kl 10.00 til 27. mai kl 14.00 mellom de to kandidater som oppnådde flest stemmer. Kandidatene i siste valgomgang var Sigbjørn Sødal og Frank Reichert. Valgene ble gjennomført elektronisk. Ved gjennomføringen av første valgomgang ble valgstyret gjort kjent med at enkelte teknisk/administrative ansatte ikke hadde frontertilknytning – som er en forutsetning for å kunne stemme elektronisk. Det ble reist spørsmål om hvordan disse kunne avgi stemme ved rektorvalget: Fra valgstyrets behandling av problemstillingen den 13. mai ble det blant annet protokollert følgende:

   Det legges til grunn at samtlige ansatte – gjennom ulike informasjonskanaler - har hatt anledning til å få informasjon om at det avholdes rektorvalg.

a. *Ansatte med frontertilknytning avgir stemme gjennom fronter slik valgreglementet bestemmer i § 10 pkt 3 om elektronisk valg.*
b. *Ansatte som av ulike grunner ikke kan stemme gjennom fronter, kan avgi stemme i h h t valgreglementet § 9 pkt. 11, dvs å levere stemmeseddel i lukket konvolutt til valgstyrets sekretær.*
   Det ble avgitt tre slike manuelle stemmer. Stemmene ble godkjent.

   I andre valgomgang ble det i alt avgitt 14 manuelle stemmer. Fra valgstyrets behandling av disse stemmene 27. mai, ble det blant annet protokollert følgende:

   Valgstyret legger til grunn at alle ansatte/studenter har fått tilstrekkelig informasjon om gjennomføringen av valget og at det er gitt informasjon om hvordan de skal sjekke at de er oppført i frontermanntallet. Valgstyret mener derfor at hovedregelen er at den ansatte selv er ansvarlig for å sjekke om vedkommende er oppført i manntallet og derfor kan delta i valget. Valgstyret mener således at de som har avgitt manuell stemme og som faller innenfor denne kategori (har brukernavn og passord i UiA-systemet) må avvises.
   Valgstyret mener videre at manuelle stemmer til ansatte og studenter som ikke har brukernavn og passord til UiAs systemer, og derved ikke har anledning til å kontrollere om de er oppført i manntallet, må godkjennes.
   Mindretallet (Ruben Haugland) mener at en stemmeberettiget ikke kan stilles ansvarlig for at arbeidsgiver eventuelt ikke har videreformidlet beskjed fra valgstyret til den stemmeberettigede. Mindretallet mener derfor at …. burde fått godkjent sin stemme.

I h h t disse retningslinjer ble godkjent manuelle stemmer fra tre teknisk /administrative ansatte. I tillegg ble godkjent stemmene fra to vitenskapelige ansatte som heller ikke har brukernavn og passord til UiAs systemer. De øvrige ni avgitte manuelle stemmer (ansatte og studenter) ble avvist fordi de var registrert med brukernavn og passord til UiAs systemer. De hadde ikke sjekket om de sto oppført i frontermanntallet, selv om de hadde hatt anledning til det.

Det er innkommet to klager på siste valgomgang. Klage nr 1 (innsendt av Dag Ingvar Jacobsen og Sunniva Cristina Bragdø Ellenes) gjelder godkjenning av de manuelle stemmene. I tillegg påklages **«***en endring siste valgdag i den reelle leveringsfristen for manuelle stemmer fra Grimstad».* Klage nr 2 er innsendt av Nils Martinius Justvik. Klagen gjelder kontroll av de inngitte manuelle stemmene og det forhold at valgresultatet i siste valgomgang *«var så jevnt som overhode mulig».* Begge klagene med vedlegg følger denne saken.

Klagene er inngitt innen klagefristen av personer med klagerett i h h t valgreglementets § 14. Klageinstans er universitetsstyret, men alle klager skal først behandles av valgstyret. Dersom valgstyret ikke finner grunnlag for å ta klagen til følge, oversendes den universitetsstyret. Valgstyret skal avgi uttalelse om klagen, jfr valgreglementets § 14nr 2.
I valgreglementet § 14 pkt 3 bestemmes det følgende:

Mener valgstyret eller klageinstansen at det er gjort feil som kan ha hatt betydning for valgutfallet, skal valget annulleres. Hvis feilen kan rettes opp ved ny opptelling eller ny vekting av stemmer, skal det foretas ny opptelling eller vekting. Hvis feilen ikke kan rettes opp ved ny opptelling eller ny vekting av stemmer, skal det gjennomføres omvalg eller nytt valg.

Etter opptelling av de elektronisk innleverte stemmer som er registrert gjennom fronter, er det ikke tvil om at godkjenningen av de manuelle stemmene kan ha hatt betydning for valgutfallet. Dersom flere manuelle stemmer var blitt godkjent, vet man ikke hva valgutfallet ville blitt. Stemmegivningen til disse er ikke kjent.
Det valgresultatet som er godkjent av valgstyret etter andre valgomgang, viser at Frank Reichart fikk 49.48 % vektede stemmer, mens Sigbjørn Sødal fikk 49.28 %. Det ble avgitt totalt 2010 godkjente stemmer, hvorav altså fem var manuelt inngitte stemmer.

2. Før valgstyret kommenterer klagene, skal det gis en kort redegjørelse om stemmerett, manntall og «frontermanntall».
   Hvem som har stemmerett ved valg bestemmes i valgreglementet § 9. Det er tre kategorier av stemmeberettigede som er fordelt på tre manntall: Ett for vitenskapelige ansatte, ett for teknisk/administrativt ansatte og ett for studenter. I valgoppgjøret vektes disse kategorier ulikt: Stemmer i første kategori 51 % og stemmer i de to øvrige 24.5 %.
   Utarbeidelsen av manntallet for de to kategorier av ansatte gjøres på følgende måte:
   - Personal og organisasjonsavdelingen tar ut lister på en gitt dato fra personalssystemet i henhold til valgreglementet om hvem som har stemmerett.
   - Listene sendes IT- avdelingen som henter ut informasjon om brukernavn

- Listene sendes fra IT- avdelingen til fronter administrator (studentservice), som renser listene slik at de som importeres til frontermanntallet, er de som har brukernavn og passord til UiAs systemer. Kun den informasjonen som er nødvendig for å kunne importere til fronter, er tilbake.

Utarbeidelse av manntall for studentene følger en liknende fremgangsmåte:

- Studentservice tar ut manntallslisten fra FS på en gitt dato. I FS er det rapporter for manntall, og listene generes ut fra disse.
- Listen sendes Fronter administrator (studentservice), som renser listene slik at kun informasjonen som er nødvendig for import til Fronter manntallet, er igjen. Disse listene importerer.

Det finnes noen få ansatte og studenter som har stemmerett etter valgreglementet, men som ikke har brukernavn og passord til UiAs systemer. Disse blir ikke overført til «frontermanntallet» og vil ikke ha mulighet til å kontrollere om de står i manntallet eller til å avgi stemme gjennom fronter. Det er særlig godkjenning av manuelle stemmer fra denne gruppen som klagene gjelder.

3. Klage nr 1 gjelder særlig forståelsen av valgreglementets § 9 nr 11. I overskriften til § 9 heter det «Om utlysning av valg, stemmerett, forslagsrett og manntallsfører». Den omdiskuterte bestemmelsen (§ 9 nr. 11)har følgende ordlyd:

   Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å stemme. Slik stemmeseddel skal legges i en lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse og leveres valgstyrets sekretær. Stemmeseddelen skal oppbevares på betryggende måte med tanke på eventuell klage.

   Slik valgstyret forstår klage nr 1, bestrides det at valgstyret har adgang til å godkjenne stemmer fra velgere som er oppført i det manuelle manntallet, men som ikke kan stemme gjennom fronter fordi de ikke har brukernavn og passord til UiAs systemer.

   Valgstyret deler ikke denne oppfatningen.

   Det er riktig som angitt i klagen at valget er gjennomført som elektronisk valg, jfr valgreglementet § 10 nr. 3, og det er normalordningen. Fronter er nå valgt som det elektroniske verktøy som skal brukes ved gjennomføringen av valget. Det er ikke lagt til rette for at ansatte og studenter alternativt kan stemme manuelt som en alminnelig ordning. Ikke minst av kontrollhensyn er det viktig at stemmegivninger skjer elektronisk gjennom fronter. Men for å få anledning til å stemme gjennom fronter, må vedkommende - som beskrevet ovenfor i pkt 2 - ha brukernavn og passord til UiAs systemer. Det er noen ganske få ansatte som ikke har det. Dette kan ha forskjellige grunner. Noen ansatte har ikke like stort behov for tilgang til arbeidsgivers elektroniske systemer som de fleste andre ansatte har. For disse ansatte har arbeidsgiver uttrykkelig eller stilltiende akseptert dette. Så vidt vites, er det heller ikke i personalreglement eller i andre bestemmelser noe krav om at alle ansatte skal ha brukernavn og passord til UiAs systemer. Noe annet er at de aller fleste ansatte har det, som en konsekvens av ansettelsesforholdet. Men det finnes altså noen få unntak.

   Også før det ble innført elektronisk valg, inneholdt valgreglementet en likelydende bestemmelse som nå er tatt inn i § 9 nr 11. Elektronisk valg ble første gang gjennomført i 2003. I den forbindelse ble den aktuelle bestemmelse videreført uten at ordlyden ble endret.

Valgstyrets oppfatning støttes også av protokollen fra valgstyrets møte 27. februar 2003 hvor planleggingen av det første elektroniske valget ble behandlet. Det ble blant annet protokollert følgende:

Pin-koden som stemmeberettigede må ha for å kunne avgi sin stemme, kan distribueres pr post eller epost.
Stemmeberettigede som ikke står i manntallet har likevel rett til å avgi stemme. Valgstyret avgjør om stemmen er gyldig. Hvordan få dette inn i elektronikken i løpet av valgperioden?

Protokollen fra møtet vedlegges.

Også den gang var valgstyret opptatt av at ansatte og studenter som hadde stemmerett, men som falt utenfor det elektroniske valgsystem, skulle få avlegge stemme. Den prinsipielt samme situasjonen foreligger i dag. Den aktuelle gruppen er nå meget begrenset i antall. Men det er ingen tvil om at de har stemmerett etter valgreglementet. Det de mangler, er brukernavn og passord til et elektronisk system som de ikke har behov for i sitt arbeid. Hvis det hadde vært meningen at alle stemmer utenom fronter skulle avvises ved elektroniske valg uten noen nærmere vurdering, burde dette – etter valgstyrets oppfatning - vært bestemt av universitetsstyret for eksempel gjennom en uttrykkelig bestemmelse i valgreglementet eller som et krav ved ansettelse ved UiA. Slike bestemmelser finnes så vidt vites ikke i dag.

I den prinsipielle vurderingen av spørsmålet som valgstyret foretok 13. mai 2015 ved godkjenningen av første valgomgang, var vurderingstemaet om hensynet til retten til å stemme veide tyngre enn et bastant krav om brukernavn og passord. Valgstyret mente at retten til å stemme veide tyngst. En slik forståelse av valgreglementet faller innenfor ordlyden i bestemmelsen. De få ansatte (og muligens studenter) dette gjelder, tillates å stemme fordi arbeidsgiver har valgt et elektronisk valgsystem som utelukker en lite gruppe ansatte. En slik anvendelse av reglene skaper ingen praktisk uklarhet i forhold til andre grupper, slik klagen synes å mene. Dersom det skulle dukke opp andre «varianter» av grupper som «faller utenfor» det elektroniske valgsystem, kan dette godt håndteres innen gjeldende reglementet. Men om universitetsstyret ønsker det, kan reglene også presiseres ved endring av reglementet slik som nevnt ovenfor.

Det er naturlig nok begrenset praksis på dette område. I en tidligere sammenlignbar sak fra rektorvalget i 2007 (VS-sak 7/07) ble det protokollert følgende :

Tilsatte som ikke kunne stemme elektronisk, kunne stemme manuelt. Det forelå én manuell stemme fra en person som ble sjekket som stemmeberettiget. Anonymiteten ble ivaretatt ved at konvolutten ble åpnet og lagt inn i valgregnskapet av forskjellige personer.

Protokollen vedlegges.

Dette er altså det samme prinsipp som er lagt til grunn ved siste valg, og som ble forutsatt ved innføringen av elektronisk valg i 2003.

Valgstyret er ikke kjent med at bestemmelsen tidligere er praktisert slik som klager mener er rett.

I klagen anføres det også at universitetsdirektøren skal ha lagt føringer på valgstyrets behandling av manuelle stemmer i andre valgomgang. Dette er ukjent for valgstyret. Valgstyrets behandling av saken skjedde på prinsipielt grunnlag i valgstyrets møte 13. mai

2015 uten føringer av utenforstående. De samme prinsipper ble lagt til grunn i andre valgomgang.

Siste punkt i klage 1 er at valgstyrets sekretær i e-post til personalrådgiver i Grimstad uttalte at manuelle stemmer i Grimstad kunne leveres på campus frem til avslutningen av stemmegivningen. I klagen anføres det at [*D]ette betyr at fristen for å levere manuelle stemmer blant velgere i Grimstad i praksis ble utvidet, i strid med det som var bestemt og informert om tidligere.*

Etter reglementet skal manuelle stemmer leveres til valgstyrets sekretær. Den presiserende generelle informasjon som ble gitt om valget, informerte også om hvor valgstyrets sekretær hadde sin arbeidsplass. Det som ble informert om i den e-post som er nevnt i klagen, er at velgere i Grimstad kunne levere manuelle stemmer til en person i Grimstad godkjent av valgstyrets sekretær frem til stemmeavslutning kl 14.00 siste valgdag. I praksis betydde dette at stemmegivningen i Grimstad kunne foregå like lenge som i Kristiansand. Det er derfor ikke treffende å si – som i klagen, om valgstyret forstår den rett – at fristen for å stemme i Grimstad ble utvidet. Det er mer presist å si at den ikke ble avkortet med 30-45 minutter – den tiden det tar å kjøre fra Grimstad til Kristiansand for å levere manuelle stemmer før kl. 14.00. Rent faktisk ble dette håndtert slik at valgstyrets sekretær – etter avsluttet stemmegivning i Kristiansand kl 14.00 - kjørte til Grimstad og hentet manuelle stemmer avgitt der. Det er for øvrig avklart at det ikke ble avgitt noen manuelle stemmer i Grimstad etter kl 14.00 siste valgdag.

4. Klage nr 2 mener at kontrollen og godkjenningen av de manuelle stemmene som ble vurdert, må være betryggende. Selve godkjenningen av stemmene er det redegjort for i pkt 3 ovenfor. Valgstyret er selvsagt enig i at kontrollen av de manuelle stemmene er viktig, og har selvsagt intet i mot at andre enn valgstyret også kontrollerer de manuelle stemmene som ble levert og vurdert. Det kan imidlertid bemerkes at valgstyrets sekretær og medlem av valgstyret flere ganger etter 27. mai har kontrollert de manuelle stemmene sammen med fronteransvarlig for valget.

   I siste del av klagen anføres det:
   Det er rimelig grunn til å be om ny gjennomgang av resultatet, eventuelt be om at det vurderes å avholde en ny valgrunde. Dette vil ikke være noen ulempe; det kunne tvert om være både ryddig og riktig i den foreliggende situasjonen. Dersom det ikke skjer, vil det for ettertiden hefte en beklagelig usikkerhet ved dette valget.

   Valgstyret er noe usikker hvordan denne del av klagen skal forstås. Dersom det menes at det bør holdes ny valgrunde fordi valgresultatet var usedvanlig jevnt, er valgstyret uenig i dette. I valgreglementet § 5 pkt 6, andre punkt bestemmes det:

   Andre valgomgang avholdes som flertallsvalg mellom de to kandidatene som oppnår flest vektede stemmer, og det gjennomføres senest to uker etter første valgomgang.

   Når det avholdes flertallsvalg «vinner» den som får flest stemmer, selv om flertallet er marginalt.

5. Dersom universitetsstyret er enig med valgstyrets behandling av de manuelle stemmene slik som det er redegjort for i pkt 3 ovenfor, anbefales at valg av rektor fra 1. januar 2016 godkjennes.

Supplement til klagen på rektorvalget – en kommentar til valgprotokollen

Vi viser til tidligere innsendt klage på rektorvalget ved UiA. Protokollen fra andre valgomgang, datert 27.05.2015, gjør det nødvendig å supplere med noen kommentarer som underbygger at valgstyret har anvendt UiAs valgreglementet og bestemmelsene om gjennomføringen av valget på feil måte. Dette vises allerede i starten av avsnittet «Generelle vurderinger» i protokollen. Feilene forplanter seg raskt, når valgstyret tvinges til å utøve skjønn som ikke har dekning i valgreglementet og den øvrige informasjonen om rektorvalget. Den avvikende forståelsen av reglementet kommer til syne i de to begrepene *manntall* og *stemmerett* og hvordan valgstyret anvender disse.

Bruken av manntallsbegrepet i valgdokumentene

Valgreglementet og utlysningen av rektorvalget åpner bare for *én forståelse* av manntallsbegrepet og etterlater ikke tolkningstvil.

1. Begrepet *manntall* er brukt 9 ganger i valgreglementet, alene eller i sammenstillingen *manntallsfører*. I alle tilfeller handler det om det som ofte kalles *valgmanntallet*. Manntallet er et alminnelig og entydig brukt begrep fra lover og regelverk om valg. Det skal omfatte alle med stemmerett, uavhengig av hvordan valget gjennomføres, jf. valgloven § 2-1 tredje ledd: *«For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i kommunen på valgdagen.»*

2. Begrepet *manntall* er brukt 4 ganger i notatet «Utlysning av valg av rektor ved Universitetet i Agder», hvorav en gang i sammenstillingen «*Manntallslistene foreligger i Fronter fra og med mandag 23. februar kl. 10.00.*» Også her handler det i alle tilfeller om manntallet i form av de som har stemmerett. Praktisk forelå manntallet i Fronter kun på individuell form, slik at hver velger bare kunne sjekke sin egen manntallsoppføring, ikke det totale manntallet. De som ikke hadde tilgang til Fronter, kunne dermed ikke få sjekket om de sto oppført i manntallet.

3. Begrepet *manntall* er brukt 22 ganger i notatet «Sjekk manntallet i Fronter». Også her handler det i alle tilfeller om det samme valgmanntallet. Merk ellers følgende setninger:

    a. «For å kunne stemme ved rektorvalget, må du stå i manntallet for en av de tre valgkretsene for dette valget i valgperioden.»

    b. «*For å kunne stemme med valget må du ha tilgang til et av disse valglokalene. Slik tilgang får du via manntallet for den aktuelle valgkretsen.*» (Kursiv fra dokumentet.)

4. Begrepet *manntall* er brukt 3 ganger i notatet «Slik stemmer du – steg for steg». Også her handler det i alle tilfeller om det ordinære manntallet, dvs. valgmanntallet.

Dette viser at begrepet *manntall* i alle sammenhenger i valgreglementet og i utlysningen av valget på UiAs valgsider dreier seg om et helt vanlig valgmanntall, slik det brukes i valgloven og ellers. Ingen steder i all denne informasjonen brukes begrepet «manntall» på andre måter.

<u>Stemmerettsbegrepet og nekting av stemmerett</u>

Valgreglementet og utlysningen av rektorvalget åpner bare for *én forståelse* av stemmerettsbegrepet og etterlater heller ikke tvil om tolkningen.

1. Begrepet *stemmerett* er brukt 14 ganger i valgreglementet. Stemmerett ved rektorvalget er gitt av kravene til ansettelsesforhold o.l. i valgreglementet § 9, og de er uavhengige av hvordan valget gjennomføres.
2. Begrepet *stemmerett* er videre brukt 12 ganger i notatet «Utlysning av valg av rektor ved Universitetet i Agder». Ingen av dem legger heller opp til en annen tolkning av begrepet enn det som gis av valgreglementet § 9.
3. Begrepet *stemmerett* er brukt 7 ganger i notatet «Slik stemmer du – steg for steg». Heller ikke her er det lagt opp til en annen forståelse av begrepet enn det som følger av valgreglementet § 9.

Spørsmålet blir da hvordan følgende setning i valgreglementet § 9 (11) er å forstå: «*Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å levere stemme. Slik stemmeseddel skal legges i en lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse, og leveres valgstyrets sekretær. Stemmeseddelen skal oppbevares på betryggende måte med tanke på eventuell klage.*»

Når definisjonen av stemmerett er uavhengig av hvordan valget gjennomføres, må det å bli nektet stemmerett logisk og begrepsmessig også være uavhengig av hvordan valget gjennomføres. Stemmerett tildeles de som innfrir aktuelle krav (jf. valgreglementet § 9), og det skjer i praksis ved å innføre vedkommende i manntallet. Å nekte noen stemmerett kan derfor ikke bety annet enn at valgstyret ikke tar personen med i manntallet. En slik beslutning kan påklages i ettertid (det er imidlertid ikke klagerett på ikke å få tilgang til Fronter – dette er det ingen som nektes). Derfor, <u>og bare derfor</u>, skal stemmen oppbevares på en betryggende måte med tanke på eventuell klage.) (Stemmene oppbevares ikke for at valgstyret skal kunne godkjenne dem av eget initiativ, slik det uhjemlet er gjort her.)

protokollen bruker begrepet «manntallet», men der sammenhengen viser at en i de fleste tilfeller egentlig mener «fronter-manntallet».

Først brukes den ureglementerte definisjonen av manntall implisitt når en avviser manuelle stemmer fra alle som har brukernavn og passord til Fronter: «*Valgstyret mener således at de som har avgitt manuell stemme og som faller innenfor denne kategori (har brukernavn og passord i UiA-systemet) må avvises.*» Dette handler om de som står i «fronter-manntallet». Merk at behovet for en slik «meningsytring» er skapt av at valgstyret har innført et ureglementert manntallsbegrep.

Deretter mener valgstyret at manuelle stemmer fra de som ikke står i dette «fronter-manntallet», må godkjennes: «*Valgstyret mener videre at manuelle stemmer til ansatte og studenter som ikke har brukernavn og passord til UiAs systemer, og derved ikke har anledning til å kontrollere om de er oppført i manntallet, må godkjennes.*» Her er det snakk om det ordinære manntallet, for det er meningsløst å si at noen som per definisjon ikke har tilgang til Fronter, trenger kontrollere om de er oppført i et «fronter-manntall» ved å logge inn på en Fronter-konto som ikke finnes.

I vurderingen av den første manuelle stemmen (øverst på side 2 i protokollen) skrives det videre om en nytilsatt at vedkommende «*kom ikke med i manntallet når det ble kjørt*». Et manntall er en liste over personer med stemmerett. Den kan verken kjøre eller bli kjørt. Teksten ellers tyder imidlertid på at personen ble oppført i manntallet og fikk anledning til å delta i det elektroniske valget som alle andre. Så avvises og godkjennes en rekke manuelle stemmer alt etter om velgerne er med eller ikke i dette «fronter-manntallet». Dette suppleres eller begrunnes med noen irrelevante beskrivelser av omstendighetene rundt stemmegivningen, som at arbeidsleder har informert om at noen skal stemme elektronisk, at noen har kort tid igjen til pensjonsalderen, eller at arbeidsgiver har godkjent at de ikke har Fronter-konto.

Valgstyret knytter begrepet stemmerett og nekting av stemmerett til måten valget blir gjennomført på. Fem manuelle stemmer er godkjent fordi vedkommende ikke har hatt teknisk tilgang til Fronter. Dette er ikke i henhold til valgreglementet. Valgreglementet og all øvrig informasjon om rektorvalget knytter *ikke* stemmeretten til måten som valget gjennomføres på. Valgstyret tolker derimot det å ikke ha teknisk tilgang til Fronter som at velgeren er nektet stemmerett. Dette er feil bruk av begge begrepene, *nekte* og *stemmerett*. Å nekte betyr å motsette seg noe med en slik styrke at det ikke skjer. Dette er ikke tilfellet her. Ingen er nektet tilgang til Fronter. Derimot har noen *valgt* å ikke ha tilgang til Fronter, eller de har ikke fulgt godt nok med i informasjonen til alle om gjennomføringen av valget. De som ikke har hatt tilgang til Fronter idet de skulle avlegge stemme, er heller ikke nektet *stemmerett*, slik de iht. valgreglementet må ha blitt for at en manuell stemme skal kunne

Vennlig hilsen

Dag Ingvar Jacobsen

Sunniva Cristina Bragdø-Ellenes

Valgreglementet ved UiA § 10 (3) bestemmer at valg «normalt» skal gjennomføres elektronisk. I dette ligger selvsagt at valg som er organisert med elektronisk stemmegivning, skal gjennomføres i samsvar med dette valget. Det motsatte gjelder dersom Universitetet unntaksvis (= ikke «normalt») skulle vedta manuell stemmegivning, for eksempel ved valg på instituttnivå.

I samsvar med reglementets hovedregel ble rektorvalget i 2015 utlyst som elektronisk valg. Valginformasjonen på UiAs hjemmesider («Slik stemmer du - steg for steg») presiserte at «Du stemmer via Fronter». Stemmegivning skulle nærmere bestemt skje ved at den stemmeberettigede logget seg inn på det relevante valglokale/rom i Fronter. Deretter presiseres det (originaltekst i kursiv):

«For å kunne stemme med valget må du ha tilgang til et av disse valglokalene. Slik tilgang får du via manntallet for den aktuelle valgkretsen.»

I fortsettelsen av punktet om hvordan man finner sitt «rom» i valginformasjonen på UiAs hjemmesider, heter det:

«(OBS: Dersom du ikke finner noe rom med slikt navn på i romlista, betyr det at du ikke er med i manntallet for rektorvalget. Du kan imidlertid likevel levere en stemme, se nedenfor.)»

Om manuell stemmegivning bestemmer § 9 (11) i valgreglementet ved UiA:

«Den som blir nektet stemmerett, skal likevel gis anledning til å levere stemme. Slik stemmeseddel skal legges i lukket konvolutt, påført velgerens navn og adresse, og leveres valgstyrets sekretær. Stemmeseddelen skal oppbevares på betryggende måte med tanke på eventuell klage.»

Samlet innebærer dette at manuelt avgitte stemmer bare kan telle med dersom noen som er nektet å stemme, påklager nektelsen (om klagerett, se også siste avsnitt i valginformasjonen på UiAs hjemmesider). Av reglementsbestemmelsen synes det klart nok å fremgå at det først er hvis en klage blir tatt til følge, at den aktuelle, manuelt avgitte stemme kan (og skal) hentes frem fra sitt oppbevaringssted og regnes inn i opptellingen av lovlig avgitte stemmer.

elektronisk.

For tre av de fem viser valgstyrets protokoll at de selv hadde valgt ikke å skaffe seg tilgang til «UiAs systemer» (derunder Fronter). Uavhengig av arbeidsgivers påståtte godkjenning av et slikt standpunkt, er det her tale om et forhold som åpenbart ikke oppfyller valgreglementets krav om å være nektet adgang til elektronisk stemmegivning.

For to ytterligere stemmer som er godkjent selv om de er avgitt manuelt uten å være nektet tilgang til elektronisk stemmegivning, er valgstyrets begrunnelse en noe annen. Men alle de fem ansatte har felles at de har fått godkjent sine manuelle stemmer selv om de sto i manntallet og altså hadde kunnet skaffet seg Fronter-tilgang og avgi stemme elektronisk.

Så tidlig som i februar 2015 oppfordret UiAs valgsider alle ansatte til i praksis å skaffe seg tilgang til Fronter. Jeg har også fått opplyst at enkelte ansatte dessuten har fått informasjon direkte fra sin overordnede om at de måtte skaffe seg Fronter-tilgang dersom de ønsket å stemme. Slik individuell informasjon er på alle måter lojal i forhold til det som følger av valgreglementet supplert av allment tilgjengelig valginformasjon på UiAs hjemmesider.

Valgstyrets godkjenning av manuelt avgitte stemmer bygger på en avvikende forståelse av reglene for rektorvalget ved UiA. At det har versert ulike forståelser av regelverket, kan tenkes å innebære at det finnes andre ansatte eller studenter ved UiA som har unnlatt å avgi stemme fordi de har trodd på gjeldende regelverk slik det var utlagt gjennom allment tilgjengelig informasjon (eventuelt endog forsterket ved individuell informasjon på arbeidsstedet). Dette skaper altså en nærliggende mulighet for at ulik informasjon (eller ulik grad av internalisering eller aksept av allment tilgjengelig informasjon) har påvirket utfallet.

Konsekvensene av feil

Etter dette kan det for det første konstateres at fem manuelt avgitte stemmer er godkjent i strid med reglene for rektorvalget ved UiA i 2015.

For det andre kan det ikke utelukkes at allmenn kunnskap om den forståelse av regelverket som ligger til grunn for valgstyrets vedtak om å godkjenne de manuelt avgitte stemmene, kunne ha ført til at det ble avgitt flere stemmer som ville ha blitt godkjent. Dette står i strid

valg.»

Dette stemmer med standarden i valgloven § 13-2:

«Departementet skal kjenne ... valget ... ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene og som det ikke er mulig å rette.»

Etter opptelling av de elektroniske stemmene i andre valgomgang ble Sigbjørn Sødal vinner med knapp margin. Godkjennelsen av de fem manuelt avgitte stemmene tippet utfallet i favør av Frank Reichert.

Av de fem manuelt avgitte stemmene var tre avgitt av teknisk-administrativt ansatte, to av vitenskapelige ansatte. Den nøyaktige fordelingen av disse stemmene mellom de to rektorkandidatene er ikke kjent. Det som derimot er kjent, er at Reichert oppnådde en så stor andel av de fem stemmene at valgresultatet ble endret.

Disse opplysningene illustrerer at marginene har vært usedvanlig knappe. Dermed er det også hevet over tvil at de feil som er påpekt ovenfor, «kan ha hatt betydning for valgutfallet» (eller – i valglovens ord – må «antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene»).

Den offisielle utpekingen av én av kandidatens som neste rektor ved UiA, er samtidig et forvaltningsvedtak som må bedømmes etter prinsippet i forvaltningsloven § 41 om at et vedtak – tross feil – likevel er gyldig «når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold». Avstemningsresultatet i rektorvalget ved UiA gir ingen grunn til å stole på at feilene har vært uten betydning.

Konklusjon

Både valgreglementet ved UiA og valglovens tilsvarende bestemmelse for lokale og regionale valg, skiller mellom ugyldighet/annullering og retting av feil.

På den ovenfor skisserte bakgrunn må universitetsstyret, under sin behandling av de fremsatte klagene i møte 25. juni 2015, derfor

For den sistnevnte løsning taler det først og fremst at både tid og andre omkostninger vil kunne spares.

Uansett utfall må styret foreta sitt valg under hensyn til at saken gjelder den demokratiske legitimiteten av et viktig valg, men også legitimiteten – og dermed styringsgrunnlaget – for Universitetets neste rektor.

Oslo, 12. juni 2015

Eivind Smith

Professor, dr.jur.

Elin Gauslaa

Fra: Ingunn Nordlie
Sendt: 17. juni 2015 09:26
Til: Ingunn Nordlie
Emne: VS: Rektorvalg

Fra: Aanon Bernt Winge Grimnes
Sendt: 16. juni 2015 15:59
Til: Tor A. Aagedal
Emne: Rektorvalg

Ved Driftsavdelingen har noen av våre renholdere fått fritak fra det å ha brukerkonto/passord. De har veldig liten kjennskap til- og er ingen bruker av data/PC og ønsker derfor ikke slik brukertilgang.
Jeg har som deres overordnede leder ikke villet pålegge de å opprette konto og lære å bruke slik PC tilgang. Flere av de har en relativ høy alder og interessen/viljen for å tilegne seg nødvendig data kunnskap har vært svært liten. Det gjelder renholdere på begge campus, en i Grimstad og fem i Kr.sand.

Ved tidligere valg og ved 2.3.3-lønnsforhandlinger har det vært gjort særordning slik at disse har kunnet stemt manuelt ved valg, og levert inn 2.3.3-lønnskrav i papirformat.
Dette har fungert tilfredsstillende de få gangene slike ekstraordinære tiltak har vært nødvendig og iverksette.
Renholderne er en gruppe ansatte med ulik bakgrunn og miljø og hvor det er mange som ikke er vant til bruk av PC/data.
I det daglige så sørger våre renholdsledere for at alle de ansatte på renhold får nødvendig informasjon uten at de alle er pålogget systemet med brukerkonto.

Ved nåværende rektorvalg ble det gjort avtale mellom renholdsleder og representant i valgstyret at våre renholdere som ikke hadde egen brukerkonto/passord kunne stemme manuelt ved å henvende seg til Elin Gauslaa. Dette ble videreinformert til de det angikk, og trolig ble også tilbudet benyttet.
Renholdsleder informerte også generelt om at rektorvalget var et frivillig valg, og at de som ønsket å stemme kunne gjøre det (elektronisk el. manuelt), men at det ikke var noen «tvang».
Før andre valgrunde ble det informert om at det var mulighet til å stemme manuelt på lik linje som ved første valgomgang.

Ta kontakt hvis spørsmål og/eller uklarheter.

Mvh
Aanon B.W. Grimnes
Driftsdirektør
Universitetet i Agder

UNIVERSITETET I AGDER

Dato: 13.05.2015

Saksnr.: 15/01152-27

Protokoll fra møte i valgstyret 13. mai : Valg av rektor ved Universitetet i Agder med funksjonstid fra 01.01.2016

Valgperioden for elektronisk valg av rektor ble fastsatt fra og med 6. mail kl. 10.00 til 13. mai kl. 14.00. Beslutningen fremgår av universitetsstyrets vedtak i s-sak 7/15 i møte 11. februar 15.

Valget ble lyst ut på UiA's web-sider og intranett. Det *er* opprettet egne web-sider og debattsider på universitetets hjemmesider der informasjon om valget er lagt ut fortløpende. I tillegg er *valgdeltakelsen* pr. dag i valgperioden publisert både på intranett og web-sider.

Frist for innsending av forslag til rektorkandidater ble av valgstyret satt til 23. februar kl. 14.00.
Det ble foreslått fem kandidater: (i alfabetisk rekkefølge)

- Astrid Birgitte Eggen
- Frank Reichert
- Kristin Dale
- Sigbjørn Sødal
- Stephen Seiler

Forslag på kandidater ble behandlet og godkjent av valgstyret. Kandidatnavnene ble offentliggjort straks etter at kandidaten og dens forslagsstillere var blitt godkjent av valgstyret i hht. valgreglementet. Valgstyret vedtok også at navn på forslagsstillerne skulle offentliggjøres.

Vekting av stemmer (hjemlet i UH-loven og universitetets eget valgreglement)

- Undervisnings- og forskerpersonale 51 %
- Teknisk – og administrativt tilsatte *24,5 %*
- Studenter *24,5 %*

Noen innlegg er fjernet fra web-sidene fordi de ikke egnet seg der.

Valgkampen fortsetter selv om ikke alle kandidatene fortsetter til andre valgrunde.

Valgsidene stenges *midlertidig* ned og åpnes igjen mandag 18. mai.

1. **Valgresultat**

Studenthenvendelse angående stemmegivning ble avgjort på epostveksling i valgstyret, jfr blant annet e-post fra Bjerkås til valgstyret 13.05.15.
Flertallet gikk inn for at vedkommende fikk avlegge sin stemme.
Valgstyret ser etter valget nærmere på muligheten til å komme inn i Fronter flere ganger og endre sin stemme.
Dissens (Bjerkås), som mente at studenten ikke kan avlegge stemmen på nytt,

Det har fremkommet informasjon *om* at enkelte renholdere ikke har frontertilknytning, og det er reist spørsmål om hvordan disse kan avgi stemme ved rektorvalget.

Det legges til grunn at samtlige ansatte - gjennom ulike informasjonskanaler - har hatt anledning til å få informasjon om at det avholdes rektorvalg.

a. Ansatte med frontertilknytning avgir stemme gjennom fronter slik valgreglementet bestemmer i § 10 pkt 3 om elektronisk valg.
b. Ansatte som av ulike grunner ikke kan stemme gjennom fronter, kan avgi stemme i h h t valgreglementet § 9 pkt 11, dvs å levere stemmeseddel i lukket konvolutt til valgstyrets sekretær.
   Det ble avgitt tre slike manuelle stemmer. Stemmene ble godkjent.

En person i valgkretsen for teknisk-administrative ble ansatt 1.5.15. Vedkommende levrte manuell stemme. *Stemmen ble godkjent* i hht valgreglementet § 9 pkt 3: «Den som er ansatt eller engasjert av universitetets tilsettingsutvalg eller tilsettingsråd i minst halv stilling, og som har tiltrådt stillingen senest valgdagen, har stemmerett» .Vedkommende sto ikke i uttrekket når manntallet ble kjørt og hadde heller ikke anledning til å sjekke det innen fristen 22. april.

Valget ble godkjent.

Andre valgomgang starter 20. mai kl. 10.00 og slutter 27. mai kl. 14.00. Kandidatene som går videre til andre valgomgang er :

- *Sigbjørn Sødal 34,97 %*
- *Frank Reichert 25,82 %*

Eventuelle klager på valget må være innkommet innen en uke etter at det endelige valget er avsluttet.

2. *Valgstyret bestemte å undersøke muligheten for at valg til universitetets forskningsutvalg kunne foretas parallelt med valg av midlertidige tilsatte i undervisnings- og forskerstilling til universitetsstyret.*

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

For valgstyret ved Universitetet i Agder:

Birte Simonsen, leder

Trygve Bjerkås, nestleder

Terje Tellefsen

Gunnar Horn

Ruben Haugland

Tamara Nevmerzhytska

Elin Gauslaa, sekretær

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

UNIVERSITETET I AGDER

Dato: 13.05.2015

Saksnr.: 15/01152-27

Dato: 27.05.2015

Saksnr. 15/01152

Protokoll fra møte i valgstyret 27. mai: Valg av rektor ved Universitetet i Agder med funksjonstid fra 01.01.2016

Andre valgomgang startet 20. mai kl. 10.00 og sluttet 27. mai kl. 14.00.

Kandidatene som gikk videre til andre valgomgang var :

- *Sigbjørn Sødal*
- *Frank Reichert*

Vekting av stemmer (hjemlet i UH-loven og universitetets eget valgreglement)

Undervisnings- og forskerpersonale	51 %
Teknisk- og administrative tilsatte	24,5 %
Studenter	24,5 %

Eventuelle klager på valget må være innkommet innen en uke etter at det endelige valget er avsluttet.

Generelle vurderinger

Valgstyret legger til grunn at alle ansatte/studenter har fått tilstrekkelig informasjon om gjennomføringen av valget og at det er gitt informasjon om hvordan de skal sjekke at de er oppført i fronter manntallet, Valgstyret mener derfor at hovedregelen er at den ansatte selv er ansvarlig for å sjekke om vedkommende er oppført i manntallet og derfor kan delta i valget.

Valgstyret mener således at de som har avgitt manuell stemme og som faller innenfor denne kategori (har brukernavn og passord i UiA-systemet) må avvises.

Valgstyret mener videre at manuelle stemmer til ansatte og studenter som ikke har brukernavn og passord til UiAs systemer, og derved ikke har anledning til å kontrollere om de er oppført i manntallet, må godkjennes.

Mindretallet (Ruben Haugland) mener at en stemmeberettiget ikke kan stilles ansvarlig for at arbeidsgiver eventuelt ikke har videreformidlet beskjed fra valgstyret til den stemmeberettigede. Mindretallet mener derfor at …. burde få godkjent sin stemme.

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

Behandlingen av manuelle stemmer

Det ble avgitt i alt 14 manuelle stemmer som ble behandlet slik:

- Teknisk-administrativ ansatt tiltrådte stillingen 1. mars d.å og kom ikke med i manntallet når det ble kjørt. Brukernavn og passord til UiAs systemer ble tildelt etter første valgrunde. Vedkommendes stemme godkjennes ikke fordi vedkommende har kunnet stemme i Fronter. Det legges til grunn at arbeidsleder har informert om at hun skal stemme elektronisk. Se mindretallets dissens ovenfor.
  Stemmen avvises.
- Stemmesedlene fra tre teknisk-administrative godkjennes. De tre har valgt ikke å ha brukernavn og passord til UiAs systemer pga. kort tid til pensjonsalderen. Arbeidsgiver har godkjent dette.
  Stemmene godkjennes.
- En ansatt har UiO som hovedarbeidsgiver og har vært ansatt siden 1.1.12. Vedkommende har ikke brukernavn og passord til UiAs systemer og har derfor ikke kunnet sjekke manntallet.
  Stemmen godkjennes.
- En ansatt har manuell fronterbruker men er ikke UiA-bruker. Vedkommende har ikke hatt mulighet til å sjekke manntallet. Manuelle fronterbrukere kommer ikke med i manntallet.
  Stemmen godkjennes.
- De øvrige åtte (ansatte/studenter) manuelle stemmene ble avvist fordi de var registrert med brukernavn og passord til UiA systemer. De hadde ikke sjekket at de sto i manntallet.

Klagefristen på manntallet gikk ut 22. april.

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

Valgresultat medregnet godkjente manuelle stemmer

Oppsummering av rektorvalget 2015
Andre valgomgang.

Andre valgomgang				
Kandidater og blanke stemmer	Vektingen av valgkretsene			**Valgresultat**
	51,0 %	24,5 %	24,5 %	**Vektet andel av avlagte stemmer**
	Kandidatenes andel av avlagte stemmer (**før vekting**)			
	Vitenskapelige	Tekn. adm.	Studenter	
Frank Reichert	49,58 %	52,80 %	45,95 %	**49,48 %**
Sigbjørn Sødal	49,79 %	44,10 %	53,39 %	**49,28 %**
Blanke stemmer	0,63 %	3,11 %	0,66 %	**1,24 %**
	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Vinner/valgresultat:	**Som ny rektor er valgt: Frank Reichert**

Valgdeltakelse	Vitenskapelige	Tekn. adm.	Studenter	Totalt
Antall stemmeberettigede (manntallet)	668	401	9780	10849
Antall avlagte stemmer (inkl blanke)	478	322	1210	2010
Valgdeltakelse	71,56 %	80,30 %	12,37 %	18,53 %

Vedlegg: sluttrapport rektorvalget, detaljert Fronterrapport

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

For valgstyret ved Universitetet i Agder:

Trygve Bjerkås, kst.leder

Ole Letnes

Terje Tellefsen

Ruben Haugland

Tamara Nevmerzhytska

Elin Gauslaa, sekretær

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02925**
Saksbeh.: **Bjørn Jan Monstad**
Dato: **16.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Orientering om opptaket 2015

Forslag til vedtak:
Styret tar orientering om studentopptaket 2015 til orientering

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder
Skriv inn hva saken gjelder

Universitetsstyret ble orientert om årets søkertall i maimøtet.

Styret har gitt rektor fullmakt til å trekke studier med liten søkning dersom videre analyse av søkertallene tilsier dette.

22. mai 2015 vedtok rektor trekk av Kunstfag med fordypning i musikk, bachelorprogram fra årets opptak i tråd med anmodning fra Fakultet for kunstfag.

Arbeidet med årets studentopptak er i full gang i henhold til orienteringen gitt i S 41/15. Studiedirektør og opptakskontoret har sammen med Avdeling for lærerutdanning og fakultetene bestemt hvor mange tilbud som skal sendes ut i Samordna opptak. Som vanlig gir universitetet tilbud til flere søkere enn det er studieplasser på de fleste studiene. Det er en målsetting at en størst mulig andel av søkerne så tidlig som mulig skal få beskjed om at de har fått studieplass. Overbookingen baseres på tidligere erfaring med frafall og sikrer høyest mulig inntakskvalitet. Dette frafallet er omtrent like stort hvert år, og det tas høyde for det.

Vedlegg:

UNIVERSITETET I AGDER

Dato: 22.05.2015
Deres ref.:
Vår ref.: 15/
Saksbehandler:
Bjørn Jan Monstad
bjorn.j.monstad@uia.no

Besøksadr.: Gimlemoen, Kristiansand
Direkte: 38141012
Faks:

Sak på rektorfullmakt - Trekk av bachelorprogrammet Kunstfag med fordypning i musikk fra samaordna opptak 2015-16

Hva saken gjelder

Fakultetsstyret ved fakultet for kunstfag og universitetsstyret har høsten 2014 vedtatt studieporteføljen for studieåret 2015-16. Bachelorprogrammet Kunstfag med fordypning i musikk var med på denne lista. Fakultetet signaliserte at studiet kunne bli trukket. De siste årene har det vært liten søkning til dette studiet og det er fire primærsøker i årets SO-opptak.

Forslag til vedtak:

Rektor vedtar på styrefullmakt at Bachelorprogrammet Kunstfag med fordypning i musikk trekkes fra opptaket i Samordna opptak for studieåret 2015-16.

Tor A. Aagedal

Vedlegg: Innspill fra fakultet for kunstfag om studieplasser 2015-2016

Vedtak:

Rektor vedtar på styrefullmakt at Bachelorprogrammet Kunstfag med fordypning i musikk trekkes fra opptaket i Samordna opptak for studieåret 2015-16.

Torunn Lauvdal
rektor

Fakultet for kunstfag – planlagte tall for opptak 2015/2016

Se vedlegg 1 for oversikt over studier og måltall for opptak 2015/2016.

Totalt 249 studieplasser.

Nedlegging av studieprogram
Fakultet for kunstfag har ikke vedtatt å legge ned studieprogram for studieåret 2015/16. Med bakgrunn i porteføljegjennomgangen er det foreslått studieprogram nedlagt for fakultetet. Kunstfag har bachelorprogrammet *Kunstfag med fordypning i musikk*, som er trukket to år på rad på grunn av at fagmiljøet ikke har kommet frem til noen løsning på ny studieplan. Den eksisterende studieplanen fungerer ikke godt nok. Det er nå foreslått at studieprogrammet skal legges ned. Fakultetet har ikke fattet vedtak om dette, men har planer om å legge ned programmet for å ta i bruk studiepoengene for å styrke det allerede eksisterende *Utøvende musikk - klassisk studieretning, bachelorprogram*. Det blir derfor neppe opptak til *Kunstfag med fordypning i musikk, bachelorprogram*.

Endringer fra 2014/2015

Fakultet for kunstfag tilbyr tre fordypninger i FLU i Kristiansand og en fordypning i FLU i Grimstad. Disse tilbys for siste gang våren 2015 med til sammen 70 studieplasser. Nye fordypninger i BLU er under bearbeiding, det er enda ikke tatt stilling til om det skal være opptak til disse fordypningene på lik linje som fordypningene i FLU.

Fakultet for kunstfag har ellers ingen endringer.

Studier som gis på engelsk ved fakultetet:

- *Music Management, masterprogram*

- *Utøvende rytmisk, masterprogram*
- *Utøvende klassisk, masterprogram*

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/01151**
Saksbeh.: **Turid Høgetveit**
Dato: **09.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Rapport fra referansegruppa for kvalitetssikringssystemet - oppfølging

Forslag til vedtak:

1. *Styret tar rapport fra referansegruppa for kvalitetssikringssystemet datert 27.5.2015 til orientering.*
2. *Styret ber universitetsdirektøren følge opp rapporten og spesielt arbeide videre med følgende områder:*
    a. *tiltak for bedre undervisningskvalitet*
    b. *faglig introduksjon i gradsgivende studier*
    c. *programledelse, herunder studierådenes rolle*
    d. *«si fra» system som del av kvalitetsarbeidet*
    e. *organisering av det videre kvalitetsarbeidet, herunder referansegruppas rolle*
3. *Styret ber om at det våren 2016 legges fram en rapport fra oppfølgingsarbeidet.*
4. *Styret vedtar å endre navn på universitetet kvalitetssikringssystem fra Kvalitetssikringssystemet ved UiA til Kvalitetssystemet ved UiA.*

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder

I henhold til kvalitetssikringssystemet kapittel 1.6 skal en referansegruppe for kvalitetssikringssystemet vurdere behov for endringer i kvalitetssikringssystemet. Referansegruppa skal fungere som en møteplass for konstruktiv kritikk og innspill til kvalitetssikringssystemet og oppnevnes av rektor.

Referansegruppa oppnevnt i perioden 1.8.2013 – 31.7.2015 har nå lagt fram sin rapport for arbeidet i gruppa og foreslår en rekke tiltak.

Universitetsdirektøren foreslår i denne omgang å ta rapporten til orientering i styret. Videre foreslås det å sette et spesielt fokus på noen av forslagene fra referansegruppa områder og utrede disse. I tillegg foreslås det at kvalitetssikringssystemet endrer navn til kvalitetssystemet ved UiA.

Saksunderlag
Styret fattet følgende vedtak i styremøte 13.6.2013 (S-sak 55/13):
Styret ber referansegruppa for kvalitetssikringssystemet i perioden 01.08.13-31.07.15 arbeide spesielt med følgende problemstillinger:
a) Rammekvalitet
b) Undervisningskvalitet, med et spesielt fokus på forskningsbasert undervisning
c) Styringskvalitet, herunder system for opplæring av tillitsvalgte og ansatte i kvalitetssikringsarbeid

I perioden 1.8.2013 – 31.7.2015 har referansegruppa for kvalitetssikringssystemet bestått av følgende:

Studiedirektør Bjørn J. Monstad	Leder
Førsteamanuensis Brit Helene Lyngstad	Fakultet for humaniora og pedagogikk
Universitetslektor Ketil Østrem	Fakultet for helse- og idrettsvitenskap
Førsteamanuensis Arngrim Hunnes	Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap[1]
Førsteamanuensis Folke Haugland	Fakultet for teknologi og realfag
Universitetslektor Jan Helge Thomassen	Fakultet for kunstfag
Førstekonsulent Kjerstin Breistein Danielsen	Avdeling for lærerutdanning
Stipendiat Linda Gurvin Opheim	(til 26.4.2015)
Student Ina Aa. Stiansen	(studieåret 2013/2014)
Student Hege Lovise Lundgren	(studieåret 2013/2014)
Student Sindre Tveitan Dokken	(studieåret 2014/2015)
Student Karianne Vatne	(studieåret 2014/2015)

Seniorrådgiver Turid Høgetveit (Studiesekretariatet) har vært sekretær for referansegruppa.

Referansegruppa har nå levert sin rapport med anbefalinger på alle tre kvalitetsområder. Anbefalingene er oppsummert i rapportens kapittel 2.

Under Rammekvalitet har referansegruppa først og fremst drøftet kvalitetssikring av administrative tjenester og utfordringer i forhold til infrastruktur ved UiA. Referansegruppa anbefaler blant annet at det utvikles rutinebeskrivelser for administrative tjenester i et felles system og ut fra en helhetstenkning med fastsettelse av kvalitetsindikatorer på tjenestene. Videre viser referansegruppa til press på infrastruktur grunnet sterk vekst i studenttallet de siste årene, og peker på et behov for å sette et spesielt fokus på rammekvalitet i forbindelse med etablering av nye studier og ved fastsetting av opptakstall. De mener også det bør ses nærmere på bookingsystem for grupperom og tilgang til/utnyttelse av leseplasser.

Når det gjelder undervisningskvalitet og forskningsbasert undervisning, har referansegruppa blant annet bidratt med innspill til kartleggingsprosjektet rundt forskningsbasert utdanning. Siden denne saken er løftet til et eget prosjekt (jfr. S-sak 70/14) og det også er igangsatt et nasjonalt prosjekt i regi av NOKUT og Forskningsrådet på oppdrag fra KD, mener referansegruppa det ikke på dette tidspunkt er naturlig å gi konkrete anbefalinger til denne problemstillingen. Imidlertid anbefaler referansegruppa at det vurderes etablert incentivordninger som motiverer til god undervisningskvalitet og peker i den forbindelse på at undervisning ikke teller med i forhold til opprykk. I tillegg mener referansegruppa at det ved ansettelse av vitenskapelig personale ikke alene bør legges vekt på forskerkompetanse, men også på søkerens kompetanse til å gi god undervisning på norsk eller engelsk.

Under Styringskvalitet har referansegruppa en rekke anbefalinger. Blant annet mener de alle krav om rapportering i kvalitetssikringssystemet må være av en slik art at det oppleves fornuftig og ikke som en tidstyv og mener omfang rapportering bør vurderes redusert. De peker også på at rapporteringen først og fremst må bidra til å avdekke avvik. Et forslag om en Si fra ordning som flere andre institusjoner har innført, anbefales integrert i universitetets kvalitetssikringssystem.

Referansegruppa peker videre på at bruk av ekstern sensor er et viktig element i kvalitetssikringen, og mener det er behov for mer ekstern sensur. De viser også til at Universitets- og høyskolerådet (UHR) har tatt opp denne problemstillingen.

[1] Nå: Handelshøyskolen

Referansegruppa har også drøftet studentenes arbeidsinnsats og hvordan en forventning om arbeidsinnsats kan formidles. De har videre drøftet hvorvidt en ordning med faglig introduksjon kan gi studentene bedre tilhørighet og motivere til større innsats, redusere frafall og øke gjennomstrømmingen. I den forbindelse er det også vist til NOKUTs økte fokus på læringsutbytte, institusjonens tilrettelegging for god og effektiv læring og tiltak som kan bidra til bedre gjennomstrømming.

Spesielt anbefaler referansegruppa et større fokus på programnivå. Det foreslås gjennomført en evaluering av hvordan studierådene fungerer med tanke på deres sammensetning og mandat, og en vurdering av om et studieråd også bør ha med eksterne representanter og fungere som et ansvarlig programråd/programstyre.

Når det gjelder ansattes kjennskap til kvalitetssikringssystemet og den enkeltes rolle i dette, mener referansegruppa det er behov for bedre opplæring av ansatte i kvalitetssikringssystemet. I den forbindelse anbefales det blant annet at slik opplæring blir en del at det digitale nytilsatt-kurset på Innaskjærs.

Referansegruppa har til sist drøftet sin egen rolle som arena for konstruktiv kritikk og innspill til kvalitetssikringssystemet, og mener det er behov for å gjøre en vurdering av hvorvidt og hvordan ordningen med en referansegruppe bør videreføres.

Studieutvalgets kommentarer
Rapporten fra referansegruppa er lagt fram for studieutvalget i deres møte 12.6.2015. Studieutvalget var først og fremst opptatt av rapportens fokus på undervisningskvalitet og var enig i at det burde legges større vekt på undervisningskompetanse ved tilsetting. De mente også det burde fokuseres mer på «den gode foreleser» og støttet forslaget om incentivordning for å heve undervisningskvaliteten.

I uttalelse fra leder av universitetets studieutvalg oppsummeres deres anbefaling om fokusområder å arbeide videre med, som følger:

- Undervisningskvalitet, herunder tiltak i forhold til rekruttering, vektlegging av undervisningskompetanse ved tilsetting, samt forhold som kan stimulere «den gode foreleser»
- Programkvalitet og hvordan studiekoordinatorrollen kan utvikles for i større grad fokusere på helhet og sammenheng i studieprogrammene
- Utrede studierådenes rolle og sammensetning og vurdere hvorvidt et studieråd bør fungere som et ansvarlig programråd/programstyre
- Utrede referansegruppas rolle og mandat og hvordan universitetet bør organisere sitt kvalitetsutviklingsarbeid
- Utrede hvorvidt ordningen med faglig introduksjon bør gjøres obligatorisk og tas inn som en del av kvalitetssystemet
- Utrede hvorvidt et avvikssystem bør integreres i universitetets kvalitetssikringssystem

Når det gjelder det siste punktet om avvikssystem, var det noe ulike syn i studieutvalget.

Universitetsdirektørens kommentarer
Universitetsdirektøren legger rapporten fra referansegruppa fram for styret først og fremst til orientering. Rapporten inneholder både forslag til mindre konkrete tiltak og forslag til større utredninger. Universitetsdirektøren finner rapporten interessant. Rapporten vil også være et godt grunnlag for videreutvikling og forbedringer/endringer i kvalitetssikringssystemet. Enkelte tiltak kan være aktuelle å innarbeide i ulike virksomhetsplaner, og noen vil også kunne inngå i opplæring av nye ledere.

Universitetsdirektøren er enig med studieutvalget i at det bør trekkes ut noen fokusområder som det spesielt bør arbeides videre med og foreslår følgende:

- *tiltak for bedre undervisningskvalitet*: se på muligheter for bruk av incentivordninger for å oppnå bedre undervisningskvalitet, samt en gjennomgang av rutiner ved rekruttering av vitenskapelig personale med tanke på krav til undervisningskompetanse

- *faglig introduksjon i gradsgivende studier*: belyse hvordan et opplegg for faglig introduksjon i gradsgivende studier kan gjennomføres og bidra til bedre tilhørighet, motivere til større innsats, redusere frafall og øke gjennomstrømmingen
- *programledelse, herunder studierådenes rolle*: evaluere studierådene rolle og sammensetning og vurdere hvorvidt et studieråd bør ha med eksterne representanter og fungere som et ansvarlig programråd/programstyre samt vurdere programlederrollen
- *«si fra» system som del av kvalitetsarbeidet:* vurdere hvorvidt et «si fra» system bør etableres og hvordan ordningen eventuelt kan inngå som del av kvalitetsarbeidet
- *organisering av det videre kvalitetsarbeidet, herunder referansegruppas rolle:* vurdere hvordan kvalitetsarbeidet ved universitetet kan bli mer ledelsesforankret og hvordan en eventuell referansegruppe bør videreføres i forhold til mandat og sammensetning

Hvordan arbeidet med disse fokusområdene skal organiseres, er ikke gjennomtenkt. Imidlertid anser universitetsdirektøren det som naturlig blant annet å trekke inn fakultetene/avdeling for lærerutdanning, studentorganisasjonen, Personal- og organisasjonsavdelingen og PULS i dette arbeidet.

Universitetsdirektøren mener også flere foreslåtte tiltak fra referansegruppa er viktige og er blant annet enig i at bruk av ekstern sensor er et viktig element i kvalitetssikringen. I den forbindelse vises det imidlertid til UHR´s rapport og høring nå i vår.

Universitetsdirektøren er kjent med at flere ansatte mener «sikring» som del av kvalitetssikringssystemet oppleves mer som kontroll av kvalitet enn utvikling av kvalitet. NOKUT har også signalisert et sterkere fokus på utvikling enn kontroll og bruker bevisst utdanningskvalitet og kvalitetsarbeid i sine presentasjoner og informasjonsarbeid. Universitetsdirektøren foreslår derfor å endre navn fra Kvalitetssikringssystemet ved UiA til Kvalitetssystemet ved UiA og gjennomgående endre benevnelsen kvalitetssikringsarbeid til kvalitetsarbeid i systemet og øvrig omtale av kvalitetsarbeidet ved universitetet.

I og med at det foreslås gjennomført en vurdering av referansegruppas rolle, anbefales det ikke oppnevnt en ny referansegruppe før dette arbeidet er gjennomført.

Rapport fra arbeidet med fokusområdene, planlegges lagt fram våren 2016.

Vedlegg:
Rapport fra referansegruppa våren 2015
Uttalelse fra Studieutvalget

RAPPORT FRA REFERANSEGRUPPA FOR KVALITETSSIKRINGSSYSTEMET
Våren 2015

Innhold

1. Referansegruppas sammensetning og mandat 2
2. Sammendrag 3
3. Rammekvalitet 5
3.1 Definisjon av rammekvalitet 5
3.2 Drøftinger i referansegruppa 5
3.3 Optimaliseringsprosjektet/smartere@uia 8
3.4 Prosjekt Felles Tjenestekatalog 9
3.5 Kvalitetssvikt/Si fra ordning 10
3.6 Anbefalinger fra referansegruppa 12
4 Undervisningskvalitet 13
4.1 Definisjon av undervisningskvalitet og forskningsbasert undervisning 13
4.2 Drøftinger i referansegruppa 14
4.3 Anbefalinger fra referansegruppa 16
5 Styringskvalitet 17
5.1 Definisjon av styringskvalitet – oversikt over system for opplæring 17
5.2 Innspill fra viserektor for utdanning 18
5.3 Drøftinger i referansegruppa 19
5.4 Anbefalinger fra referansegruppa 21
6 Andre innspill fra referansegruppa 22
6.1 Mal for emnerapport 22
6.2 Digitalisering av rapporter i kvalitetssikringssystemet 22
6.3 Videreføring av referansegruppa 23

1. Referansegruppas sammensetning og mandat

Rektor har oppnevnt følgende referansegruppe for perioden 1.8.2013 – 31.7.2015:

Studiedirektør Bjørn J. Monstad	Leder
Førsteamanuensis Brit Helene Lyngstad	Fakultet for humaniora og pedagogikk
Universitetslektor Ketil Østrem	Fakultet for helse- og idrettsvitenskap
Førsteamanuensis Arngrim Hunnes	Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap[1]
Førsteamanuensis Folke Haugland	Fakultet for teknologi og realfag
Universitetslektor Jan Helge Thomassen	Fakultet for kunstfag
Førstekonsulent Kjerstin Breistein Danielsen	Avdeling for lærerutdanning
Stipendiat Linda Gurvin Opheim (til 26.4.2015)	
Student Ina Aa. Stiansen (studieåret 2013/2014)	
Student Hege Lovise Lundgren (studieåret 2013/2014)	
Student Sindre Tveitan Dokken (studieåret 2014/2015)	
Student Karianne Vatne (studieåret 2014/2015)	

Seniorrådgiver Turid Høgetveit (Studiesekretariatet) har vært sekretær for referansegruppa.

Styret har gitt referansegruppa for perioden 1.8.2013 – 31.7.2015 følgende mandat for sitt arbeid i oppnevningsperioden, jfr. vedtak i S-sak 55/13 styremøte 13.6.2013:
Styret ber referansegruppa for kvalitetssikringssystemet i perioden 01.08.13-31.07.15 arbeide spesielt med følgende problemstillinger:
a) Rammekvalitet
b) Undervisningskvalitet, med et spesielt fokus på forskningsbasert undervisning
c) Styringskvalitet, herunder system for opplæring av tillitsvalgte og ansatte i kvalitetssikringsarbeid

Kvalitetsområdene som referansegruppa spesielt er bedt om å arbeide med, har sin bakgrunn i at UiA har lagt til grunn et kvalitetsbegrep bestående av følgende syv kvalitetsområder (jfr. kvalitetssikringssystemet kapittel 1.3.): Inntakskvalitet, Rammekvalitet, Programkvalitet, Undervisningskvalitet, Resultatkvalitet, Styringskvalitet og Relevans.

Punkt a) i styrets vedtak er drøftet i referansegruppa høsten 2013 og våren 2014. Drøftinger og konklusjoner i forhold til dette punktet behandles i rapportens kapittel 3. Punkt b) i styrets vedtak er drøftet i referansegruppa høsten 2014 og omtales i rapportens kapittel 4, mens punkt c) er drøftet i referansegruppa våren 2015 og omtales i kapittel 5.

Referansegruppa har på eget initiativ også drøftet mal for emnerapport, digitalisering av kvalitetssikringssystemet og referansegruppas rolle. Dette omtales i kapittel 6.

Referansegruppa har hatt 9 møter i oppnevningsperioden (4.9.13, 23.10.13, 29.1.14, 9.5.14, 24.9.14, 19.11.14, 18.3.15, 23.4.15 og 27.5.15).

Kristiansand, 27. mai 2015

[1] Nå: Handelshøyskolen ved UiA

2. Sammendrag

I dette kapittelet gis det en oppsummering av referansegruppas innspill og anbefalinger fra arbeidet i perioden høsten 2013 til våren 2015.

Når det gjelder Rammekvalitet (jfr. kapittel 3) ser referansegruppa flere utfordringer. Blant annet mener gruppa det må vurderes å stille krav om at rutinebeskrivelser for administrative tjenester må utvikles i et felles system ut fra en helhetstenkning og inneholde krav om årlig gjennomgang/oppdatering. Dette bør vurderes tatt inn i kvalitetssikringssystemets kapittel 4, *Rutiner for kvalitetssikring av administrative tjenester.*

Referansegruppa støtter prosjektet Felles tjenestekatalog og anbefaler dette vurdert som grunnlag for et felles helhetlig system for rutinebeskrivelser.

Referansegruppa har videre følgende generelle og overgripende innspill/anbefalinger rundt rammekvalitet:

- Det bør vurderes fastsettelse av kvalitetsindikatorer på administrative tjenester for blant annet å fange opp hvor fornøyd studentene er
- På bakgrunn av et press på infrastruktur grunnet sterk vekst i studenttallet de siste årene, mener referansegruppa det er behov for at det vurderes å sette et spesielt fokus på rammekvalitet i forbindelse med etablering av nye studier og fastsetting av opptakstall for etablerte studier.
- Utvikle et bedre system for bekreftelse av grupperom, avbooking av grupperom og installasjon av en teknisk løsning koblet til eksisterende sensor i rommet for å se hvorvidt et grupperom er opptatt.
- Det bør ses nærmere på tilgang til / utnyttelse av leseplasser, spesielt i eksamensperioden

Når det gjelder undervisningskvalitet og forskningsbasert undervisning, har referansegruppa (jfr. kapittel 4) drøftet forholdet mellom utdanning og forskning og kommet fram til en rekke synspunkt. Referansegruppa har også gitt innspill til kartleggingsprosjektet rundt forskningsbasert utdanning. Siden saken er løftet til et eget prosjekt og det også er igangsatt et nasjonalt prosjekt, mener referansegruppa det ikke er naturlig på dette tidspunkt å gi konkrete anbefalinger til denne problemstillingen.

Referansegruppa vil likevel gi følgende anbefalinger i forbindelse med undervisningskvalitet:

- Ved ansettelse av vitenskapelig personale bør det ikke legges vekt på forskerkompetanse alene, men også på søkerens kompetanse til å gi god undervisning på norsk eller engelsk.
- Det anbefales vurdert etablering av incentivordninger som motiverer til god undervisningskvalitet.

Referansegruppa har følgende anbefalinger i forhold til styringskvalitet (jfr. kapittel 5):

- Alle krav om rapportering i kvalitetssikringssystemet må være av en slik art at det oppleves fornuftig og ikke som en tidstyv
- Omfanget av rapportering bør vurderes redusert ytterligere
- Maler i kvalitetssikringssystemet må være nyttige og bidra til å avdekke avvik (det vi må gjøre noe med)
- I kvalitetssikringssystemet kapittel 1. 4 bør det komme fram at instituttledere på fakultetene også skal samhandle med lærerutdanningene
- Det anbefales gjennomført en vurdering av hvordan et system for avvikshåndtering kan integreres i universitetets kvalitetssikringssystem
- Det må settes av mer midler til sensur - bruk av ekstern sensor er et viktig element i kvalitetssikringen. Veileder må ikke sensurere alene («bukken og havresekken»).

- Faglærer må gis tilbakemelding når klagesensur medfører endring i karakter, eventuelt uansett utfall av klagesensur.
- Det anbefales vurdert hvorvidt ordninger med faglig introduksjon bør gjøres obligatorisk og tas inn i kvalitetssikringssystemet.
- Det er behov for en bevisstgjøring i forhold til kandidatenes oppnåelse av de enkelte punktene i læringsutbyttebeskrivelsen for studieprogrammet
- Det bør formidles forventet arbeidsomfang til studentene (f.eks. ved bruk av skjema for studentens arbeidsomfang)
- Det anbefales gjennomført en kartlegging av tillitsmannsordningen i forhold til ansvars- og arbeidsfordeling og innføre en felles digital ordning for informasjon om tillitsvalgte.
- Det anbefales utarbeidet en video med tanke på opplæring av ansatte i kvalitetssikringssystemet som del av digitalt nytilsatt-kurs på Innaskjærs.
- Det anbefales gjennomført en evaluering av hvordan studierådene fungerer med tanke på deres sammensetning og mandat og eventuelt hvorvidt et studieråd også bør ha med eksterne representanter og fungere som et ansvarlig programråd/programstyre.
- Emnet ORG123, *Medvirkning og ledelse i kunnskapsorganisasjoner* (10 studiepoeng) rettet mot studenttillitsvalgte anbefales videreført
- Det anbefales at det drøftes videre hvorvidt det bør stilles krav om studentdeltakelse i evaluering for å få avlegge eksamen eller for å få sensur

Referansegruppa anbefaler også en videreføring av digital emnerapportering (jfr. kapittel 6).

Referansegruppa er gjort kjent med at det pågår et nokså omfattende arbeid i NOKUT med mulig omlegging av NOKUTS arbeid med kvalitetsutvikling og kvalitetskontroll i sektoren. Sentralt i dette arbeidet er økt fokus på læringsutbytte, tilrettelegging for god og effektiv læring og tiltak som kan bidra til bedre gjennomstrømming. Referansegruppa anbefaler at UiA følger denne utviklingen nøye og vurderer tiltak som kan gjøre UIA best mulig i stand til å følge opp aktuelle sentrale føringer.

Referansegruppa har drøftet sin egen rolle og mener det er behov for å gjøre en vurdering av hvorvidt og hvordan ordningen med en referansegruppe bør videreføres, eventuelt om intensjonen med referansegruppa kan ivaretas på en annen måte (jfr. kapittel 6).

3. Rammekvalitet

Referansegruppa har som del av sitt mandat spesielt drøftet rammekvalitet, jfr. punkt a) i mandat gitt fra styret. Dette kapittelet inneholder en oppsummering av innspill og drøfting i referansegruppa i forhold til rammekvalitet, samt gruppas anbefalinger.

3.1 Definisjon av rammekvalitet

Gjeldende kvalitetssikringssystem ved UiA definerer rammekvalitet som følger:
Rammekvalitet omfatter det ressursgrunnlaget en utdanning rår over, så som lokaler, strukturer, regler, utstyr og hjelpemidler, samt det psykososiale og faglige miljøet utdanningen gjennomføres i.

Kunnskapsdepartementet har blant annet drøftet studiekvalitetsbegrepet i NOU 2000: 14, *Frihet med ansvar,* og har i kapittel 7.5.6 definert rammekvalitet som følger:
Rammekvalitet omfatter den ressursmessige situasjonen institusjonene må forholde seg til i sin virksomhet. Dette kan dreie seg om ressurser som er direkte knyttet til budsjetter og midler i konkret form, men kan også omfatte tilgang til utstyr, bibliotek, materiell, bygninger, IT-tilgang og liknende. Rammekvalitet kan videre ses i sammenheng med ulike organisatoriske og menneskelige ressursfaktorer.

Departementet mener spørsmålet om ressurser må tas med som en viktig del av studiekvalitet og viser til forholdstallet mellom antall lærere per student, men også til infrastrukturelle forhold som bygninger, utstyr, bibliotek osv.

3.2 Drøftinger i referansegruppa

I referansegruppa oppnevnt i perioden 1.8.2011 – 31.7.2013 ble det startet et arbeid med fokus på *rammekvalitet*. Blant annet ble rammekvalitet foreslått definert, en definisjon som senere ble vedtatt i styret som del av endringene i kvalitetssikringssystemet våren 2012.

Denne referansegruppa tok også et initiativ til å se nærmere på kvaliteten på administrative støttetjenester i lys av kvalitetssikringssystemets kapittel 4 om *Rutiner for kvalitetssikring av administrative tjenester*. Blant annet deltok Marianne Øhrn Johannessen og Karen Helene Halvorsen fra Studentservice i referansegruppas møte 13.3.2013 og orienterte om arbeidet med **tjenestekatalog (se kapittel 3.4).** Denne referansegruppa pekte også på et behov for flere felles prosesser/prioritering/innsats i forhold til ulike «kunder» (studenter og ansatte). Det ble også pekt på et behov for en helhetstenkning rundt kvalitetssikringsarbeidet og det å se kvalitetssikringsarbeidet i en større sammenheng (universitetskvalitet).

I referansegruppas delrapport levert i november 2012, ble det gitt en anbefaling om at administrative støttetjenester ble *tatt opp på bred basis i det videre arbeidet i referansegruppa.*

På bakgrunn av denne rapporten, drøftinger i Studieutvalget og anbefaling fra Studiesekretariatet, vedtok universitetsstyret i S-sak 55/13 å be ny referansegruppe oppnevnt i perioden 01.08.2013-31.07.2015 om spesielt å arbeide med *rammekvalitet* som ett av fokusområdene i oppnevningsperiode.

For å belyse rammekvaliteten ved universitetet, har sentrale personer i fellesadministrasjonen som har ansvar for kvaliteten på ulike administrative tjenester, vært invitert og deltatt på møter i referansegruppa.

I referansegruppas møte 23.10.2013 ble det fokusert på Det Digitale Universitet (DDU) med følgende tema og innledere:

- Vitenskapelige ansatte som målgruppe for Innaskjærs – innledning v/Vidar Mortensen (Innaskjærs-prosjektet)
- Digitalisering av emnerapport – bruk av Innaskjærs – presentasjon av arbeidsflyt - pilot høsten 2013 – innledning v/Ellen Sejersted (Innaskjærs-prosjektet)
- Det digitale universitet (DDU) – innledning v/Lars Nesland (IT-tjenesten)

Innaskjærs ble presentert som en «alle til alle» kanal med en målsetting om å få til en bedre allmenn informasjonsflyt for alle ansatte.

Et pilotprosjekt i forhold til digitalisering av emnerapportering ble presentert. Hovedmålsettingen med prosjektet var forenkling/effektivisering i forhold til informasjon om og innsending, lagring og gjenfinning av emnerapportene. Som en bieffekt av dette ble det forventet en økning i antall/andel leverte emnerapporter. Pilotprosjektet ble gjennomført for emner høsten 2013 ved Institutt for psykososial helse ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap. Andel emnerapporter ved dette instituttet gikk opp fra 31 % til 100 %.

Våren 2014 ble pilotprosjektet utvidet til å omfatte hele Fakultet for helse- og idrettsvitenskap og i tillegg følgende institutt: Institutt for pedagogikk, Institutt for musikk-klassisk/musikkpedagogikk, Institutt for visuelle og sceniske fag, Institutt for matematiske fag, Institutt for informasjonssystemer og Institutt for økonomi. Høsten 2014 er digital emnerapportering gjennomført i fullskala med en andel leverte emnerapporter på 61 % mot 15-20 % leverte emnerapporter i Fronter i 2012 og 2013 (se også kapittel 6.2).

Dette prosjektet handler først og fremst om *styringskvalitet* (kapittel 5), men tas også med under *rammekvalitet* siden prosjektet omhandler bruk av Innaskjærs som system samt involverer en digital prosess.

DDU er forankret i universitetets strategi hvor innovativ bruk av IKT er et hovedelement. Følgende siteres fra strategiplanen 2010-2015:
UiA skal i stigende grad ta i bruk digitale medier og utvikle god metodikk for bruk i studier, forskning og formidling, og i samhandlingen med omverdenen.

I undervisningssammenheng vil bruk av digitale verktøy gi muligheter for «blended learning», dvs en blanding av ulike medier inklusive video, lyd og bilde der dette er nyttig. Digitale verktøy vil være et supplement til tradisjonell forelesning.

For støttefunksjonene og administrasjonen vil digitalisering innebære bedre tjenester til studenter og ansatte, mer effektivitet og raskere leveranser, bedre kvalitet, bedre sporbarhet og mer gjennomsiktighet i saksbehandling. *«Innsiden»* vil bli opprettet som en portal for å samle tjenester for studenten (intranett for studenter).

I drøftingene pekte medlemmene i referansegruppa på følgende utfordringer i forhold til DDU:

- Erfaring med at få studenter møter til sanntidundervisning pga. screening av forelesning. I ett emne møtte f.eks. 3 av ca. 400 studenter til forelesning
- Faglærere ønsker ikke å undervise for kamera
- Digitalisering av saksbehandlingssystem kan være positivt (f.eks. digital emnerapportering)
- Digitalisering kan virke stressende på vitenskapelig personale
- Ofte mye fokus på verktøy, må ikke glemme de pedagogiske/didaktiske aspektene. I den forbindelse ble det vist til ulike tilbud fra PULS
- Positivt med «blended» undervisning

- Kvalitet i undervisningen er viktigst
- Generasjonsutfordringer - for generasjon Z (The Net Generation) er digitalisering en selvfølge

I referansegruppas møte 29.1.2014 var rammekvalitet igjen på agendaen med følgende tema og innledere:

- IT-tjenester og studiekvalitet, innledning v/IT-direktør Tord Tjeldnes,
- Lokaler, utstyr og hjelpemidler, innledning v/driftsdirektør Aanon Bernt Winge Grimnes

Det er et faktum at generasjon Z er i ferd med å innta universitetet og studentene forventer digitale tjenester. UiA ligger imidlertid i front når det gjelder digitalisering, spesielt i forhold til pedagogisk bruk av teknologi og digital eksamen. I 2013 hadde IT Hjelp 48 000 henvendelser i tillegg til 22 000 selvbetjeninger. Selvbetjeningsløsninger antas å ha gitt en tidsbesparelse på rundt et årsverk i 2013 (jfr. kvalitetsrapport fra IT-avdelingen for 2013). Tord Tjeldnes stilte imidlertid i møtet spørsmål til om kvalitetssikring mer bør være en prosess enn en rapport.

UiA har en høy utnyttelse av auditorium/seminarrom på begge campuser (henholdsvis 62 % / 51 % i Kristiansand og 75 % / 67 % i Grimstad[2]). Det nye booking-systemet for grupperom har fungert bra og gitt en bedre utnyttelse og mer rettferdig fordeling av ressursene. Fremdeles er det å skaffe nok grupperom en utfordring. Et bedre system for bekreftelse av rom og avbooking av rom kan antakeligvis avhjelpe noe. Referansegruppa anbefaler også installasjon av en teknisk løsning koblet med eksisterende sensor i rommet for å se hvorvidt et grupperom er opptatt. Ifølge Aanon Bernt Winge Grimnes er strøm og tilstrekkelig antall stikkontakter også en stor utfordring på campusene, blant annet i forbindelse med gjennomføring av digital eksamen.

Studentene har også gitt uttrykk for et stort ønske om 24 timers åpne bygg. Dette er imidlertid en sikkerhetsmessig utfordring for universitetet.

I forbindelse med universitetets utdannings- og forskningsmelding for 2014 foreligger følgende tabell som viser en sammenligning av antall kvadratmeter per student mellom universitetene:

Antall kvadratmeter pr student[3]			
	2012	2013	2014
NMBU			44,0
NTNU	27,3	27,6	27,0
UMB	43,7	41,9	
UiA	9,5	9,2	9,6
UiB	27,8	27,5	27,1
UiN	8,7	9,1	9,6
UiO	21,6	21,4	21,5
UiS	13,9	13,6	13,5
UiT	24,9	26,5	22,4
Gjennomsnitt			22,1

Pga. at ulike typer arealer er inkludert (f.eks. museumsvirksomhet) er tallene ikke direkte sammenlignbare. UiA og UiN skiller seg klart ut med lavest antall kvadratmeter til rådighet i forhold

[2] Tall for våren 2012
[3] Kilde: DBH; Arealdata.

til studenttallet. UiA har imidlertid klart å holde tallet stabilt de siste tre årene til tross for høy studentvekst.

I fakultetsrapportene for 2013 og 2014 framkommer en rekke påpekninger i forhold til press på infrastruktur grunnet sterk vekst i studenttallet de siste årene.

Medlemmer i referansegruppa har også i ulike sammenhenger blant annet pekt på følgende infrastrukturelle utfordringer på sine fakultet:

- Ønske om mulighet for reservasjon av spesialrom
- For få operative video- og konferanserom
- Dårlig kvalitet på utstyr
- Utfordringer i forhold til store nok rom, flate rom og mindre auditorier
- Bygningsmessige dimensjoneringer følger ikke med i utviklingen (universitetet vokser)
- Grupperom er en mangelvare
- Ønske om 24-timers åpne bygg
- Ønske om timeplaner på app
- Utfordringer i forhold til «bestillinger» til IT-avdelingen

3.3 Optimaliseringsprosjektet/smartere@uia

På møtet i referansegruppa 29.1.2014 ble det informert om Optimaliseringsprosjektet v/prosjektleder Ingvild Mulen. Prosjektet er nå kalt *smartere@uia.* Prosjektet er initiert av assisterende universitetsdirektør Seunn Smith-Tønnessen. Målet med prosjektet er å sette UiA i stand til å være endringsdyktig, samt skape varig evne i hele organisasjonen til kontinuerlig optimalisering av administrative arbeidsprosesser. I forbindelse med prosjektet skal det utvikles en metodikk som skal tas i bruk på noen administrative prosesser.

Referansegruppa ble invitert til å melde inn aktuelle prosesser til prosjektet. Det ble våren 2014 spilt inn følgende fra referansegruppa:

- Se på tillitsvalgtordningen ved UiA. Det er en stor og uoversiktlig ordning, med mange involverte. Tilbakemeldinger vi får fra studentene, tyder på at det er mangelfull opplæring og informasjon knyttet til det å være tillitsvalgt og at dette ikke tas på alvor av faglærerne på de enkelte emnene/studiene. Dette får igjen konsekvenser for gjennomføring av evalueringer i de ulike emnene/studiene.
- Se på kvalitetssikringssystemet som en prosess; hvordan kommuniseres rutiner og viktigheten av kvalitetssikringssystemet ut i organisasjonen? Se på hvordan kvalitetssikringssystemet kan kommuniseres bedre, slik at flere i organisasjonen får et eierskap til den og ser betydningen av å «gjøre sin del».
- Studentene foreslår en handlingsplan som følge av studentevalueringer og emneansvarlig sin emnerapport. En handlingsplan vil synliggjøre ansvar, oppgavefordeling og hvor man er i prosessen.
- Timeplanleggingen er svært kompleks og omfattende. Det bør derfor vurderes om del av timeplanleggingen med fordel kan legges mer desentralisert ute på fakultetene. Det vil også være et spørsmål om selve timeplanen og romfordelingen slik bedre kan ses under ett for å sikre best mulig utnytting av rommene.

Det er gjennomført smartere@uia-prosesser i forhold til politiattest, digital eksamen, etter- og videreutdanning, timeplan og opptak. Ifølge prosjektleder er prioriterte områder med oppstart våren 2015, sensorordning, rapportering til dbh og studieplanarbeid for lærerutdanning.

Referansegruppa har spesielt drøftet ordningen med studenttillitsvalgte og mener det er behov for å prioritere forbedring i forhold til informasjon om tillitsvalgte. Dette drøftes nærmere i kapittel 5.

3.4 Prosjekt Felles Tjenestekatalog

De siste årene har IT-avdelingen arbeidet med en tjenestekatalog med utgangspunkt i tre ulike «kundegrupper»: student, ansatt og eksterne brukere.

Referansegruppa ble første gang orientert om dette prosjektet våren 2013 da representanter fra Studentservice fortalte om sitt arbeid med en tjenestekatalog for sine tjenester.

Det er nå etablert et prosjekt for utvikling av tjenestekatalogen hvor følgende enheter deltar:

- IT-avdelingen
- Studentservice
- Driftsavdelingen
- Universitetsbiblioteket
- Servicetorget

Prosjektleder er Karen Mortensen ved IT-avdelingen.

Prosjektet skal kartlegge hva 1. linjetjenestene ved UiA leverer av tjenester, hvilke tjenester som eventuelt bør saneres og hvilke tjenester som bør bli selvbetjent. Det skal bygges «menyer» for 1. linjetjenestene og tjenestene skal i stor grad digitaliseres og automatiseres. Menyen skal være «kundevennlig» .

IT-tjenester som et eksempel

<u>Meny for ansatte (nettside Innaskjærs per april 2015):</u>

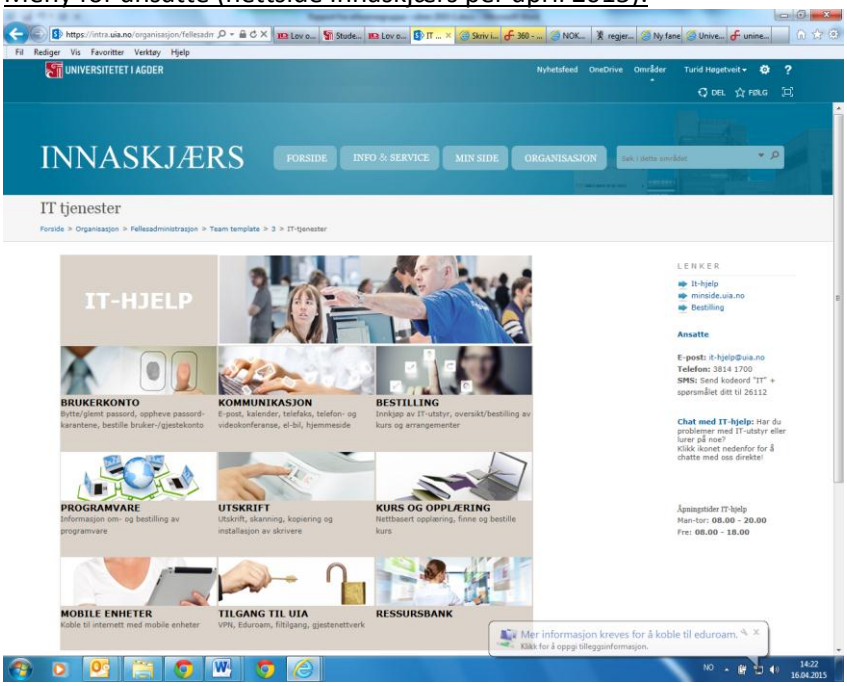

Meny for studenter (nettside per april 2015):

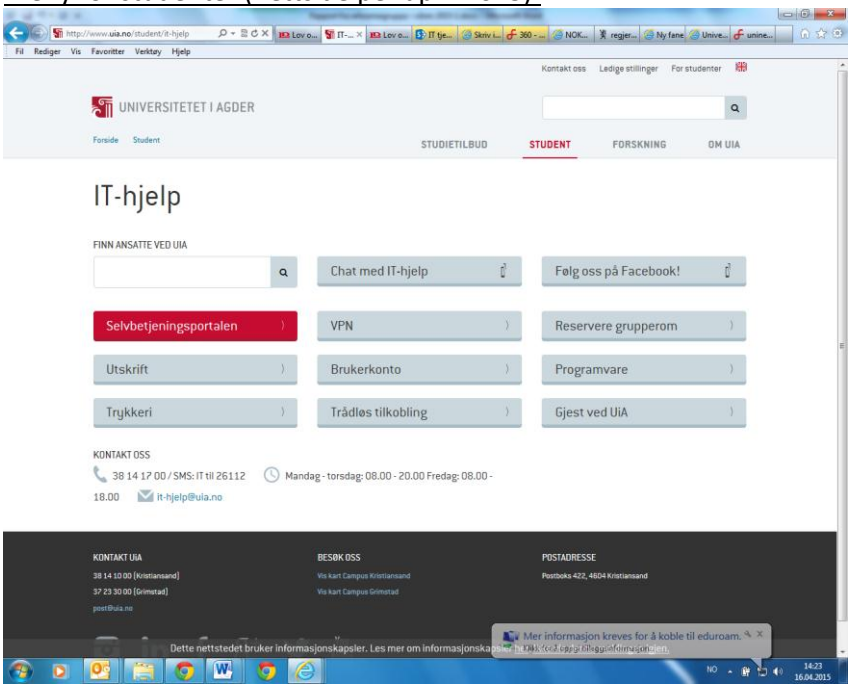

Målsettingen med en felles tjenestekatalog er blant annet som følger:

- Bedre tilgjengelighet (digitale selvbetjeningsløsninger, enklere navigasjon, redusert leveransetid, redusert papirarbeid)
- Bedre oversikt over og kvalitet på UiAs tjenester
- Mer effektiv bruk av ressurser
- Mer strategisk og effektiv utvikling av tjenester
- Felles plattform for håndtering av henvendelser til enhetene som er med i prosjektet
- Bygge et rammeverk med metoder og verktøykasse for tjenesteutvikling

Tjenestekatalogen vil inneholde tjenesteavtaler, svarmaler, rutiner for leveranser, FAQ, digitale skjema med arbeidsflyt, rettighetsstyring og ressurser som inngår i tjenesteleveransen. Årlige revisjonsrutiner skal inngå i arbeidsflyten. Blant annet vil en oppnå sanntidstjenester, køsystem og statistikk på omfang henvendelser og responstid.

Referansegruppa var positiv til tjenestekatalogen og mente det var svært positivt med felles og mer strømlinjeformet rammeverk for administrative tjenester. De hadde videre følgende innspill:

- Det må være enkelt å finne fram til det brukeren er på jakt etter
- Forslag om å legge inn en «knapp» med spørsmål om brukeren fikk svar på det vedkommende spurte om
- Bør det også telles antall henvendelser i skranke?
- Ønske om mulighet for bestilling av time for ulike veiledningstjenester

3.5 Kvalitetssvikt/Si fra ordning

I rapport fra referansegruppa for kvalitetssikringssystemet, mai 2011, hvor blant annet någjeldende kvalitetsområder ble foreslått, ble også kvalitetssvikt drøftet. Referansegruppa fant det vanskelig å definere og konkretisere hva kvalitetssvikt er. Begrepet ble først og fremst drøftet i lys av

rammekvalitet. Følgende forhold som har vært diskutert i tilknytning til **kvalitetssvikt** siteres fra rapporten som følger:

- *Lage en rutine for innmelding av kvalitetssvikt, for eksempel ved å lage en epostadresse for innmelding, kvalitet@uia.no. Saken kan først behandles på fakultetet, og deretter for eksempel i referansegruppa for kvalitetssikringssystemet.*
- *Opprette et register for å kunne finne gjentagende feil og hvordan man har behandlet feil andre steder.*
- *Hvordan man skal måle kvalitetssvikt når det gjelder administrative tjenester.*
- *Om det er aktuelt å sette avviksgrenser på henholdsvis kvantitative og kvalitative data.*

I rapporten ble det også vist til at Høgskolen i Telemark har et system for å avdekke kvalitetssvikt ved at det registreres og håndteres avvik eller forbedringsforslag.

Dagens ordning ved Høgskolen i Telemark og ordninger ved noen universitet, refereres som følger:

Høgskolen i Telemark
Registrering av avvik i en elektronisk avviksdatabase (krever innlogging).
Gjelder avvik mellom hvordan emneevalueringen eller andre rutiner/prosesser beskrives i kvalitetshåndboka og det du opplever,
http://www.hit.no/nor/HiT/Student/Annen-studentinformasjon/Studiekvalitet

Universitetet i Oslo
Si fra om læringsmiljøet: En oppfordring til studenter om å si fra når de er fornøyd eller når de mener noe må forbedres. Ordningen er delt inn i følgende tre kategorier:
Rødt lys: Når det er alvor
Gult lys: Når noe må forbedres
Grønt lys; Når du er fornøyd
http://www.uio.no/studier/kontakt/si-fra/

NTNU
Meld avvik - Si fra (krever pålogging). Ordningen er delt inn i følgende kategorier:
Utdanningskvalitet og undervisning: Hvis evaluering ikke blir gjort eller fulgt opp.
Varsling - alvorlige forhold: Ved lovbrudd, mobbing, trakassering.
Læringsmiljø: Hvis rom eller IKT ikke er godt nok, eller du ikke trives i studiemiljøet.
Helse, miljø og sikkerhet: Ved farlige situasjoner, skader eller ulykker.
https://innsida.ntnu.no/avvik

UiT
Henvisning til evaluering av emner og studieprogram eller ved å ta kontakt med leder for studieprogrammet, instituttet eller fakultetet, hvis ikke tilbakemelding til
E-postadresse: studiekvalitet@support.uit.no
Om:
Si ifra om du ønsker forbedringer
Si ifra om du er fornøyd
http://uit.no/utdanning/art?p_document_id=338678&dim=179017

Høgskolen i Østfold
Sei ifrå! Hjelp oss å bli betre - Skjemaet kan nyttast av enkeltpersonar (studentar og tilsette) eller einingar i organisasjonen (t.d. studentråd, utval, fagteam, avdelingar).:
http://www.hiof.no/nor/hogskolen-i-ostfold/om-hogskolen/kvalitetssystem/avviksystem/avviksystem-ved-hio

Som vist er det flere universitet/høyskoler som har en Si fra ordning. Fra Fakultet for teknologi og realfag er det høsten 2014 også spilt inn et initiativ til en slik ordning. Referansegruppa mener det bør vurderes å etablere en Si fra ordning ved UiA. Dette drøftes videre i kapittel 5.

3.6 Anbefalinger fra referansegruppa

Rammekvalitet omtales i gjeldende kvalitetssikringssystem i kapittel 4, *Rutiner for kvalitetssikring av administrative tjenester*. Kapittelet er kort men stadfester at administrative tjenester er vesentlige for studiekvalitet og læringsmiljø.

Følgende siteres i forhold til krav til rutinebeskrivelser:
G*ode rutinebeskrivelser, tydelig plassering av ansvar (overordnet og operativt) og tilstrekkelig kompetanse er viktige forutsetninger for at de administrative tjenester skal ha høy kvalitet.*

Referansegruppa ser flere utfordringer ved rammekvaliteten ved UiA. Blant annet mener gruppa det må vurderes å stille krav om at rutinebeskrivelser for administrative tjenester må utvikles i <u>et felles system ut fra en helhetstenkning</u> og inneholde krav om årlig gjennomgang/oppdatering. Dette bør vurderes tatt inn i kvalitetssikringssystemets kapittel 4, *Rutiner for kvalitetssikring av administrative tjenester.*

Referansegruppa støtter prosjektet Felles tjenestekatalog og anbefaler detter vurdert som grunnlag for et felles helhetlig system for rutinebeskrivelser.

Referansegruppa har videre følgende generelle og overgripende innspill/anbefalinger rundt rammekvalitet:

- Det bør vurderes fastsettelse av kvalitetsindikatorer på administrative tjenester for blant annet å fange opp hvor fornøyd studentene er
- På bakgrunn av et press på infrastruktur grunnet sterk vekst i studenttallet de siste årene, mener referansegruppa det er behov for at det vurderes å sette et spesielt fokus på rammekvalitet i forbindelse med etablering av nye studier og fastsetting av opptakstall for etablerte studier.
- Utvikle et bedre system for bekreftelse av grupperom, avbooking av grupperom og installasjon av en teknisk løsning koblet til eksisterende sensor i rommet for å se hvorvidt et grupperom er opptatt.
- Det bør ses nærmere på tilgang til / utnyttelse av leseplasser, spesielt i eksamensperioden

Referansegruppa har i tillegg kort drøftet forholdet mellom rammekvalitet og organisering av studieåret (semesterinndeling) uten at dette er realitetsbehandlet.

4 Undervisningskvalitet

Referansegruppa har som del av sitt mandat drøftet undervisningskvalitet med et spesielt fokus på forskningsbasert undervisning, jfr. punkt b) i mandat gitt fra styret. Dette kapittelet inneholder en oppsummering av innspill og drøftinger i referansegruppa i forhold til denne problemstillingen.

4.1 Definisjon av undervisningskvalitet og forskningsbasert undervisning

Gjeldende kvalitetssikringssystem ved UiA definerer undervisningskvalitet som følger[4]:
Undervisningskvalitet omhandler kvaliteten på selve læringsarbeidet og omfatter både formidlingskvaliteten og kvaliteten på studentenes egen innsats for tilegnelse av kunnskap.

Kunnskapsdepartementet har blant annet drøftet studiekvalitetsbegrepet i NOU 2000: 14, *Frihet med ansvar*[5], og drøfter i kapittel 7.5.8 undervisningskvalitet. Følgende siteres fra utredningen:
Undervisningskvaliteten er avhengig av det vitenskapelige personalets kompetanse. Formidlingskompetanse er utenkelig uten faglig kompetanse. (…) Et sentralt prinsipp nasjonalt så vel som internasjonalt er at undervisningen i høgre utdanning bør være forskningsbasert.

Lov om universiteter og høyskoler bruker ikke begrepet forskningsbasert undervisning eksplisitt. I lovens målparagraf, § 1-3, vises det imidlertid i punkt a) til at universiteter og høyskoler skal:
tilby høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

På bakgrunn av et behov for å konkretisere lovens målparagraf har Universitets- og høgskolerådet (UHR) utarbeidet en rapport *Utdanning + FoU = Sant* (Juli 2010)[6]. Rapporten er utarbeidet i et samarbeid mellom UHRs forskningsutvalg og utdanningsutvalg. Med utgangspunkt i Healey og Jenkins[7] skilles det i rapporten mellom følgende fire former for forskningsbasert undervisning:

- *Lærersentrert undervisning der innholdet er forskningsbasert.*
- *Lærersentrert undervisning som fokuserer på forskningsprosess og vitenskapelig tenkemåte.*
- *Undervisning der studenten aktivt deltar i en diskusjon av et forskningsbasert innhold.*
- *Undervisning der studenten inngår i "undersøkende" læreprosesser*.

Forskningsbasert undervisning er satt på dagsorden i en rekke sammenhenger de siste årene. Samspill mellom forskning og utdanning er nå også et av KDs styringsparametere. I forbindelse med behandling av porteføljesaken i styret i 2014 ble sammenhengen mellom forskning og utdanning også trukket fram med tanke på at et godt samspill vil kunne styrke både forskningen og utdanningene. Det ble derfor foreslått å sette i gang et arbeid med å kartlegge denne sammenhengen. Følgende vedtak ble fattet som del av S-sak 70/14 (punkt 6):
Styret ønsker å se langsiktig utvikling av studieporteføljen i sammenheng med forskningsaktiviteten, og ber universitetsdirektøren i samarbeid med fakultetene om å foreta en kartlegging av denne sammenhengen.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksens har også pekt på et behov for sterkere bånd mellom forskning og utdanning. NOKUT og Norges forskningsråd har nå fått i oppdrag av KD å samarbeide om utviklingen

[4] http://www.uia.no/om-uia/organisasjon/studiekvalitet/maal-og-ansvar-i-kvalitetssikringsarbeidet
[5] https://www.regjeringen.no/contentassets/b27a1ef056e64f9d85e3a93460710ac4/no/pdfa/nou200020000014000dddpdfa.pdf
[6] http://www.uhr.no/documents/utdanningogfou_ferdigrapport_260810.pdf
[7] Healey, M., Jenkins, A. (2009) *Developing undergraduate research and inquiry*, The Higher Education Academy.

av en modell for felles evaluering av forsknings- og utdanningsvirksomheten ved institusjonene. Dette antas å ville gi en bedre innsikt i samspillet mellom FoU og utdanningsvirksomheten ved institusjonene.

4.2 Drøftinger i referansegruppa

Referansegruppa har spesielt drøftet temaet om undervisningskvalitet og forskningsbasert undervisning i sine møter 24.9. og 19.11.2014. I møtet 24.9.2015 deltok representant fra forskningssekretariatet og fortalte om oppfølging av styrevedtaket. Det ble gitt uttrykk for et ønske om innspill fra referansegruppa i forhold til kartleggingen.

Referansegruppa har vurdert det som vanskelig å finne mål for sammenhengen mellom studieportefølje og forskningsaktivitet. Samtidig antas det at trykket på forskningsbasert undervisning vil øke i tiden fremover. I drøftingen er det også trukket fram at benevnelsen bør være forsknings- og utviklingsarbeid.

Medlemmene i referansegruppa har gitt uttrykk for en noe ulik tilnærming til forskningsbasert undervisning. Flere tror forholdet mellom forskning og utdanning vurderes ulikt av ansatte. Det antas at det også er ulikt hvordan forelesere trekker sin egen og andres forskning inn i undervisningen.

Flere medlemmer har fremhevet at så lenge undervisning gis av aktive forskere, vil undervisningen være forskningsbasert. Det har også vært pekt på at forskning innen praktiske fag kan være en utfordring for noen på universitetet, men at det uansett er viktig at forelesere er oppdatert på forskningsfronten.

I noen tilfeller kan det også være stor avstand mellom det en foreleser underviser og det vedkommende forsker på. Det bør i disse tilfellene avsettes tid til faglig oppdatering på arbeidsplanen.

Referansegruppa har i flere sammenhenger også pekt på viktigheten av å sikre en kombinasjon av kompetanse innen både forskning og fagdidaktikk i lærerutdanningene og mener dette er en aktuell og viktig problemstilling.

Studentene i referansegruppa har vært opptatt av at undervisningen som gis må være mest mulig relevant med tanke på aktuelt forskningsfelt, både ved at foreleser fremhever egen forskning, men også ved å være oppdatert på forskningsfront på aktuelt fagområde. Studentrepresentantene mener studentene generelt ikke opplever et forskningsfokus i bachelorutdanningen. De anbefaler imidlertid at det plantes «forskningsfrø» allerede på dette nivået.

Den mest vanlige måten å involvere studenter i forskningsprosjekt, er gjennom bachelor- og masteroppgaver. I noen tilfeller lar dette seg gjøre i ansattes egne forskningsprosjekt. Det anses som lettere å involvere studentene i forskning på masternivå enn på bachelornivå. En av årsakene til dette er det store volumet av bacheloroppgaver som er en stor utfordring. Når det gjelder bachelornivå, vises det imidlertid til at lærerutdanningene har gode erfaringer med forskning på praksis koblet til fag i bacheloroppgaver.

Som eksempel på involvering av studentene i forskning, vises det også til gode erfaringer med emner som inneholder eksperimentering. Dette er imidlertid ressurskrevende.

I referansegruppa er det også pekt på viktigheten av internasjonal rekruttering av forskere. Imidlertid anses dette også som en utfordring med tanke på at ansettelse av internasjonale forskere gir god forskningsaktivitet, men i flere tilfeller også dårlig undervisningskvalitet pga. språkproblemer (både i

norsk og engelsk). Denne problemstillingen skal også være tatt opp på forskning.no. Videre har medlemmer i referansegruppa kommentert at det at undervisning ikke teller med i forhold til opprykk til professor, kan være medvirkende til at forskning har høyere status enn undervisning. Referansegruppa vil i den forbindelse anbefale at det vurderes etablering av incentivordninger som motiverer til god undervisningskvalitet.

Referansegruppa har oversendt innspill til kartleggingsprosjekt (S-sak 70/14) til forskningssekretariatet. I den forbindelse har gruppa anbefalt å stille få og generelle spørsmål som en forundersøkelse/kartleggingsprosess. Gruppa har også pekt på programansvarlige som en aktuell målgruppe for undersøkelsen.

Følgende spørsmål til kartleggingsprosessen ble foreslått av referansegruppa:

- Hva forstår programansvarlig/institutt/fakultet med forskningsbasert undervisning?
- Hvordan mener programansvarlig/institutt/fakultet at forskningsbasert undervisning kan måles?
- Hvordan bør forelesere trekke forskningen inn i undervisningen?
- Navngi forskningsprosjekt på instituttet som retter seg mot studieporteføljen
- På hvilken måte tror instituttet/fakultetet at forskningen påvirker innholdet i studiet?
- Praksisnært og forskningsbasert samtidig – er dette mulig / får vi det til?
- Hvordan involvere studentene i instituttets forskning (forskningsgrupper, prosjektassistent, bachelor- eller masteroppgaver, FoU-prosjekt o.l.)?
- Ønsker institutt / fakultetet - fri forskning - styring av forskning eller stimulering til forskning relatert til studieportefølje?

Det er nå gått ut et brev til fakultetene datert 5.3.2015 med spørsmål rundt forskningsbasert utdanning som grunnlag for en kartlegging av sammenhengen mellom utdanning og forskning. Svarfrist er satt til 20.5.2015.

I tillegg til å drøfte forskningsbasert utdanning har medlemmer i referansegruppa gitt uttrykk for bekymring over antall studenter per vitenskapelig ansatt ved UiA. I den forbindelse er det vist til oversikt i utdannings- og forskningsmeldingen for UiA for 2014. Her går det fram at UiA kommer svært dårlig ut i forhold til de andre universitetene (spesielt de «gamle» universitetene) med 19, 4 studenter per vitenskapelig ansatt. I tillegg har utviklingen vært negativ de siste tre årene. Dette skyldes primært at studentveksten har vært langt høyere enn veksten i antall vitenskapelige årsverk.

Antall studenter per vitenskapelig ansatt

	Antall studenter per årsverk i UFF stillinger[8]		
	2012	2013	2014
NMBU			6,8
NTNU	7,4	7,7	7,8
UMB	7,7	7,9	-
UiA	17,2	18,3	19,4
UiB	7,1	7,2	7,2
UiN	19,8	18,9	17,7
UiO	8,2	8,1	7,9
UiS	13,9	14,1	14,3
UiT	6,7	7,2	7,4
Gjennomsnitt	**8,6**	**8,8**	**8,8**

[8] Kilde: DBH; Studenter per årsverk i undervisnings- forsknings- og formidlingsstillinger.

4.3 Anbefalinger fra referansegruppa

Referansegruppa stiller seg bak kartleggingsprosjektet som nå gjennomføres og mener det er viktig både med en bevisstgjøring av sammenhengen mellom utdanning og forskning på fakultetene og på universitetet, samt å skaffe seg kunnskap om denne sammenhengen.

Referansegruppa har drøftet forholdet mellom utdanning og forskning og kommet fram til en rekke synspunkt. Referansegruppa har også gitt innspill til kartleggingsprosjektet rundt forskningsbasert utdanning. Siden saken er løftet til et eget prosjekt og det også er igangsatt et nasjonalt prosjekt, mener referansegruppa det ikke er naturlig på dette tidspunkt å gi konkrete anbefalinger til denne problemstillingen. Når disse prosjektene er avsluttet kan det eventuelt vurderes å ta opp igjen saken i referansegruppa.

Referansegruppa vil likevel gi følgende anbefalinger i forbindelse med undervisningskvalitet:

- Ved ansettelse av vitenskapelig personale bør det ikke legges vekt på forskerkompetanse alene, men også på søkerens kompetanse til å gi god undervisning på norsk eller engelsk.
- Det anbefales vurdert etablering av incentivordninger som motiverer til god undervisningskvalitet.

Referansegruppa er kjent med ledelsens arbeid med å bedre universitetets finansiering. Tabellen ovenfor synliggjør behovet for bedring i forholdstallet mellom studenter og vitenskapelig ansatt.

5 Styringskvalitet

Referansegruppa har som del av sitt mandat spesielt drøftet styringskvalitet, herunder system for opplæring av tillitsvalgte og ansatte i kvalitetssikringsarbeid, jfr. punkt c) i mandat gitt fra styret. Dette kapittelet inneholder en oppsummering av innspill og drøftinger i referansegruppa i forhold til dette.

5.1 Definisjon av styringskvalitet – oversikt over system for opplæring

Gjeldende kvalitetssikringssystem ved UiA definerer styringskvalitet som følger:
Styringskvalitet betegner institusjonens evne til å styre kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av egen virksomhet.

Kunnskapsdepartementet har blant annet drøftet studiekvalitetsbegrepet i NOU 2000: 14, *Frihet med ansvar.* I kapittel 7.5.3 defineres styringskvalitet som følger:
Styringskvaliteten omhandler institusjonenes evne til å organisere sin egen kvalitetssikring og kvalitetsutvikling.

Overordnet ansvar for de ulike deler av kvalitetssikringssystemet framgår av systemets kapittel 1.4. Her gis blant annet fakultetsdirektør/dekan for lærerutdanning og universitetsdirektøren følgende ansvar:

<u>Fakultetsdirektør/dekan for lærerutdanning</u> har i samarbeid med Studentorganisasjonen ved Universitetet i Agder (STA) ansvar for at det blir valgt studenttillitsvalgte på alle hensiktsmessige nivåer (klasser, studier eller lignende) samt ansvar for opplæring av de studenttillitsvalgte i deres rolle innenfor kvalitetssikringssystemet. Som utgangspunkt for opplæringen skal det foreligge sentralt utviklet opplæringsmateriell med fokus på evalueringskompetanse.

<u>Universitetsdirektøren</u> har overordnet ansvar for kvalitetssikringsarbeidet innenfor alle administrative enheter, herunder ansvar for felles opplæringsmateriell for opplæring av studenttillitsvalgte.

De studenttillitsvalgte er gitt et særlig ansvar for studentmedvirkning og deltakelse i kvalitetssikringsarbeidet. I tillegg er studentene representert i kollegiale organ ved universitetet.

Konkret gjennomføres opplæringen av studenttillitsvalgte i forbindelse med oppstartsseminar for tillitsvalgte i begynnelsen av september hvert år. Opplæringsmateriell ble utarbeidet i 2012 av instituttleder Anne Halvorsen. Fakultetsdirektørene/dekan for lærerutdanningene gis hver høst en anbefaling om å benytte dette materiellet som utgangspunkt for opplæringen. I tillegg anbefales det at opplæringen gjennomføres av en institutt-/studieleder ved det enkelte fakultet/avdeling.

Ved UiA er det også utviklet et emne, ORG123, *Medvirkning og ledelse i kunnskapsorganisasjoner* (10 studiepoeng) spesielt rettet mot studenttillitsvalgte. Emnet har vært under drøfting/planlegging i flere år og gjennomføres for første gang våren 2015 med ca. 25 oppmeldte studenter. En av studentrepresentantene i referansegruppa deltar i dette emnet og mener innholdet i emnet har mange interessante og aktuelle perspektiver for tillitsvalgte.

I tillegg til opplæring av tillitsvalgte finnes det informasjon om kvalitetssikringssystemet på universitetets nettsider. Under studentportalen informeres det spesielt om studentevaluering.

Når det gjelder opplæring av ansatte fins det per i dag ingen systematisk opplæring av ansatte i kvalitetssikringssystemet. Overordnet ansvar er definert i kvalitetssikringssystemet kapittel 1.4. I

tillegg er det vedtatt instruks/mandat for fakultetsstyret/styret for lærerutdanningene, dekaner og institutt-/studieledere. Det jobbes også med et opplæringsprogram for instituttledere. Informasjon om kvalitetssikringssystemet ligger også på universitetets intranettsider (Innaskjærs). I tillegg har det i forbindelse med digitalisering av emnerapportering, gått ut personlig e-post til alle emneansvarlige med informasjon om emnerapportering. Undervisning med fokus på studentevaluering, egenevaluering og emnerapport er imidlertid tema i mal for medarbeidersamtale.

På Innaskjærs (intranett) er det utarbeidet et digitalt nytilsatt-kurs med ulike tema som: Brannsikkerhet på UiA, En raus og åpen arbeidsplass, Et universitetet med visjoner, Vårt viktige samfunnsoppdrag og Vi er hverandres arbeidsmiljø. Temaet kvalitetssikring har til nå ikke fått plass i denne kursrekken.

5.2 Innspill fra viserektor for utdanning

I referansegruppas møte 18.3.2015 innledet viserektor Marit Aamodt Nielsen om styringskvalitet, herunder også programledelse ved UiA og studierådenes rolle.

Nielsen mener styringskvalitet blant annet ligger i universitetets evne til å følge opp rapportene i kvalitetssikringssystemet (emnerapport, studiumrapport, fakultetsrapport, utdannings- og forskningsmeldingen og rapport/plan). I den forbindelse viste Nielsen til stor økning i emnerapporteringen ved overgang til digital emnerapportering (fra under 20 % til over 60 %) og mener kunnskap om det nederste ledd er viktig. Videre pekte hun spesielt på programevaluering som et viktig ledd i kvalitetssikringssystemet og gav uttrykk for et ønske om et forskningsprosjekt om hvordan programevaluering bidrar til positiv utvikling av studieprogrammene.

Nielsen viste også til at midler til kvalitetsforbedrende tiltak / førstesemestertiltak har vært et ledd i en strategisk satsing. Hun pekte også på den styringskvalitet som ligger i klagenemndas arbeid. Av utfordringer nevnte hun spesielt utdanningsplanens plassering i kvalitetssikringssystemet og arbeidsomfang for studentene.

Programledelse ble trukket fram av Nielsen som et viktig fokusområde fremover. Arbeidet med programledelse startet ved universitetet med et komitearbeid (ledet av dekan Stephen Seiler) som resulterte i en rapport om strategisk utdannings- og porteføljeledelse av 15.10.2013. Programledelse har også vært tema på en ledersamling. Våren 2015 gjennomføres det et pilotprosjekt i programledelse hvor følgende tema til nå har vært sentrale:

- Hva er god programkvalitet?
- Hvem har ansvar for god programkvalitet?
- Hvem utøver programledelse ved UiA, er det én person eller flere?
- Hvorfor ser et program ut som det gjør? Hvilken betydning har nasjonale rammeplaner, lokale føringer osv.?

En annen aktuell problemstilling er at studiekoordinatorer i dag dekker mange ulike roller og at det ikke foreligger en felles instruks for studiekoordinator. Nielsen stilte i den forbindelse spørsmål ved om studiekoordinator kun skal være driftsansvarlig eller også jobbe strategisk med studieprogrammet, og eventuelt hvem andre som skal gjøre dette? Hun viste også til NOKUTs pågående revisjon av kriteriene for reakkreditering av kvalitetssikringssystemet, hvor det i større grad vil bli fokusert på programledelse og læringsutbytte.

Nielsen reiste også spørsmål til hvordan studentene skal bidra til utvikling av studieprogrammene. I den forbindelse viste hun til studierådene som ble etablert i 2003. Studierådene er imidlertid ikke vedtaksføre. Nielsen mente det var behov for å skaffe oversikt over hvordan arbeidet i studierådene

fungerer og evaluere deres rolle blant annet med tanke på hvor ofte de har møter og hvordan deres arbeid følges opp.

5.3 Drøftinger i referansegruppa

Referansegruppa har drøftet hvordan ansatte skal få bedre kjennskap til kvalitetssikringssystemet og hvordan kvalitetssikringssystemet mer kan integreres i det daglige arbeidet. Flere mener imidlertid at vitenskapelige ansatte, gjennom nåværende digital emnerapportering med påminnelse per e-post til emneansvarlig, ikke kan unngå å kjenne til sitt ansvar for levering av emnerapport.

Når det gjelder andre deler av kvalitetssikringssystemet som f.eks. gjennomføring og oppfølging av studentevaluering, er situasjonen noe annerledes. Studentene etterlyser i den forbindelse mer engasjement fra faglærer. De tror manglende interesse for evaluering fra faglærers side, smitter over på studentene. Det etterlyses i den forbindelse en mer positiv holdning fra faglærere til evaluering med henvisning til at faglærer i samarbeid med studenttillitsvalgt har ansvar for at studentevaluering blir gjennomført.

Referansegruppa har drøftet hvorvidt opplæring av ansatte i kvalitetssikringssystemet bør inngå i digitalt nytilsatt-kurs på Innaskjærs. Dette anbefales. Overfor forelesere bør det pekes på hva som forventes i forhold til undervisning og forholdet til studentene. Det anbefales også å utarbeide generell informasjon om kvalitetssikringssystemet for alle ansatte.

I drøftingen rundt studierådenes rolle, ble det fra flere medlemmer i referansegruppa kommentert at studierådene fungerer utmerket med ca. 2 møter i semesteret. Ved ett fakultet ble det signalisert at dette ikke fungerer like bra. Flere har også vist til at noen studieråd har med eksterne representanter fra næringsliv og praksisfelt. Fra studentene ble det kommentert at det kun er tillitsvalgte som kjenner til studierådene. Det ble også pekt på at mange studenter ikke engasjerer seg fordi de enten ikke tror det skjer noe når de sier fra, eller at de syns det er skummelt å delta. Studentene pekte også på at de fant det vanskelig å få gitt tilbakemelding i forhold til eksamen siden studentevaluering normalt skjer midt i semesteret.

Referansegruppa mener det er behov for å gjennomføre en evaluering/kartlegging av hvordan studierådene fungerer med tanke på deres rolle og arbeidsoppgaver samt hvordan deres arbeid følges opp på fakultetet/avdelingen. I den sammenheng mener referansegruppa det kan være aktuelt å vurdere endring i sammensetning og mandat for studierådene og eventuelt vurdere hvorvidt et studieråd også bør ha med eksterne representanter og fungere som et ansvarlig programråd/programstyre.

For emner ved Handelshøyskolen er det innført sluttevaluering i tillegg til midtveisevaluering for å innfri krav i akkrediteringsprosessen (AACSB). Sluttevalueringen gjennomføres digitalt ved hjelp av smart telefon. I den forbindelse er det også pekt på at det amerikanske systemet f.eks. er mer opptatt av «closing the loop».

Referansegruppa mener det er meningsløst å evaluere dersom evalueringen ikke følges opp. I flere sammenhenger er manglende system for avvikshåndtering bragt på banen av medlemmer i gruppa. Som ett eksempel på mangel på oppfølging av avvik, er det vist til at faglærer ikke gis tilbakemelding når klagesensur medfører endring i karakter. Studentrepresentantene mener også det mangler et godt system for feedback på klage fra studenter. Det er også påpekt at kvalitetssikringssystemet helt mangler et system for avvikshåndtering og at det bør vurderes å etablere en Si fra ordning ved UiA (se også kapittel 3.5).

Det har vært diskutert hvorvidt et avvikshåndteringssystem bør være en integrert del av kvalitetssikringssystemet eller et selvstendig system noe lignende det en del andre institusjoner har i sine Si fra ordninger. Flere er skeptiske til å etablere et stort og ressurskrevende apparat for en egen ordning. Det fryktes også en økning i rapportering av både smått og stort.

Samtidig pekes det på problemer med å fange opp avvik, spesielt det som ikke passer i «bokser». Referansegruppa konkluderer likevel med ikke å anbefale et eget avvikssystem, men anbefaler heller at det vurderes hvordan en avvikshåndtering kan integreres i universitetets kvalitetssikringssystem.

Referansegruppa stiller også spørsmål til om det gjøres så mye evaluering at det blir umulig å følge opp alt. I den forbindelse stilles det spørsmål til om f.eks. studiumevaluering kun bør gjøres andre hvert år i stedet for hvert år. Samtidig er en redd for å miste noe dersom det kun skal foretas evaluering andre hvert år, f.eks. vurdering av gjennomstrømming. Et annet alternativ er å gjennomføre studentevaluering 2. hvert år men skrive studiumrapport hvert år.

Enkelte i referansegruppa har også trukket fram sjekklistene for studentevaluering og gitt uttrykk for at sjekklistene for evaluering av emne og studieprogram er for like og at sjekklisten for evaluering av studieprogram kan virke forvirrende. Det anbefales en gjennomgang av malene for evaluering (ikke forandre men foredle). I den forbindelse ble det vist til at lærerutdanningene har utarbeidet egen mal for studieprogramevaluering.

Representanten fra Avdeling for lærerutdanning har også påpekt at det i kvalitetssikringssystemet kapittel 1.4 går fram at studieleder skal samarbeide med fakultetene, mens det for instituttleder på fakultetene ikke nevnes samhandling med lærerutdanningene.

Referansegruppa har stilt spørsmål til studentenes arbeidsinnsats og til hvordan skjema for arbeidsomfang blir formidlet til studentene. I den forbindelse er det vist til at BI har dette i studiehåndboka. Emnets hjemmeside er nevnt av referansegruppa som en mulig kanal for formidling av forventet arbeidsomfang. Referansegruppa har også pekt på at forventning om arbeidsinnsats bør formidles til studentene ved oppstart av nye emner. Referansegruppa viser i den forbindelse til undersøkelser (blant annet Studiebarometeret) som indikerer at de fleste studenter bruker mindre tid en det som anses som forventet arbeidsomfang (27 timer per studiepoeng) på studiet.

Referansegruppa mener også en god faglig og sosial oppstart på studieprogrammet kan gi studentene bedre tilhørighet og motivasjon til større innsats, redusere frafall og øke gjennomstrømmingen. Det anbefales derfor å vurdere om hvorvidt ordninger med faglig introduksjon bør gjøres obligatorisk og tas inn i kvalitetssikringssystemet.

Referansegruppa har også stilt spørsmål til kvalitetssikring av eksamensoppgaven og pekt på et ønske om mer ekstern sensur. Når det gjelder ekstern sensur jobbes det også nasjonalt i UHR med dette.

Studentene har spesielt tatt opp problemstillingen med informasjon om tillitsvalgte. I tillegg har tillitsvalgtsansvarlig i STA sendt referansegruppa et notat hvor det går fram at STA stadig opplever å få lister over tillitsvalgte som inneholder mange feiladresser. Ved ett tilfelle ble det mottatt over 100 feilmeldinger som ikke var kommet fram til riktig tillitsvalgt. Dette er svært uheldig når det f.eks. skal inviteres til tillitsvalgtkurs eller i forbindelse med markedsføring av studentundersøkelser som f.eks. Studiebarometeret. Denne problemstillingen er også tatt spesielt opp i forhold til tillitsvalgte for emner i lærerutdanningene.

5.4 Anbefalinger fra referansegruppa

Referansegruppa har følgende anbefalinger i forhold til styringskvalitet:

- Alle krav om rapportering i kvalitetssikringssystemet må være av en slik art at det oppleves fornuftig og ikke som en tidstyv
- Omfanget av rapportering bør vurderes redusert ytterligere
- Maler i kvalitetssikringssystemet må være nyttige og bidra til å avdekke avvik (det vi må gjøre noe med)
- I kvalitetssikringssystemet kapittel 1. 4 bør det komme fram at instituttledere på fakultetene også skal samhandle med lærerutdanningene
- Det anbefales gjennomført en vurdering av hvordan et system for avvikshåndtering kan integreres i universitetets kvalitetssikringssystem
- Det må settes av mer midler til sensur - bruk av ekstern sensor er et viktig element i kvalitetssikringen. Veileder må ikke sensurere alene («bukken og havresekken»).
- Faglærer må gis tilbakemelding når klagesensur medfører endring i karakter, eventuelt uansett utfall av klagesensur.
- Det anbefales vurdert hvorvidt ordninger med faglig introduksjon bør gjøres obligatorisk og tas inn i kvalitetssikringssystemet.
- Det er behov for en bevisstgjøring i forhold til kandidatenes oppnåelse av de enkelte punktene i læringsutbyttebeskrivelsen for studieprogrammet
- Det bør formidles forventet arbeidsomfang til studentene (f.eks. ved bruk av skjema for studentens arbeidsomfang)
- Det anbefales gjennomført en kartlegging av tillitsmannsordningen i forhold til ansvars- og arbeidsfordeling og innføre en felles digital ordning for informasjon om tillitsvalgte.
- Det anbefales utarbeidet en video med tanke på opplæring av ansatte i kvalitetssikringssystemet som del av digitalt nytilsatt-kurs på Innaskjærs.
- Det anbefales gjennomført en evaluering av hvordan studierådene fungerer med tanke på deres sammensetning og mandat og eventuelt hvorvidt et studieråd også bør ha med eksterne representanter og fungere som et ansvarlig programråd/programstyre.
- Emnet ORG123, *Medvirkning og ledelse i kunnskapsorganisasjoner* (10 studiepoeng) rettet mot studenttillitsvalgte anbefales videreført
- Det anbefales at det drøftes videre hvorvidt det bør stilles krav om studentdeltakelse i evaluering for å få avlegge eksamen eller for å få sensur

Når det gjelder kartlegging av tillitsmannsordningen er denne problemstillingen allerede meldt inn som en aktuell smartere@uia prosess, jfr. kapittel 3.3. Siden den foreløpig ikke er blitt prioritert, er referansegruppa gjort kjent med at det gjennomføres en egen administrativ prosess på dette.

6 Andre innspill fra referansegruppa

Referansegruppa for kvalitetssikringssystemet skal vurdere behov for endringer i kvalitetssikringssystemet og fungere som en møteplass for konstruktiv kritikk og innspill til kvalitetssikringssystemet. I tillegg til mandat gitt fra styret i S-sak 55/13, har referansegruppa drøftet følgende saker:

6.1 Mal for emnerapport

Etter drøfting i referansegruppa ble det foreslått å ta inn et nytt punkt i 3 i mal for emnerapport med spørsmål om *status for oppfølging av emnerapport fra forrige år*. Nytt punktet var ment som en synliggjøring for emneansvarlig at rapporten fra forrige år måtte leses. Det ble også pekt på at det ved evaluering vil være naturlig å foreta en vurdering av hvorvidt tiltakene foreslått forrige år ble gjennomført og hvorvidt forrige års konklusjon var riktig eller feil («closing the loop»).

Referansegruppa mente dette spørsmålet kunne øke endringsstyrken til rapporteringen.

På bakgrunn av forslag fra referansegruppa har leder av universitetets studieutvalg på fullmakt 3.3.2015 vedtatt revidert mal for emnerapport med virkning fra våren 2015.

6.2 Digitalisering av rapporter i kvalitetssikringssystemet

Det har vært en målsetting ved universitetet å digitalisere rapporteringen i kvalitetssikringssystemet. Høsten 2013 ble det gjennomført et pilotprosjekt for digital emnerapport ved ett institutt. Pilotprosjektet ble utvidet våren 2014 til å omfatte 9 institutt. Høsten 2014 ble digital emnerapportering gjennomført i fullskala.

Referansegruppa er holdt oppdatert om utviklingen i prosjektet og har drøftet ulike problemstillinger rundt dette. I møte 24.9.2014 hadde medlemmer i referansegruppa følgende innspill til emnerapportering:

- Emnerapportering er et viktig redskap for kvalitetssikring og nødvendig i forhold til NOKUTs dokumentasjonskrav
- Stor tro på digitalisering av rapportering (både ansatte og studenter)
- Emneansvarlig mangler motivasjon for å skrive emnerapport
- Behov for mer informasjon i e-posten som går ut med påminnelse om emnerapportering til emneansvarlig inkludert at sensitiv informasjon må utelates
- Viktig at instituttledere er aktive og bevisste
- Ønsker mulighet for sortering av emnebeskrivelser på studieprogram. Vil være spesielt nyttig for lærerutdanningene
- Transparens i rapporteringen er et viktig prinsipp
- Ikke ønskelig at alle studenter gis tilgang til alle emnerapportene

Fra og med våren 2015 vil det sannsynligvis ligge til rette for at studentene gis tilgang til emnerapportene automatisk via *Innsiden (*studentportal). Flere i referansegruppa har i den forbindelse påpekt at jo flere som gis innsyn i rapportene, jo mer begrenset vil innholdet i rapportene bli. Imidlertid er det også pekt på at økt antall emnerapporter i seg selv, samt lett tilgang til emnerapportene, har stor verdi.

Referansegruppa anbefaler en videreføring av digital emnerapportering.

6.3 Videreføring av referansegruppa

Referansegruppa er gjort kjent med at det pågår et nokså omfattende arbeid i NOKUT med mulig omlegging av NOKUTS arbeid med kvalitetsutvikling og kvalitetskontroll i sektoren. Sentralt i dette arbeidet er økt fokus på læringsutbytte, tilrettelegging for god og effektiv læring og tiltak som kan bidra til bedre gjennomstrømming. Referansegruppa anbefaler at UiA følger denne utviklingen nøye og vurderer tiltak som kan gjøre UIA best mulig i stand til å følge opp aktuelle sentrale føringer.

Referansegruppa har drøftet sin egen rolle og mener det er behov for å gjøre en vurdering av hvorvidt og hvordan ordningen med en referansegruppe bør videreføres, eventuelt om intensjonen med referansegruppa kan ivaretas på en annen måte.

NOTAT

Rapport fra referansegruppa for kvalitetssikringssystemet

Universitetets studieutvalg fattet i møte 10.6.2015 følgende vedtak i sak 36/15:

1. *Universitetets studieutvalg tar rapport fra referansegruppa for kvalitetssikringssystemet til orientering.*
2. *Leder av universitetets studieutvalg gis fullmakt til å utarbeide uttalelse til universitetsstyret på grunnlag av diskusjonen i møtet.*

Studieutvalget ønsker å gi en uttalelse til styret i forbindelse med rapport fra referansegruppa for kvalitetssikringssystemet. Diskusjonen i studieutvalgets møte oppsummeres som følger:

Studieutvalget vil overfor styret spesielt peke på følgende fokusområder som det bør arbeides videre med:

- Undervisningskvalitet, herunder tiltak i forhold til rekruttering, vektlegging av undervisningskompetanse ved tilsetting, samt forhold som kan stimulere «den gode foreleser»
- Programkvalitet og hvordan studiekoordinatorrollen kan utvikles for i større grad fokusere på helhet og sammenheng i studieprogrammene
- Utrede studierådenes rolle og sammensetning og vurdere hvorvidt et studieråd bør fungere som et ansvarlig programråd/programstyre
- Utrede referansegruppas rolle og mandat og hvordan universitetet bør organisere sitt kvalitetsutviklingsarbeid
- Utrede hvorvidt ordningen med faglig introduksjon bør gjøres obligatorisk og tas inn som en del av kvalitetssystemet
- Utrede hvorvidt et avvikssystem bør integreres i universitetets kvalitetssikringssystem

Marit Aamodt Nielsen

Marit Aamodt Nielsen
Leder av universitetets studieutvalg

UNIVERSITETET I AGDER
SERVICEBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR. 970 546 200 MVA postmottak@uia.no www.uia.no

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02949**
Saksbeh.: **Vidar Tønnessen**
Dato: **17.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Regnskapsrapportering 1. tertial 2015

Forslag til vedtak:
Internregnskapet for 1.tertial 2015 godkjennes

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder
Tertialregnskapet rapporteres i to former:

1. **Eksternregnskapet -** UiAs offisielle tertialregnskap til statsregnskapet (resultat, balanse, noter og kontantstrømanalyse). Eksternregnskapet har fokus på forbruk i perioden og beholdninger..
2. **Internregnskapet -** regnskapsrapport og – analyse basert på enhetenes periodisering av de rammene styret vedtok ved S-sak 114/14: *Budsjett 2015 – Internfordeling.*

Saksunderlag
1. Eksternregnskapet
Resultatregnskap, balanseregnskap, kontantstrømanalyse og noter er godkjent av rektor i henhold til fullmaktssak 39/09.

Periodens resultat er kun knyttet til den eksternt finansierte oppdragsvirksomheten og viser et resultat på kr 1 mill. Resultatet av den eksternt finansierte oppdragsvirksomheten framkommer som summen av overskudd og underskudd på de oppdragsprosjektene som regnskapsmessig er avsluttet i rapporteringsperioden.

Utviklingen i den bevilgningsfinansierte delen av virksomheten fremkommer i note 15. Dette er midler som er inntektsført, men ikke forbrukt på rapporteringstidspunktet. Midlene er avsatt til fremtidige forpliktelser. Per 2. tertial 2015 er denne avsetningen 272,3 mill kr, en økning på 33,5 mill kr siden årsskiftet.

2. Internregnskapet

2.1 Prinsipper og grupperinger
Universitetet fører regnskapet i henhold til de statlige regnskapsstandarder. I eksternregnskapet følges prinsipper om aktivering av eiendeler og avskrivninger av disse over eiendelenes antatte levetid. Disse prinsippene påvirker ikke UiAs internregnskap.

2.1.1 Universitetets samlede økonomi

Den ordinære virksomheten pr. 1. tertial viser følgende:

Ordinær virksomhet per 1.tertial 2015					
Rapportkategori	*Inngående beholdning*	*Regnskap*	*Budsjett*	*Avvik*	*Utgående beholdning*
BAOenes frie ramme	160 845	229 241	268 979	39 738	200 583
Konto for faglig utvikling (KFU)	32 170	2 558	-	-2 558	29 613
Universitetsstyrets øremerkinger	44 143	131 002	123 009	-7 992	36 150
Departementenes øremerkinger	1 647	-624	-	624	2 271
Sum ordinær virksomhet	**238 806**	**362 177**	**391 989**	**29 812**	**268 618**

Alle tall er oppgitt i hele tusen.

Tallene viser at UiA samlet sett har et mindrefobruk i perioden i forhold til budsjett for den ordinære driften på 29,8 mill kr. Utgående beholdning i denne sammenheng er et resultat av inngående beholdning og budsjettavvik.

For mer detaljert beskrivelse av universitetets samlede økonomi vises det til ledelseskommentaren til eksternregnskapet som følger i vedlegg.

Universitetets økonomi anses å være under kontroll i forhold til forpliktelsene.

2.1.2 Driften for enhetene

Enhetenes frie ramme viser per 1. tertial følgende:

BAOenes frie ramme per 1.tertial 2015					
BAO	*Inngående beholdning*	*Regnskap*	*Budsjett*	*Avvik*	*Utgående beholdning*
Handelshøyskolen	4 915	22 557	21 071	-1 486	3 429
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap	3 056	30 609	32 190	1 581	4 637
Fakultet for humaniora og pedagogikk	11 668	33 498	37 822	4 325	15 993
Fakultet for kunstfag	-7 081	16 860	18 284	1 424	-5 657
Fakultet for teknologi og realfag	14 186	44 311	45 980	1 669	15 855
Fakultet for samfunnsvitenskap	15 331	19 532	20 642	1 109	16 440
Sum fakultetene	**42 074**	**167 367**	**175 989**	**8 623**	**50 696**
Universitetsbiblioteket	248	14 682	13 806	-876	-628
Avdeling for lærerutdanning	1 390	4 996	4 797	-199	1 191
Fellesadministrasjonen	5 171	45 261	46 354	1 093	6 264
Styret	113 796	-6 199	23 673	29 871	143 667
Ledelsen	-1 833	3 134	4 361	1 227	-607
Sum øvrige	**118 772**	**61 875**	**92 990**	**31 115**	**149 887**
Sum BAOenes frie ramme	**160 845**	**229 241**	**268 979**	**39 738**	**200 583**

Alle tall er oppgitt i hele tusen.

Enhetenes kommentarer til tertialregnskapet per 1. tertial følger i vedlegg.
Enhetene er bedt om å gi en kort vurdering av den økonomiske situasjonen og kommentere vesentlige avvik.

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap
Fakultetet har et mindreforbruk på 1,58 mill kr under den frie ramme per 1. tertial 2015.
På den ordinære ramme er det et mindreforbruk på 0,93 mill kr. Akkumulert mindreforbruk på den frie ramme har økt til 4,63 mill kr ved tertialets utgang. Fakultetet er godt i rute med hensyn til investeringer.

Fakultet for humanoria og pedagogikk
Fakultetet har et mindreforbruk på hele 4,33 mill kr under enhetens frie ramme per 1.tertial 2015. På den ordinære rammen er det et merforbruk på 7,56 mill kr, men dette skyldes at fakultetet har belastet ordinær ramme med ca 8,3 mill kr til aktiviteter for særskilt oppfølging. Akkumulert mindreforbruk på den frie ramme har økt til 15,99 mill kr ved tertialets utgang.

Fakultet for kunstfag
Fakultetet har et mindreforbruk under den frie ramme på 1,42 mill per 1.tertial 2015. På den ordinære ramme er mindreforbruket 0,77 mill kr. Fakultetet har imidlertid en negativ utgående beholdning på den frie ramme på 5,66 mill kr ved tertialets utgang. Fakultetet har i 1. tertial klart å redusere det akkumulerte merforbruket med 1,42 mill kr. Fakultetets økonomiske stilling vil styrkes ytterligere ved at det blir tilført ca 1 mill kr gjennom revidert budsjett for aktivitetsoppnåelsen.

Fakultet for teknologi og realfag
Fakultetet har et mindreforbruk på 1,67 mill kr under den frie ramme per 1.tertial 2015. På den ordinære ramme er det et merforbruk på 3,32 mill kr. Fakultetet har satt av 15,86 mill kr til fremtidige kostnader. Det knytter seg usikkerhet til om disse kostnadene vil oppstå. Universitetsdirektøren vil derfor følge utviklingen.
Fakultetet har forskuttert flere stipendiater. Dette har medført planlagt overforbruk knyttet til særkostnader begrenset budsjettjustering.

Handelshøyskolen
Handelshøyskolen har et merforbruk på 1,49 mill kr under den frie ramme per 1.tertial 2015. På den ordinære ramme er merforbruket på 1,23 mill kr, men det forventes at den ordinære ramme skal gå i balanse ved årets slutt. Akkumulert mindreforbruk ved tertialets utgang for den frie ramme er på 3,43 mill kr.
Fakultetet har satt av ca 4,7 mill kr til strategiske formål. Fakultetet har planer for bruken av midlene.

Fakultet for samfunnsvitenskap
Fakultetet har et mindreforbruk på 1,1 mill under den frie ramme per 1.tertial 2015. På den ordinære ramme er mindreforbruket på 1,07 mill kr. Det forventes at dette mindreforbruket er brukt opp gjennom året, og at fakultetet ved årets slutt fremdeles vil ha et akkumulert merforbruk på 1,3 mill kr tilsvarende ved årets begynnelse.

Fakultetet har tidligere satt av ca 11,5 mill kr til strategiske formål. Det forventes at instituttenes planer for bruk av disse pengene vil redusere denne avsetningen gjennom 2015.

Universitetsbiblioteket
Biblioteket har hatt et merforbruk på 0,88 mill under den frie ramme per 1.tertial 2015. Akkumulert merforbruk er på 0,63 mill kr. Biblioteket har kontroll på situasjonen, og økonomistyringen er tilfredsstillende.

Avdeling for lærerutdanning
Avdelingen har hatt et merforbruk på 0,2 mill kr under den frie ramme per 1.tertial 2015.
På den ordinære ramme har det vært et merforbruk på 0,36 mill kr. Det er satt i verk tiltak for å hindre videre merforbruk for resten av året. Avdelingen har en positiv utgående beholdning på 1,2 mill kr på den frie ramme ved tertialets utgang.
Strategiske tildelinger fra universitetsstyret har akkumulert seg til 5,38 mill kr i mindreforbruk. Det foreligger plan for bruk av midlene.

Fellesadministrasjonen
Avdelingen har ingen vesentlige avvik per 1.tertial 2015. Det kan imidlertid gå mot et mindreforbruk for husleie og energi.

2.2 Bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA)

BOA defineres av universitetet som midler som tilføres utover KDs generelle tildelinger.

Omsetning bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)				
BAO	*Regnskap per 1.tertial 2014*	*Regnskap per 1.tertial 2015*	*Regnskap 2014*	*Budsjett 2015*
Handelshøyskolen	2 418	3 114	14 743	13 635
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap	4 386	5 150	13 748	22 085
Fakultet for humaniora og pedagogikk	4 733	4 308	19 994	17 457
Fakultet for kunstfag	3 129	3 037	10 866	9 854
Fakultet for teknologi og realfag	7 516	12 338	31 738	37 070
Fakultet for samfunnsvitenskap	6 884	5 140	23 916	28 003
Sum fakultetene	**29 066**	**33 087**	**115 004**	**128 105**
Universitetsbiblioteket	-	-	492	-
Avdeling for lærerutdanning	417	289	1 904	3 949
Fellesadministrasjonen	1 413	2 629	4 202	-
Ledelsen	-94	179	-257	-
Sum øvrige	**1 737**	**3 097**	**6 341**	**3 949**
Sum omsetning BOA	**30 803**	**36 184**	**121 346**	**132 054**

Alle tall er oppgitt i hele tusen.

BOA- aktiviteten per 1. tertial 2015 viser en oppgang på 5,38 mill i forhold til tilsvarende periode i fjor. Budsjettanslaget for 2015 viser en tydelig oppgang i forhold til regnskapstall for 2014.

Omsetning Norges Forskningsråd (NRF)

Omsetning NFR/RFF				
BAO	*Regnskap per 1.tertial 2014*	*Regnskap per 1.tertial 2015*	*Regnskap 2014*	*Budsjett 2015*
Handelshøyskolen	592	261	3 524	3 432
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap	1 198	1 381	4 024	7 000
Fakultet for humaniora og pedagogikk	1 488	1 497	5 414	7 639
Fakultet for kunstfag	-	-	1	-
Fakultet for teknologi og realfag	2 807	5 590	9 660	9 670
Fakultet for samfunnsvitenskap	874	1 823	3 795	2 721
Sum fakultetene	**6 958**	**10 551**	**26 418**	**30 462**
Universitetsbiblioteket	-	-	-	-
Avdeling for lærerutdanning	-	-	-	-
Fellesadministrasjonen	706	1 301	2 951	-
Ledelsen	-	-	-	-
Sum øvrige	**706**	**1 301**	**2 951**	**-**
Sum omsetning NFR/RFF	**7 664**	**11 852**	**29 369**	**30 462**

Alle tall er oppgitt i hele tusen.

Omsetning NFR/RFF viser en oppgang på 4,19 mill kr i forhold til tilsvarende periode i 2014. Budsjettanslaget for inneværende år viser en svak oppgang i forhold til regnskapstall for 2014.

Enhetene er bedt om å kommentere vesentlige avvik mellom omsetning og budsjett, samt prosjekter med vesentlig underskudd eller forventet underskudd ved prosjektets slutt:

Fakultet for teknologi og realfag

For prosjekt «AAKF- SmartRescue» kan det gå mot et akkumulert merforbruk på 0,4 mill kr ved prosjektets slutt fordi Aust-Agder utviklings- og kompetansefond har redusert sitt årlige bidrag.

For prosjekt «ICE fundamentals – Norsk Titanium Tech» er det påløpt inntekter på 2,08 mill kr som ikke er fakturert. Det er aldri blitt fakturert på dette prosjektet. Prosjektet hadde oppstart i 2011. Universitetsdirektøren vil følge utviklingen i dette prosjektet.

Vedlegg:
Regnskapsrapporter fra BAOene.pdf
Regnskapstabeller per BAO.pdf

NOTAT

Regnskap etter 1. tertial 2015

Regnskapet for 1. tertial 2015 viser et mindreforbruk på A10- A20 på 1,58 mill. kr. i forhold til periodisert budsjett. Tar vi med IB fra 2014 har fakultetet et mindreforbruk på 4,64 mill. kr.
Ser vi på fordelingen innad i gruppe A er det et mindreforbruk på A10 ordinær ramme på 0,93 mill., mens øremerkede midler i fakultetet i A15 og A20 har et akkumulert mindreforbruk på 0, 65 mill. kr.. Avviket på A10 skyldes i hovedsak periodiseringsavvik, mens avvikene på A15 og A20 skyldes utsatte aktiviteter i forhold til planlagt framdrift.

Fakultetet har etter 1. tertial 1,49 mill. kr. på KFU. Dette er en reduksjon fra 2014 på 0,15 mill. kr..

Fakultetet er godt i rute når det gjelder investeringsanskaffelser, og vil havne på periodisert budsjett etter 2. tertial.

I gruppe D,E og F er det ingen prosjekter med negativ saldo som påvirker resultatet utover i året. Prosjektene med negativ saldo skyldes i hovedsak at disse etterskuddsfaktureres.

Veslemøy Rabe
Fakultetsdirektør

Bjørn Inge Kvinlaug
Økonomirådgiver

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

NOTAT

Styrerapport 1. tertial 2015 – Fakultet for humaniora og pedagogikk

Det fremgår av styrerapporten at inngående beholdning (IB) innenfor ordinær ramme pr 1.1.15 utgjør 8,9 mill. Fakultetet har i 1. tertial 2015 belastet ordinær ramme for nær 8,3 mill av IB og disse midlene er øremerket til aktivitet for særskilt oppfølging. Reellt mindreforbruk i perioden er følgelig 0,7 mill. Årsaken til mindreforbruket er at budsjettmidlene ikke er periodisert helt i samsvar med bokførte kosntader. Fakultetet antar derfor at mindreforbruket i perioden vil bli redusert i 2. og 3. tertial 2015. Akkumulert mindreforbruk pr 30.4.15 utgjør 1,4 mill.

Rapportgruppe A totalt (minus A30 KFU) viser at det i tertialet har vært et mindreforbruk på 4,3 mill. I dette beløpet inngår 3 mill som ble gitt over statsbudsjettet for 2014 til etter- og videreutdanning av lærere ved UiA. Ledelsen ved UiA har bedt fakultetet administrere denne satsningen fra KD for hele UiA og midlene ble overført fakultetet i 1. tertial 2015.

Fakultetets positive utgående beholdning i A15 og A20 på 14,5 mill er øremerket prosjekter som skal følges opp i samsvar med planlagt aktivitet høsten 2015 – 2016.

Det fremgår av styrerapporten at det er et negativt avvik på 6,4 mill i B30 og at utgående beholdning er på 1,2 mill. Det store avviket skyldes uteglemt periodisering i budsjettet av IB. Med riktig periodisering ville negativt avvik i perioden vært på 1,4 mill. og UB ville følgelig vært 6,2 mill.
Fakultetet har ingen øvrige vesentlige avvik i perioden, verken innenfor universitetsstyrets øremerkede tildelinger eller innenfor bidrags- og oppdragsaktiviteten.

Terje Tellefsen
Fakultetsdirektør

Else Breilid Svendsen
Else Breilid Svendsen
Økonomirådgiver

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

NOTAT

FAKULTET FOR KUNSTFAG – kommentarer til regnskap per 1. tertial 2015

Kort vurdering av den økonomiske situasjonen

Fakultetet har et mindreforbruk i ordinær ramme på 1,28 mill kr, og har med det redusert underbalansen i rapportgruppen til 4,7 mill kr. Det er da ikke hensyntatt aktivitetsoppnåelsen for 2014 som vil tilføre fakultetet 1,04 mill kr gjennom revidert budsjett. Det er utarbeidet en egen sak til fakultetsstyret der fakultetsdirektøren i detalj har kommentert tallene per 1 tertial for hver av budsjettenhetene.

			1.tertial 2015			
Fakultet for kunstfag 1.tert 2015		IB 1.1	Regnskap	Budsjett	Avvik	UB
A	A10 Ordinær ramme	-7 068 473	17 100 318	17 872 203	771 885	-6 296 588
	A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	110 270	36 122	411 999	375 877	486 147
	A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	-123 093	-276 247	0	276 247	153 154
	A30 Øremerket av enheten til KFU	1 052 769	138 398	0	-138 398	914 371
Totalt A		-6 028 526	16 998 592	18 284 202	1 285 610	-4 742 916
B	B10 Strategiske tildelinger	500 501	415 485	448 685	33 200	533 701
	B20 Særkostnader full budsjettjustering	0	39 747	33 333	-6 414	-6 414
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	1 691 059	1 685 799	1 602 256	-83 543	1 607 516
	B40 Investeringer	212 125	293 454	422 733	129 279	341 405
Totalt B		2 403 685	2 434 485	2 507 007	72 521	2 476 207
C	C10 Øremerket bevilgning fra KD	686 816	39 220	0	-39 220	647 596
Totalt C		686 816	39 220	0	-39 220	647 596
D	D20 Bidrag fra NFR og RFF	66 888	0	0	0	66 888
	D25 Andre bidragsprosjekter	-737 151	582 261	0	-582 261	-1 319 413
	D30 Gaver og gaveforsterkning	-928 602	-494 529	0	494 529	-434 073
	D34 Nordplusstipend	10 571	-3 278	0	3 278	13 849
Totalt D		-1 588 294	84 455	0	-84 455	-1 672 749
E	E20 Oppdragsforskning	14 226	0	0	0	14 226
	E90 Resultat av avsluttede oppdragsprosjekter	-22 098	0	0	0	-22 098
Totalt E		-7 872	0	0	0	-7 872
Totalsum		-4 534 191	19 556 752	20 791 209	1 234 457	-3 299 734

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

Totalt A		-6 028 526,87	**1 285 610,05**	-4 742 916,40

Det forventes at mindreforbruket i fellesområdet/adminstrasjonen vil jevne seg ut året sett under ett.

Mindreforbruket i Institutt for klassisk/musped skyldes delvis et mindre etterslep av kostnader for timelærere. Vi gjør oppmerksom på at prosjekt klassisk og Ugland gaven (KiK) tilfører instituttet ca. 0,4 mill kr pr tertial. Disse prosjektene avsluttes i 2015 og instituttet må derfor i 2016 tilpasse seg en lavere ramme. Under disse forutsetningene anser vi at kostnadsnivået er på på et fornuftig nivå.

Fakuletet varslet i rapporteringen pr 3.tert 2015 en budsjettoverskridelse for Institutt for rytmisk musikk på ca 2,0 mill kr for 2015. Resultatet for 1 tertial viser denne utviklingen. En tilpassing av ressursbruken i forhold til tildelt ramme er en prosess som tar tid å gjennomføre. Et avgjørende og viktig tiltak i denne forbindelse er faktultetsstyrets vedtak av «prinsipper for arbeidsplaner» som vil bli iverksatt høsten 2015.

Instutt for visuelle og sceniske fag driver innenfor tildelt budsjettramme.

Rapportgruppe D;
Negativ IB og UB skyldes at midlene gis i etterkant. Prosjektene er *Senter for ung kunst og kultur* og *Uglandgaven(KiK).*

Anne Grete Lindeland
fakultetsdirektør

Terje Sæten
økonomi rådgiver

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

FAKULTET FOR TEKNOLOGI OG REALFAG						
Rappgrp	**Rappgrp (T)**	**IB**	**Regnskap**	**Budsjett**	**Avvik**	**UB**
A10	Ordinær ramme	-1 319 653	44 150 864	40 829 860	-3 321 004	-4 640 657
A15	Prosjekter for særskilt oppfølging	14 737 392	334 180	5 150 336	4 816 156	19 553 548
A20	Øremerket av enheten, ekskl. KFU	768 027	-174 161	0	174 161	942 188
A30	Øremerket av enheten til KFU	4 987 569	385 207	0	-385 207	4 602 362
A	**Rammebevilget**	**19 173 336**	**44 696 090**	**45 980 196**	**1 284 106**	**20 457 442**
B10	Strategiske tildelinger	9 033 622	1 620 031	3 287 272	1 667 241	10 700 863
B30	Særkostnader begrenset budsjettjustering	-958 235	9 207 268	7 485 552	-1 721 716	-2 679 950
B40	Investeringer	-601 927	3 096 448	2 500 004	-596 444	-1 198 371
B	**Øremerkede midler fra universitetsstyret**	**7 473 461**	**13 923 746**	**13 272 828**	**-650 918**	**6 822 542**
C10	Øremerket bevilgning fra KD	0	-736 198	0	736 198	736 198
C	**UFD områdets øremerkinger**	**0**	**-736 198**	**0**	**736 198**	**736 198**
D15	Etter- og videreutdanning (bidrag)	672 113	153 894	0	-153 894	518 219
D20	Bidrag fra NFR og RFF	6 084 462	2 317 489	0	-2 317 489	3 766 974
D24	Bidragsforskning	868 518	274 387	0	-274 387	594 131
D25	Andre bidragsprosjekter	6 961 723	-112 172	0	112 172	7 073 895
D30	Gaver og gaverforsterkninger	0	0	0	0	0
D	**Eksternt finansierte bidragsprosjekter**	**14 586 816**	**2 633 598**	**0**	**-2 633 598**	**11 953 218**
E10	Etter- og videreutdanning (oppdrag)	2 467 879	500 688	0	-500 688	1 967 191
E20	Oppdragsforskning	-1 517 163	-37 398	0	37 398	-1 479 765
E90	Resultat av avsluttede oppdragsprosjekter	0	0	0	0	0
E	**Eksternt finansierte oppdragssprosjekter**	**950 717**	**463 290**	**0**	**-463 290**	**487 426**
F10	Studier EVU	0	-2 240 763	0	2 240 763	2 240 763
F20	Kurs	701 493	144 859	0	-144 859	556 634
F30	Konferanser	50 791	-600	0	600	51 391
F40	Salg	619 047	-42 045	0	42 045	661 092
F		**1 371 332**	**-2 138 548**	**0**	**2 138 548**	**3 509 880**
Totalt		**43 555 661**	**58 841 978**	**59 253 024**	**411 046**	**43 966 707**

KORT VURDERING AV DEN ØKONOMISKE SITUASJONEN

A. RAMMEBEVILGET

Fakultetet har et overforbruk innenfor rapportgruppe A10 på kr. 3 321 004, mens rapportgruppe A totalt (– A30 KFU) har et underforbruk på kr. 1 669 313. Vi forventer at vi ved årets slutt følger opprinnelig plan om å ha et overforbruk i rapportgruppe A totalt (A10/A15/A20). Økonomistyringen er derfor tilfredsstillende.

Vi har fremdeles en stor utgående beholdning på 15,9 MNOK. Størst er UB på prosjekt 67849 – Midler til fordeling – fakultetsledelsen (MNOK 12,7). Dette er midler som bl.a er satt av til å dekke forventet underskudd på eksterne prosjekter og til dekke forskningsterminer innenfor fakultetet. Øvrige prosjekt med stor utgående beholdning er:

C, D og E. KD-OMRÅDETS ØREMERKINGER og EKSTERN FINANSIERING

Vedrørende prosjekt 98379 – AAKF – SmartRescue har Aust-Agder utviklings- og kompetansefond redusert sin tildeling med kr. 200' for 2013 ifht. opprinnelig plan. Reduseres tildelingen for år 3 tilsvarende vil vi mangle kr. 400' i tildeling og dermed få et underskudd når prosjektet er ferdig.

Magne Aa. Knudsen
Fakultetsdirektør

Line Hammarlund
Controller

Lillian Egelandsaa
Controller

UNIVERSITETET I AGDER
SERVICEBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR. 970 546 200 MVA postmottak@uia.no www.uia.no

Regnskapsrapport 1. tertial 2015

Handelshøyskolen har pr 1.tertial et merforbruk i A10 på 1.225.860.
Merforbruket fordeler seg på alle instituttene, og skyldes i hovedsak forsinket fakturering av timer, til andre fakultet/institutt og belastning av eksterne prosjekter. Det har også vært noen engangskostnader i forbindelse med nyansettelser og akkrediteringsprosessen.
Vi forventer at Handelshøyskolen skal gå i balanse på ordinær drift, ved årets slutt, slik at UB er lik IB.

Saldoen på definerte prosjekter i A15/A20 er på ca 6 mill, der strategikontoene til instituttene utgjør hovedvekten av summen, med ca 4,7 mill. 1.tertial er det brukt 340.927, og vi forventer at planene for 2015 skal medføre ytterligere bruk. I hovedsak går dette ut på å styrke forskningen, ved forskningsterminer og andre støtteordninger.

Bruk av strategiske midler i A10 gjelder akkrediteringsprosessen, og vi har 1 mill i budsjett.
Vi er på etterskudd med ansettelser av stipendiater, og har derfor positiv UB i B30. Ansettelser er på gang.

Vi har en beregnet omsetning/bruk på ca 1,8 mill på eksterne prosjekter, og ingen med stor risiko.

Per Sigurd Sørensen

Fakultetsdirektør

Ingunn Galteland

Økonomirådgiver

Regnskapsrapport 1. tertial 2015

Fakultetet har pr 1.tertial et underforbruk i A10 på 1 070 470.
Avviket fordeler seg på alle instituttene, og skyldes i hovedsak forsinkede ansettelser.
Vi forventer at vi ved årets slutt skal gå i balanse, slik at UB er lik IB.

Saldoen på definerte prosjekter i A15/A20 er på 16,6 mill, og strategikontoene til instituttene utgjør hovedvekten av summen, med ca 11,5 mill. Vi forventer at instituttenes planer for bruk skal redusere denne saldoen i 2015. I hovedsak går disse ut på å styrke forskningen, ved forskningsterminer og andre støtteordninger.

Vi er på etterskudd med ansettelser av stipendiater, og har derfor positiv UB i B30.

Vi har en beregnet omsetning/bruk på ca 2,9 mill på eksterne prosjekter, og ingen med stor risiko.

Per Sigurd Sørensen

Fakultetsdirektør

Ingunn Galteland

Økonomirådgiver

NOTAT

REGNSKAPSRAPPORT 1. TERTIAL 2015 - UNIVERSITETSBIBLIOTEKET

Den økonomiske situasjonen ved Universitetsbiblioteket er tilfredsstillende. Universitetsbiblioteket stiller et godt utvalg av trykte og elektroniske medier til rådighet. Kostnaden på kjøp av lisensavtaler for elektronisk materiale er imidlertid høy og spiser en stadig større del av mediebudsjettet. Dertil kommer at en sentral leverandør (Swets information services) gikk konkurs i 2014, og valget av ny leverandør har gitt en hvis usikkerhet om budsjettet er passende. Skiftet har gjort at det er vanskelig å vite om alle ressurser har samme prisnivå som i 2014.

Sammenliknet med budsjettrammen for 1. tertial viser regnskapet følgende hovedtall:

		Perioden 1/1-30/4 2015			
Radetiketter	IB	Regnskap	Budsjett	Avvik	UB
A RAMMEBEVILGET	248 217	14 682 231	13 805 768	-876 463	-628 246
B UNIVERSITETSSTYRETS ØREMERKINGER	-339 745	1 912 699	2 008 597	95 898	-243 847
F SALG	-	-189 398	-	189 398	189 398
Totalsum	-91 528	16 405 532	15 814 365	-591 167	-682 695

Kommentarer

A Rammebevilget

Regnskapet for rammebevilgede midler viser et merforbruk på kr. 876 463 sammenliknet med periodisert budsjett. Årsaken ligger i at CRIStin konsortiet har flyttet betalingen fra august til april/mai i forhold til siste år.

B Universitetsstyrets øremerkinger

Regnskapet er som forventet.

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

Med vennlig hilsen

Jesper Christian Mørch
bibliotekdirektør

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

skyldes i hovedsak reelle lønnsøkninger høsten 2014, samt høyere andel av midlertidig ansatte enn det som ligger i budsjett. Det er truffet tiltak for å redusere kostnaden relatert til de midlertidig ansatte. For universitetets øremerkinger (B10) har det vært ett mindreforbruk som er kommentert under. **Totalt sett har økonomistyringen vært tilfredstillende**

Universitetets øremerkinger (B10)
Ubrukte midler utgjør totalt kr 5 375 179. Herav tilført FoU 2015 midler kr 1 000 000 per 1.terital. Total FoU prosjekt utgjør derfor kr 2 569 000 som vil bli gjennomført i 2014, 2015 og 2016. Videre utgjør kr 2 056 000 tildelte midler for profesjonsrettet og praksisrettet forskning innen BLU. De ubrukte midlene skyldes forsinkelse i arbeidet med tilsetting i professor II-stillingene. Dette er imidlertid i bevegelse med 2 tilsettninger (total stillingsprosent 30%) med startdato 1.august.

Styrerapport 1. tertial 2015 – Avdeling for lærerutdanning

Budansv 1800

Rappkls	Rappgrp	IB 1.1.2015	Regnskap	Budsjett	Avvik	UB 30.4.2015
A	A10 Ordinær ramme	972 619,59	5 152 461,88	4 797 091,00	-355 370,88	617 248,71
	A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	-1 516,29	14 126,96	0,00	-14 126,96	-15 643,25
	A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	418 563,08	-170 531,45	0,00	170 531,45	589 094,53
Totalt A		1 389 666,38	4 996 057,39	4 797 091,00	-198 966,39	1 190 699,99
B	B10 Strategiske tildelinger	4 319 974,21	-882 873,00	172 332,00	1 055 205,00	5 375 179,21
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	-153 639,05	7 580 699,29	10 171 036,00	2 590 336,71	2 436 697,66
Totalt B		4 166 335,16	6 697 826,29	10 343 368,00	3 645 541,71	7 811 876,87
C	C10 Øremerket bevilgning fra KD	234 327,93	2 307,00	0,00	-2 307,00	232 020,93
Totalt C		234 327,93	2 307,00	0,00	-2 307,00	232 020,93
D	D25 Andre bidragsprosjekter	1 085 042,59	118 242,14	0,00	-118 242,14	966 800,45
	D30 Gaver og gaveforsterkning	-160 494,11	0,00	0,00	0,00	-160 494,11
Totalt D		924 548,48	118 242,14	0,00	-118 242,14	806 306,34
F	F20 Kurs	443 783,02	348 310,59	0,00	-348 310,59	95 472,43
	F40 Salg	526 545,81	-9 000,00	0,00	9 000,00	535 545,81
Totalt F		970 328,83	339 310,59	0,00	-339 310,59	631 018,24
Totalsum		7 685 206,78	12 153 743,41	15 140 459,00	2 986 715,59	10 671 922,37

Birte Simonsen
Dekan

Tone-Mette Torgersen Lægdene
Økonomirådgiver

UNIVERSITETET I AGDER
SERVICEBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR. 970 546 200 MVA postmottak@uia.no www.uia.no

NOTAT

Regnskapsrapport 1. tertial 2015

Radetiketter	IB	Perioden 1/1-30/4 2015 Regnskap	Budsjett	Avvik	UB
A RAMMEBEVILGET	5 527 107	46 387 076	46 359 420	-27 655	5 499 452
B UNIVERSITETSSTYRETS ØREMERKINGER	7 778 670	84 277 094	82 679 802	-1 597 292	6 181 378
C KD-OMRÅDETS ØREMERKINGER	846 263	194 062	-	-194 062	652 201
D EKSTERN FINANSIERING - BIDRAGSPROSJEKTER	5 230 685	2 151 975	-	-2 151 975	3 078 710
F SALG	150 190	-13 319	-	13 319	163 509
Totalsum	19 532 916	132 996 888	129 039 222	-3 957 666	15 575 250

Fellesadministrasjonen har generelt god økonomistyring og ingen vesentlige avvik for 1. tertial eller i prognosene for 2015-regnskapet.

For universitetsstyrets øremerkinger (B) – satsingstiltak og særkostnader – er forbruket i tråd med budsjett og planlagt bruk av overførte midler fra 2014. Det går mot et visst mindre–forbruk for husleiebudsjettet som følge av avregning av brukeravhengige driftskostnader for 2014. Som følge av en mild vinter har både energiforbruk og -priser blitt lavere enn budsjettert så det ligger an til et mindreforbruk også for energi.

Seunn Smith-Tønnessen
Assisterende universitetsdirektør

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

Budansv(T)	Fak. for helse- og idrettsvitenskap

Rappkls	Rappgrp	IB	Regnskap	Budsjett
A	A10 Ordinær ramme	2 092 528,54	30 587 922,25	31 515 465,13
	A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	407 497,47	172 308,91	294 863,00
	A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	555 544,64	-151 393,89	379 500,00
	A30 Øremerket av enheten til KFU	1 671 908,43	184 999,27	0,00
Totalt A		**4 727 479,08**	**30 793 836,54**	**32 189 828,13**
B	B10 Strategiske tildelinger	1 472 186,21	620 838,51	726 650,00
	B20 Særkostnader full budsjettjustering	0,00	45 290,00	20 000,00
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	3 600 089,57	2 373 586,44	2 434 652,00
	B40 Investeringer	661 847,44	300 103,00	666 667,00
Totalt B		**5 734 123,22**	**3 339 817,95**	**3 847 969,00**
D	D15 Etter- og videreutdanning bidrag	1 880 903,26	1 260 780,09	0,00
	D20 Bidrag fra NFR og RFF	933 001,00	-844 864,18	0,00
	D24 Bidragsforskning	1 063 156,17	534 370,68	0,00
	D25 Andre bidragsprosjekter	-279 121,86	-772 759,07	0,00
	D30 Gaver og gaveforsterkning	-63 256,64	265 845,45	0,00
Totalt D		**3 534 681,93**	**443 372,97**	**0,00**
E	E10 Etter- og videreutdanning oppdrag	1 298 755,51	-8 940,39	0,00
	E20 Oppdragsforskning	240 646,66	-80 688,81	0,00
Totalt E		**1 539 402,17**	**-89 629,20**	**0,00**
F	F10 Studier EVU	778 904,83	-664 980,62	0,00
	F20 Kurs	65 580,48	2 845,41	0,00
	F30 Konferanser	38 445,17	-17 131,00	0,00
Totalt F		**882 930,48**	**-679 266,21**	**0,00**
Totalsum		**16 418 616,88**	**33 808 132,05**	**36 037 797,13**

Budansv(T)	Fak. for humaniora og pedagogikk

Rappkls	Rappgrp	IB	Regnskap	Budsjett
A	A10 Ordinær ramme	8 959 849,95	45 285 618,28	37 730 146,48
	A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	2 011 093,47	-11 227 459,90	92 333,00
	A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	696 720,67	-560 627,71	0,00
	A30 Øremerket av enheten til KFU	3 874 027,33	524 509,05	0,00
Totalt A		**15 541 691,42**	**34 022 039,72**	**37 822 479,48**
B	B10 Strategiske tildelinger	3 317 923,49	2 652 713,78	1 595 640,00
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	7 594 926,22	3 569 130,70	-2 863 142,00
	B40 Investeringer	-2 579,03	0,00	5 000,00
Totalt B		**10 910 270,68**	**6 221 844,48**	**-1 262 502,00**
C	C10 Øremerket bevilgning fra KD	463 709,90	50 846,09	0,00
Totalt C		**463 709,90**	**50 846,09**	**0,00**
D	D15 Etter- og videreutdanning bidrag	1 355 613,36	-591 814,85	0,00
	D20 Bidrag fra NFR og RFF	384 389,31	-1 754 169,32	0,00
	D24 Bidragsforskning	213 792,52	0,00	0,00
	D25 Andre bidragsprosjekter	777 448,86	-1 051 342,63	0,00
	D30 Gaver og gaveforsterkning	-3 459,00	318 510,47	0,00
Totalt D		**2 727 785,05**	**-3 078 816,33**	**0,00**
E	E10 Etter- og videreutdanning oppdrag	1 560 996,41	414 493,64	0,00
	E20 Oppdragsforskning	72 621,98	72 621,98	0,00
	E25 Andre oppdragsprosjekter	0,00	35 451,48	0,00
	E90 Resultat av avsluttede oppdragsprosjekter	0,00	-63 941,98	0,00
Totalt E		**1 633 618,39**	**458 625,12**	**0,00**
F	F10 Studier EVU	9 093,31	9 093,31	0,00
	F30 Konferanser	-22 759,50	-98 027,26	0,00
Totalt F		**-13 666,19**	**-88 933,95**	**0,00**
Totalsum		**31 263 409,25**	**37 585 605,13**	**36 559 977,48**

Budansv(T)	Fak. for kunstfag

Rappkls	Rappgrp	IB	Regnskap	Budsjett	A
A	A10 Ordinær ramme	-7 068 472,88	17 100 318,22	17 872 203,00	
	A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	110 270,14	36 122,13	411 999,00	
	A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	-123 092,70	-276 246,66	0,00	
	A30 Øremerket av enheten til KFU	1 052 768,99	138 398,26	0,00	
Totalt A		**-6 028 526,45**	**16 998 591,95**	**18 284 202,00**	
B	B10 Strategiske tildelinger	500 500,83	415 485,30	448 685,00	
	B20 Særkostnader full budsjettjustering	0,00	39 747,40	33 333,00	
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	1 691 059,16	1 685 798,95	1 602 255,86	
	B40 Investeringer	212 125,41	293 453,82	422 733,00	
Totalt B		**2 403 685,40**	**2 434 485,47**	**2 507 006,86**	
C	C10 Øremerket bevilgning fra KD	686 815,97	39 220,07	0,00	
Totalt C		**686 815,97**	**39 220,07**	**0,00**	
D	D20 Bidrag fra NFR og RFF	66 887,69	0,00	0,00	
	D25 Andre bidragsprosjekter	-737 151,49	582 261,32	0,00	
	D30 Gaver og gaveforsterkning	-928 601,62	-494 528,54	0,00	
	D34 Nordplusstipend	10 571,25	-3 277,97	0,00	
Totalt D		**-1 588 294,17**	**84 454,81**	**0,00**	
E	E20 Oppdragsforskning	14 226,38	0,00	0,00	
	E90 Resultat av avsluttede oppdragsprosjekter	-22 098,17	0,00	0,00	
Totalt E		**-7 871,79**	**0,00**	**0,00**	
Totalsum		**-4 534 191,04**	**19 556 752,30**	**20 791 208,86**	

Budansv(T)	Fak. for teknologi og realfag

Rappkls	Rappgrp	IB	Regnskap	Budsjett	A
A	A10 Ordinær ramme	-1 319 652,78	44 150 863,69	40 829 859,96	
	A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	14 737 391,57	334 179,67	5 150 336,00	
	A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	768 027,37	-174 160,79	0,00	
	A30 Øremerket av enheten til KFU	4 987 569,34	385 206,96	0,00	
Totalt A		**19 173 335,50**	**44 696 089,53**	**45 980 195,96**	
B	B10 Strategiske tildelinger	9 033 622,19	1 620 030,86	3 287 272,00	
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	-958 234,55	9 207 267,63	7 485 552,00	
	B40 Investeringer	-601 926,97	3 096 447,95	2 500 004,00	
Totalt B		**7 473 460,67**	**13 923 746,44**	**13 272 828,00**	
C	C10 Øremerket bevilgning fra KD	0,00	-736 198,02	0,00	
Totalt C		**0,00**	**-736 198,02**	**0,00**	
D	D15 Etter- og videreutdanning bidrag	672 113,23	153 893,77	0,00	
	D20 Bidrag fra NFR og RFF	6 084 462,07	2 317 488,56	0,00	
	D24 Bidragsforskning	868 518,15	274 387,45	0,00	
	D25 Andre bidragsprosjekter	6 961 722,74	-112 171,89	0,00	
	D30 Gaver og gaveforsterkning	0,00	0,00	0,00	
Totalt D		**14 586 816,19**	**2 633 597,89**	**0,00**	
E	E10 Etter- og videreutdanning oppdrag	2 467 879,45	500 688,16	0,00	
	E20 Oppdragsforskning	-1 517 162,58	-37 397,71	0,00	
Totalt E		**950 716,87**	**463 290,45**	**0,00**	
F	F10 Studier EVU	0,00	-2 240 762,74	0,00	
	F20 Kurs	701 493,27	144 859,26	0,00	
	F30 Konferanser	50 791,10	-600,00	0,00	
	F40 Salg	619 047,41	-42 044,63	0,00	
Totalt F		**1 371 331,78**	**-2 138 548,11**	**0,00**	
Totalsum		**43 555 661,01**	**58 841 978,18**	**59 253 023,96**	

Budansv(T)	Handelshøyskolen ved UiA

Rappkls	Rappgrp	IB	Regnskap	Budsjett
A	A10 Ordinær ramme	-1 311 055,27	22 046 663,84	20 820 804,00
	A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	6 206 400,26	423 656,81	0,00
	A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	19 637,32	86 570,60	250 000,00
	A30 Øremerket av enheten til KFU	8 541 921,25	247 456,29	0,00
Totalt A		**13 456 903,56**	**22 804 347,54**	**21 070 804,00**
B	B10 Strategiske tildelinger	-5 150,00	124 384,85	0,00
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	1 278 213,85	421 429,53	1 237 504,00
Totalt B		**1 273 063,85**	**545 814,38**	**1 237 504,00**
D	D15 Etter- og videreutdanning bidrag	76 359,30	21 224,50	0,00
	D20 Bidrag fra NFR og RFF	1 823 243,48	-431 223,68	0,00
	D24 Bidragsforskning	1 580 492,57	-339 693,45	0,00
	D25 Andre bidragsprosjekter	-159 916,09	-199 742,19	0,00
	D30 Gaver og gaveforsterkning	-328 907,04	-867 101,74	0,00
Totalt D		**2 991 272,22**	**-1 816 536,56**	**0,00**
E	E10 Etter- og videreutdanning oppdrag	1 352 177,20	861 141,05	0,00
	E20 Oppdragsforskning	154 565,43	-0,01	0,00
	E25 Andre oppdragsprosjekter	7 998,50	0,00	0,00
	E90 Resultat av avsluttede oppdragsprosjekter	0,00	-151 957,97	0,00
Totalt E		**1 514 741,13**	**709 183,07**	**0,00**
F	F10 Studier EVU	-775 177,39	-1 381 546,68	0,00
	F20 Kurs	356 059,20	64 945,36	0,00
	F30 Konferanser	30 400,00	70 537,00	0,00
Totalt F		**-388 718,19**	**-1 246 064,32**	**0,00**
Totalsum		**18 847 262,57**	**20 996 744,11**	**22 308 308,00**

Budansv(T)	Fak. for samfunnsvitenskap

Rappkls	Rappgrp	IB	Regnskap	Budsjett	A
A	A10 Ordinær ramme	-1 309 448,04	19 247 286,14	20 317 757,00	
	A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	11 752 111,58	-296 805,15	73 772,00	
	A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	4 888 458,57	581 686,73	250 000,00	
	A30 Øremerket av enheten til KFU	12 042 218,20	1 077 065,72	0,00	
Totalt A		**27 373 340,31**	**20 609 233,44**	**20 641 529,00**	
B	B10 Strategiske tildelinger	0,00	0,00	0,00	
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	3 561 705,78	965 405,66	1 908 508,00	
Totalt B		**3 561 705,78**	**965 405,66**	**1 908 508,00**	
C	C10 Øremerket bevilgning fra KD	178 077,47	22 272,47	0,00	
Totalt C		**178 077,47**	**22 272,47**	**0,00**	
D	D15 Etter- og videreutdanning bidrag	5 633 600,42	-659 923,53	0,00	
	D20 Bidrag fra NFR og RFF	476 393,98	-2 548 766,06	0,00	
	D24 Bidragsforskning	2 338 069,84	-36 332,71	0,00	
	D25 Andre bidragsprosjekter	-407 759,64	-343 270,75	0,00	
	D30 Gaver og gaveforsterkning	-809 685,28	211 614,81	0,00	
Totalt D		**7 230 619,32**	**-3 376 678,24**	**0,00**	
E	E10 Etter- og videreutdanning oppdrag	1 202 018,34	721 638,42	0,00	
	E20 Oppdragsforskning	13 807,95	0,00	0,00	
	E90 Resultat av avsluttede oppdragsprosjekter	0,00	-785 388,96	0,00	
Totalt E		**1 215 826,29**	**-63 750,54**	**0,00**	
F	F10 Studier EVU	198 760,00	3 358,50	0,00	
	F20 Kurs	-29 972,00	0,00	0,00	
	F30 Konferanser	39 035,84	-783 325,34	0,00	
Totalt F		**207 823,84**	**-779 966,84**	**0,00**	
Totalsum		**39 767 393,01**	**17 376 515,95**	**22 550 037,00**	

Budansv(T)	Bibliotek

Rappkls	Rappgrp	IB	Regnskap	Budsjett
A	A10 Ordinær ramme	248 217,28	14 682 231,01	13 805 768,00
Totalt A		**248 217,28**	**14 682 231,01**	**13 805 768,00**
B	B10 Strategiske tildelinger	-493 390,39	38 771,36	0,00
	B20 Særkostnader full budsjettjustering	0,00	1 534 930,80	1 605 000,00
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	0,00	49 737,50	45 000,00
	B40 Investeringer	153 645,12	289 259,52	358 597,00
Totalt B		**-339 745,27**	**1 912 699,18**	**2 008 597,00**
F	F40 Salg	0,00	-189 398,00	0,00
Totalt F		**0,00**	**-189 398,00**	**0,00**
Totalsum		**-91 527,99**	**16 405 532,19**	**15 814 365,00**

Budansv(T)	Avdeling for lærerutdanning

Rappkls	Rappgrp	IB	Regnskap	Budsjett	A
A	A10 Ordinær ramme	972 619,59	5 152 461,88	4 797 091,00	
	A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	-1 516,29	14 126,96	0,00	
	A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	418 563,08	-170 531,45	0,00	
Totalt A		**1 389 666,38**	**4 996 057,39**	**4 797 091,00**	
B	B10 Strategiske tildelinger	4 319 974,21	-882 873,00	172 332,00	
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	-153 639,05	7 580 699,29	10 171 036,00	
Totalt B		**4 166 335,16**	**6 697 826,29**	**10 343 368,00**	
C	C10 Øremerket bevilgning fra KD	234 327,93	2 307,00	0,00	
Totalt C		**234 327,93**	**2 307,00**	**0,00**	
D	D25 Andre bidragsprosjekter	1 085 042,59	118 242,14	0,00	
	D30 Gaver og gaveforsterkning	-160 494,11	0,00	0,00	
Totalt D		**924 548,48**	**118 242,14**	**0,00**	
F	F20 Kurs	443 783,02	348 310,59	0,00	
	F40 Salg	526 545,81	-9 000,00	0,00	
Totalt F		**970 328,83**	**339 310,59**	**0,00**	
Totalsum		**7 685 206,78**	**12 153 743,41**	**15 140 459,00**	

BAO-grp	Fellesadministrasjonen		
		Perioden 1/1-30/	
Radetiketter	IB	Regnskap	Budsjett
A RAMMEBEVILGET	5 527 107	46 387 076	46 359
A10 Ordinær ramme	5 730 514	46 155 403	46 312
A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	-857 728	152 355	47
A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	654 322	79 318	
B UNIVERSITETSSTYRETS ØREMERKINGER	7 778 670	84 277 094	82 679
B10 Strategiske tildelinger	3 517 817	3 243 024	2 858
B20 Særkostnader full budsjettjustering	-	67 554 728	67 897
B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	2 928 024	6 030 196	5 290
B40 Investeringer	1 332 830	7 449 146	6 628
C KD-OMRÅDETS ØREMERKINGER	846 263	194 062	
D EKSTERN FINANSIERING - BIDRAGSPROSJEKTER	5 230 685	2 151 975	
F SALG	150 190	-13 319	
Totalsum	19 532 916	132 996 888	129 039

Budansv(T)	Styret

Rappkls	Rappgrp	IB	Regnskap	Budsjett
A	A10 Ordinær ramme	-0,00	69 371,34	310 333,33
Totalt A		**-0,00**	**69 371,34**	**310 333,33**
Totalsum		**-0,00**	**69 371,34**	**310 333,33**

Budansv(T) (Flere elementer) LEDELSEN INKL. METOCHI

Rappkls	Rappgrp	IB	Regnskap	Budsjett
A	A10 Ordinær ramme	-41 119,21	5 082 604,60	4 671 031,33
	A15 Prosjekter for særskilt oppfølging	-1 567 665,07	-1 575 985,51	0,00
	A20 Øremerket av enheten, ekskl. KFU	-224 661,81	-303 371,81	0,00
Totalt A		**-1 833 446,09**	**3 203 247,28**	**4 671 031,33**
B	B10 Strategiske tildelinger	22 747 592,52	6 993 910,54	2 242 891,00
	B20 Særkostnader full budsjettjustering	0,00	1 439 218,25	2 357 000,00
	B30 Særkostnader begrenset budsjettjustering	2 456 155,21	1 710 543,02	1 666 406,00
	B40 Investeringer	2 729 718,67	389 157,93	200 000,00
Totalt B		**27 933 466,40**	**10 532 829,74**	**6 466 297,00**
C	C10 Øremerket bevilgning fra KD	-761 915,79	-196 628,19	0,00
Totalt C		**-761 915,79**	**-196 628,19**	**0,00**
D	D15 Etter- og videreutdanning bidrag	0,00	0,00	0,00
	D25 Andre bidragsprosjekter	3 000,00	-235 218,50	0,00
	D30 Gaver og gaveforsterkning	16 451 532,50	1 303 176,90	0,00
Totalt D		**16 454 532,50**	**1 067 958,40**	**0,00**
E	E20 Oppdragsforskning	6 942,20	4 225,00	0,00
Totalt E		**6 942,20**	**4 225,00**	**0,00**
F	F40 Salg	0,00	0,00	0,00
Totalt F		**0,00**	**0,00**	**0,00**
Totalsum		**41 799 579,22**	**14 611 632,23**	**11 137 328,33**

Dette dokumentet er unntatt offentlighet.

Tittel: Utvidelse av Campus Grimstad
Tilgangskode: Unntatt offentlighet
Paragraf: Offl §13 jfr Fvl §13.1pkt2

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02972**
Saksbeh.: **Kjetil Hellang**
Dato: **18.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Etablering av aksjeselskap - Mechatronics Innovation Lab AS

Forslag til vedtak:
Universitetsdirektøren gis fullmakt til å etablere Mechatronics Innovation Lab AS, med en aksjekapital på kr 100.000,-. Dette disponeres av universitetets virksomhetskapital.
Universitetsdirektøren gis også fullmakt til å etablere vedtekter for selskapet, samt etablere styre i selskapets oppstartsfase.
Rektor gis fullmakt til å gjennomføre en emisjon på opptil 5 mill kr. I denne emisjonen kan det åpnes for andre nøytrale eiere med opptil 30% eierskap. UiAs deltakelse i emisjonen disponeres av universitetets virksomhetskapital.
Etter etablering gis universitetsdirektør fullmakt til å representere universitetet på selskapets generalforsamlinger.
Styret bes forelagt vedtekter og styresammensetning, emisjonsdokumenter, samt alle ramme/samarbeidsavtaler som inngås mellom UiA og selskapet.

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder
Det foreslås å opprette et aksjeselskap – Mechatronics Innovation Lab AS – som skal disponere de nye laboratoriefasilitetene, byggetrinn 1, planlagt på campus Grimstad (se egen styresak). Fortrinnsvis skal universitetet drifte sin eksterne virksomhet internt, men det er flere forhold som taler for at det vil være fordelaktig å etablere et eget aksjeselskap. Det foreslås at man får inn andre nøytrale eiere på opptil 30 % gjennom en emisjon på opptil 5 mill kr.

Saksunderlag
Det vises til UiAs styresaker S 63/13 Orientering om etablering av Sørlandslab og S 106/13 Sørlandsutvalget - oppfølging av forslag knyttet til UiA, samt S 57/14 Sørlandslab – status og videre arbeid.

Rapport om markedsvurdering og organisering
I sak S 57/14 ble det vedtatt å gå videre med arbeidet i overensstemmelse med framlagte planer. Det ble satt ned en gruppe bestående av representanter fra GCE NODE (Anne Grete Ellingsen), EYDE (Helene Fladmark), JB Ugland (Eivind Buckner) og UiA (Alf Holmelid). Gruppen knyttet også til seg kompetanse innenfor forretningsutvikling og tok kontakt med bedrifter med kompetanse på laboratoriefunksjoner. Hovedarbeidet til gruppen ble å utarbeide oversikt over prioriterte laboratoriebehov basert på markedsvurderinger og forskningsplaner og konkretisere behovene til et nivå som kunne legge grunnlaget for et byggeprosjekt.
Gruppen arbeidet også politisk mot NFD og KD (sammen med UiAs ledelse) for å få de omsøkte 100 mill. kr. Gruppen utarbeidet blant annet en skisse til en forretningsplan samt identifiserte områder som var viktige å avklare: Vurdering av markedet, vurdering av organisasjonsform, samt lokalisering. Planen pekte også på behovet for å legge til rette for å møte de store omstillingsbehovene for næringslivet på Sørlandet.
Det er tidligere laget et internt notat som lister opp fordeler og ulemper med å organisere Sørlandslab som avdeling eller som aksjeselskap (vedlegg 3 til s-sak 57/14) – uten at denne konkluderte i den ene eller andre retningen.
I samarbeid med NODE ble det i vår satt ned en gruppe for å se nærmere på både en markedsvurdering og en vurdering av organisasjonsform (for lokalisering og bygg – se egen styresak). Denne gruppen har bestått av GCE Node (Anne Grete Ellingsen og Leif Haukom), JB. Ugland (Eivind Buckner) og UiA (Morten Bak og Kjetil Hellang). Det er utarbeidet en rapport som ser på mulighetene til å etablere et aksjeselskap kalt Mechatronics Innovation Lab AS (heretter kalt MIL AS). Denne rapporten ligger vedlagt.

Hovedkonklusjonene er
Markedsmessig

- Uavhengig av konjukturer ser behov for et nasjonalt laboratorium for industriell FoU, pilottesting og teknologikvalifisering innenfor mekatronikk og beslektede områder.
- Som følge av at man fikk SFI Offshore Mechatronics har man et behov for nye typer laboratorier.
- Kundegrunnlaget er tilstede, men det er viktig at etablering skjer i samarbeid med bedriftene, slik at man dekker flest mulig behov.

Organisering

- Det er to forhold som spesielt taler for etablering av et aksjeselskap:
  - UiA har ikke fradrag for mva på investering i utstyr, mens MIL AS vil ha.
  - Nye tilskuddsordninger til aktivitetene/investeringene som MIL vil stå for utelukker UiA som søker, og at man ved etablering av et aksjeselskap får mulighet til å søke på nye ordninger (for eksempel Norsk Katapult).

Utredningsgruppen har også gått nærmere inn på flere områder – noen av disse er ennå ikke ferdig konkludert (MVA, statsstøtte og behandling av gaver). Disse vil trolig ikke ha betydning for gruppens anbefalinger, men vil være viktig i den videre etableringen av MIL og rutiner/avtaler mellom UiA og MIL.

Statlig eierskap og forholdet til regelverket
Reglement om statlige universiteter og høyskolers forpliktende samarbeid og erverv av aksjer (F-07-13) er helt klar på at man først må vurdere intern organsiering, før man evt. går videre med etablering av et aksjeselskap. Konklusjonen etter det første notatet ville kunne være at man ikke så spesielle forhold som talte for et aksjeselskap. Konklusjonen etter denne siste rapporten er at etablering av MIL som en avdeling vil utelukke laboratoriet fra viktige støtteordninger, samt gi økte kostnader som følge av manglende fradragsrett på investeringer. Det er heller ikke andre aktuelle selskaper som UiA kunne gått inn i som deleier for å etablere laboratoriet.
Drift av mekatronikk-laboratorier for forskning og innovasjon er i utgangspunktet et viktig område for UiA, da det vil støtte opp om forskning og studier innenfor fagområdet. Dette taler i utgangspunktet for en intern organisering. På den andre side vil UiA ha begrenset mulighet til å utnytte kapasiteten i et slikt laboratorium, og man er avheng av å selge store deler av denne kapasiteten i markedet. En slik vridning mot markedet taler for at aktiviteten organiseres i et eget selskap.
Det er viktig for kundene at MIL AS ledes og driftes av en nøytral part. Dette sammenfaller med UiAs ønske om å knytte forskere og studenter tettere til næringslivet.
Det må utarbeides egne mål for UiAs eierskap i selskapet, og UiA må som statlig eier forholde seg til statlige prinsipper for god eierstyring og KDs egne retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser (F-07-13 vedlegg 3).

Risiko og aksjekapital
Et viktig punkt i etableringsfasen av selskapet vil være å redusere risikoen. Gruppen foreslår at selskapet bemannes med et minimums antall ansatte (kun ledelse og markedsbearbeiding), og at resterende ansatte (laboratoriepersonell/teknisk personell) leies inn i forbindelse med oppdrag. Disse leies hovedsakelig fra UiA, men også spesialister fra bedrifter eller forskningsinstitutter.
Bygningsmessig skal Ugland Eiendom eie bygget, men dette leies av UiA som fremleier dette til MIL AS. Men dette gjør at MIL AS kan leie bygningen med kortere avtale enn UiA, noe som igjen reduserer risikoen for selskapet. Dette må selvsagt gjøres på markedsmessige vilkår, og UiA vil måtte ta seg betalt for denne risikoen.
UiA har kun mulighet til å bruke av sin virksomhetskapital til å erverve aksjer/etablere aksjeselskap, og kan ikke bruke bevilgede midler til dette. UiA hadde pr 31.12.14 (note 8 i regnskapet) 16,3 mill kr i virksomhetskapital. Av dette er 2,8 mill kr allerede disponert til andre aksjekjøp (Agderforskning AS, Teknova AS og Sinpro AS). 13,5 mill kr er dermed udisponert. Det er viktig for UiA å ha tilstrekkelig udisponert virksomhetskapital til å dekke underskudd på oppdragsprosjekter, og kunne gå inn med ytterligere kapital i selskapene UiA allerede eier. UiA bør derfor ikke gå inn i prosjekter/selskaper hvor det i utgangspunktet forventes en høy egenkapital/stor risiko. Det er vanskelig å si noe om kapitalbehovet for en etablering av et nytt selskap av denne typen. Gruppen antyder et kapitalbehov på 2-3 mill kr. Ved at man etablerer MIL AS med så liten risiko som mulig, gjør man det også mulig å få til en styrt avvikling dersom dette skulle være nødvendig.
Gruppen åpner opp for at også andre nøytrale virksomheter går inn med et begrenset eierskap. Dette være seg SIVA, GCE NODE, EYDE, offentlige virksomheter, forskningsinstitutter eller beslektede laboratorier internasjonalt.

Universitetsdirektørens anbefalinger
Universitetsdirektøren anbefaler at det etableres et aksjeselskap på bakgrunn av faglige og økonomiske vurderinger. Selskapet bør funderes på at kundene/brukerne involveres, samtidig som at UiAs styringsmuligheter ikke svekkes. Universitetsdirektøren vurderer gruppens anbefaling til kapital som noe usikker, spesielt oppstartskostnader vil være vanskelig å beregne. Det anbefales derfor at det etableres en aksjekapital på kr 100.000, og at rektor gis fullmakt til

å gjennomføre en emisjon på opptil 5 mill kr i tillegg. Universitetsdirektøren anbefaler videre at selskapet inntil videre etableres med 100% eierskap av UiA, men rektor gis fullmakt for å få inn andre nøytrale eiere i emisjonen. UiA eierskap bør uansett være minst 70%.
Selskapets vedtekter bør innrettes slik at det ikke gis utbytte fra selskapet, men at overskudd går tilbake til å styrke selskapets virksomhet. Det bør også innrettes slik at selskapet unngår skatt på overskudd.
Selskapets styre bør bestå av representanter fra næringslivet/kundegruppene, representanter fra UiA (både administrativt og vitenskapelig), samt evt. andre forskningsinstitutter/laboratorier. I selskapets oppstartsfase bør man nok etablere en bruker/kunde-referansegruppe, som kan gi faglige råd om investeringer og etablering av tjenester i selskapet. Dette vil gjøre at man kan klare seg med et mindre, og mer operativt styre.

Vedlegg:

Mechatronics Innovation Lab
(tidl Sørlandslab)

Rapport om markedsvurdering og organisering.

16. juni 2015

1. Innledning

UiA har i dag en sterk nasjonal posisjon innen mekatronikk, med fagmiljøer som er anerkjent internasjonalt. Dette tiltrekker internasjonale forskere og studenter innen mekatronikk til Sørlandet og UiA.

UiA er i dag det eneste universitetet som har mastergrads- og doktorgradsutdanning innenfor mekatronikk. Et najonalt laboratorium for industriell FoU, pilottesting og teknologikvalifisering er en viktig brikke for å videreutvikle kompetansen og befeste UiA som ledende på mekatronikk og beslektede områder. Nærings- og Fiskeridepartementets (NFD) direkte bevilgning av NOK 20 mill til utrustning av MIL er en anerkjennelse av at UiA i dag har en nasjonal posisjon på mekatronikk. Det er også en erkjennelse av at det er et behov for investering i infrastruktur for pilotering og markedskvalifisering, for å sikre at mer av forskning og utvikling ved universitetene og i bedriftene kommer raskere ut i markedet.

Det er et pågående arbeid i NFD knyttet til en innovasjonsmelding, og det regnes med at virkemidler for støtte til investeringer i utstyr og drift (se omtale Norsk Katapult og vedlagte rapport som ble overlevert NFD i februar i år) vil bli omhandlet i denne melding som er bebudet i 2016. Følger meldingen denne framdriften er det lite sannsynlig at der vil bli etablerte en ordning under NFD for denne typen laber før i 2017/2018. Det medfører at det arbeides videre med å sikre at NFD følger opp og bevilger de resterende NOK 80 mill som trengs for å få et fullverdig pilot test laboratorium, på statsbudsjett 2016 og muligens 2017.

Det vises til UiAs styresaker S 63/13 Orientering om etablering av Sørlandslab og S 106/13 Sørlandsutvalget - oppfølging av forslag knyttet til UiA, samt S 57/14 Sørlandslab – status og videre arbeid.

Dette notatet er et resultat av samarbeid mellom GCE Node (Anne Grete Ellingsen og Leif Haukom), JB. Ugland (Eivind Buckner) og UiA (Morten Bak og Kjetil Hellang). Notatet skal danne grunnlag for GCE NODEs og UiAs styre for organisering av Mechatronics Inovation Lab (MIL – tidligere Sørlandslab).

Notatet ser på mulighetene for å etablere et aksjeselskap (heretter kalt MIL AS), heleid av UiA eller med UiA som majoritetseier.

Notatet tar for seg følgende:

- Markedsvurdering
- Utredning av momenter knyttet til eierstruktur, involvering og organisering. Spesielt problematikken rundt mva og statsstøtte er sett nærmere på enn tidligere notater.
- Fordeling av oppgaver mellom UiA og et evt. MIL AS

2. Markedsvurdering

Følgende er basert på tidligere arbeid med etablering av MIL (tidligere omtalt som Sørlandslab) og generell kjennskap til næringsstrukturen og forskningsmiljøet på Sørlandet. Dette må derfor betraktes som er ***kvalitativ*** *vurdering som vil danne grunnlag for en mer utfyllende og* ***kvantitativ*** *markedsundersøkelse (nevnt i forretningsplan utarbeidet av UiA, NODE og JBU, 2014).*

Tjenester fra MIL

MIL skal være et nasjonalt senter for innovasjon, pilotering og teknologikvalifisering innen mekatronikk og beslektede fagområder. Senteret skal servisere teknologibedrifter i hele Norge og gjerne internasjonalt om dette er mulig. Det er derfor viktig at MIL oppbygger allianser med regioner, forsknings- og utdannelsesinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt. MIL skal utføre pilot-testing og andre konsulenttjenester i forbindelse med:

- Produkt- og teknologiutvikling.
- Produksjonsstyring (primært robotisering og automatisering).

Det er et viktig formål for MIL å styrke innovasjonsevnen, sikre raskere markedsintroduksjon av nye løsninger/produkter og således bidra til økt verdiskaping hos teknologibedrifter både regionalt og nasjonalt. MIL skal i tillegg fungere som bindeledd mellom industri og akademia (først og fremst på Sørlandet) og bidra til å styrke samarbeidet mellom disse. Videre skal MIL ha som formål å styrke tjenestesektoren som tilbyr test og sertifiseringstjenester som teknologibedriftene trenger – enten ved å påta seg hele oppdrag eller ved å tilby leie og bruk utstyr.

Eksempler tjenester innen pilot-testing kan være:

- Test av elektriske, pneumatiske og hydrauliske komponenter for teknisk kvalifisering.
- Test av prototyper (primært delsystemer og skalamodeller).
- Test av robotiserte arbeidsprosesser, eks. sveise- og støpeprosesser (primært for små produksjonsserier).
- Kvalitetssikring av 3D produksjonsmetoder.

Andre mulige tjenester fra MIL kan være simuleringsoppgaver, bistand ved søknadsskriving, fremleie av fasiliteter og utstyr i forbindelse med kurs.

Potensielle kunder i regionen (Sørlandet)

Det finnes mer enn 200 små og store teknologibedrifter på Sørlandet, som ved oppstarten av MIL vil være de mest relevante kunder å henvende seg til. Størsteparten er beskjeftiget innen oljeteknologiindustrien, prosessindustrien og IT bransjen og er representert via de 3 største industriklyngene på Sørlandet; NODE, Eyde-nettverket og Digin. De øvrige bedriftene er blandet industri (mange mekaniske verksteder) hvorav flere er underleverandører til oljeteknologiindustrien. De fleste av disse bedriftene er representert via Lister Alliance, SINPRO og Sørlandsporten teknologinettverk (STN). Figuren under viser fordelingen av teknologibedrifter på Sørlandet som vil være del av den potensielle kundekretsen for MIL.

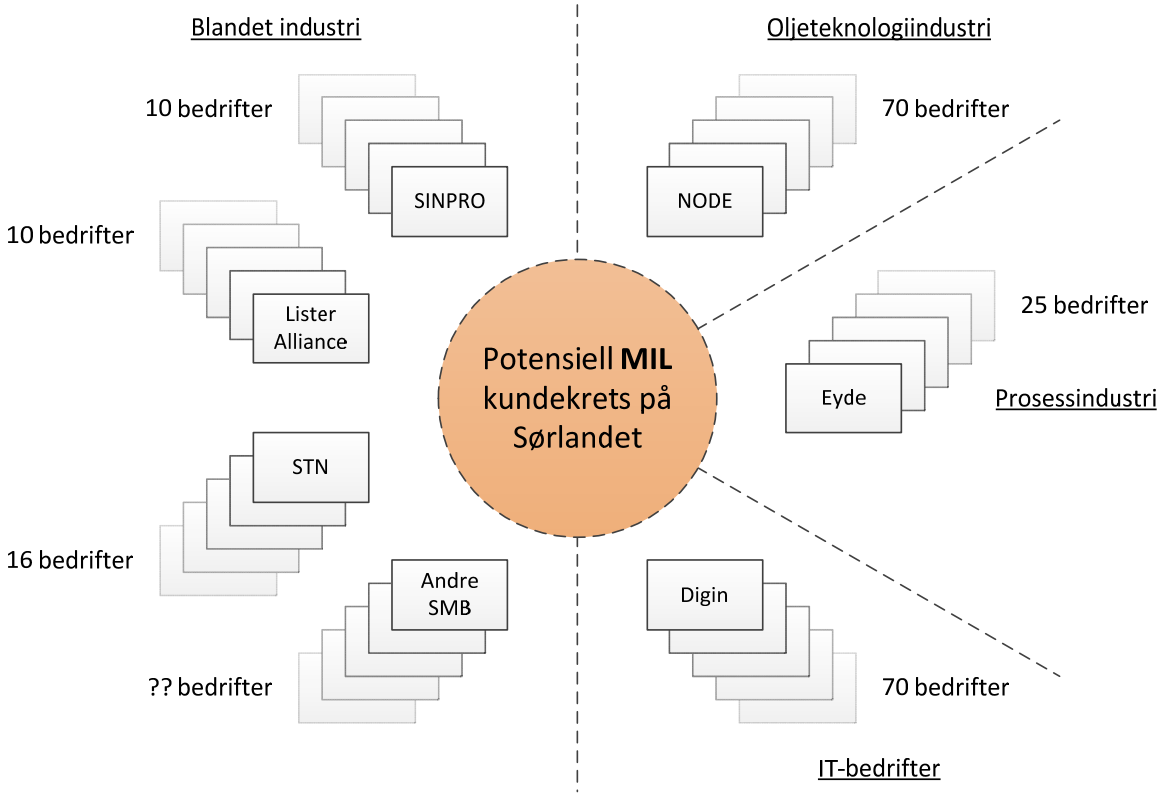

Selv om ikke alle disse bedriftene vil være relevant kunder ved oppstarten av MIL, så vil mange være det på sikt. Ved salg av tjenester er det mulig å henvende seg direkte til relevante bedrifter, gå via klynger/nettverk eller bruke fellesprosjekter som inngangsvinkel. Flere NODE bedrifter har gitt tilsagn om kjøp av tjenester for totalt 50 MNOK de første 5 år av driften. I juni 2015 ble det avholdt et felles orienteringsmøte for de mest relevante NODE bedriftene. Formålet med møtet er å holde dialogen i gang og samle flere og mer detaljerte innspill til det videre arbeid med etablering av MIL.
Det er iverksatt en rekke fellesprosjekter i regionen hvor det vil være naturlig for MIL å ta del i arbeidet og/eller bruke prosjektene til å gå i dialog med bedriftene som deltar. De viktigste prosjekter er (mai 2015):

- **SFI Offshore Mechatronics** (forskning innen mekatronikk, 2015-2023)
- **Future Robotics** (kompetanseutvikling innen robotisering og automatisering, 2015-2017)
- **MIT REAP** (kompetanseutvikling innen entreprenørskap, 2015-2017)

Potensielle kunder og samarbeidspartnere nasjonalt og internasjonalt
I oppstartsfasen er det naturlig å fokusere på de nærmeste kundene – teknologibedriftene på Sørlandet. Det er i midlertid også viktig for MIL å etablere seg nasjonalt og internasjonalt både i forhold til kunder og samarbeidspartnere.
MIL må gå i dialog med beslektede institusjoner som kan være både samarbeidspartnere og kunder. Eksempler slike institusjoner er: DNV GL, Force Technology, Teknologisk Institutt, SINTEF, MARINTEK, Marine Cybernetics og andre. Det må foretas en grundig undersøkelse av hvilke andre lignende institusjoner som finnes både i Norge og internasjonalt (først og fremst Skandinavia).
Potensielle kunder i resten av Norge kan være bedrifter som er i slekt med de primære industriene på Sørlandet eller bedrifter som er underleverandører til disse. I tillegg til en kartlegging av underleverandører til Sørlandet, må det gjøres en vurdering av

næringsstrukturen i andre områder som f.eks. Møre og området rundt Kongsberg. Her vil det være naturlig å gå via klynger og bedriftsnettverk som Blue Maritime og Subsea Valley. Industrien på Sørlandet (spesielt oljeteknologiindustrien) har flere underleverandører i Danmark, Sverige og Finland som kan være potensielle kunder. Det finnes også en god del underleverandører utenfor Skandinavia, eks. i Tyskland, som kan være relevante å gå i dialog med på sikt. Industrien i eks. Tyskland er imidlertid godt etablert og det må antas at det finnes relevante tjenestetilbud her.

3. Eierstruktur, involvering og organisering

Følgende momenter er vurdert i forhold til eierstruktur, involvering og organisering av/i MIL as

- Risiko og kapitalbehov
- Merverdiavgift
- Forvaltningsrett
- Personalspørsmål
- Reglement om bidrags- og oppdragsaktivitet (F-07-13)
- Involvering av bedriftene
- UiAs styringsmulighet
- Lov om offentlige anskaffelser
- Riksrevisjonen
- Statsstøtte-regelverket
- Omfanget av administrasjon som følge av organisering
- Støtteordninger (Katapult)
- KDs godkjenning for bygget
- Behandling av «In Kind»

Risiko og kapitalbehov

- Aksjeselskapet kan i utgangpunktet etableres med en minimums aksjekapital på 30.000 kr. Normalt vil aksjeselskaper kunne låne penger – fra banker med garanti fra eiere eller fra eierne selv. Dette er ikke mulig med UiA som eier (ikke tillatt). MIL AS må derfor ha en tilstrekkelig arbeidskapital/egenkapital som reflekterer virksomhetens egenart. Dette kan gjøres gjennom ren aksjekapital eller overkursfond.
- Det er lagt opp til at MIL AS kun skal ha noen få ansatte som har som hovedoppgave å sikre markedsføring og inntjening for laben. Kompetansen og ekspertisen som trengs for de prosjekter som skal kjøre i laben leies inn fra UiA, bedriftene, Teknova og/eller andre instanser som besitter den kompetanse som trengs for å gjennomføre oppdragene.
- Det kan likevel ta noe tid før selskapet får en god kontantstrøm. Det kan også ta noe tid før selskapet er i full drift, og man må påregne underskudd i en oppstartsfase. Selskapet bør derfor ha en kapital ANSLAGSVIS tilsvarende 6 mnd drift og oppstartskostnader – i tillegg til evt. investeringer. Minimum 2-3 mill kr + investeringer.

- Det er innhentet Letters of Intent fra flere bedrifter i forbindelse med planleggingen av Sørlandslab (nå MIL). Totalt forpliktet bedriftene seg til å hovedsakelig kjøpe

tjenester, men også bidra med utstyr for totalt 55,6 mill kr. Disse LoIene skulle sikre et minste omsetningsvolum for MIL AS i de første 5 årene. Disse LoIene har behov for å bli fornyet, og vi ser at enkelte av disse LoIene har gått inn som en del av SFIen (Senter for Forskningsdrevet Innovasjon). SFIen vil i seg selv skape omsetning for MIL AS, så dette er nødvendigvis ikke noen utfordring. Selv om det kanskje er noe usikkerhet rundt det formelle ved LoIene, er uansett de aller fleste bekreftet muntlig i senere tid.

- Selv om et aksjeselskap har begrenset risiko til aksjekapitalen, er det lite ønskelig for UiA at et datterselskap blir slått konkurs. Det er derfor nødvendig å gjøre tiltak for å redusere risikoen ytterligere. Det være seg innleie av personell på korte kontrakter, samt begrenset lengde på husleie. Dette gjør at kostnadene blir noe høyere (pr time/dag) – da de som leier ut må ta seg betalt for å ta denne risikoen selv. (Alle transaksjoner mellom UiA og MIL AS må følge «markedspris», være transparente – de kan ikke bære preg av tilskudd og beslutninger må tas på armlengdes avstand). Avtale mellom UiA og MIL AS må behandles i UiAs styre og MIL AS sin generalforsamling.

- I utgangspunktet er det ikke ønskelig å få inn andre eiere for å beholde MIL AS nøytralitet i fht bedriftene. (se også punktet om involvering av bedriftene). Det utelukker ikke at man får inn andre eiere på MIL AS som har samme nøytralitet som UiA. Dette kan være samarbeidende sentre i Skandinavia/Europa, og ikke minst SIVA som vil kunne være en viktig bidragsyter og døråpner til virkemiddelapparatet. SIVA vil også kunne sikre samspillet med den sammenslåtte inkubatoren på Agder (AS NEWCO), der SIVA har gått inn med kapital og styrerepresentasjon.

Forvaltningsrett og statlig eierskap

- MIL AS vil være unntatt forvaltningsretten. Avtaler mellom UiA og MIL AS må vurderes om skal være unntatt offentlighet eller ikke, avhengig av avtalens art (her kommer forvaltningsloven inn).
- UiA er underlagt forvaltningsretten, og dersom UiA eier de fleste aksjene må man være påpasselig ifht habilitet. UiAs toppledelse skal ikke sitte i selskapets styre, og beslutninger vedr. avtaler mellom UiA og MIL AS må tas på en armlengdes avstand.
- Et aksjeselskap eid av UiA må følge statens prinsipper for god eierstyring (https://www.regjeringen.no/nb/tema/naringsliv/statlig-eierskap/statlig-eierskap/eierstyring-og-selskapsledelse/Statens-prinsipper-for-god-eierstyring-og-selskapsledelse/id434512/), samt at minst 40% av styrets medlemmer skal være kvinner.
- Kunnskapsdepartementet har også utarbeidet egne retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser i aksjeselskap, se F-07-13 vedlegg 3 (https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/rundskriv/2013/f_07_13_vedlegg_3.pdf)

Riksrevisjonen

- MIL AS vil være underlagt aksjeloven som andre aksjeselskaper med regnskapsregler og revisor.
- I tillegg vil KD og Riksrevisjonen ha en særskilt interesse for selskapet. Dersom UiA (eller staten) eier 100% skal Riksrevisjonen innkalles til generalforsamlinger, samt få innsyn i selskapets dokumenter/regnskap (under full konfidensialitet). Ref. lov, samt instruks om Riksrevisjon. Dersom andre man får inn andre eiere i selskapet (som ikke er statlige) vil riksrevisjonens kontroller bli noe redusert.

Mva-spørsmål

- Her jobbes det sammen med PWC – og det skal utarbeides en bestilling av en bindende forhåndsuttalelse (BFU) fra skattedirektoratet. Det forventes at BFU'en er på plass tidlig høst.
- Spørsmålene går ut på
    - om MIL AS som heleid datterselskap vil bli identifisert med UiA ifht mval §3-28, og dermed ikke få fradrag for mva på investeringer.
    - Om UiAs kjøp av tjenester fra MIL AS vil bli mva-frie tjenester, og dermed få betydning for MIL AS og Uglands fradrag for mva på bygg.
- Deler av staten har fått «nøytral mva». UH-sektoren er ikke inn under dette ennå, men det jobbes med å få dette inn fra statsbudsjettet 2016.

Personalspørsmål

- MIL AS bør som nevnt redusere risikoen med å ha så få ansatte som mulig. Ansatte bør leies inn fra UiA, bedriftene og/eller andre instanser avhengig av kompetanse og kapasitet som trengs for de ulike aktiviteter som gjennomføres i MIL. Dette vil gjør at MIL AS både vil redusere sine kostnader samt at man vil kunne trekke inn spesialister fremfor å ansette generalister.
- Det vil kunne oppfattes som attraktivt å kunne arbeide innenfor flere miljøer – både akademia, testmiljøet og bedriftene i regionen.
- Innleie av personell bør unngås før man har fått finansiert prosjektene.
- Ser man bort fra redusering av risiko gir MIL AS vitenskapelige ansatte mulighet til å bli ansatt i en «toer stilling». «Toer stillinger» bør ikke vurderes før selskapet er godt etablert og selv kan bære en slik risiko.
- Ansatte som arbeider både som innleid og som ordinært ansatt på UiA eller andre virksomheter må skille klart mellom de to arbeidsstedene
- Innleie av ansatte fra UiA/andre vil i tillegg til mva mv. bli belastet med pensjonskostnader, indirekte kostnader mv. Disse kostnadene vil per time være høyere enn man ville ha oppnådd med direkte ansettelse, men totalkostnaden blir vurdert som lavere. Tidsavgrenset innleie av spesialpersonell tilpasset det enkelte oppdrag er et viktig bidrag for å redusere risikoen og representerer en kostnadsmessig besparelse.

Reglement om bidrags- og oppdragsvirksomhet (F-07-13)

- MIL AS vil man ikke være underlagt bidrags og oppdragsreglementet til UH-sektoren.
- Men UiA som eier og samarbeidspartner må forholde seg til dette reglementet:

    - "*Valg av intern versus ekstern organisering skal begrunnes i hensynet til å øke institusjonens faglige utbytte, eller gi bedre vern av institusjonens faglige uavhengighet.*"
    - *"Institusjonen må gjøre en nøye vurdering av faglig tilhørighet, økonomi og mulige fremtidige forpliktelser før institusjonen tar standpunkt til hvordan BOA skal organiseres. Utgangspunktet bør være å organisere slik aktivitet*

internt ved institusjonen. Eventuelt samarbeid om BOA med allerede eksisterende eksterne aktører, enten regulert av samarbeidsavtale alene eller gjennom både samarbeidsavtale og erverv av aksjer, bør bare vurderes etter at intern organisering er funnet uhensiktsmessig. Opprettelse av nytt aksjeselskap bør bare vurderes etter at de andre alternativene er funnet uhensiktsmessige."

- *"Bidragsfinansiert aktivitet som institusjonen organiserer i aksjeselskap, skal ha omfang, karakter eller være begrunnet av andre faglige vurderinger som godtgjør at slik organisering er viktig for vellykket prosjektinnhenting eller prosjektgjennomføring. Dette kan for eksempel i noen tilfeller gjelde for enkelte store og kompliserte prosjekter. Ordinære bidragsfinansierte prosjekter til enkeltforskere eller forskergrupper bør normalt organiseres internt."*

Involvering av bedriftene

- MIL AS må bli en naturlig del av bedriftenes produktutvikling og en del av innovasjonsprosessen for å lykkes. Tiltak for å lykkes med dette kan være:
    - Styrerepresentasjon - det er viktig for forankringen av MIL AS at brukerne/kundene blir representert i styret. Dette fordi man øker eierskapet, samt at man vil utvikle MIL AS i ut fra markedets ønsker. Om dette skal gjøres gjennom nøytrale parter som feks Node, Eyde, Teknova for å sikre at man har nøytrale og habile deltakere må vurderes.
    - Det kan vurderes om man skal etablere en referansegruppe bestående av kunder/brukere som gir råd for utvikling av MIL AS og som sikrer et faglig eierskap.
    - Møtepunkt – Det er viktig at MIL AS blir et naturlig møtepunkt – både fordi MIL AS bør delta i aktuelle nettverk, men også fordi man med fysisk fremmøte i lokalene vil øke interessen
    - Samarbeidspartner – MIL AS bør være med i nettverk og ha en kompetanse som gjør at selskapet blir oppfattet som en naturlig samarbeidspartner, både i testing og i forskningsprosjekter. Signaler fra feks GCE Node og SFI-prosjektet er at aktivitet skal legges til MIL AS.
    - Det kan være aktuelt at det nye inkubatorselskapet, Teknova as, ev.t. TTO klyngekontorer, Teknologisk Institutt eller lignende, legger kontorer til MIL AS sine lokaler. Dette er mest aktuelt i 2. byggetrinn. En slik samling av virksomheter vil trekke bedriftene til MIL AS og Campus.
    - Nyhetsbrev – MIL AS må etablere nettsider og oppdaterte nyhetsbrev som evt. linkes til klyngenes nyhetssider, evt. andre nyhetskanaler.

UiAs styringsmulighet

- UiA må styre etter statlige prinsipper for god eierstyring.
- Generalforsamling og styrerepresentasjon vil være UiAs hovedmulighet for å styre MIL AS
- UiA vil sette mål for selskapet og følge opp selskapet gjennom dialog på ledelses og styrenivå

Lov om offentlige anskaffelser (LOA)

- UiA er i utgangspunktet underlagt LOA og MIL AS er i utgangspunktet ikke underlagt LOA. Dersom mesteparten av finansieringen av et utstyr kommer fra det offentlige vil også et MIL AS måtte følge LOA i den aktuelle utstyrsanskaffelsen.

- MIL AS vil I underlagt LOA dersom det oppfyller forskrift om offentlige anskaffelsers §1-2 (2) om hva et offentligrettslig organ er:

  Et offentligrettslig organ (4) er ethvert organ:

  a. som tjener allmennhetens behov (5), og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter, og (6)

  b. som er et selvstendig rettssubjekt og (7)

  c. (8) som i hovedsak er finansiert av myndigheter (9) eller organer som nevnt i første ledd, eller hvis forvaltning er underlagt slike myndigheters eller organers kontroll (10), eller som har et administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan der over halvparten av medlemmene er oppnevnt av slike myndigheter eller organer.

MIL AS vil balansere på grensen til om det er et offentligrettslig organ, og en evt. unngåelse av å komme inn under loven vil evt. kunne sette begrensinger på selskapets virksomhet og samhandling med UiA og NFR.

Problemstillingen er utredet av ALT Advokatfirma – utredningen ligger vedlagt. Oppsummeringen fra rapporten er:

> *Dersom UiA ønsker å sikre at MIL ikke skal være omfattet av regelverket, men samtidig være et selvstendig rettssubjekt heleiet av UiA, må selskapets kommersielle karakter tydeliggjøres.*
>
> *Følgende momenter vil her være av betydning:*
>
> - *At selskapets vedtekter synliggjør at MIL i hovedsak forfølger et inntjeningsmessig formål, og at det allmennyttige ved virksomheten i så måte er underordnet.*
> - *At det presiseres at selskapet bærer en ikke ubetydelig risiko forbundet med sine aktiviteter, herunder at MIL ikke vil bli reddet ved en eventuell konkurs.*
> - *At det offentlige ikke øver kontroll over selskapets forretningsmessige disposisjoner, slik som løpende beslutninger om drift o.l.*
>
> *Uavhengig av om MIL vil være omfattet av regelverket for offentlige anskaffelser eller ikke, vil tjenestekjøp foretatt av UiA hos MIL i utgangspunktet være å anse som en offentlig anskaffelse som skal kunngjøres. Dette fordi UiA under enhver omstendighet er pliktsubjekt etter regelverket og fordi MIL vil ha så vidt stor ekstern omsetning at det ikke omfattes av egenregireglene.*
>
> *Dersom UiA kjøper forskningsoppdrag av MIL vil disse derfor i utgangpunktet måtte kunngjøres først. Fra dette utgangspunktet kan det tenkes unntak. Et særlig aktuelt unntak vil være unntaket for FoU-tjenester. Det er her et vilkår om at kontraktens hovedelement må være en forsknings- og utviklingstjeneste og at UiA ikke betaler fullt ut for tjenestene eller at resultatene av tjenesten tilfaller også andre enn oppdragsgiver.*

Konklusjonen er at det er fullt mulig at MIL AS ikke kommer inn under LOA, men det betinger at etableringen og driften skjer under visse betingelser. Gruppen vurderer at disse betingelsene kan oppfylles, men dersom dette ikke er mulig vil konsekvensen være at MIL AS også må følge LOA.

Statsstøtteregelverket

- MIL AS må innrettes ifht til statsstøtteregelverket i EU. RDI-framework og gruppeunntaket (GBER).
- ALT Advokatfirma er engasjert til å utrede statsstøtteproblemstillingen. Utredningen er vedlagt. Overordnet konkluderer utredningen med at organisering i utgangspunktet ikke skal ha noen betydning, det er den økonomiske aktiviteten som teller. Det er likvel å anbefale å etablere et AS da dette vil forenkle statsstøtteproblematikken noe. Gruppen ønsker å peke enkelte viktige problemstillinger (delvis fra utredningen og delvis fra møte med NFD):
    - Om MIL AS vil regnes som SMB (og dermed komme inn under bestemte gunstige artikler i statsstøtteregelverket), *kan* avhenge av UiAs eierandel – den umiddelbare tolkningen sier at UiA ikke kan eie mer enn 50%. Gruppen har vært i kontakt med NFD som pt. legger en annen vurdering til grunn, nemlig at UiA og MIL AS økonomiske aktivitet må sees under ett. Dersom dette er korrekt vil MIL AS kunne regnes under begrepet SMB. NFD vil avklare dette med ESA (EFTA Surveillance Authority)
    - Dersom støtten regnes som investeringsstøtte til forskningsinfratruktur (artikkel 26), vil det i utgangspunktet ikke være noen SMB-problematikk. NFD antyder at deres støtte kommer inn under denne artikkelen. Da må statsstøtten ikke være over 50% av finansieringen. Dette vil si at næringslivet må stille opp med tilsvarende støtte/finansiering.
    - NFD antyder også at siden selve bygget finansieres av privat utbygger (selv om det leies på kommersielle vilkår), vil dette kunne regnes som en del av finansieringen. Man vil da være langt på vei ifht å kunne få privat finansiering som tilsvarer de omsøkte 100 mill fra NFD.
    - Det vil være mulig for statlige virksomheter (for eksempel UiA og SIVA) dersom dette skjer på markedsmessige vilkår, og dermed ikke blir regnet som statsstøtte.
- Det avventes tilbakemelding fra NFD – forhåpentligvis før sommerferien. Signaler fra NFD sier at dersom prosessen med avklaringer blir forsinket vil tildelingen kunne bli overført til 2016.

Kostnader ved administrasjon/organisasjonsform

- MIL AS vil måtte ha egen regnskapfører og revisor
- Selv om innleie fremfor ansettelse vil øke timekostnaden, vil totalkostnadene bli variable og redusert.
- Det må settes opp avtaleverk mellom UiA og MIL AS
- Det må vil være behov for juridisk kompetanse og kapasitet for avtaler med bedriftene. Dette innenfor både ordinær kontraktsrett og IPR

KDs godkjenning av leieavtalen på bygget

- Leie av denne størrelsen vil for UiA måtte godkjennes av KD. Det er ingen ting som tilsier at det ikke vil bli godkjent, men det vil uansett forsinke prosessen noe.

Beskrivelse av støtteordninger og utredning om Norsk Katapult

I et felles notat til Nærings- og Fiskeridepartementet (NFD) fra Innovasjon Norge (IN), Norges Forskningsråd (NFR), Enova og Siva høsten 2013 ble det levert et innspill til utvikling av et nytt virkemiddel for pilot-, demonstrasjons- og testanlegg i Norge. En arbeidsgruppe, der Anne Grete Ellingsen i GCENODE deltok, ble nedsatt i 2014 og fikk som oppgave å lage et beslutningsgrunnlag samt fremme et konkret forslag til et nytt virkemiddel for industrielle test- og demonstrasjonsanlegg. Eyde nettverket ved Helene Fladmark har også vært aktiv mht til innspill til rapporten.

Det er bred enighet om at dersom bedriftene skal beholde og videreutvikle sin konkurransekraft må evnen til å holde høy innovasjonstakt styrkes. Her spiller mulighetene for å teste, simulere og visualisere utstyr, tjenester og løsninger en sentral rolle.

Arbeidsgruppen arbeidet ut fra følgende problemstillinger:

- Hvorfor er det behov for et virkemiddel til fysisk infrastruktur for testing og demonstrasjon i prosjektene?
- Hva skal et virkemiddel inneholde for å svare til behovene?
- Hvem skal operere virkemiddelet og hvordan skal det organiseres?
- Hvordan skal et virkemiddel utøves?

Arbeidsgruppen leverte sin rapport om nye virkemidler for pilotering og markedskommersialisering, Norsk Katapult, til NFD i februar 2015. Rapporten er vedlagt.

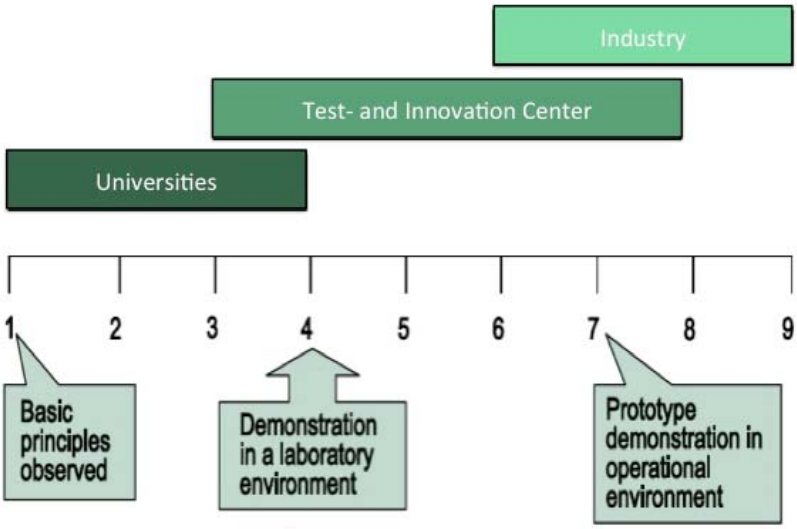

-

Målsetningen er at Norsk Katapult skal henvende seg til etablering og videreutvikling av næringsnære sentre/anlegg. Dette for å bidra til at eksisterende forskning i større grad kan realiseres til produkter, tjenester og systemer som lykkes i markedet.

Målgruppene for programmet ble definert til bedrifter/prosjekter med behov for tilgang til åpne, næringsnære flerbrukssentre/anlegg for testing, simulering og visualisering, og bedrifter som ønsket å samarbeide om å bygge et pilotanlegg, demoanlegg eller prototype.

Koblingen mot kompetansemiljøer ble vektlagt for å sikre at erfaringskompetanse fra industrien kommer inn i universitet, høyskoler, fagutdanning etc. Senteret eller anlegget skulle være tilgjengelige for «alle», ble det også vektlagt at det kunne tilrettelegges for avskjerming når prosjekteier ikke ønsket innsyn.

For å kvalifisere til støtte ble det foreslått at følgende krav skulle stilles:

1. Et eget eiendomsselskap eier den fysiske infrastrukturen i form av eiendom og felles utstyr
2. Et eget driftsselskap står for utleie og leverer tjenester og drift av anlegget, inkludert drift av felles utstyr. Selskapet kan selv også eie felles utstyr for utleie.
3. Eiendomsselskapet leier ut lokaler og eventuelt utstyr til driftsselskapet på ordinære kommersielle vilkår.
4. Bedrifter og prosjekter kan ha eget utstyr stående i lokalene etter nærmere avtale

Med hensyn til eierskap ble følgende foreslått:
Driftsselskapet; Det vil være viktig å etablere et eierskap til driftsselskapet som involverer aktuelle brukere av tjenestene som skal leveres. Dette vil sikre bedre forankring og større forpliktelse hos de potensielt største kundene, og samtidig vil et tett samarbeid som et eierskap medfører, bidra til at senter/anlegg utvikler de mest relevante tjenestene for industrien. Majoriteten i driftsselskapet bør derfor representeres ved industrien selv.

Eiendomsselskapet; Eksterne investorer og det offentlige virkemiddelapparatet kan sammen eller hver for seg stå for etablering og eventuell utbygging av fysisk infrastruktur. Det offentlige virkemiddelapparatet vil ha som målsetting å mobilisere privat kapital i den grad denne finnes, og ofte vil dette engasjement kunne legitimere prosjektet og medvirke til at man får andre investorer med.

Norsk Katapult foreslo at piloteringslabene kunne søke det offentlige både om investeringsmidler til utstyr og driftsstøtte.

NFD ga føringer mht organisering og styring av Norsk Katapult i sluttfasen av arbeidet. Pilotering ble sett på om et næringspolitisk virkemiddel og skulle såldes skille seg fra de bevilgninger som går til FOU laber og universitetene via Kunnskapsdepartementet og NFR.

Status Norsk Katapult per dato.
MIL fikk en direkte bevilgning på NOK 20 mill fra NFD på RNB 2015. NFD arbeider med en Innovasjonsmelding som er bebudet i 2016 og Norsk Katapult inngår som en del av denne meldingen. Det er derfor mest sannsynlig at ordningen etableres først i 2016/2017. Det betyr at vi må arbeide for at MIL også får en direkte bevilgning fra NFD også på Statsbudsjett 2016 og muligens 2017. For å lykkes med dette er det viktig at MIL organiseres i tråd med de prinsipper som er trukket opp i Norsk Katapult rapporten.

In Kind

- Flere bedrifter har signalisert at de ønsker å gi MIL AS utstyr «in kind» i tillegg til å kjøpe tjenester opptil et visst beløp de første 5 årene for å sikre oppbygging og positiv drift av laben.
- Man kan se for seg rabatterte salg, utlån eller rene gaver.
- Bedriftene som gir In Kind vil med stor sannsynlighet forvente seg rabatt på bruk av utstyr, prioritert bruk av laboratoriet, eller (ikke minst) gratis bruk av donert utstyr.
- Utlån av utstyr vil være komplisert ifht ansvar for utstyret, utleie til andre, reparasjoner mm. Salg eller gave vil være å foretrekke, slik at ansvaret er avklart.
- Rabattert salg eller gave kan være en utfordring for bedriftene – spesielt regnskapsmessig. Dette vil avhenge av om utstyret er fullt ut avskrevet, eller om bedriftene må nedskrive hele eller deler av utstyrets verdi.
- Ved rabattert salg og gave vil det kunne bli et mva-spørsmål. Dette må utredes nærmere, men siden alle parter er mvaregistrert, vil dette bety lite for «in kind»
- I samarbeid med PWC arbeider Node og UiA med å avklare den regnskapsmessige og skattemessige behandlingen av In Kind – både utstyr og pengegaver

4. Oppsummeringer og konklusjoner

- Signalene fra bedriftene er positive for etablering av MIL AS. Oljesektoren er i en nedgangskonjuktur, men vi ser dette svinge over tid, samtidig som nedgangskonjuktur gjør at det blir vanskelig for bedriftene å satse på egne testfaciliteter, og må se seg om etter felles faciliteter som MIL.
- Kundegrunnlaget for MIL er absolutt tilstede, men en involvering av bedriftene vil være avgjørende for å lykkes. Det er viktig at MIL er tilstede i aktuelle sektorer for at den skal være førstevalget for bedriftene. Det er viktig å tallfeste markedsvurderingene som er gjort i denne rapporten og analysere disse i forhold til å tilrettelegge selskapet.
- Om MIL skal organiseres som intern avdeling eller aksjeselskap har vært utredet tidligere, og det har i utgangspunktet ikke vært forhold som taler for det ene eller det andre. Nytt i denne rapporten er spesielt to forhold
    - UiA har ikke fradrag for mva på investering i utstyr. Dette kan endre seg ved at sektoren får generelt fradrag for mva, men det er usikkert om/når dette vil skje.
    - Nye tilskuddsordninger til aktiviteter/investeringer som MIL vil stå for, vil utelukke UiA som søker. Ved å etablere et aksjeselskap vil MIL AS få mulighet til å søke støtte fra NFD og Norsk katapult (eller lignende). MIL AS vil ikke utelukkes fra søknader mot NFR, og dersom det er nødvendig vil slike søknader kunne gå gjennom UiA
- Problemstillingene rundt statsstøtte og merverdiavgift er ikke ferdig konkludert, men ut fra antydninger gitt av de engasjerte juristene, vil ikke disse problemstillingene være avgjørende for organiseringen. Utredningene på disse områdene vil komme med anbefalinger på hvordan man skal tilpasse seg for å ikke gjøre feil.

Arbeidsgruppen anbefaler ut fra dette at UiA etablerer et aksjeselskap kalt Mechatronics Innovation Lab AS (forkortet MIL AS), enten heleid eller som majoritetseier. I forbindelse med opprettelsen må man sikre at man tar hensyn til momentene over og det som fremkommer i ytterligere utredninger. Det er også viktig at man sikrer næringslivets videre deltakelse.

Vedlegg:
Juridiske vurderinger rundt statsstøtte og anskaffelsesreglementet

NOTAT

Til: Universitetet i Agder ved Kjetil Hellang

Fra: ALT advokatfirma AS ved Bjørnar Alterskjær og Arne T. Andersen

Dato: 15. juni 2015

VURDERING AV ENKELTE STATSSTØTTERETTSLIGE OG ANSKAFFELSESRETTSLIGE SIDER VED ETABLERINGEN AV MECHATRONICS INNOVATION LABORATORY (MIL)

EXECUTIVE SUMMARY

Statsstøttereglene gjelder i utgangspunktet uavhengig av organisasjonsform. Organisasjonsformen vil i utgangspunktet ikke påvirke hvorvidt tilskudd til MIL utgjør statsstøtte eller ikke. Organisasjonsformen vil normalt heller ikke påvirke anvendelsen av unntaksreglene.

Valg av organisasjonsform for MIL vil likevel kunne få enkelte følger:

- Noen av unntaksreglene er forbeholdt små og mellomstore bedrifter (SMBer), eller gir vesentlig bedre vilkår til disse. Med en 100 % eierandel (eller en organisering som en del av UiA) vil blant annet gruppeunntakets artikkel 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 og 28 trolig ikke kunne benyttes.
- Noen norske støtteordninger inneholder begrensninger når det gjelder hvem som kan stå som mottaker. Selv om de fleste ordningene gjelder uavhengig av organisering, vil MIL AS trolig ikke oppfylle vilkårene for å få støtte under forskningsrådets ordninger for *støtte til forskningsinfrastruktur*, *støtte til forskerprosjekt* og *Kompetanseprosjekt for næringslivet.*

- Ved investeringer i MIL vil det kunne være en fordel rent bevismessig hvis det i tillegg til UiA foreligger private eiere. Investeringer foretatt på like fot fra private og offentlige eiere vil normalt oppfylle den såkalte markedsinvestortesten.[1]
- Organisering som en del av UiA vil medføre at MIL nyter godt av statsstøtte i strid med EØS-avtalen i form av skattefritak.
- Organisering som en del av UiA stiller også strenge krav til interne skiller og systemer for å unngå kryssubsidiering.
- Ved opprettelsen av et selskap bør en ved fastsettelse av åpningsbalanse og ved investeringer i selskapet foreta en statsstøtterettslig vurdering.

Selv om disse punktene trekker i noe ulike retninger, synes implikasjonene samlet sett å trekke i retning av opprettelse av et AS. Dette vil gi færrest støtterettslige utfordringer.

Videre, hvis selskapet får minst 50 % privat eierskap vil stort sett hele katalogen av støttetiltak i gruppeunntaket komme til anvendelse da selskapet vil anses som en SMB. Et AS med begrenset eierskap synes å gi størst handlingsrom ved fremtidige støttetildelinger. Hvis et slikt begrenset eierskap av andre grunner ikke er mulig eller ønskelig bør en vurdere å avklare med ESA om en likevel kan nyte godt av gruppeunntaksbestemmelsene selv med et 100 % eierskap.

Hva gjelder de anskaffelsesrettslige vurderingene har vi særlig vurdert hvorvidt MIL vil være omfattet av anskaffelsesreglene som pliktsubjekt eller ikke.

Denne vurderingen vil bero på om MIL er å anse som et såkalt *offentligrettslig organ*, slik dette er definert i anskaffelsesreglene.

Et offentligrettslig organ er i følge regelverket

1. et selvstendig rettssubjekt,
2. kontrollert av det offentlige,
3. og som tjener allmennhetens behov og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter

Dersom man velger en eierskapsordning hvor det er overveiende private eiere jf. våre statsstøtterettslige anbefalinger ovenfor, vil det være nokså klart at MIL ikke vil være pliktsubjekt etter dette regelverket, ettersom det i en slik situasjon normalt ikke vil være å anse som *kontrollert av det offentlige*.

I den *samlede støtterettslige og anskaffelsesrettslige vurderingen* er det derfor vår anbefaling at MIL organiseres som et selvstendig aksjeselskap med overveiende privat eierskap.

Dersom MIL organiseres som en del av UiA er det tilsvarende klart at anskaffelsesregelverket kommer til anvendelse på MILs innkjøp ettersom det da er en del av staten, og ikke er selvstendig rettssubjekt.

Dersom MIL derimot blir organisert som et selvstendig rettssubjekt heleiet av UiA, vil det særlig være det tredje vilkåret som blir avgjørende å vurdere, nemlig om MIL tjener allmennhetens behov og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter.

MIL er tiltenkt en rolle innenfor forskning på mekatronikk som går utover den rene oppdragsforskningen, men som også har som formål å styrke norsk næringslivs

[1] Se nedenfor i punktet om markedsinvestorprinsippet ved det offentliges investeringer i MIL.

konkurranseevne og legge grunnlaget for ny industri og næringsutvikling. Det kan derfor ikke utelukkes at MIL, i hvert fall delvis, tjener allmennhetens behov. Dette må imidlertid sees i sammenheng med kriteriet om at MIL kan anses for å være av *industriell eller kommersiell karakter*.

Avgjørende momenter i en slik vurdering vil blant annet være om organet:

- utøver virksomheten på normale markedsvilkår,
- har til formål å skape inntjening og
- selv bærer de tapene som er forbundet med virksomhetsutøvelsen

MILs status etter anskaffelsesregelverket vil ved et heleiet offentlig eierskap altså ligge i et grenseland mellom industriell og ikke-industriell karakter, og det er ikke gitt at selskapet vil anses å falle utenfor definisjonen av pliktsubjekt i anskaffelsesregelverket, jf. anskaffelsesforskriften § 1-2 (2).

Dersom UiA ønsker å sikre at MIL ikke skal være omfattet av regelverket, men samtidig være et selvstendig rettssubjekt heleiet av UiA, må selskapets kommersielle karakter tydeliggjøres. Følgende momenter vil her være av betydning:

- At selskapets vedtekter synliggjør at MIL i hovedsak forfølger et inntjeningsmessig formål, og at det allmennyttige ved virksomheten i så måte er underordnet.
- At det presiseres at selskapet bærer en ikke ubetydelig risiko forbundet med sine aktiviteter, herunder at MIL ikke vil bli reddet ved en eventuell konkurs.
- At det offentlige ikke øver kontroll over selskapets forretningsmessige disposisjoner, slik som løpende beslutninger om drift o.l.

Uavhengig av om MIL vil være omfattet av regelverket for offentlige anskaffelser eller ikke, vil tjenestekjøp foretatt av UiA hos MIL i utgangspunktet være å anse som en offentlig anskaffelse som skal kunngjøres. Dette fordi UiA under enhver omstendighet er pliktsubjekt etter regelverket og fordi MIL vil ha så vidt stor ekstern omsetning at det ikke omfattes av egenregireglene.

Dersom UiA kjøper forskningsoppdrag av MIL vil disse derfor i utgangpunktet måtte kunngjøres først. Fra dette utgangspunktet kan det tenkes unntak. Et særlig aktuelt unntak vil være unntaket for FoU-tjenester. Det er her et vilkår om at kontraktens hovedelement må være en forsknings- og utviklingstjeneste og at UiA ikke betaler fullt ut for tjenestene eller at resultatene av tjenesten tilfaller også andre enn oppdragsgiver.

DEL I – INNLEDNING OG BAKGRUNN

Vi er bedt om å foreta en vurdering av enkelte statsstøtterettslige og anskaffelsesrettslige problemstillinger knyttet til etableringen av et laboratorium kalt Mechatronics Innovation Laboratory (MIL).

Formålet med etableringen av MIL er at det skal være et internasjonalt ledende senter for innovasjon, pilotering og teknologikvalifisering innen mekatronikk og beslektede fagområder. I nært samarbeid med næringslivet, nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer, skal senteret bidra til innovasjon og raskere markedsintroduksjon av ny teknologi for å styrke norsk næringslivs konkurranseevne og legge grunnlaget for ny industri og næringsutvikling. Målet er å skape et teknologimiljø med en sterk posisjon nasjonalt og internasjonalt, som tiltrekker seg både høyt kvalifiserte forskere samt nye investeringer og bedrifter.

Samarbeidsavtaler med internasjonale miljøer som er etablert i dag vil bli utvidet til å omfatte flere, slik at laboratoriets ledende posisjon innen mekatronikk og beslektede områder styrkes ytterligere.

MIL vil bli organisert som en egen enhet som del av og administrert av UiA, Fakultet for teknologi. UiA vil videre eie 100 % av aksjene i senteret. Det vil bli opprettet en styringsgruppe der næringsaktører, brukere av laboratoriet, vil ha en sentral rolle. Det vil bli inngått en avtale mellom UiA og MIL om bruk av det bygningsmessige areal som kreves. For industrioppdrag vil MIL operere med kommersielle priser og etter regelverket for virksomheter finansiert med offentlig støtte.

Del II av notatet omhandler de statsstøtterettslige problemstillingene som oppstår ved bevilgning av midler til MIL. Vi foretar en vurdering av hvorvidt tilskudd til MIL vil være støtte. Videre angir vi kort hvordan en eventuelt kan skille mellom økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter, hvis det skulle være ønskelig.

Vi gjennomgår de viktigste unntakshjemlene som kan tenkes aktuelle for statsstøtte til MIL. Vi vil også gi en kort oversikt over EFTAs overvåkningsorgans (ESA) retningslinjer for forskning, utvikling og innovasjon, samt behandle spørsmålet om de nasjonale støtteordninger som kan være aktuelle for MIL oppstiller ytterligere begrensninger for støtte enn det som følger av EØS-retten.

Notatet belyser også i hvilken grad organisatoriske valg kan spille inn på støttevurderingene, både ved anvendelsen av støtteforbudet, unntakene og når det gjelder de krav markedsinvestortesten oppstiller ved eierskap i (delvis) kommersielle selskaper. Videre vil problemstillinger knyttet til skattefritak og kryssubsidiering bli kort berørt.

Når det gjelder vurderingen etter regelverket om offentlige anskaffelser i del III av notatet, vil hovedvekten av vurderingen dreie seg om MIL er omfattet av regelverket om offentlige anskaffelser. Vi vil gi konkrete råd for hvordan MIL kan organiseres for å anses unntatt fra de regler som gjelder for offentlige innkjøp. Avslutningsvis i denne delen av notatet vil vi kort peke på aktuelle unntaksbestemmelser fra anskaffelsesregelverkets prosedyrekrav som UiA kan tenkes omfattet av ved tjenestekjøp fra MIL.

DEL II – STATSSTØTTERETTSLIG VURDERING

1 Vurdering av om tilskudd til MIL vil være offentlig støtte etter EØS artikkel 61(1)

EØS artikkel 61(1) oppstiller et forbud mot tildeling av offentlig støtte. For at det skal foreligge ulovlig statsstøtte, må følgende vilkår være oppfylt:

1. Tiltaket må innebære støtte i form av en økonomisk fordel (støttebegrepet).
2. Støtten må være gitt av statsmidler (offentlig støtte).
3. Støtten må begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer eller tjenester (selektivitetskriteriet).
4. Støtten må ytes til foretak som driver økonomisk virksomhet (foretaksbegrepet).
5. Støtten må vri eller true med å vri konkurransen (konkurransevridningsvilkåret).
6. Støtten må være egnet til å påvirke samhandelen innen EØS-området (samhandlingskriteriet).

Samtlige vilkår må være oppfylt for at et tiltak skal være i strid med statsstøtteforbudet. Dersom ett eller flere av vilkårene ikke er oppfylt, kan tiltaket iverksettes uten notifikasjon

(melding) til EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Hvis samtlige vilkår er oppfylt, må man derimot i utgangspunktet innhente ESAs forhåndsgodkjennelse før tiltaket kan iverksettes.

Finansiering av utstyret i MIL skal delvis skje gjennom offentlige bevilgninger. I tillegg forutsettes bruk av det offentlige virkemiddelapparatet over tid. Vilkåret om offentlig støtte er således oppfylt. MIL som mottaker av slike midler, får en økonomisk fordel gjennom bevilgningene, tildelt på en selektiv måte. Videre vil MIL operere i et globalt marked, og det er ikke tvilsomt at konkurransevridnings- og samhandlingskriteriet vil være oppfylt.

For at statsstøtteforbudet skal komme til anvendelse, må MIL være et foretak i EØS-rettslig forstand. Foretaksbegrepet er autonomt i EU- og EØS-retten, og bygger på en funksjonell tilnærming. Dette viser seg blant annet ved at én og samme enhet kan anses som foretak i én relasjon og ikke i en annen.

Utgangspunktet for vurderingen av om det dreier seg om et foretak, er om enheten kan sies å drive «økonomisk virksomhet». Dette utgangspunktet ble blant annet benyttet i den grunnleggende dommen *Höfner.* [2] EU-domstolen gav følgende definisjon:

> *«inden for konkurrenceretten omfatter begrebet virksomhed enhver enhed, som udøver økonomisk virksomhed, uanset denne enheds retlige status og dens finansieringsmåde, og at arbejdsanvisning er en økonomisk virksomhed.»*

I en annen dom fra EU-domstolen, *Pavlov,*[3] heter det at *«enhver virksomhed, der består i at udbyde varer og tjenester på markedet, er erhvervsmæssig virksomhed».* Det er nærmest en presumsjon for at støttemottakeren utøver slik virksomhet dersom enheten produserer varer eller tjenester som omsettes i et marked. Dette innebærer at også offentlige foretak vil kunne anses som støttemottagere under statsstøttereglene. Vurderingen er videre uavhengig av om den aktuelle enheten er offentlig eller privat og hvilken juridisk status den har

UiA vurderer for tiden hvordan MIL best kan organiseres. Blant annet vurderes det om MIL skal organiseres som et aksjeselskap eller som en avdeling under UiA. Ved vurderingen av hvorvidt foretaksbegrepet er oppfylt, er det i utgangspunktet ikke relevant hvilken organisasjonsform støttemottager har. Som nevnt ovenfor, er vurderingen av om foretaksbegrepet er oppfylt uavhengig av om den aktuelle enheten er offentlig eller privat, og av hvilken juridisk status den har. Eksempelvis kan en del av det offentlige som rettssubjekt være å anse som et foretak i statsstøtterettslig sammenheng.

Det har noen ganger blitt hevdet at forskningsinstitusjoner som sådan ikke skal anses som foretak, og dermed ikke vil være omfattet av statsstøttereglene. Det klare utgangspunktet er imidlertid at spørsmålet om forskningsorganisasjoner er mottakere av statsstøtte skal vurderes i tråd med generelle prinsipper for statsstøtte, jf. blant annet ESAs uttalelser i retningslinjene for statsstøtte til forskning, utvikling og innovasjon. [4]

ESAs retningslinjer for forskning, utvikling og innovasjon gjentar utgangspunktene om at vurderingen ikke er avhengig av organisasjonens rettslige status (om den er offentligrettslig eller privatrettslig organisert) eller om den er profittorientert eller ikke. Det som er avgjørende for om en forskningsorganisasjon kan karakteriseres som et foretak, er om den utfører en økonomisk virksomhet.

---

[2] Sak C-41/90 *Höfner and Elser* [1991] ECR I-6451.
[3] Forenede saker C-180/98 til C-184/98 *Pavlov* [2000] ECR I-6451.
[4] Retningslinjene for forskning, utvikling og innovasjon ligger her: http://www.eftasurv.int/media/state-aid-guidelines/Guidelines---State-aid-for-research-and-development-and-innovation.pdf

Ut fra beskrivelsen av MILs organisering, kan det legges til grunn at formålet med senterets aktiviteter er todelt. På den ene side skal senteret styrke Norges posisjon som ledende innen mekatronikkfeltet, ved å tilrettelegge for FoU i regi av UiA. På den annen side skal senteret fasilitere FoU-virksomhet og pilottesting på oppdrag fra bedrifter nasjonalt og internasjonalt.

Dersom deler av FoU-virksomheten i regi av UiA utgjør ikke-økonomiske aktiviteter, vil denne delen av virksomheten falle utenfor foretaksbegrepet i artikkel 61 (1).

Imidlertid skal MIL også utføre inntektsbringende virksomhet, som oppdragsforskning. Med oppdragsforskning siktes det i denne forbindelse til betalte oppdrag der bestilleren eier forskningsresultatene og der MIL ikke har rett til å publisere disse uten tillatelse. Dette er en økonomisk virksomhet som dekkes av foretaksbegrepet.

I lys av ovenstående drøftelse, kan det således konkluderes med at hva gjelder de inntektsbringende delene av MILs virksomhet, er senteret å anse som et foretak i artikkel 61 (1) sin forstand uavhengig av organisering.

Da deler av virksomheten er økonomisk vil normalt hele foretaket anses å være omfattet av statsstøttereglene, med mindre det finnes vanntette skott mellom de ulike delene av virksomheten. Hvis støttereglene hjemler støtte til foretak vil det imidlertid ikke være nødvendig å etablere interne skiller; støtten vil uansett være lovlig støtte. Hvis en ønsker å gi tilskudd til ikke-økonomiske aktiviteter som faller utenfor støttereglene, må det imidlertid etableres klare skiller mellom de ulike typene aktiviteter slik at kryssubsidiering unngås.

Avslutningsvis kan det nevnes at markedsmessige investeringer i MIL ikke vil være støtte. Vi kommer nærmere tilbake til dette senere i notatet.

2 Unntaksreglene – EØS artikkel 61(2), 61(3) og 59(2)

Støtte som oppfyller vilkårene i EØS artikkel 61(1) er i utgangspunktet ulovlig. Slik støtte kan likevel gis i medhold av en av unntakshjemlene i artikkel 61(2), 61(3) eller 59(2). Ved bruk av disse hjemlene må støtten imidlertid normalt notifiseres/meldes til ESA.

I utgangspunktet skal alle nye støttetiltak notifiseres til og godkjennes av ESA før de kan iverksettes. Det er også gitt såkalte *gruppeunntak* som angir relativt klart definerte tilfeller for når støtte er tillatt og som kan tildeles etter en enklere fremgangsmåte enn det den alminnelige notifikasjonsprosessen foreskriver.[5] For mindre beløp kan bagatellreglene være praktiske. Bagatellreglene gjelder for støtte inntil 200 000 euro. For større prosjekter, eller når bagatellreglene vil bli overskredet på grunn av tilskudd fra andre kilder, vil en imidlertid ha behov for en annen hjemmel for støtten. I det følgende vil gi først gå gjennom gruppeunntaksforordningen, før vi kort berører ESAs retningslinjer. Deretter vil vi se på om enkelte norske støtteordninger oppstiller ytterligere organisatoriske begrensninger når det gjelder hvem som kan motta støtte.

[5] Når vi i det følgende skriver om gruppeunntaket, mener vi det generelle gruppeunntaket hvor det er gitt unntakshjemler for støtte til en lang rekke formal - *Commission Regulation (EU) No 651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (General block exemption Regulation).*

3 Gruppeunntaksforordningen

3.1 Innledning

I de senere årene har gruppeunntakene blitt kraftig utvidet, og vil kunne være anvendelig for en rekke støttetiltak. Selv om man ikke alltid kommer i mål ved å følge gruppeunntaket, kommer en ofte langt ved å følge dette. Vi vil i det følgende derfor gjennomgå de mest relevante gruppeunntaksreglene. De fleste av bestemmelsene i gruppeunntaket inneholder ikke bestemmelser knyttet til støttegivers organisering. Noen av bestemmelsene inneholder imidlertid hjemler som er reservert små og mellomstore bedrifter, eller som inneholder regler som er mer fordelaktige for slike bedrifter.

3.2 Generelt om gruppeunntaksforordningen

Gruppeunntaksforordningen har innledningsvis en rekke bestemmelser. Deretter følger regler for tillatte støtteformer. Vi går i dette notatet gjennom de mest relevante formene for støtte. Vi går imidlertid ikke gjennom alle de generelle bestemmelsene i gruppeunntaket. Det er viktig at en ved tildelingen av støtte også passer på å følge de generelle reglene som følger innledningsvis i gruppeunntaket.

Etter vår vurdering vil følgende støtteformål kunne være relevante ved tildeling av støtte til MIL:

- Investeringsstøtte til små og mellomstore bedrifter
- Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter
- Støtte til forskningsinfrastruktur
- Støtte til innovasjonsklynger
- Støtte til små og mellomstore bedrifters kostnader knyttet til industrielle eiendomsretter
- Støtte til lån av høyt kvalifisert personell.
- Støtte til rådgivnings- og støttetjenester i forbindelse med nyskaping.

Nedenfor følger en kort beskrivelse av hovedinnholdet i de ulike bestemmelsene vi har valgt å ta med i notatet. Gitt dette notatets format er det ikke rom for å gi en fullstendig fremstilling av hver av de aktuelle unntakshjemlene.

3.3 Investeringsstøtte til små og mellomstore bedrifter

3.3.1 Er MIL omfattet av definisjonen liten eller mellomstor bedrift?

Noen av støtteformålene er forbeholdt små og mellomstore bedrifter (SMBer). Små bedrifter er enkelt forklart bedrifter som sysselsetter færre enn 50 personer og som har en årsomsetning og/eller årsbalanse som ikke overstiger 10 millioner euro. Mellomstore bedrifter er bedrifter som sysselsetter færre enn 250 personer og som har en årsomsetning som ikke overstiger 43 millioner euro.

Det synes forutsatt fra UIAs side, at MIL vil være omfattet av definisjonen av liten eller mellomstor bedrift. Dette kan imidlertid ikke legges ubetinget til grunn. Hvorvidt MIL oppfyller kriteriene for å være SMB, er betinget av om virksomheten kan anses «uavhengig» av UiA, jf. gruppeunntaksforordningen vedlegg I artikkel 3 (1).

MIL kan ikke anses uavhengig fra UiA dersom UiA oppfyller følgende alternative vilkår, jf. artikkel 3 tredje ledd bokstav a) til d):

- UiA råder over mer enn 50 % av aksjonærenes stemmerettigheter i MIL,
- UiA har rett til å utnevne eller avsette et flertall av MILs administrative medlemmer,
- UiA har rett til å utøve bestemmende innflytelse over MIL i medhold av avtale eller MILs vedtekter.

Vi har ikke mottatt informasjon om hvordan stemmerettighetene i MIL vil fordeles. Dersom UiA eier 100 % av aksjene i MIL, er det imidlertid sannsynlig at universitetet også vil besitte mer enn 50 % av stemmerettighetene i selskapet. Hvis så er tilfelle, kan ikke MIL anses uavhengig fra UiA etter gruppeunntakets definisjon. Da vil selskapet heller ikke kvalifisere som søker av SMB-støtte i medhold av gruppeunntaket.[6] MIL vil imidlertid fullt ut kunne søke støtte i medhold av de gruppeunntakene som ikke er forbeholdt SMBer.

Det kunne argumenteres med at UiA ikke skal regnes sammen med MIL ved vurderingen av SMB-klassifiseringen. Etter gruppeunntaket er det «enterprises» som skal anses samlet. Enterprises er definert som enheter involvert i økonomisk virksomhet. Det er mulig UiA ikke skal anses som en slik virksomhet (eller at bare deler av UiA skal medregnes). EU-kommisjonen synes imidlertid tidligere å ha ansett både universiteter og offentlige eiere som enheter som skal regnes sammen med selskaper de eier, slik at en eierandel på over 50 % utelukker at et selskap kan anses som en SMB.[7]

Med en 100 % eierandel vil blant annet gruppeunntakets artikkel 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 og 28 trolig ikke kunne benyttes. Hvis dette kommer på spissen kan en imidlertid vurdere å diskutere den nærmere grensedragningen med ESA.

Da vi ikke kan utelukke at en velger en annen organisering (eller at en kan få med ESA på en annen tolkning, selv om dette kan synes vanskelig), inkluderer vi likevel de gruppeunntakene som vil være mest aktuelle for slike bedrifter nedenfor. Utgangspunktet er imidlertid at SMB-unntakene ikke kan anvendes hvis MIL er 100 % eiet av UiA.

3.3.2 Investeringsstøtte for SMBer

Vilkårene for investeringsstøtte fremkommer i artikkel 17:

«1. Investeringsstøtte til SMV`er, der er aktive inden for eller uden for EU`s territorium, er forenelig med det indre marked efter traktatens artikel 107, stk. 3, og fritaget for anmeldelsespligten i traktatens artikel 108, stk. 3, forudsat at de betingelser, der er fastsat i denne artikel og i kapitel I, er opfyldt.

---

[6] Dette kan stille seg annerledes dersom man velger en eierskapsmodell hvor UiA eier aksjene sammen med private investorer, og UiA ikke besitter 50 % av stemmerettighetene i selskapet.

[7] Se side 21 i denne veiledningen: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf
«Case of public bodies (Art. 3.4)
An enterprise is not an SME under the new definition if 25% or more of its capital or voting rights are directly or indirectly controlled, jointly or individually, by one or more public bodies. The reason for this stipulation is that public ownership may give such enterprises certain advantages, notably financial, over others financed by private equity capital. In addition, it is often not possible to calculate the relevant staff and financial data of public bodies. Investors listed on pages 18-19, such as universities or autonomous local authorities, which have the status of a public body under national law are not concerned by this rule. They may hold a participation of between 25%, but no more than 50%, in an enterprise without it losing its SME status."

Følgende omkostninger er støtteberettigede:

Omkostningene ved investering i materielle og immaterielle aktiver, og/eller

de anslåede lønomkostninger ved beskæftigelse, der skabes direkte av investeringsprojektet, beregnet over en toårig periode.

[...]

Støtteintensiteten må ikke overstige:

20 % af de støtteberettigede omkostninger for små virksomheder

10 % af de støtteberettigede omkostninger for mellomstore virksomheder»

Investeringsstøtte kan gis for å dekke følgende støtteberettigede kostnader:

- En investering i *materielle og/eller immaterielle rettigheter* (eksempelvis konsesjoner, patenter, lisenser og varemerker) som skjer i forbindelse med opprettelsen av en ny virksomhet, utvidelse av eksisterende virksomhet, utvidelse av en virksomhets produktspekter mot nye tilleggsprodukter, eller en grunnleggende endring av hele produksjonsprosessen i en eksisterende virksomhet.

Kjøp av en virksomhets aksjer skal derimot ikke i seg selv utgjøre en investering. Dessuten stilles det særskilte krav for investeringer i *immaterielle* eiendeler. For at immaterielle eiendeler skal anses som støtteberettigede kostnader, må støtten utelukkende brukes i det foretaket som mottar støtten. Videre må kostnadene være avskrivbare, og eiendelene må kjøpes på markedsvilkår, uten at kjøperen har mulighet til å utøve kontroll over selgeren, jf. artikkelens fjerde ledd. De immaterielle eiendelene må være oppført i bedriftens eiendeler og være i virksomheten som mottar støtten i minst tre år.

Sysselsettingsstøtte kan gis til sysselsetting som skapes direkte gjennom et investeringsprosjekt. For at slik sysselsetting skal kunne anses som en støtteberettiget kostnad, skal den oppfylle følgende vilkår:

- Sysselsettingen skal skapes innen tre år etter at investeringen er gjennomført
- Investeringsprosjektet skal føre til en netto økning i antall ansatte i det aktuelle foretaket i forhold til gjennomsnittet for de seneste tolv månedene
- Sysselsettingen som skapes, skal opprettholdes i et tidsrom på minst tre år.

3.4 Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter

Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter er regulert i artikkel 25 stk. 1:

«1. Støtte til forskning og utviklingsprosjekter er forenelig med det indre marked efter traktatens artikel 107, stk 3, og fritaget for anmeldelsespligten i traktatens artikel 108, stk 3, forudsat at de betingelser, der er fastsat i denne artikel og i kapitel I, er opfyldt.

[...]»

For det første må støtten fullt ut gis til enten grunnforskning, industriell forskning, eller eksperimentell utvikling. Den nærmere definisjonen av disse forskningstypene fremgår av punkt 84 i fortalen.

Med *«grunnforskning»* menes eksperimentell eller teoretisk virksomhet som primært utføres for å skaffe til veie ny kunnskap om det underliggende grunnlaget for fenomener og observerbare fakta, uten henblikk på direkte praktisk anvendelse.

Med *«industriell forskning»* menes planmessig forskning eller kritiske undersøkelser som har til formål å vinne ny kunnskap og ferdigheter for å utvikle nye produkter, prosesser eller tjenester eller til å foreta en vesentlig forbedring av eksisterende produkter, prosesser eller tjenester. Dette omfatter det å skape komponenter i sammensatte/komplekse systemer som er nødvendige for industriell forskning, særlig for validering av allmenn teknologi, unntatt prototyper (omfattet av begrepet «eksperimentell utvikling»).

«Eksperimentell utvikling» er definert som det å skaffe seg, kombinere, forme og utnytte eksisterende vitenskapelig, teknologisk, forretningsmessig og annen relevant kunnskap og ferdigheter for å utarbeide planer, prosjekter eller tegninger/design til nye, endrede eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester. Dette kan eksempelvis også omfatte andre aktiviteter rettet mot konseptdefinisjon/begrepsmessig definisjon, planlegging og dokumentasjon av nye produkter, prosesser og tjenester. Aktivitetene kan omfatte utarbeidelse av utkast, tegninger, planer og annen dokumentasjon, forutsatt at disse ikke er beregnet for kommersiell bruk. Utviklingen av kommersielt utnyttbare prototyper og pilotprosjekter er også omfattet, forutsatt at prototypen nødvendigvis er det endelige kommersielle produktet og dersom det er for kostbart å framstille den til at den bare skal benyttes til demonstrasjons- og valideringsformål. Hvis det skjer en senere kommersiell utnyttelse av demonstrasjons- eller pilotprosjekter, skal eventuelle inntekter fra slik bruk trekkes fra de støtteberettigede kostnadene. Eksperimentell fremstilling og testing av produkter, prosesser og tjenester skal også være støtteberettiget, forutsatt at disse ikke kan utnyttes eller omformes slik at de kan utnyttes i industriell bruk eller kommersielt. Rutinemessige eller regelmessige endringer av produkter, produksjonslinjer, produksjonsprosesser, tjenester eller annen pågående virksomhet skal ikke anses som eksperimentell utvikling, selv om endringene skulle føre til forbedringer.

Følgende kostnader skal regnes som <u>støtteberettigede kostnader,</u> jf. artikkel 25 punkt 3:

a. Personalkostnader (forskere, teknikere og annet støttepersonell i den grad de er sysselsatt med forskningsprosjektet)
b. Kostnader til instrumenter og utstyr, i den utstrekning og over det tidsrom de benyttes til forskningsprosjektet. Dersom slike instrumenter og slikt utstyr ikke benyttes til forskningsprosjektet i hele sin levetid, kan bare de avskrivingskostnader som tilsvarer forskningsprosjektets levetid, beregnet på grunnlag av god regnskapspraksis, anses som støtteberettigede.
c. Kostnader til bygninger og grunn/tomter, i den utstrekning og i det tidsrom de benyttes i forskningsprosjektet. Når det gjelder bygninger, skal bare de avskrivingskostnader som tilsvarer prosjektets levetid, beregnet på grunnlag av god regnskapspraksis, regnes som støtteberettigede. Når det gjelder tomter, er kostnader ved kommersiell overføring eller faktisk påløpte kapitalkostnader støtteberettigede.
d. Kostnader ved kontraktbasert forskning, teknisk kunnskap og patenter kjøpt eller leid av utenforstående til markedspris, når transaksjonen har skjedd på armlengdes avstand og det ikke er noen elementer av samrøre/stilltiende avtaler, samt kostnader ved konsulentarbeid og tilsvarende tjenester som benyttes utelukkende til forskningsaktiviteten.
e. Ytterligere kostnader og driftsutgifter, herunder materialkostnader, forsyninger og lignende produkter som er direkte knyttet til forskningsaktiviteten.

Støtteintensiteten, altså hvor stor del av prosjektets støtteberettigede kostnader som kan støttes, er som følger:

- Inntil 100 % ved grunnforskning
- Inntil 50 % ved industriell forskning
- Inntil 25 % ved eksperimentell utvikling

De øvre grensene som er fastsatt for industriell forskning og eksperimentell utvikling kan økes med 10 prosentpoeng for mellomstore bedrifter og 20 prosentpoeng for små bedrifter, opp til en maksimal støtteintensitet på 80 %. Videre kan støtteintensiteten heves ved samarbeidsprosjekter.

3.5 Investeringsstøtte til forskningsinfrastruktur

Artikkel 26 gir hjemmel for bevilgning til investeringsstøtte til forskningsinfrastruktur. Vi ser at denne hjemmelen av Nærings- og fiskeridepartementet er ansett som en av de mulige hjemlene for støtte til MIL. Hjemmelen lyder:

«1. Støtte til etablering eller opgradering av forskningsinfrastruktur, der anvendes til økonomiske aktiviteter, er forenelig med det indre marked efter traktatens artikel 107, stk 3, og fritaget for anmeldelsespligten i traktatens artikel 108, stk 3, forudsat at de betingelser, der er fastsat i denne artikel og i kapitel I, er opfyldt.

[…]

5. De støtteberettigede omkostninger er omkostninger ved materielle og immaterielle aktiviteter.

6. Støtteintensiteten må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede omkostninger.»

Forutsetningen for at støtte lovlig kan bevilges til forskningsinfrastrukturer som finansieres av det offentlige og driver økonomisk aktivitet, er at tilgangen til forskningsstrukturen er transparent og ikke-diskriminerende og tilbys til markedspris. Videre kan gruppeunntakene bare benyttes for støtte opp til 20 millioner euro per infrastruktur. Andre viktige momenter å ta hensyn til ved tildeling av slik støtte, er:

- Det kan gis støtte til førstegangsinvesteringer og til oppgraderinger av infrastrukturen.
- Finansiering, kostnader og omsetning må avregnes separat for økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet.
- Prisen for bruk av infrastrukturen skal tilsvare markedspris.
- Det skal være transparent og ikke-diskriminerende tilgang, i utgangspunktet på lik pris, men firmaer som bidrar med minst 10 % av investeringskostnaden kan få prioritert tilgang og til lavere pris.
- Det kan gis støtte til både materielle og immaterielle investeringer.
- Støtten skal ikke overstige 50 % av investeringskostnadene.

Det er verdt å merke seg at denne hjemmelen ikke er begrenset til små og mellomstore bedrifter.

3.6 Støtte til innovasjonsklynger

Artikkel 27 i forordningen regulerer støtte til innovasjonsklynger:

«1. Støtte til innovationsklynger er forenelig med det indre marked efter traktatens artikel 107, stk. 3, og fritaget for anmeldelsespligten i traktatens artikel 108, stk. 3, forudsat at de betingelser, der er fastsat i denne artikel og i kapitel I, er opfyldt.

[...]

6. Støtteintensiteten for investeringsstøtte til innovationsklynger må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede omkostninger. Støtteintensiteten kan forhøjes med 15 procentpoint for innovationsklynger i støtteberettigede områder, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 3, litra a), og med 5 procentpoint for innovationsklynger i støtte-berettigede områder, der opfylder betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 3, litra c).»

Ut fra planene for MIL synes imidlertid ikke denne bestemmelsen å passe helt. Vi har likevel tatt med denne bestemmelsen for oversiktens skyld, samt for det formål at planene for MIL endres.

Det kan gis både drifts- og investeringsstøtte med hjemmel i denne bestemmelsen. Investeringsstøtte kan ytes til etableringskostnader eller til oppgradering av klyngen. Videre vil investeringer i både fysiske og immaterielle aktiva være støtteberettigede.

Driftsstøtte kan gis i inntil ti år. Relevante driftskostnader kan knytte seg til forvaltning av klyngen, markedsføring og til evenementer, så som opplæringsprogrammer, arbeidsseminarer og konferanser. Således kan en rekke «typiske» utgifter støttes.

Maksimal støtteintensitet kan ikke overstige 50 % av de samlede støtteberettigede omkostningene i den perioden som støtten ytes.

Bestemmelsen oppstiller videre noen viktige vilkår som vi nevner kort:

- For det første skal støtten utbetales «eksklusivt» til enheten som driver klyngen. Dette innebærer at man må identifisere en overordnet, ansvarlig enhet før utbetaling.
- Videre skal tilgangen til klyngen gis på åpen og ikke-diskriminerende basis. Således er det i utgangspunktet ikke adgang til å gi bestemte aktører prioritert adgang.
- For det tredje skal brukerne belastes en avgift for tilgang til klyngen. Det etableres to alternative beregningsmåter for denne avgiften: Den kan enten svare til markedsprisen til ytelsene eller til den faktiske kostnaden ved å tilby dem.

3.7 Innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter.

Forordningens artikkel 28 representerer en overgripende bestemmelse om innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter. Bestemmelsens tre unntakskategorier er henholdsvis:

1. Støtte til små og mellomstore bedrifters kostnader knyttet til industrielle eiendomsretter.
2. Støtte til lån av høyt kvalifisert personell.
3. Støtte til rådgivnings- og støttetjenester i forbindelse med nyskaping.

Støtteintensiteten, altså hvor stor del av prosjektets støtteberettigede kostnader som kan støttes, er lik for de tre kategoriene, og kan ikke overstige 50 % av de støtteberettigede

omkostningene, som er 5 millioner euro per virksomhet per prosjekt, jf. forordningens artikkel 4.

Hjemmelen vil kunne være aktuell hvis en organiserer MIL slik at SMB-definisjonen oppfylles (f.eks. ved spredning av eierskap).

Nedenfor gjennomgår vi kort de ulike unntakenes karakteristika.

3.7.1 *Støtte til små og mellomstore bedrifters kostnader knyttet til industrielle eiendomsretter*

En ser ofte at bedrifter som muligens har gjort en ny oppfinnelse lurer på om andre har gjort det samme eller lignende oppfinnelser, eller om varemerker eller logoer tilhører andre. Videre foreligger det behov for å beskytte slike immaterielle rettigheter. Prosessen fram mot å sikre seg patent mv. kan være komplisert og ressurskrevende. I artikkel 28 punkt 2 bokstav a), gis det hjemmel for å tildele støtte til omkostninger knyttet til beskyttelse av slike immaterielle aktiva:

«a) omkostninger ved udtagning, validering og beskyttelse av patenter og andre immaterielle aktiver».

Støtte kan gis for alle kostnader som pådras i forkant av tildelingen av patentet (eller rettigheten), eksempelvis kostnader som er knyttet til utarbeiding, inngivelse og oppfølgning av søknaden, samt kostnader for å fornye søknaden før rettigheten er tildelt. Dessuten regnes kostnader i forbindelse med oversetting og andre kostnader for å få rettigheten tildelt eller godkjent i andre jurisdiksjoner som støtteberettigede kostnader. Likeså er kostnader ved å forsvare rettighetens gyldighet under den formelle behandlingen av søknaden, herunder mulige innsigelsesprosedyrer, støtteberettiget også når slike kostnader påløper etter at rettigheten er tildelt.

3.7.2 Støtte til lån av høyt kvalifisert personell

Fra tid til annen hender det at små og mellomstore bedrifter ikke har tilstrekkelig internkompetanse til å utvikle gode ideer. Artikkel 28, 2. punktum bokstav b) gir hjemmel for å gi støtte til innleie av slik kompetanse:

«b) omkostninger ved udstationering fra en forsknings- og vidensformidlende organisation eller en stor virksomhed af højt kvalificeret personale, der skal arbejde med FUI i en nyskabt funktion i den støttemottagende virksomhed og ikke erstatter annet personale».

Støttemottakeren, altså den som har behov for lån av høyt kvalifisert personale, skal være en liten eller mellomstor bedrift. Tilbyderen av det høyt kvalifiserte personale skal være et stort foretak eller en forskningsorganisasjon.

3.7.3 Støtte til rådgivnings- og støttetjenester i forbindelse med nyskaping.

Artikkel 28, 2. punkt bokstav c) lyder:

> *«c) omkostninger ved innovationsrådgivning og supportydelser»*

Maksimalt tillatt støttebeløp etter denne bestemmelsen er 200 000 euro over en treårsperiode.[8] MIL som støttemottaker må bruke støtten til å kjøpe tjenestene til markedspris fra

[8] Dette beløpet kan ikke «toppes» med bagatellmessig støtte.

tjenesteyteren. Er tjenesteyteren en ideell organisasjon, må tjenesten kjøpes til en pris som dekker kostnadene for tjenesten og som gir en rimelig margin.

3.8 Retningslinjene for forskning, utvikling og innovasjon

Retningslinjene for forskning, utvikling og innovasjon gjelder ESAs skjønnsutøvelse under artikkel 61 (3) bokstav c. Denne bestemmelsen angir støtteformer ESA kan anse som forenlige etter EØS-avtalen. Retningslinjene vil langt på vei være bindende for ESAs skjønnsutøvelse, og bidrar til forutberegnelighet ved at de i noen grad angir typetilfeller man kan gå ut ifra vil bli godkjent.

Det er viktig å merke seg at retningslinjene kun angir støtte som kan bli godkjent, og utgjør, i motsetning til gruppeunntakene, ingen forhåndsgodkjennelse. I tilfeller hvor hjemmelsgrunnlaget for støtte er ESAs retningslinjer må ordningen derfor notifiseres til og godkjennes av ESA før den settes i verk.

FoU-retningslinjene er særlig praktiske fordi de trekker opp andre og til dels videre grenser for handlingsrommet enn gruppeunntakene. Retningslinjene inneholder støttetiltak som skal bidra til å fremme innovasjon. Disse er henholdsvis støtte til unge og nyskapende foretak, støtte til prosessmessig og organisasjonsmessig innovasjon i tjenestesektoren, støtte til rådgivningstjenester og andre tjenester som støtter innovasjon, støtte til lån av høyt kvalifisert personale og støtte til innovasjonsklynger. I tillegg finnes omfattende regler om forsknings- og utviklingsprosjekter.

3.9 Norske støtteordninger

3.9.1 Innledning

Ovenfor har vi gjennomgått de begrensninger som følger av EØS-regelverket vedrørende tillatt støtte. Det må imidlertid også vurderes om ytterligere begrensninger følger av norske støtteordninger som kan være aktuelle for MIL.

Etter en grov gjennomgang av aktuelle norske støtteordninger, kan det slås fast at de aller fleste støtteordningene er åpne, og foretak som MIL vil således være søknadsberettiget etter disse ordningene. Dette gjelder, blant annet, følgende støtteordninger:

- Støtte til forsknings- og utviklingskontrakter (Innovasjon Norge)[9]
- Innovasjonsprosjekt i næringslivet (NFRs generelle vilkår)[10]
- Støtte til forskningsbasert nyskapning[11]
- Støtte til introduksjon av ny energi (Enova)[12]
- Støtte til forprosjekt - ny energi- og klimateknologi i industrien (Enova)[13]
- Forskning, utvikling og demonstrasjon av CO2-håndteringsteknologi (CLIMIT)[14]
- SFI-ordningen (Sentre for forskningsdrevet innovasjon)[15]

---

9 http://www.innovasjonnorge.no/Documents/old/PageFiles/29538/Standardvilk%c3%a5r%20IFU_OFU.pdf
10 http://www.forskningsradet.no/no/Innovasjonsprosjekt_i_neringslivet/1253963327687
11 http://www.forskningsradet.no/prognett-FORNY2020/Om_programmet/1253963921817
12 http://www.enova.no/finansiering/naring/ny-teknologi/stotte-til-introduksjon-av-ny-teknologi/124/0/
13 http://www.enova.no/finansiering/naring/industri-olje-og-gass/stotte-til-forprosjekt---ny-energi--og-klimateknologi-i-industrien/stotte-til-forprosjekt---ny-energi--og-klimateknologi-i-industrien/987/2051/
14 http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?c=Page&pagename=climit%2FHovedsidemal&cid=1224698003598
15 http://www.forskningsradet.no/prognett-sfi/SFIordningen/1224067021140

- Utvikling av miljøteknologi (Innovasjon Norge. Merk at støtteordningen er reservert for SMBer).[16]

For noen typer støtteordninger oppstilles imidlertid krav til de som anses støtteberettiget. Dette er typisk støtteordninger til forskningsvirksomhet, hvor støtten er begrenset til å omfatte utdanningsinstitusjoner og forskningsinstitutter. Nedenfor følger en beskrivelse av noen slike støtteordninger.

3.9.2 Støtte til forskningsinfrastruktur.

NFR har en ordning for støtte til forskningsinfrastruktur.[17] NFRs maksimale finansiering under denne støtteordningen er 200 millioner kroner.

Av søknadsutlysningen fremkommer at de søknadsberettigede etter ordningen er universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter som er innenfor NFRs definisjon og avgrensning av dette begrepet, samt offentlig finansierte forvaltere av forskningsinfrastruktur som samarbeider nært med norske forskningsinstitusjoner.[18] Støtte til UiAs forskningsinfrastruktur vil naturlig være omfattet av definisjonen «universitet». For at MIL skal kunne søke på støtte etter denne ordningen, må imidlertid senteret være omfattet av NFRs definisjon av «forskningsinstitutt». Da må MIL oppfylle følgende vilkår:

- Enheten må være registrert i Enhetsregisteret og ha eget organisasjonsnummer,
- Utføring av FoU må være nevnt som et av enhetens hovedformål i dens vedtekter,
- Andelen FoU-årsverk må utgjøre 10 % av totale antall årsverk, dog minst fem årsverk.
- Enheten kan dokumentere at dens ansatte regelmessig publiserer i tidsskrifter eller forlag med fagfellevurdering, og/eller at dens ansatte driver en systematisk og åpen teknologi- og kunnskapsspredning, som for eksempel medvirkning i undervisning og/eller doktorgradsveiledning ved universiteter og høgskoler.
- Enheten har et allmennyttig formål og reinvesterer all sin fortjeneste i enhetens aktivitet, det vil si at det må fremgå av enhetens vedtekter at enheten ikke betaler utbytte. Enheten kan heller ikke gi direkte eller indirekte fordeler til eier eller nærstående.

Hvorvidt MIL vil anses å være omfattet av begrepet forskningsinstitusjon, vil bero på hvor streng tolkning som legges til grunn av NFR. Vilkårene kan synes å indikere at foretak skal være unntatt begrepet. Hvis så er tilfelle, vil MIL ikke naturlig være omfattet av definisjonen, og vil således være unntatt fra å søke støtte i medhold av ordninger forbeholdt forskningsinstitusjoner og lignende enheter.

---

[16] http://www.innovasjonnorge.no/no/finansiering/miljoteknologi/#.VX7k9Tg4Vjo
[17] Lenke til støtteordningen: http://www.forskningsradet.no/no/Forskningsinfrastruktur/1186753746616

[18] Forskningsrådets definisjon og avgrensning av begrepet forskningsinstitusjon finnes her: http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobheadername1=Content-Disposition%3A&blobheadervalue1=+attachment%3B+filename%3D%22DefinisjonavforskningsinstitusjonBM%2C0.pdf%22&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=1274506592739&ssbinary=true

3.9.3 Støtte til forskerprosjekt

Det er oppstilt generelle krav til søknadsberettigede til forskerprosjekter. De som kan søke på slike ordninger er norsk forskningsinstitusjon og nordisk forskningsutførende institusjon finansiert av Nordisk Ministerråd eller av minst tre nordiske lands myndigheter inkludert Norge.[19] MIL er også her avhengig av å falle inn under definisjonen «forskningsinstitusjon» for å kunne omfattes av ordningen.

En ytterligere begrensning ligger i at støtten kun kan gå til forskningsinstitusjonens ikke-økonomiske aktivitet.

3.9.4 Kompetanseprosjekt for næringslivet

For å være søknadsberettiget etter støtteordningen *Kompetanseprosjekt for næringslivet,* må søker være en forskningsinstitusjon. MIL må også her falle inn under denne definisjonen for å kunne søke støtte i medhold av ordningen.[20]

4 Betydning av organisatoriske valg ved opprettelsen av MIL og investeringer i MIL

4.1 Innledning

Som vist til ovenfor, vil organisasjonsformen i utgangspunktet ikke påvirke hvorvidt tilskudd til MIL utgjør statsstøtte eller ikke.

Som også vist til ovenfor, vil organisasjonsformen normalt heller ikke påvirke anvendelsen av unntaksreglene. (Noen av unntaksreglene er imidlertid forbeholdt SMBer, eller gir vesentlig bedre vilkår til disse. Noen norske støtteordninger inneholder også enkelte begrensninger når det gjelder hvem som kan stå som mottaker.)

Investeringer i markedsmessige aktiviteter må imidlertid forholde seg til det såkalte markedsinvestorprinsippet. I det følgende behandler vi hvordan markedsinvestorprinsippet kommer til anvendelse på investeringer i MIL.

4.2 Særlig om markedsinvestorprinsippet ved det offentliges investeringer i MIL

4.2.1 Generelt

Som nevnt er det i utgangspunktet ulovlig å tildele offentlig støtte til offentlig eide selskaper. Hvis UiA, som eier av MIL, vil tildele støtte som rammes av statsstøtteforbudet i EØS artikkel 61 (1), må dette gjøres i tråd med en unntakshjemmel og i henhold til faste prosedyrer.

I tillegg til de tilskudd som kan ytes i medhold av støttereglene, vil også det offentlige kunne *investere* i MIL, så lenge disse investeringene foretas på markedsmessige vilkår.

Spørsmålet om en tilførsel av offentlige midler til et foretak innebærer en lovlig investering eller tildeling av offentlig støtte, reguleres av det såkalte markedsinvestorprinsippet. Markedsinvestorprinsippet innebærer at det må foretas en vurdering av om investeringer og tilførsler av midler foretatt av det offentlige er gjort på markedsmessige vilkår eller ikke. Dersom tilførselen av offentlige midler oppfyller kravene som følger av

[19] http://www.forskningsradet.no/no/Forskerprosjekt/1186753746501
[20] http://www.forskningsradet.no/no/Kompetanseprosjekt_for_neringslivet/1253963327832

markedsinvestortesten, vil det ikke være tale om statsstøtte. Det foreligger dermed ingen plikt til å melde disposisjonen til ESA. Hvis mottageren ikke ville ha fått den aktuelle fordelen under normale markedsforhold, vil det derimot foreligge statsstøtte.

Utgangspunktet er at når det offentlige oppretter foretak, kjøper andeler i foretak, låner bort penger eller foretar kapitaltilførsler i selskaper, skal dette gjøres ut fra rentabilitetsmessige hensyn, hvilket innebærer at det må være utsikter til normal (markedsmessig) avkastning på kapitalen.

Det er vanskelig klart å angi hvilken avkastning som er påkrevd for at man skal anses for å ha opptrådt i samsvar med markedsinvestorprinsippet. Det må foretas en konkret vurdering der en rekke faktorer vil bli tillagt vekt, blant annet hvilket avkastningskrav som stilles til sammenlignbare foretak, dagens og fremtidig markedssituasjon og mer spesielle forhold knyttet til det aktuelle foretaket. Helt sentralt står naturligvis risikoeksponeringen knyttet til den aktuelle investeringen. Hvis investeringen er forbundet med høy risiko, må den potensielle «oppsiden» med prosjektet være høyere enn det som kreves dersom det foreligger lav risiko. Det er altså ikke tilstrekkelig bare å vise at prosjektet ikke vil være tapsbringende.

I det videre vil vi knytte noen kommentarer til hvilke statsstøtterettslige problemstillinger UiA må være oppmerksom på ved opprettelsen av MIL, under henvisning til markedsinvestorprinsippet.

4.2.2 Opprettelse av offentlig eide virksomheter som driver økonomisk aktivitet

I tilfeller hvor de offentlige oppretter et selskap, må for det første det økonomiske grunnlaget for virksomheten normalt avklares gjennom utarbeidelse av en åpningsbalanse med utgangspunkt i en forretningsplan for virksomheten. I åpningsbalansen oppstilles selskapets eiendeler, gjeld og egenkapital på stiftelsestidspunktet. Åpningsbalansen skal gjenspeile enhetens reelle aktiva og forpliktelser på stiftelsestidspunktet.

De midlene som det offentlige skyter inn i MIL, kunne ha vært brukt til andre formål. Kapitalen har derfor en kostnad som tilsvarer kapitalens alternative verdi. De offentlige bidragsyterne bør derfor oppstille et avkastningskrav. Avkastningskravet kan defineres som den forventede avkastningen eieren kunne ha oppnådd ved en alternativ plassering med tilsvarende risiko. Som hovedregel bør gjelde de samme prinsipper for fastsettelse av mål for avkastning for offentlige bidragsytere som private investorer. Dermed vil avkastningskravet øke med økende risiko.

I lys av åpningsbalansen må man ta standpunkt til om det er utsikter til god eller normal avkastning på den kapitalen man ønsker å investere. Hvis man, på bakgrunn av markedsinvestorprinsippet, for eksempel kommer til at private investorer ville ha krevd syv prosent avkastning på kapitalen, mens den aktuelle forretningsplanen viser at det kun er utsikter til tre prosents avkastning, må det vurderes ikke å gjennomføre prosjektet.

4.2.3 Drift av enheten – kapitaltilførsler, og manglende avkastningskrav

Statsstøtteproblemer kan også oppstå i forbindelse med driften av MIL. På overordnet nivå må UiA forvalte sine løpende eierinteresser i MIL i tråd med markedsinvestorprinsippet. Eksempelvis må lån og garantier til selskapet gis på markedsmessige vilkår.

Videre vil selskapene ofte ha behov for tilførsel av ytterligere kapital fra sine investorer. Også slike kapitaltilførsler må gjøres under hensyntagen til markedsinvestorprinsippet – det bør

således foretas eksterne og uavhengige kapitalstrømsanalyser som viser at det er utsikter til normal avkastning innen rimelig tid på den kapitalen det planlegges å skyte inn.

5 Støtte i form av skattefritak ved organisering innen UiA

Ved opprettelse av MIL som et AS vil MIL være underlagt alminnelig skatteplikt. Hvis MIL blir organisert som en del av Universitetet i Agder vil imidlertid MIL nyte godt av det alminnelige skattefritaket for universiteter, jf. Skattelovens § 2-30(1)(d). Dette vil utgjøre statsstøtte i strid med EØS-avtalen.

6 Krysssubsidieringsproblematikk ved organisering innen UiA

Ved organisering som en del av universitetet vil en også måtte foreta en relativ grundig gjennomgang og organisering for å hindre at MIL nyter godt av andre fordeler som en del av UiA. Slike fordeler vil normalt kunne utgjøre statsstøtte.

DEL III – ANSKAFFELSESRETTSLIG VURDERING

7 Innledning og problemstillinger

Ved opprettelsen av MIL reiser det seg potensielt flere anskaffelsesrettslige problemstillinger, blant annet hvorvidt tjenestekjøp av det offentlige fra MIL er omfattet av regelverket. I tråd med vårt mandat vil imidlertid hovedvekten av vurderingen knytte seg til hvorvidt og på hvilken måte MIL berøres av regelverket om offentlige anskaffelser.

Det må for det første klargjøres om MIL er et pliktsubjekt etter anskaffelsesreglene, og således er forpliktet til å følge anskaffelsesregelverket ved kjøp av materiell o.l. fra private leverandører. Dernest må det klargjøres om forholdet mellom UiA og MIL er av en slik karakter at anskaffelsesreglene aktualiseres. Dersom dette spørsmålet blir besvart bekreftende, må det for det andre vurderes om det gjør seg gjeldende særlige unntak som kan begrunne en annen tildelingsprosedyre enn det som normalt er tillatelig etter regelverket.

Den videre drøftelsen er lagt opp slik at vi først tar stilling til hvilke av de aktuelle involverte partene som er underlagt regelverket om offentlige anskaffelser. Av de dokumentene vi har mottatt, fremkommer at UiA skal kjøpe tjenester fra MIL. Dersom disse disposisjonene er omfattet av regelverket, vil det måtte vurderes om noen av regelverkets unntak kommer til anvendelse. Tilslutt vil vi derfor kort redegjøre for unntaket for forsknings- og utviklingsprosjekter.

7.1 Hvilke parter er pliktsubjekter etter anskaffelsesreglene?

7.1.1 Innledning

De ulike kontraktspartene for eierskap til bygningsmassen som skal disponeres av MIL, er UiA, MIL og J B Ugland. J B Ugland er et privat aksjeselskap uten det nødvendige tilknytningsforhold til det offentlige, hvilket innebærer at selskapet ikke er pliktsubjekt etter regelverket om offentlige anskaffelser. [21]

Når det gjelder MIL og UiA, må imidlertid disse rettssubjektenes rettsstilling klargjøres under anskaffelsesregelverket.

[21] Når det gjelder UiAs leieavtale med J B Ugland, faller dette innenfor virkeområdet til offentlige anskaffelser. Men dette spørsmålet ligger utenfor denne utredningen å vurdere.

Anskaffelsesreglene gjelder for det første statlige, kommunale og fylkeskommunale myndigheter, jf. anskaffelsesloven § 2 (1) (a) og anskaffelsesforskriften § 1-2 (1).

UiA er en statlig forvaltningsinstitusjon underlagt Kunnskapsdepartementet (KD). Dette medfører at UiA må anses som statlig myndighet, jf. anskaffelsesloven § 2 og anskaffelsesforskriften § 1-2 (1).[22] Som følge av at UiA er statlig myndighet, må Universitetet derfor følge anskaffelsesreglene for anskaffelser som ligger innenfor regelverkets virkeområde. Dersom MIL organiseres som en del av UiA, vil dermed også MIL være omfattet av regelverket som en del av staten.

I tillegg til offentlige myndigheter, omfatter regelverket om offentlige anskaffelser også offentligrettslige organer. Dette er selvstendige rettssubjekter som står i et nært tilknytningsforhold til det offentlige. Det gjelder i første rekke selskaper som er offentlig eid, eller kontrollert av det offentlige på annen måte. Begrunnelsen for at disse virksomhetene er omfattet av reglene er å hindre at det offentlige påvirker virksomhetens anskaffelser, og derved sikre at anskaffelsene foretas på forretningsmessig grunnlag.

For at et organ skal karakteriseres som et offentligrettslig organ, jf. anskaffelsesforskriften § 1-2 (2), må tre kumulative vilkår være oppfylt;

1. organet må være et selvstendig rettssubjekt,
2. organet må være kontrollert av det offentlige.[23]
3. organet må tjene allmennhetens behov og ikke være av industriell eller forretningsmessig karakter

Kjerneområdet for sistnevnte vilkåret er oppgaver det er ansett å være en samfunnsoppgave å utføre og som det offentlige generelt ønsker å bevare innflytelsen over.[24]

7.1.2 Utgjør MIL et offentligrettslig organ?

Dersom MIL overveiende eies og kontrolleres av private interesser, vil selskapet ikke være kontrollert av det offentlige og dermed heller ikke omfattet av regelverket for offentlige anskaffelser.

Dersom MIL skal organiseres som et selvstendig aksjeselskap som er 100 % eiet av UiA, er det derimot ikke tvilsomt at MIL oppfyller de to første vilkårene i anskaffelsesforskriften § 1-2(2).

Det avgjørende i et slikt tilfelle vil dermed være om MIL skal tjene allmennhetens behov og ikke være av industrielle eller forretningsmessig karakter.

Det er i denne sammenheng viktig å bemerke at EU-domstolen har fastslått at begrepet offentligrettslig organ skal tolkes vidt.[25] Dette gjelder selv om deler av virksomheten er kommersiell.[26]

---

[22] Se også KOFAs sak 2013/74, hvor det er lagt til grunn at NTNU er pliktsubjekt etter regelverket om offentlige anskaffelser.
[23] EU-domstolen har gjentatte ganger uttalt at vilkårene i § 1-2 (2) er kumulative, se for eksempel sak C-360/96, premiss 29.
[24] Se sak C-18/01 (*Korhonen*), premiss 46 flg.
[25] Se eksempelvis sakene C-373/00 (*Adolf Truley*) premiss 43, og sak C-214/00 premiss 53.
[26] Se EU-domstolens sak C-44/96 (*Mannesmann),* premiss 32-34.

Når det gjelder spørsmålet om MILs forskningsaktiviteter tjener allmennhetens behov, fremgår det av de dokumentene vi har fått tilsendt at MIL er tenkt å være et internasjonalt ledende senter for innovasjon, pilotering og teknologikvalifisering innen mekatronikk og beslektede fagområder. I nært samarbeid med næringslivet, nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer skal senteret bidra til innovasjon og raskere markedsintroduksjon av ny teknologi for å styrke norsk næringslivs konkurranseevne og legge grunnlaget for ny industri og næringsutvikling. Selskapet skal således ha en todelt funksjon gjennom forskning i regi av UiA og FoU-virksomhet og pilottesting på oppdrag fra bedriftene. Selskapet skal drive kommersielt, men betaler ikke utbytte til eierne, da alle inntekter tilbakeføres selskapet for videre utvikling av organisasjonen.

MILs forskningsaktiviteter er nært knyttet til UiAs, sammen med NODE og J B Uglands, avgjørelse om å opprette et nasjonalt senter for innovasjon, pilotering og teknologikvalifisering innen mekatronikk og beslektede områder. Selskapets hovedoppgave vil være forskningsproduksjon i samarbeid med nasjonale og internasjonale kunnskapsmiljøer for å nå målsetningen om at Norge skal innta en posisjon som ledende forskningsnasjon innen dette fagfeltet. MIL vil altså i denne relasjonen ikke utelukkende opptre på vegne av enkelte næringslivsaktører, selv om forskningen også vil komme næringslivet til gode. På bakgrunn av dette kan det synes som at MILs aktiviteter har karakter av å være en samfunnsoppgave. Det kan således ikke utelukkes at oppgavene er egnet til å tjene allmennhetens behov.[27]

Dette spørsmålet må imidlertid sees i sammenheng med kriteriet om at MIL kan anses for å være av industriell eller kommersiell karakter. Dette vilkåret presiserer innholdet av vilkåret om «allmennhetens behov».[28] Den endelige bedømmelsen av om MIL er å anse som et offentligrettslig organ må således bero på en helhetsvurdering, hvor man må se hen til samtlige relevante rettslige og faktiske omstendigheter omkring opprettelse og regulering av virksomheten.[29]

Avgjørende momenter i en slik vurdering vil blant annet være om organet:

- utøver virksomheten på normale markedsvilkår,
- har til formål å skape inntjening og
- selv bærer de tapene som er forbundet med virksomhetsutøvelsen.

Dersom dette er tilfelle, kan det vanskelig anses å falle utenfor det forretningsmessige område og innenfor virkeområdet til forskrift om offentlige anskaffelser.[30]

Når det gjelder MIL, er det vår forståelse at finansiering av utstyr vil skje gjennom offentlige bevilgninger, donasjoner av utstyr fra næringsaktører og gjennom oppdragsinntekter. Videre forutsettes driften finansiert gjennom oppdragsinntekter og bruk av det offentlige virkemiddelapparatet over tid. Disse forhold kan tale mot at MIL kan anses å ha industriell karakter. Det at utbytte ikke skal utbetales til aksjonærene, er videre et moment mot at virksomheten har en kommersiell karakter.[31]

---

[27] Premiss 42.
[28] Se EU-domstolens sak C-360/96 *BFI Holding,* premiss 34 flg.
[29] Sak C-18/01 (*Korhonen*), Premiss 48.
[30] Premiss 52.
[31] Se KOFA-sak 2011/149 (Ørskogfjell Skisenter AS), hvor nemda konkluderer med at Ørskog skisenter As oppfyller vilkårene for å anses som et offentligrettslig organ.

Det fremgår ikke av våre dokumenter hvorvidt det offentlige vil redde selskapet ved en eventuell konkurs. Dersom det offentlige garanterer for fortsatt drift ved konkurs, vil dette også være et vektig moment mot at MIL anses å ha industriell karakter.

Ut fra våre opplysninger synes likevel MIL avhengig av tilstrekkelig inntjening på sin kommersielle oppdragsvirksomhet for å kunne stå ved sine økonomiske forpliktelser. Viktigheten av tilstrekkelig oppdragsvirksomhet for MIL illustreres ved at NODE-bedriftene har forpliktet seg til kjøp av tjenester til 50 millioner kroner for å sikre de første fem årene av driften.

Etter dette synes MILs status etter anskaffelsesregelverket altså å ligge i et grenseland mellom industriell og ikke-industriell karakter, og det er ikke gitt at selskapet vil anses å falle utenfor definisjonen av pliktsubjekt i anskaffelsesregelverket, jf. anskaffelsesforskriften § 1-2 (2).

Dersom UiA ønsker å sikre at MIL ikke skal være omfattet av regelverket må selskapets kommersielle karakter tydeliggjøres. Dette kan gjøres ved at selskapets vedtekter synliggjør at MIL i hovedsak forfølger et inntjeningsmessig formål, og at det allmennyttige ved virksomheten i så måte er underordnet. Videre bør det presiseres at selskapet bærer en ikke ubetydelig risiko forbundet med sine aktiviteter, herunder at MIL ikke vil bli reddet ved en eventuell konkurs. Det bør også komme klart frem at det offentlige ikke øver kontroll over selskapets forretningsmessige disposisjoner, slik som løpende beslutninger om drift o.l.

7.2 Konklusjoner og forutsetninger for den videre drøftelse

For den videre vurdering, legges det til grunn at UiA er å anse som et offentligrettslig organ som i utgangspunktet må følge anskaffelsesreglene innenfor dette regelverkets virkeområde, mens MIL anses å ikke være underlagt regelverket.

Dette innebærer at det er i de kontraktskonstellasjonene hvor UiA, alene eller gjennom Senter for forskningsrettet innovasjon (SIF), kjøper tjenester av MIL at forholdet til anskaffelsesreglene må undersøkes nærmere.

Det understrekes videre at denne vurderingen, i hvert fall som et utgangspunkt, vil bli den samme selv om man skulle komme til at MIL også var omfattet av regelverket. Dette fordi MIL uansett har så mye ekstern aktivitet at forholdet ikke ville falle innunder unntaket for utvidet egenregi.

Selv om både UiA og MIL skulle være omfattet av regelverket vil kjøp dem i mellom i utgangspunktet måtte konkurranseutsettes.

De delene av kontraktsforholdet hvor MIL kjøper tjenester eller leier bygg av UiA vil derimot uansett ikke reise anskaffelsesrettslige spørsmål, ettersom det er dreier seg om salg eller utleie fra det offentlige, og ikke en anskaffelse.[32]

Med dette som utgangspunkt, vil vi i det følgende peke på særlig ett relevant unntak fra anskaffelsesregelverket.

[32] Slike avtaler vil derimot kunne reise statsstøtterettslige problemstillinger, først og fremst i tilknytning til vurderingen om de er inngått på markedsmessige vilkår, men det ligger utenfor denne utredningen å vurdere.

8 Unntak fra anskaffelsesreglenes alminnelige prosedyrekrav

8.1 Innledning

Det forutsettes i det følgende at UiA og MIL skal inngå gjensidig bebyrdende tjenestekontrakt etter anskaffelsesforskriften § 4-1 bokstav b. Dermed må prosedyrene i forskrift om offentlig anskaffelser som utgangspunkt følges. Dersom tjenestekjøpene vil ha en verdi som overstiger EØS-terskelverdiene[33], er det i utgangspunktet prosedyrene i forskriftens del III som skal følges.

I dette avsnittet vil vi vurdere om det kan tenkes unntak som kan begrunne valg av en annen tildelingsprosedyre enn prosedyrene som ellers måtte ha vært fulgt.

Den klare hovedregelen ved offentlige anskaffelser er at anskaffelsene skal baseres på en forutgående kunngjort konkurranse mellom et tilstrekkelig antall leverandører. Konkurranseformen skal legge til rette for at oppdragsgiver får et bedre produkt for pengene. Konkurransen skal gjøres kjent for de aktuelle leverandørene i markedet gjennom en kunngjøring.

Kravet til konkurranse er likevel ikke absolutt. I enkelte tilfeller kan oppdragsgivere gjennomføre anskaffelser uten en forutgående konkurranse. EU-domstolen og Klagenemnda for offentlige anskaffelser har imidlertid understreket at vilkårene for bruk av slike unntaksregler skal tolkes strengt, og at unntaksreglene ikke skal brukes i større grad enn høyst nødvendig. Oppdragsgiver skal også dokumentere at vilkårene er oppfylt.[34]

Det er særlig ett unntak som kan være aktuelt, nemlig unntaket for forsknings- og utviklingstjenester i forskriften § 1-3 bokstav g.[35] Unntaket i § 1-3 bokstav g unntar anskaffelser av visse typer forsknings- og utviklingstjenester fra forskriftens virkeområde som sådan. Anskaffelser av slike tjenester vil utelukkende være omfattet av de generelle kravene i lov om offentlige anskaffelser. Selv om forskriftens detaljerte regler ikke gjelder for denne typen av tjenestekjøp, tilsier det alminnelige kravet til konkurranse at UiA må kontakte flere potensielle leverandører før de eventuelt kan inngå kontrakt med MIL.

På bakgrunn av at vår informasjon om hvilke typer tjenester som UiA skal kjøpe av MIL er begrenset, vil vi ikke konkludere med hvorvidt unntaket kan komme til anvendelse. Vi gir likevel en grov oversikt over vilkårene i bestemmelsen.

9 Unntaket for anskaffelser av forsknings- og utviklingstjenester

9.1 Innledning

Det følger av § 1-3 bokstav g i forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) at forskriften ikke kommer til anvendelse på *«forsknings- og utviklingstjenester, når*

[33] For statlige etaters vare- og tjenestekjøp utgjør denne 1 million kroner ekskl. mva. jf. FOA § 2-2.

[34] Se Klagenemnda for offentlige anskaffelsers avgjørelse i sak 2008/56 avsnitt 23 med videre henvisninger og EU-domstolens sak C-337/05 *Augusta* premiss 57 – 58 med videre henvisninger. I norsk rett følger også dokumentasjonsplikten av forskrift om offentlige anskaffelser § 3-1 (7).

[35] Øvrige unntak kan også tenkes anvendelig, for eksempel det såkalte eneleverandørunntaket i forskriften § 14-4 bokstav c som tillater kontraktsinngåelse etter direkte forhandlinger uten forutgående kunngjøring hvor ytelsen av tekniske eller kunstneriske grunner eller for å beskytte en enerett, bare kan presteres av en bestemt leverandør. Vi har imidlertid begrenset informasjon til å vurdere om denne bestemmelsen kan tenkes å være konkret anvendelig for UiA/MILs tilfelle.

oppdragsgiver ikke fullt ut betaler for tjenesten eller den ikke fullt ut tilfaller oppdragsgiver til bruk i hans virksomhet».

9.1.1 Vilkårene

Begrepet forsknings- og utviklingskontrakt er ikke definert i selve anskaffelsesforskriften. I NOU 1997:21 s. 33 fremgår det at en FOU-kontrakt er «en avtale mellom en offentlig virksomhet og en bedrift om utvikling av et produkt/eller en løsning som skal kunne dekke et anskaffelsesbehov i etaten».

Det foreligger få kilder av høy rettskildevekt som belyser hva som skal til for at en tjeneste skal anses som en forsknings- og utviklingstjeneste i anskaffelsesreglenes forstand. Klagenemda for offentlige anskaffelser (KOFA) har behandlet dette spørsmålet i flere saker, og KOFAs praksis fremstår i så måte som konsekvent.

Når KOFA redegjør for terskelen for at det skal dreie seg om en forsknings- og utviklingstjeneste, vises det gjennomgående til en fortolkningsuttalelse fra daværende Nærings- og handelsdepartementet (NHD) til Statens vegvesen vedrørende det tilsvarende unntaket i den tidligere anskaffelsesforskriften.[36]

I sin uttalelse tok NHD utgangspunkt i at begrepene «forskning» og «utvikling» reflekterer *«en forutsetning om at det utvikles ny kunnskap eller ny teknologi, herunder kunnskap om ny anvendelse av kjent teknologi».* På bakgrunn av unntakets ordlyd og formål ble det videre antatt at nivået på forskningen og utviklingen ikke kan være bagatellmessig. Således må det trolig *«innfortolkes et krav om en viss «skaperhøyde» før unntaket kan komme til anvendelse».*[37]

Videre har KOFA gjentatte ganger fremhevet at unntaket i anskaffelsesforskriften § 1-3 bokstav g utgjør et unntak fra kunngjøringskravet, og derfor må tolkes snevert. Det vises i denne forbindelse til sak 2004/206, som gjaldt Direktoratet for naturforvaltning. Direktoratet hadde initiert et prosjekt vedrørende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap. Ved vurderingen av om Kartlegging og systematisering av data i et typisk forskningsmiljø kunne anses som en forsknings- og utviklingstjeneste, tok KOFA utgangspunkt i at bestemmelsen *«er et unntak, og at den dermed må tolkes snevert».*[38] Det måtte oppstilles et krav om at *«leverandøren under gjennomføringen av tjenesten må bidra til utvikling av kompetanse eller teknologi».* Det er viktig å merke seg at kartlegging gjennom innsamling av data ikke var tilstrekkelig i så henseende.

På bakgrunn av drøftelsen ovenfor, kan det konstateres at det gjelder et *kvalitativt krav* til at det gjennom tjenesten utvikles ny kunnskap eller ny teknologi. Sagt med andre ord må tjenesten som kjøpes inn frembringe noe som ikke allerede finnes på markedet for at det skal dreie seg om en forsknings- og utviklingstjeneste.[39]

9.1.2 Kravet om at kontraktens hovedelement må være en forsknings- og utviklingstjeneste

Ved avgjørelsen av om unntaket for forsknings- og utviklingstjenester kommer til anvendelse, vil det ikke være tilstrekkelig å konstatere at leverandørene utfører aktiviteter som har karakter av forskning- og utvikling slik dette begrepet er beskrevet ovenfor. For at det skal

[36] KOFA viser blant annet til uttalelsen i sak 2011/351 i premiss 42 og sak 2011/161. Fortolkningsuttalelsen ble avgitt i brev av 7. januar 2002 til Vegdirektoratet v/ Cathrine Holm.
[37] Punkt 2 i Nærings- og fiskeridepartementets uttalelse til Vegvesenet.
[38] Premiss 28.
[39] Slik også Dragsten i Offentlige anskaffelser (2013), side 140.

foreligge en FOU-kontrakt må forskning og/eller utvikling være hovedelementet i kontrakten. Kontrakter som forutsetter noe utvikling uten at utvikling er hovedformålet med kontrakten, vil ikke falle innenfor unntaksbestemmelsene. Det må således foretas en vurdering av om kontraktens hovedelement er innkjøp av en forsknings- og utviklingstjeneste. Denne vurderingen må foretas på bakgrunn av den konkrete reguleringen av kontraktsgjenstanden.

Et godt eksempel på hvor viktig det er å foreta en korrekt vurdering av hva som er kontraktens gjenstand, er KOFAs avgjørelse i sak 2011/161 vedrørende Ålesund kommunes inngåelse av kontrakt med Ura Pilanlegg AS. Pilanlegget var anlagt som et mottak for avfallsslam, og benyttet blant annet slammet til produksjon av piletrær som kan brukes som biobrensel. Innovasjon Norge hadde innvilget støtte til prosjektet, og det ble anført at dette utgjorde et argument for at det dreide seg om en kontrakt om leveranse av en forsknings- og utviklingstjeneste.[40] KOFA kom imidlertid til at hovedformålet med kontrakten var håndtering av kommunens avfallsslam. Pilproduksjonen, som isolert sett muligens hadde elementer av FoU i seg, utgjorde utelukkende en avledet og underordnet del av kontraktsforholdet.

KOFAs praksis reflekterer altså at det, i tilfeller hvor leverandøren er involvert i aktiviteter som har karakter av forsknings- og utviklingstjenester, vil være nødvendig å avgjøre om disse tjenestene vil utgjøre hovedelementet i den aktuelle kontrakten. Begrepet forsknings- og utviklingstjenester omfatter ikke anvendelse av teknologien etter utprøvingen som er nødvendig innenfor rammen av forsknings- og utviklingsprosjektet.

9.1.3 Alternativ 1: Oppdragsgiver betaler ikke fullt ut for tjenesten

Hvis man etter vurderingstemaene beskrevet ovenfor kommer til at det er tale om en kontrakt hvor forsknings- og utviklingstemaer utgjør hovedelementet, *kan* unntaket i forskriften komme til anvendelse. Dette er imidlertid betinget av at ett til to alternative tilleggsvilkår er oppfylt. Hvis de ikke er det, må innkjøpet av forsknings- og utviklingstjenesten kunngjøres på vanlig måte.

Det første alternativet er at oppdragsgiver ikke betaler «fullt ut» for tjenesten. En naturlig lesning av denne uttrykksmåten indikerer at vurderingstemaet må være om andre enn oppdragsgiver dekker kostnadene som påløper til forsknings- og utviklingstjenesten. Dersom oppdragsgiver dekker alle kostnader, kan således ikke FOU-kontrakten unntas anskaffelsesreglene i anskaffelsesforskriften, med mindre tjenesten ikke tilfaller oppdragsgiver fullt ut.

Daværende Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet (FAD), har fortolket innholdet av alternativet om at oppdragsgiver «ikke fullt ut» betaler for tjenesten i sin veileder til anskaffelsesreglene. Det slås her fast at også indirekte kostnader, som bruk av lokaler og utstyr, skal medregnes.[41] Verken forskriften eller veilederen setter imidlertid noen øvre grense for oppdragsgivers bidrag. I prinsippet kan det derfor se ut til at oppdragsgiver kan dekke nesten alle kostnader uten at anskaffelsesregelverket kommer til anvendelse.

Veilederen synes å skille mellom tre ulike typetilfeller, som alle vil medføre at dette alternative vilkåret er oppfylt:

- Tilfeller hvor leverandøren selv dekker en del av utviklingskostnadene.[42]

[40] Premiss 34.
[41] FADs veileder til forskrift om offentlige anskaffelser (2013) s. 22.
[42] Side 21.

- Tilfeller hvor finansieringen ikke skriver seg fra oppdragsgiver eller tjenesteyter, men fra en tredjepart.
- Tilfeller hvor støtte over offentlige støtteordninger vil utgjøre finansiering fra andre enn oppdragsgiver, og formulerer følgende generelle uttalelse:

«Antakeligvis vil alle FOU-kontrakter som finansieres over offentlige ordninger og programmer være omfattet av unntaket, dersom de har et reelt element av støtte fra det offentlige, jf. EØS-avtalens 61 flg».

Vi kan ikke se at det gjør seg gjeldende motforestillinger vedrørende FADs behandling av de to første typetilfellene. Vår vurdering er således at tjenesten ikke fullt ut finansieres av oppdragsgiver i tilfeller hvor tjenesteyter finansierer deler av kostnadene selv, eller lykkes i å reise finansiering av en tredjepart som ikke omfattes av anskaffelsesreglene.

Hva gjelder det tredje typetilfellet, hvor «tredjepartsfinansieringen» er skaffet til veie gjennom en offentlig støtteordning, er vi imidlertid noe mer usikre. I så henseende peker vi særlig på at innkjøpet i praksis vil være fullfinansiert av organer som typisk omfattes av anskaffelsesreglene, men altså slik at kostnadene deles mellom dem. Det er ikke opplagt at en slik samfinansiering bør undergis en særlig behandling sammenlignet med tilfellene hvor organet som står som innkjøper betaler fullt ut for tjenesten.

9.1.4 Alternativ 2: Resultatene av tjenesten tilfaller også andre enn oppdragsgiver

Det andre alternativet som kan medføre at en kontrakt om forsknings- og utviklingstjenester faller inn under virkeområdet til unntaket som er definert i forskriften § 1-3 bokstav g, er at tjenesten *«ikke fullt ut tilfaller oppdragsgiver».*

Også når det gjelder det andre alternativet, er det mangel på praksis. Det er derfor nødvendig å se hen til andre kilder.

FADs veileder gir uttrykk for at vilkåret kan være oppfylt i tilfeller hvor *«forskningen skal utvikle produkter eller teknologi som gir konkrete fordeler for andre offentlige organer eller for markedet generelt».* Herunder hevdes det at publisering av forskningsresultatene kan innebære at tjenesten ikke tilfaller oppdragsgiver fullt ut. [43]

Det kan videre være grunn til å hente veiledning i litteratur vedrørende de tilsvarende direktivbestemmelsene. Som et mer prinsipielt standpunkt har det vært lagt til grunn at unntaket vedrørende forsknings- og utviklingstjenester kan sees på som en utbygning av utgangspunktet om at støtte til forskning og utvikling i allmennhetens interesse ikke omfattes av anskaffelsesdirektivets prosedyreregler. [44] Rent kommersielle kontrakter vil derimot normalt anses å være en tjeneste som er omfattet av regelverket.[45] FADs veileder gir uttrykk for at vilkåret kan være oppfylt i tilfeller hvor *«forskningen skal utvikle produkter eller teknologi som gir konkrete fordeler for andre offentlige organer eller for markedet generelt».* Det hevdes videre at publisering av forskningsresultater i visse tilfeller kan rettferdiggjøre bruk av unntaksregelen.[46] Det må imidlertid stilles krav om at nytteverdien for andre må være reell. [47] Det er i denne sammenheng viktig å påpeke at hvor det er flere offentlige

[43] Side 23.
[44] Side 658.
[45] Dragsten (2013) side 143.
[46] Side 23.
[47] Dragsten (2013) side 143.

oppdragsgivere som finansierer tjenesten, vil alle regnes som oppdragsgivere. Det må derfor finnes en nytteverdi også for andre enn de som deltar i finansieringen.

Det kan være relevant å se hen til hvem som får rett til eventuelle immaterielle rettigheter som følger av de aktuelle forsknings- og utviklingsaktivitetene. Det kan hevdes at dersom forskningsleverandør/prosjektdeltaker blir sittende med slike rettigheter, tilfaller ikke tjenesten prosjektansvarlig/oppdragsgiver «fullt ut». Denne fortolkningen må imidlertid anses som uavklart.[48]

Motstykket til allmenn interesse kan synes å være at interessen av resultatet er begrenset til en konkret enhet, eller til en konkret gruppe av enheter. Mye taler imidlertid for at det her vil være glidende overganger, og at det vil være nødvendig å foreta en konkret vurdering av betingelsene for leveransen av forsknings- og utviklingstjenesten og den interesse som eventuelt eksisterer for resultatene av dette arbeidet.

[48] FADs veileder side 23.

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: 14/03609
Saksbeh.: Kristian Jørgensen
Dato: 15.06.2015

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
61/15	Universitetsstyret	25.06.2015

Internfordeling 2015 - Revidert budsjett

Forslag til vedtak:

1. *Styret vedtar rammendringer for 2015 knyttet til vedtaket i S-Sak 25/15 – Aktivitetsoppnåelse 2014 samt punktene 2.1 – 2.16 i saksframstillingen, og vedtar følgende nye rammer for budsjettansvarsområdene:*

Budsjettansvarsområde	Rammeendringer	2015 Revidert budsjett
Handelshøyskolen	2 294 917	63 741 027
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap	2 828 544	105 883 066
Fakultet for humaniora og pedagogikk	2 161 106	129 230 047
Fakultet for kunstfag	2 659 259	60 942 538
Fakultet for teknologi og realfag	2 328 771	172 373 749
Fakultet for samfunnsvitenskap	157 981	66 633 421
Sum fakultetene	**12 430 578**	**598 803 848**
	-	
Universitetsbiblioteket	466 893	28 677 183
Avdeling for lærerutdanning	-	43 919 000
Fellesadministrasjonen	3 188 833	180 201 318
Sum fellestjenester	**3 655 726**	**252 797 501**
	-	
Styret inkl. strategiske avsetninger	10 949 015	39 754 015
Ledelsen, rektor, direktør	416 432	43 207 057
Sum styret/ledelsen	**11 365 447**	**82 961 072**
	-	
UiAs fullbudsjetterte særkostnader	-	**209 538 998**
	-	
Ufordelt	**-2 204 332**	**0**
	-	
Sum budsjettansvarsområdene	**25 247 419**	**1 144 101 419**

2. *Styret vedtar i samsvar med saksframstillingen følgende reviderte aktivitetskrav for 2015:*

Fakultet	Aktivitetskrav 2015
Handelshøyskolen	1 153
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap	1 363
Fakultet for humaniora og pedagogikk	1 816
Fakultet for kunstfag	505
Fakultet for teknologi og realfag	2 076
Fakultet for samfunnsvitenskap	1 006
Ufordelte, til senere disp	0
Sum	**7 919**

3. *Styret ber universitetsdirektøren om å innarbeide konsekvensene av styrets vedtak i punktene 1 – 2 i tabellverket for 2015.*

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder
Styret har 25,8 mill kr i ufordelte midler til disposisjon ved revisjon av internfordelingen for 2015.

Budsjettansvarsområdene er bedt om å komme med innspill til nye, vesentlige behov som trenger midler i inneværende år. 8 enheter leverte innspill. Alle innspillene er vedlagt saken.

Universitetsdirektøren foreslår å disponere midlene i henhold til punktene 2.1 – 2.16 i saksunderlaget:

Forslag til diponering av ufordelte midler		BAO	Beløp
2.1	Basis forskerutdanning - korrigeringer	Flere fakulteter	715 000
2.2	Annonsering	Personalavdelingen	1 000 000
2.3	Ettergivelse inntektsbortfall på Metochi	Ledelsen	416 432
2.4	Ettergivelse RFID	Universitetsbiblioteket	353 560
2.5	Nye stipendiatstillinger	Fakultetene, Universitetsbiblioteket og Fellesadministrasjonen	7 111 334
2.6	Økt uttelling for EU-inntekter	Flere fakulteter	244 993
2.7	Økt styrehonorar	Styret	300 000
2.8	Prosjektutviklingsstøtte	Forskningssekretariatet	500 000
2.9	Digital postkasse	Servicetorget	195 500
2.10	Gjennomstrømmingsprosjekt	Handelshøyskolen	500 000
2.11	Omlegging fra FLU til BLU	Fakultet for kunstfag	1 100 000
2.12	Investeringsmidler til språklab	Fakultet for humaniora og pedagogikk	500 000
2.13	Investeringsfond Campus Kristiansand	Styret	1 600 000
2.14	Investeringsfond Campus Grimstad	Styret	3 400 000
2.15	Generelt investeringsfond	Styret	5 649 015
2.16	Ufordelte midler	Flere fakulteter	2 204 332
	Sum rammeendringer		25 790 166

Saksunderlag

1. Ufordelte midler, føringer vedr disponeringen, innspill fra BAOene

1.1 Ufordelte midler

Styret har følgende ufordelte midler til disposisjon ved revisjon av internfordelingen for 2015:

Økt tildeling etter stortingets behandling av statsbudsjettet (inkl kap. 281)	9 903 000
Overførte midler fra S-sak 26/15 (Internregnskap 2014)	15 344 419
Overførte midler fra S-sak 25/15 (Aktivitetsoppnåelse 2014)	-1 661 585
Ufordelte midler i foreløpig budsjett	2 204 332
Totalt til disposisjon	**25 790 166**

1.2 Føringer

I pkt 1.2 i saksframstillingen til S-sak 114/14 ble det opplyst at de ufordelte midlene (2,2 mill kr) i den saken hadde sammenheng med avventet fordeling av midler til 2 stipendiatstillinger, 22,5 stp til arbeidsplassbasert lærerutdanning og 10 studiepoeng til et emne for tillitsvalgte.

Ved stortingets behandling av statsbudsjettet for 2015, ble det øremerket 20 nye stipendiatstillinger til UiA. Stillingene ble fordelt i S-sak 8/15 og foreslås lagt inn i fakultetenes rammer i denne saken.

1.3 Andre forhold som må vurderes for budsjettmessig dekning i 2015.

Budsjettansvarsområdene er i eget notat av 18.05.15 bedt om å gi innspill til revidert budsjett. I notatet ble det presisert at revidert budsjett ikke er en omkamp om de tildelingene og rammene styret vedtok ved S-sak 114/14, og at innspillene måtte begrenses til å omfatte (*sitat*):

- *B20 – endring i estimat for fullbudsjetterte særkostnader.*
- *Nye vesentlige og store behov som er strategisk viktige og som ikke kan la seg realisere uten tilførsel av ekstra midler i 2015.* ***NB!*** *Dette er ikke en ny runde på strategiske tildelinger.*
- *Oppretting av eventuelle direkte, utilsiktede feil i budsjettfordelingen inkludert budsjettekniske flyttinger mellom BAOene.*

Frist for innspill ble satt til 01.06.15. Følgende innspill på konkrete, kostnadsberegnede forhold er mottatt og må vurderes for budsjettmessig dekning (Vedlegg 1):

- Handelshøyskolen ber om midler til et treårig prosjekt for økt gjennomstrømming. Flere tiltak er skissert, og prosjektet følges opp i samarbeid med studiesekretariatet.

- Fakultet for humaniora og pedagogikk ber om midler til kvalifiseringsstipend for kvinner, samt investeringsmidler til en språklab og kameraer til bruk i observasjonsforskning.

- Fakultet for kunstfag ber om midler til dekking av et midlertidig tap som følger av omleggingen fra førskolelærerutdanning (FLU) til barnehagelærerutdanning (BLU). De ber videre om en særlig tildeling til sin forskerutdanning og om støtte til gjennomføring av eksamensfestivalen 2015.

- Fellesadministrasjonen ber om midler til investeringer i forbindelse med utbygging både i Kristiansand og Grimstad, dekning av kostnader i forbindelse med brannen i G-bygget, midler til innføring av digital postkasse og økte ressurser til prosjektutviklingsstøtte. Det bes i tillegg om støtte til opprettelse av en språkservice og om å få omdisponere midler gitt til et kurs i digital kompetanse for studenter.

- Det ble ved behandlingen av internfordelingen for 2015 (S-sak 114/14) gjort noen feil ved registreringen av doktorgradsstudenter. Ved Fakultet for humaniora og pedagogikk var en person registrert to ganger, og den ekstra uttellingen for studenter på mekatronikkspesialiseringen ved Fakultet for teknologi og realfag var falt bort. I tillegg ble særkostnaden til fellesadministrasjonen for annonsering av utlyste stillinger uteglemt.

- Ved behandlingen av internregnskapet for 2014 (S-sak 26/15) skulle inntektsbortfallet ved Metochi pga avlyst studie i Ex.phil ettergis, men dette ble lagt inn med feil fortegn. I tillegg ble en ettergivelse av et overforbruk på bibliotekets overgang til RFID uteglemt.

- Behandlingen av internregnskapet for 2014 viste også at det avsatte beløpet til styrehonorar var for lavt. Overforbruket i 2014 ble ettergitt ved behandlingen av regnskapet, men beløpet må også korrigeres for 2015.

I tillegg må rammen til fakultetene justeres ihht vedtaket i S-sak 25/15 – Aktivitetsoppnåelse 2014. Samlet sett må fakultetenes rammer oppjusteres med 1,66 mill kr som følge av dette vedtaket.

2. Universitetsdirektørens kommentarer – forslag til disponering av ufordelte midler

2.1 Basis forskerutdanning - korrigeringer

Ved behandlingen av internfordelingen for 2015 (S-sak 114/14) ble Fakultet for humaniora og pedagogikk tildelt **0,135 mill kr** for mye ettersom en doktorgradsstudent var registrert to ganger, mens Fakultet for teknologi og realfag fikk **0,85 mill kr** for lite ettersom den ekstra uttellingen for mekatronikkspesialiseringen falt bort ved en feil. Universitetsdirektøren foreslår å korrigere disse feilene i revidert budsjett.

2.2 Annonsering

Fra budsjettåret 2015 er ansvaret for annonsering av utlyste stillinger lagt ut på fakultetene. Fakultetenes relative andel av midlene som tidligere har vært tildelt personal- og organisasjonsavdelingen, ble fordelt ut gjennom budsjettmodellen. Personal- og organisasjonsavdelingen har fremdeles ansvaret for annonsering av stillinger i fellesadministrasjonen, men midler til dette formålet ble uteglemt ved foreløpig budsjettbehandling i november.

I tillegg ønsker universitetsdirektøren at avdelingen får ansvar for den ekstraordinære annonseringen av alle åremålsstillingene som skal utlyses høsten 2015. Universitetsdirektøren foreslår å samlet avsette **1,0 mill kr** til annonsering, 0,4 mill mer enn ordinær avsetning.

2.3 Ettergivelse inntektsbortfall på Metochi

Ved behandlingen av internregnskapet for 2014 (S-sak 26/15) skulle Metochi ettergis 0,208 mill kr pga avlyst studie i Ex.phil. Dette ble imidlertid ført med feil fortegn, slik at Metochi feilaktig ble påført et tap på **0,416 mill kr**. Universitetsdirektøren foreslår å korrigere dette.

2.4 Ettergivelse RFID

Overgangen til RFID i 2014 ble dyrere enn forventet ettersom det viste seg at utstyret i Grimstad måtte skiftes ut. Universitetsdirektøren foreslår at overforbruket på **0,354 mill kr** ettergis. Dette skulle vært gjort ved behandlingen av internregnskapet for 2014, men ble uteglemt.

2.5 Nye stipendiatstillinger

Ved Stortingets behandling av Statsbudsjettet for 2015 ble UiA tildelt 20 nye stipendiatstillinger fra 1.9.2015. Dette kom i tillegg til fire stillinger som ble lagt til grunn i forslaget til Statsbudsjettet for 2015, og som ble tildelt midler ved behandlingen av internfordelingen for 2015 (S-sak 114/14). Fordelingen av de 20 nye stillingene ble vedtatt i S-sak 8/15, og universitetsdirektøren foreslår å tildele midler tilsvarende. Ved tildeling av nye stipendiatstillinger, får UiA en høyere sats pr stipendiat enn de tidligere tildelte stillingene. Det har vært vanlig å bruke denne økte tildelingen til å heve satsen for alle stipendiatene. Universitetsdirektøren foreslår derfor å øke satsen for stipendiater med 14.000 kr som følger av de 20 nye stillingene. Tildelingen til de nye stipendiatstillingene, samt økningen i tildelingen for de eksisterende stillingene, utgjør totalt **7,111 mill kr** inklusive indirekte kostnader.

2.6 Økt uttelling for EU-inntekter

Ved behandlingen av Statsbudsjettet for 2015 vedtok Stortinget å øke uttellingen for EU-inntekter fra 0,893 til 1,036 per krone. I dagens modell for internfordeling opererer UiA med en sats tilsvarende 60 % av KDs sats, og universitetsdirektøren foreslår derfor å øke UiAs sats fra 0,536 til 0,622 per krone. Dette innebærer en økt tildeling til Fakultet for helse- og idrettsvitenskap på **0,063 mill kr** og en økt tildeling til Fakultet for teknologi og realfag på **0,182 mill kr**.

2.7 Økt styrehonorar

Universitetsstyret økte satsene for styrehonorar i begynnelsen av inneværende styreperiode. Den totale kostnaden varierer avhengig av antall styremøter, og det har de siste årene vist seg at midlene som har vært avsatt i budsjettet ikke har vært tilstrekkelig. Universitetsdirektøren foreslår å øke avsetningen med **0,3 mill kr**, som er tilsvarende overforbruket på denne posten i 2014.

2.8 Prosjektutviklingsstøtte

Etter tildeling i ordinært budsjett ble det avsatt kr 650 000 til prosjektutviklingsstøtte. Dette var en økning på kr 50 000 i forhold til fjoråret, grunnet en forventet økning i søknadsaktiviteten for å innhente eksterne midler. I 2015 har det vært en økt etterspørsel etter prosjektutviklingsstøtte, grunnet en høyre og mer langsiktig planlagt søknadsaktivitet. Per mai 2015 er kr 600 000 tildelt til forskningsmiljøene. For å kunne støtte forskningsmiljøer som ønsker å søke eksterne midler høsten 2015/ våren 2016, foreslår universitetsdirektøren å avsette ytterlige **0,5 mill kr** til prosjektutviklingsstøtte.

2.9 Digital postkasse

I dag sendes det meste av formell korrespondanse fra UiA via papirpost. Bakgrunnen for dette er at alternative ekspederingskanaler, som e-post, ikke tilbyr tilstrekkelige sikkerhetsmekanismer for utsendelse av sensitiv dokumentasjon/data. Ved innføring av digital postkasse kan offentlige virksomheter kommunisere digitalt med næringsdrivende, frivillige organisasjoner, og øvrige enheter registrert i enhetsregistreret uten å innhente samtykke. Innbyggere må eventuelt reservere seg mot å motta vedtak digitalt. Dermed er hovedregelen nå digital kommunikasjon og ikke papirpost ved ekspedering.

Som statlig forvaltningsorganisasjon, er UiA pålagt å ha laget en plan for overgang til Difis løsning for digital post innen sommeren 2015, samt tatt i bruk løsningen innen første kvartal 2016. Universitetsdirektøren foreslår å avsette **0,1955 mill kr** til innføring av digital postkasse.

2.10 Gjennomstrømmingsprosjekt

Handelshøyskolen ved UiA ønsker å sette i gang et pilotprosjekt for økt gjennomstrømming i studiene. Prosjektet planlegges og gjennomføres i tett samarbeid med studiesekretariatet, og kan danne grunnlag for senere gjennomstrømmingsprosjekter ved andre fakultet. I utgangspunktet vil økt gjennomstrømming gi økonomiske resultater i form av økt tildeling i budsjettmodellens resultatmodul, men dette prosjektet tar sikte på å utforske ulike tiltak som en ennå ikke vet effektene av. Universitetsdirektøren foreslår å avsette **0,5 mill kr** til prosjektet som en pilot for UiA. Eventuelle tildelinger i årene som kommer, må vurderes i fremtidige budsjettbehandlinger, men Universitetsdirektøren understreker at kostnadene ved tiltak for økt gjennomstrømming må forventes dekket av økte resultattildelinger.

2.11 Omlegging fra FLU til BLU

Ved omlegging av førskolelærerutdanningen til barnehagelærerutdanning, ble studieplanen endret på en måte som midlertidig reduserte Fakultet for kunstfags bidrag betydelig i 2014. Fakultetet hadde ikke mulighet for å bygge ned aktiviteten permanent, da studiepoengene skulle inn igjen fra 2015. Fakultetet har i sin uttalelse i forbindelse med regnskapet for 2014, signalisert at de kommer til å be om å få dekket den midlertidige reduksjonen i basistildeling på 1,1 mill kr. I sitt innspill til revidert budsjett, øker fakultetet dette beløpet med forventet resultattildeling, og ber samlet om en tildeling på 1,667 mill kr.

Universitetsdirektøren viser til at det stadig er omlegging i studieplanene, både i lærerutdanningen og i fakultetenes egne utdanninger. I 2014 har fakultetet hatt mulighet for å disponere de ansattes tid til andre ting enn undervisning i BLU. Universitetsdirektøren foreslår derfor å dekke fakultetets midlertidige reduksjon i basistildelinger på **1,1 mill kr**.

2.12 Investeringsmidler til språklab

Fakultet for humaniora og pedagogikk ber om investeringsmidler til et nytt språklaboratorium, som er et viktig redskap i språkforskning. Universitetsdirektøren foreslår å avsette **0,5 mill kr** til dette formålet.

2.13 Investeringsfond Campus Kristiansand

Det er satt i gang flere mindre byggeprosjekter på campusene, og flere er på planleggingsstadiet. Alle byggeprosjekter har behov for midler til inventar og utstyr, og i noen av prosjektene kan det være aktuelt å gå inn med kontantinnskudd for å redusere husleiebelastningen. Universitetsdirektøren foreslår å sette av **1,6 mill kr** til investeringsfondet for Campus Kristiansand med utgangspunkt i følgende tiltak:

- Inventar og utstyr ifm utvidelse av I-bygget (Fakultet for helse og idrettsvitenskap)
- Dekning av kostnader ifm brannen i G-bygget inkl. nytt sponavsug (Fakultet for kunstfag)
- Redundans for teknisk kjøling, blant annet i forbindelse med kantinedriften.

2.14 Investeringsfond Campus Grimstad

Universitetsdirektøren foreslår å sette av **3,4 mill kr** til investeringsfondet for Campus Grimstad med utgangspunkt i følgende tiltak:

- Kontantinnskudd, inventar og utstyr til nye kontorer i C5
- Ombygginger av E-helselab og nye toaletter i C-bygget

2.15 Generelt investeringsfond

Universitetsdirektøren foreslår å sette av **5,65 mill kr** til det generelle investeringsfondet for å f.eks. kunne gå inn med kontantinnskudd i utbyggingsprosjekter som er på planleggingsstadiet. Dette gjelder blant annet ved oppføring av Mechatronics Innovation Lab (MIL) og eventuelt midler til opprusting av 3.etg. på Spicheren. Det er også meldt et behov for flere møterom med videokonferansemulighet, spesielt i fakultetsbyggene.

2.16 Ufordelte midler

De ufordelte midlene fra foreløpig budsjett, er alle avklart, og foreslås fordelt på følgende måte:

- De ufordelte stipendiatstillingene til profesjonsfag er lagt til Fakultet for humaniora og pedagogikk **(1,342 mill kr)**
- Et emne for studenttillitsvalgte er lagt til Handelshøyskolen **(0,166 mill kr)**
- Emnene i arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanningene for høsten 2015 er fordelt **(0,530 mill kr)**
- Et skrivekurs på Metochi for å komplementere Ex.phil/Ex.fac er, som en prøveordning, lagt til Fakultet for humaniora og pedagogikk **(0,166 mill kr)**

Andre kommentarer

DDU-rådet ber om å få omdisponere midlene som i foreløpig budsjettbehandling ble avsatt til en eventuell egenandel i et Norgesuniversitetsprosjekt (NU) om digital kompetanse. Prosjektet ble ikke tildelt midler fra NU, og prosjektgruppen ønsker å benytte midlene til et mindre prosjekt i med samme formål. Universitetsdirektøren foreslår at omdisponeringen godkjennes.

Rammeendringer som følger av styrets vedtak i S-sak 25/15 – Aktivitetsoppnåelse 2014, er lagt inn i fakultetenes rammer.

Universitetsdirektørens kommentarer til innspill som det ikke foreslås avsatt midler til:

- Språkservice (Internasjonal avdeling) – Universitetsdirektøren ser at det er et behov for en støttetjeneste på språktjenester, men ønsker ikke å avsette midler til dette i revidert budsjett. Behovet må utredes ytterligere, og det må vurderes om tjenesten kan tilbys ved en omdisponering av ressurser i fellesadministrasjonen, eller om det må tilføres friske midler.
- Eksamensfestivalen (Fakultet for kunstfag) – Dette tiltaket er på mange måter sammenlignbart med Eilert Sundt-prisen ved Fakultet for samfunnsvitenskap. Dersom UiA sentralt skal gi støtte til profileringstiltak, bør dette gis fra ledelsens midler til regional samhandling. Fakultetene er rammestyrt, og skal i utgangspunktet drive sin virksomhet innenfor gitte rammer.
- Forskerutdanning på kunstfag – Universitetsdirektøren viser igjen til prinsippet om rammestyring, og kan ikke foreslå å finansiere ett fakultets forskerutdanning som en særkostnad, mens de andre fakultetene skal drive sine forskerutdanninger innenfor egen ramme.
- Kvalifiseringsstipend for kvinner (Fakultet for humaniora og pedagogikk) – Dersom et fakultet ønsker å sette i gang et eget prosjekt for kvalifisering av vitenskapelig personale, må dette gjøres innenfor rammen. UiA har tidligere hatt flere slike kvalifiseringsstipend, og har nå et større balanseprosjekt med overlappende formål. Fakultetets ønske om kvalifisering av kvinner må sees i sammenheng med nevnte balanseprosjekt.
- Investeringsmidler til observasjonsforskning (Fakultet for humaniora og pedagogikk) - Universitetsdirektøren viser til at fakultetet har egne investeringsmidler, og må evt prioritere mindre investeringer innenfor egen ramme.

Vedlegg:
Innspill revidert budsjett.pdf
1180 - Innspill til revidert budsjett 2015.docx

Digital kompetanse for studenter og ansatte ved UiA

Bakgrunn:

Dette prosjektet er en videreføring av forprosjektet «Digital kompetanse». Da prosjektet ikke fikk støtte fra Norges Universitet, er det ønskelig utvikle en forenklet versjon med midler fra DDU.

Digital dømmekraft på høyere nivå krever kompetanse til å vurdere emner slik som:

- Etikk: hvordan ivaretar teknologien menneskeverd, personvern og andre etiske hensyn?
- Digitale systemer: hvilken teknologi er nyttig i mitt fag eller min organisasjon? Hvordan fungerer teknologien i samspill med organisasjonsstrukturer?
- Kildekritikk: forståelse for kommunikasjonssystemer på internett, herunder opphavsrett og immaterielle rettigheter.
- Innovasjon og endring: hvilke rutiner eller systemer utfordres og endres i møtet med digitale tjenester? Hvordan forandres kravene til profesjonen eller fagfeltet i tråd med at publikums forventninger og kompetanse økes?

Dette ligger til grunn for prosjektet vi her søker midler til. UiA har over flere år satset på å bli ledende innen pedagogisk bruk av IKT. Samtidig viser tall fra vår siste kandidatundersøkelse at kun halvparten av kandidatene erfarer at «UiA bruker ny teknologi i undervisning og veiledning», noe som heller ikke markerer en forbedring fra tidligere. UiA har en strategi om å "i økende grad ta i bruk ny teknologi i undervisning og veiledning", med en klar målsetting om at "alle fakultetene og lærerutdanningene har tatt i bruk ikt-støttet undervisning, veiledning og evaluering". Vi mener dette viser et klart internt uttrykt behov for å bedre både studentenes og ansatte ved UiA sin digitale kompetanse og UiAs utnyttelse av dette i undervisningen.

Prosjektets mål og forventede resultater:

Prosjektets primære formål er å utarbeide et grunnleggende kurs knyttet til digital kompetanse for studenter og ansatte ved UiA. Kursets overordnede formål er å:

- Bidra til å utvikle kompetanse for at kursdeltakerne skal kunne benytte og forstå hvordan digitale muligheter påvirker arbeidsliv og egen studiehverdag.
- Bidra til en forståelse for den samfunnsmessige betydningen av dagens digitale utvikling.

For det andre vil kurset bidra til økte forventninger fra studentene til videre utnyttelse av digitale hjelpemidler i sektoren, ved å bidra til:

- Økte forventninger til utnyttelse av digitale hjelpemidler i studiehverdagen

- Økt forståelse blant UiAs ansatte om behov for digital kompetanse, og dermed økt interesse for kompetanseheving
- Gjennom dette, en akselerert innføring av digitale læringsressurser i UiAs kursportefølje.
- Økt fokus på digital kompetanse i videregående opplæring.

Tiltak som skal gjennomføres for å nå målene:

Kurset vil bli publisert åpnet i en integrert nettbasert løsning, mens ulike verktøy vil bli benytte for å produsere modulene. De ulike modulene vil kunne inneholde bilder, audio, videoer og animasjoner. Sammensetningen av disse ulike typene multimedia i en modul, vil variere ut ifra hvilken type som egner seg best for formålet.

Kurset deles opp i flere moduler som til sammen dekker 6 forskjellige fagområder.
Arbeidsomfanget for studenten estimeres til mellom 5 og 15 min. pr. modul.
Hver modul er satt sammen av 4 hovedpilarer:

1. Et anslag som gir et raskt innblikk i hva leksjonen handler om og hvorfor det er nyttig å ta den.
2. En teoretisk del som i hovedsak vil være korte og målrettede videoforelesninger og forklaring av innhold og oppbygning av de ulike modulene.
3. En fordypningsdel som vil være lenker til dokumenter eller andre eksterne nettsteder.
4. En flervalg-test i begynnelsen og slutten, for å kartlegge kompetanse og behov for opplæring.

Modulene kan tas i vilkårlig rekkefølge.

Bruk av tester i kurset

På grunn av det varierte kunnskapsnivået blant studentene ønsker vi å legge til rette for testing for hver modul. Testen finner ut om studenten eller den ansatte har nødvendig kunnskap eller ferdigheter innen det spesifikke tema og vil også kunne peke på hvilke områder han eller hun kan/bør jobbe mer med. På denne måten vil kurset virke mer interaktiv og effektiv.

Kurset er tenkt inndelt i 27 moduler fordelt på 6 hovedområder. Disse er:

Teknologiens påvirkning på samfunnet (1 modul)

- Hvordan forandrer IKT den verden vi bor i?
- Globale konsekvens er av informasjons revolusjonen
- Fremtidens digitale kompetansekrav
- Digital kompetanse i undervisningssammenheng.

Læringsmål:
A forstå IKT som endringselement og de globale konsekvensene av digitalt nærvær, og å gi innsikt i hva som forventes av digital kompetanse i fremtidens arbeidsmarked og hvilke muligheter og krav man vil måtte regne med å møte i arbeidslivet.

Teknologisk grunnstruktur ved UiA (5 moduler)

- Brukernavn og passord
- Passordskifte
- Trådløst nett
- Digital eksamen
- Innføring i Fronter og Studweb
- Hvordan bruke "min side" (studentens egen ressursside ved UiA)
- Utskrift
- Adgangskort
- Office365
- Utlån av utstyr og rom
- VPN, hva er det?
- UiA i sosiale medier/ Kommunikasjonskanaler
- Om IT-hjelp
- Om nettbaserte kurs og datalaber

Læringsmål:
A kjenne til og å kunne bruk de sentrale IT-løsningene ved UiA.

IT-sikkerhet og nettvett (2 moduler)

- Om internett som åpent nett. Om sikre og mer tvilsomme steder
- Trusler
- Hvordan holde maskinen sikker
- Passordsikkerhet, enfaktor og tofaktor. Feide, openID, BankID.
- Skytjenester og sikkerhet
- Backup: Sky eller på egen hånd
- Kryptering og sertifikater
- Hva gjør du hvis ulykken skjer?
- Den enkeltes ansvar

Læringsmål:
Bevissthet rundt og kunnskap om it-sikkerhet og nettvett, herunder;
personlig ansvar, passordkvalitet, kritisk tenkning til usikre sider, sikkerhetskopier, kryptering av innhold og forståelse av begrepene:

trojaner, virus og pushing og falske sider, spam inn og spam ut (kuppet maskin).

Informasjonskompetanse, (6 moduler)

- Navigeringskompetanse
- Kildekritikk
- Kildebruk og plagiering

Læringsmål:
Være i stand til å framskaffe data, med utgangspunkt i egen kunnskap. Tilegne seg kompetanse og metodikk til å skille ut troverdig, relevant og kvalitetssikret informasjon. Tilegne seg kunnskap om relevant lovgivning mht kildebruk og praksiser for opphavsrettslig, akademisk og etisk bruk av informasjonskilder.

Sosiale medier (5 moduler)

- Innføring i sosiale medier
- Hva kan sosiale medier brukes til for organisasjoner og bedrifter?
- Sosiale medier før, under og etter forelesning
- Verktøykompetanse
- Egen digitale profil
- Regler og etikk i sosiale medier
- Deltakelse i læringsnettverk
- Sosiale nettverkssamfunn
- Digitale verktøy for bedre læring og samskriving

Lærings mål:
Forstå muligheter og utfordringer og skape bevissthet i sosiale medier, samt utvikle kompetanse for faglig og profesjonell bruk. Forstå hvordan samskriving, sosiale nettverkssamfunn og digital dialog kan benyttes til bedre læring. Skape bevissthet rundt ens egne digitale profil samt forstå hvordan denne kan forbedres .

Muntlig og skriftlig kommunikasjon (8 moduler)

- Digital kommunikasjon
- Presentasjonsteknikk og effektiv bruk av verktøy
- Verktøy for skriftlig presentasjon
- Video som et verktøy for kommunikasjon
- Effektiv bruk av bilder og enkle redigerings teknikker
- Deling av bilder/video, copyright og etikk

Læringsmål:
Kursdeltakeren skal være i stand til å kommunisere i en akademisk kontekst med bruk av adekvate digitale verktøy. Kursdeltakeren skal kunne lage multimediale presentasjoner og beherske enkle redigeringsteknikker for video, lyd og bilde.

Prosjektperiode

01.06 – 31.12 2015

Aktivitet	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
Prosjektetablering	x						
Prosjektledelse	x	x	x	x	x	x	x
Utarbeide og utvikle teknisk infrastruktur			x	x			
Produsere moduler	x	x	x	x	x	x	
Markedsføring og implementering av kurs					x	x	
Evaluering av utrullingsfasen						x	x
Avslutning av prosjektet og implementering av kurs i ordinær kurs portefølje							x

Budsjett

Produksjon av moduler	**Faglig personell ***	**Medie-senteret** *Teknisk støtte*	**Antall moduler**	**Total timer**	**2015**
1) Teknologiens påvirkning på samfunnet	21	7,5	1	28,5	kr 13 725,00
2) Teknologisk grunnstruktur ved UiA	21	7,5	5	142,5	kr 68 625,00
3) IT-sikkerhet og nettverk	21	7,5	2	57	kr 27 450,00
4) Informasjonskompetanse	21	7,5	6	171	kr 82 350,00
5) Sosiale medier	21	7,5	5	142,5	kr 68 625,00
6) Muntlig og skriftlig kommunikasjon	21	7,5	8	228	kr 109 800,00
Sum alle produksjoner					**kr 356 850,00**
Design og oppsett					kr 50 000,00
Teknisk infrastruktur					*kr 100 000,00*
Prosjektledelse (25 uker, 5 t/uke, 430 kr/t)					kr 43 000,00
Markedsføring og implementering					kr 50 000,00
Sum					**kr 599 850,00**

*-Faglig personell pr modul 15 timer forberedelse + 6 timer til opptak = 21 totalt

Forankring og ledelse

Faglig forankring og implementering i de ulike fagmiljøene vil være den største utfordringen for å lykkes med dette prosjektet. Erfaringer fra liknende prosjekter med fokus på implementering i hele institusjonen (slik som innføring av digital eksamen) viser at hovedutfordringene med å lykkes er å få oppslutning i alle fagmiljøene, i større grad enn å utvikle de tekniske løsningene. Det er også viktig at kursdeltakerne ser verdien i opplegget, og faktisk kommer til å bruke det. Mediesenteret vil hente inn relevant kompetanse fra instituttene for å sikre faglig forankring og kompetanseoverføring.

Kristian Jørgensen

Fra: Simone Katharina Heinz
Sendt: 15. mai 2015 10:37
Til: Kjetil Hellang; Kristian Jørgensen
Kopi: Tor A. Aagedal
Emne: Innspill til revidert budsjett - prosjektutviklingsstøtte

Hei,

Nedenfor innspill til revidert budsjett om prosjektutviklingsstøtte.

Vennlig hilsen,
Simone

UiA har avsatt midler for interne støtteordninger med målet å øke forskningsaktivitet, som fordeles av viserektor for forskning, formidling og nyskaping i dialog med Universitetets forskningsutvalget. En av disse er prosjektutviklingsstøtte, som har som mål å stimulere til utvikling av forskningsprosjekter som kan få og skal søke om ekstern finansiering. Prosjektutviklingsstøtte er ett av flere virkemidler som vil bidra til styrets vedtak om å satse mot H2020 og andre viktige nasjonale og internasjonale programmer. Prosjektutviklingsstøtte fordeles forløpende etter søknad.

I 2015 ble det avsatt kr 650 000 til prosjektutviklingsstøtte. Dette var en økning på kr 50 000 i forhold til fjoråret, grunnet en forventet økning i søknadsaktiviteten for å innhente eksterne midler. I begynnelsen av 2015 ble også retningslinjer for ordningen samordnet med rutiner for kvalitetsutvikling og -sikring av søknader som rektor vedtok på fullmakt etter anbefaling fra Universitetets forskningsutvalg (SFU-sak 54/14). Dette skal sikre at de som mottar prosjektutviklingsstøtte også får god administrativt støtte i søknadsprosessen.

I 2015 har det blitt et uventet økt etterspørsel etter prosjektutviklingsstøtte, grunnet i en høyre og mer langsiktig planlagt søknadsaktivitet. Per mai 2015 er kr 600 000 tildelt til forskningsmiljøene. For å kunne støtte forskningsmiljøer som ønsker å søke eksterne midler i høst 2015/ våren 2016, bes det å avsette ytterlige midler til prosjektutviklingsstøtte, kr 500 000, i revidert budsjett.

Innspill revidert budsjett 2015:

Oppretting av organisert språkservice ved UiA

Bakgrunn

I *Handlingsplan for internasjonalisering*, vedtatt i september 2014, er det formulert to delmål med tilhørende tiltak som gjelder språkservice ved UiA. I delen som omhandler **ansatte**, er delmålet formulert som at «Uia har et organisert tilbud om språkservice for ansatte, inkludert ph.d. kandidater, hvor blant annet språkopplæring av ansatte som skal undervise på engelsk inngår». Tiltak: «*Språkservice for vitenskapelig og teknisk/administrativt ansatte ved UiA skal utredes og opprettes*». I delen som omhandler **forskning**, finner vi følgende delmål: «UiA tilbyr relevante språktjenester til forskere». Tilhørende tiltak lyder: Det skal utredes og opprettes en språkservice på UiA der blant annet kvalitetssikring av språk i vitenskapelige arbeider inngår».

I høringsrunden på fakultetene ble språktjeneste-tiltakene generelt godt mottatt.

Etter at planen ble vedtatt implementert har en arbeidsgruppe bestående av Marit Aamodt Nielsen (rektoratet), Ragnhild Lager (PULS), Barbara Gawronska (Fakultet for humaniora og pedagogikk) og Allan Folkestad (Internasjonal avdeling) utredet språkservice-saken. Gruppens arbeid har vært basert på gruppemedlemmenes egen erfaring med språkarbeid ved UiA, på samtaler med relevante aktører og på kontakt med språksentre i Finland og Danmark. AF besøkte høsten 2013 språksenteret v/Universitetet i Helsingfors og i mai/juni 2014 hadde Antti Hilden, leder av språksenteret ved Universitetet i Tampere, et månedslangt opphold ved UiA som blant annet resulterte i en basisutredning av mulighetene for språksenter ved UiA.

Dagens situasjon ved UiA

Situasjonen i dag mht ressurser for språktjenester i forhold til <u>engelsk</u> språk:

Universitetet bruker i dag deler av to faste stillinger pluss innleid ressurs til språktjenester. En større del av AFs stilling ved Internasjonal avdeling brukes til oversetting og språkvask for fellesadministrasjonen og språkvask for fakultetene, særlig i forbindelse med studiehåndboka på engelsk (ECTS-katalogen).

En mindre del av Ellen Frivolds stilling ved forskningssekretariatet brukes til språkvask/oversetting, særlig av administrative dokumenter.

Elizabeth Griffiths (ekstern, ph.d. i akademisk engelsk) har vært ansatt av PULS som kurslærer for å drive opplæring i akademisk engelsk av studenter og ansatte høsten 2014. Hun har også tidligere ved flere anledninger arbeidet som kurslærer ved UiA.

Situasjonen i dag mht ressurser for norsk språk:

En heltidsansatt (Boriana Vukovska) underviser norsk som fremmedspråk for studenter og andre kurs tilnærmet på fulltid. Internasjonal avdeling arrangerer 'crash course' for internasjonale studenter. Når det gjelder norsk fremmedspråk for ansatte, henviser i dag PULS til kommunale opplæringstilbud og betaler kursavgiften.

Hva er ønskelig?

Det er arbeidsgruppas oppfatning at følgende aktiviteter bør inngå i en organisert språkservice ved UiA:

Tjeneste	Ressurser i dag	Behov	Kommentar
Språkvask av fellesadministrative tekster, engelsk	Gjøres i dag ved Internasjonal avdeling	Ingen spesielle	Gjelder ikke nettsider uia.no
Språkvask av faglige tekster, engelsk	Ikke noe regulært tilbud i dag	Service på dette feltet er etterspurt og bør etableres	
Språkvask av tekster på norsk	Ikke noe tilbud i dag	Service bør etableres	
Oversetting til engelsk, fellesadministrasjonen	Gjøres i dag ved Internasjonal avdeling/Forskningssekretariat	Størrelse på tilgjengelig ressurs bør avklares	
Oversetting til engelsk, administrative tekster v/fakultetene	Gjøres ved fakultetene, språkvasking sentralt etter behov	Ressurs bør økes	
Språkundervisning, akademisk norsk	Kun sporadiske tilbud i dag	Bør utvikles og gis regulært til studentene	
Språkundervisning, norsk som fremmedspråk for studenter	HumPed og Internasjonal avdeling gir undervisning	Her bør det ryddes og innsatsen økes	
Språkundervisning, norsk som fremmedspråk for ansatte	PULS formidler til kommunen og betaler avgift	Tilbudet bør styrkes	
Språkundervisning, akademisk engelsk for ansatte og ph.d	PULS tilbyr kurs av og til	Tilbudet bør styrkes og gjøres regulært	
Språkundervisning, akademisk engelsk for studenter	Ikke noe tilbud	Tilbud bør utvikles	
UiA.no/Innaskjærs, språkstøtte for engelske websider	Finnes ikke i dag	Viktig at språkstøtte til engelske websider kommer på plass	

Oversetting til engelsk, fagtekster: Det er gruppas vurdering at det ikke bør etableres sentral UiA ressurs her.

Generell språkrådgivning/konsultasjon: Finnes ikke i dag og bør heller ikke formaliseres som egen tjeneste.

Behovsvurderinger og ressurser:

Som det framgår av tabellen, er det flere typer språktjenester og opplæring som bør styrkes eller utvikles. Selv om handlingsplan for internasjonalisering ikke nevner studenter under ph.d. nivå, er det gruppens oppfatning at enkelte språktjenester også bør gjelde studenter.

Som det framgår av tabellen omfatter språktjenester også norsk språk. I tillegg til tjenestene som er nevnt i tabellen, er det også et faktum at UiA ikke lever opp til kravet om andel nynorsk i administrative tekster, og at man også her med fordel kunne gjennomføre «klarspråk» kurs for saksbehandlere.

Tabellen er ikke satt opp med høyest prioritert tjeneste øverst, og gruppen vil klart anbefale at det allokeres sentrale ressurser til å støtte UiA.no og Innaskjærs sider på engelsk. Kvaliteten på våre nettider på engelsk vil direkte påvirke universitetets internasjonale renomme og det er av stor betydning at engelsktalende ansatte kan benytte seg av Innaskjærs.

Ressurser til språktjenester dreier seg ikke bare om kvantitet. I forhold til engelsk språk er det viktig at universitetet har i sin stab en medarbeider som har engelsk som morsmål, men som samtidig har høy kompetanse i hva vi kan kalle engelsk for akademiske formål (EAP: English for Academic Purposes).

For øvrig trenger ikke all ressursøkning å være basert på nyansettelser; man kan for eksempel tenke seg at emeriti ved Institutt for Nordisk og Mediefag (som for eksempel Martin Skjekkeland) kan bidra i forhold til norsk språk. Disse er høyt kvalifiserte og vil antakelig i noen grad kunne innpasse arbeid med språktjenester blant andre prosjekter. Man kan også trekke inn internettbaserte tjenester m.h.t for eksempel språkvask av faglige arbeider i den grad det er mulig å være sikker på at kvaliteten på tjenesten er god nok.

Hvordan kan språktjeneste ved UiA organiseres?

Ulike modeller for språksentre og språktjenester som er i gang eller har vært utprøvd ved de nordiske universitetene:

1. Den finske modellen

I Finland har universitetene språksentre med til dels omfattende virksomhet der både språkundervisning til lærere og språkservice, som oversetting og språkvask, inngår. Et viktig

grunnlag for virksomheten er vedtaket om at alle studieprogram i Finland skal inneholde et antall studiepoeng i praktisk fremmedspråk. Dette dreier seg altså ikke om tradisjonelle akademiske fremmedspråkstudier, men om å kunne bruke språket i praksis. Konsekvensen av bestemmelsen er at det blir behov for et ganske stort volum av undervisning i fremmedspråk, noe som dermed gir et godt grunnlag for å etablere språksenter.

Språksentrene ved finske universiteter tilbyr også et bredt spekter av språkservice-tjenester som oversetting, språkvask, opplæring av ansatte osv. som blant annet finansieres ved internfakturering. I Helsinki finansieres dette også ved at enkelte tjenester tilbys på kommersiell basis i hovedstadsområdet.

Tjenestetilbudet ved finske sentre er omfattende og antall ansatte deretter, senteret i Helsinki har hundre hel -og deltidsansatte.

Språksentre med tilsvarende oppbygning og innhold finnes også andre steder i Europa, for eksempel ved Universitetet i Groningen, Nederland.

2. Danmark

Universitetet i København har etablert et *Senter for parallellsprog og internationalisering* der virksomheten i all hovedsak dreier som undervisning i akademisk/praktisk språk for studenter og ansatte. Leder for instituttet, Anne Holmen, opplyser at man i København ikke har avklart spørsmålet om eller hvordan universitetet skal tilby språktjenester som oversetting og språkvask.

Virksomheten ved senteret i København er forskningsbasert, dvs ansatte ved senteret driver egen forskning, og senteret er også nært knyttet til enheten som driver tradisjonelle, akademiske språkstudier.

3. UiB
   Universitetet i Bergen hadde et 4-årig prosjekt for språktjenester som ble avsluttet høsten 2014. Det ble gitt en bevilgning på en million kr til prosjektet, som har hatt en ansatt på del og heltid gjennom fireårsperioden (Ellen Margrethe Grong). Prosjektleder har arrangert kurs (akademisk engelsk, engelsk for administrativt ansatte, nynorskkurs etc), laget nettside, holdt 'klart språk i staten'-kurs og arrangert konferanser om språkarbeid.
   Erfaringene i Bergen er at det er stor etterspørsel etter kurs, men at det er krevende å finne gode kursholdere.
   Virksomheten har ikke hatt noen faglig forankring, dvs den har vært drevet på utsiden av språkinstituttene, og dette har iflg prosjektleder vært negativt. Det er også hennes oppfatning at mandatet har vært litt for bredt.

Det er så vidt vi har kunnet bringe på det rene, foreløpig ingen norske universiteter som har etablert organisert språkservice i det omfang som omtales i denne utredningen.

Språkservice: en modell for Universitetet i Agder

Gruppa har lagt til grunn følgende premisser for sitt forslag til organisering av språkservice:

- Bruk av eksisterende ressurser

- Tilførsel av kun helt nødvendig nye/eksterne ressurser
- Etablere som 2-årig prøveprosjekt bl.a for mer presis kartlegging av organisasjonens behov for språktjenester.

Ut fra disse premissene vil gruppa foreslå følgende modell for organisering av språktjenester ved Universitetet i Agder:

Oganisasjonsmessig tilknytning:

Avgjøres etter nærmere vurdering av blant annet ny ORG-15 struktur. Det er viktig at språktjenestene er faglig forankret i språkmiljøene ved Fakultet for Humaniora og Pedagogikk.

Personell:

1 halv stilling m/ansvar for kurs og opplæring i akademisk engelsk og andre avanserte språkoppgaver, må ha engelsk som morsmål og fortrinnsvis doktorgrad innenfor emnet akademisk engelsk (**nyansettelse**)

1 halv stilling m/ansvar for kurs og opplæring i akademisk norsk og andre avanserte språkoppgaver. Må ha norsk som morsmål (**nyansettelse)**.

1 delstilling v/forskningsadministrativ avdeling, stillingsstørrelse avklares nærmere (eksisterende)

1 hel stilling (eksisterende) + emeriti- ressurser, Institutt for Nordisk og Mediefag.

1 delstilling kursadministrasjon, PULS, stillingsstørrelse avklares nærmere (eksisterende)

Lokalitet:

Det er viktig å etablere et faglig felleskap, så språktjenesten bør lokaliseres i et eget rom med 2-3 arbeidsstasjoner.

Kommunikasjon:

Språktjenesten bør ha en egen side på innaskjærs og god kommunikasjon med avdelinger og fakultet.

Språktjenesten bør lage en servicebeskrivelse og rutiner for håndtering av bestillinger fra resten av organisasjonen.

UNIVERSITETET I AGDER

Fra: Internasjonal avdeling
v/Allan Folkestad

Dato: 01.06. 2015

Sak nr.:
Arkiv nr.:

Til: Økonomiavdelingen v/Kristian Jørgensen

Kopi til:

NOTAT

Innspill revidert budsjett 2015

Etablering av organisert språkservice ved UiA

Det har i lengre tid vært registrert et udekket behov for ulike typer språkstøtte ved UiA. Dette gjelder særlig fakultetene og faglig ansattes behov for støtte til til språkvask av faglige arbeider og opplæring i bruk av engelsk i ulike akademiske kontekster. Det er vår oppfatning at etablering av organisert språkservice representerer en strategisk satsning for UiA. Godt språk er viktig i intern kommunikasjon, men dersom det språklige nivået ikke holder mål i internasjonal sammenheng, som for eksempel i søknader om forskningsmidler og muntlige presentasjoner, vil konsekvensene kunne bli merkbare også rent økonomisk. Kunnskaps departementet sier i sin *Strategi for forsknings-og innovasjonsarbeidet med EU* (2014) at det er «behov for profesjonalisering av støttetjenestene», og utvikling av organisert språktjeneste ved UiA vil være et bidrag i denne prosessen.

Tiltaket er utredet av en gruppe bestående av Marit Aamodt Nielsen, Ragnhild Lager, Allan Folkestad og Barbara Gawronska. Organisert språkservice er allerede innarbeidet i godkjente planer som Charter and Code handlingsplan (aktiv oppfølging av denne er nå obligatorisk for institusjoner som sender søknader til Horizon 2020) og i Handlingsplan for Internasjonalisering. Tiltaket er også blant de prioriterte i sluttrapporten fra Internasjonaliseringsgruppa i ORG – 15.

I utredningen som leveres som vedlegg til dette innspillet forslås en nøktern løsning der eksisterende ressurser trekkes inn så så langt som mulig. Det er likevel nødvendig å tilføre ressurser og spesiell kompetanse innenfor engelsk og norsk språk. Vi ber derfor om to (faste) 50 % stillinger innenfor engelsk og norsk for høyt kvalifiserte 'native speakers' som skal arbeide med forskjellige typer språktjenester for hele UiA. Tanken er at disse sammen med eksisterende ressurser vil utgjøre en service-enhet for språk med eget kontor, egen nettside og et sett av definerte tjenester.

Kostnader:

2 x 0,5 stilling for førsteamanuensis i lønnstrinn 65 (sosiale kostnader inkludert):
Kr 391 510 x 2 = **783 000**

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

1190 - Revidert budsjett 2015 SakArkiv_Digital post per 2015-05-29

1 **62384 Sakarkiv (busjett kr 0, men overført 368 tkr fra 2014), prognose 2015:**

Konvertering til historisk base	kr	160 000	
Intergrasjon mellom 360° og Innaskjærs	kr	100 000	
Doble systemer i 8 mnd	kr	160 000	Drift av ephorte i 2015. Skal denne føres på prosjek
Ephorte: Overføring av saksreferanser	kr	20 000	
Sum kommende kostnader 2015	**kr**	**440 000**	**(Innspill kr 78 000 evt. kr 0)**

2 **NYTT, men varslet: Digital postkasse**

Kjøp av adapter mot digital postkasse	kr	113 500
Teknisk installasjon (8t)	kr	12 000
Test og kursing samt frikjøp i den forbindelse	kr	70 000
Sum/budsjettinnspill 2015	**kr**	**195 500**

UNIVERSITETET I AGDER

Fra: Per S. Sørensen
Handelshøyskolen ved UiA

Dato: 17.06.2015

Sak nr.: 14/03609
Arkiv nr.:

Til: Økonomiavdelingen

Kopi til:

NOTAT

REVIDERT BUDSJETT 2015

Et sentral kvalitetskriterie for sektoren, og også for Handelshøyskolen, er gjennomstrømming. Siste års statistikk viser at vi har utfordringer på dette området. I tillegg til årsaker av studiemessig karakter, kan det også ha andre årsaker, - alt fra beregningsmetode, studenter som bytter studie, studenter som av ulike grunner venter med å ta ut vitnemål osv osv.

Uansett så er det sentralt mål å forbedre gjennomstrømmingen og å hindre frafall i studiet. Dette har kostnader for så vel samfunn som for universitet.

Det er en generell utfordring å finne årsaker til dette, og å finne de virkemidler eller tiltak som kan ha positiv effekt.
Det planlegges derfor satt i gang et større forsøksprosjekt med ulike tiltak for å sikre at flere studenter faktisk fullfører og gjennomfører innen normert tid. Det fremgår av vedlagte notat mer om bakgrunn og konkrete tiltak som planlegges iverksatt. I alt 6 ulike tiltak vil iverksettes som et forsøk på å motivere studenter både i oppstartsfasen av studiet, for å sikre gjennomføring av masteroppgaven, og generelt øke støtte og bistand underveis i studieløpet med ulike tiltak og virkemidler.

Prosjekt HHUiA
23052015.docx

Kostnaderammen for prosjektet er over 3 år:

Tiltak	År 1: NOK	År 2: NOK	År 3: NOK
Tiltak 1: Hjelpleærere	360 000	360 000	360 000
Tiltak 2: Opplæring av hjelpelærere	50 000	25 000	25 000
Tiltak 3: Appreciative Inquiry	100 000	50 000	50 000
Tiltak 4: Motivasjonseminarer saman med mercurius	120 000	100 000	100 000
Tiltak 5: Økt studieveiledning for å fange opp utsatte	60 000	60 000	60 000
Tiltak 6: Nytt opplegg for masteroppgavegjennomføring	25 000	20 000	20 000
Indirekte kostnader - administrasjon av tiltakene	100 000	100 000	80 000
Evaluering av effekter			25 000

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

Kostnader til prosjekt	**815 000**	**715 000**	**720 000**
Søknad til UiA sentralt	**500 000**	**450 000**	**450 000**
Fakultets egne midler	**315 000**	**265 000**	**270 000**

Prosjektet består av 6 tiltak, og det må antas å være betydelig potensiale for å øke gjennomstrømmingstiden/redusere samlet studietid, og også redusere frafall.
Tiltakene er i hovedsak rettet inn mot bachelorstudenter. For masterstudenter vil tiltakene primært settes inn for å sikre gjennomføring av masteroppgaven. For øvrig vises til nærmere beskrivelse av tiltakene i vedlagte notat.

Det søkes om prosjektmidler fra UiA sentralt av to grunner:

- UiA har et ønske om å arbeide med økt gjennomstrømming på studieprogrammene. Gjennomstrømming og fullføring av studieprogram har økt fokus i sektoren, og årsakene til lav gjennomstrømming vurderes til å være dels strukturelle og dels lokale. Bachelor i økonomi og administrasjon er et program med lav studentgjennomstrømming og høye studentkull. Det vurderes som et program hvor det er potensiale for å få god effekt av de foreslåtte tiltak. Det foreslåtte prosjektet er utviklet i kontakt og samarbeid med fellesadministrasjonen.
- Det er uvisst hvilke tiltak som kan ha ønsket effekt. For UiA generelt må det også være av interesse at ulike tiltak iverksettes for å se om dette kan ha ønsket effekt, og dermed også kan gi verdifull erfaring og kunnskap til øvrige fakultet. Det må derfor være riktig med en grad av risikodeling ved utprøving av tiltak som kan komme hele institusjonen til nytte. På lang sikt vil fakultetet selv bære kostnaden knyttet til arbeid med gjennomstrømming

Det fremgår av notatet beregninger som anslår at prosjektet samlet sett vil være lønnsomt for universitetet som følge av økt studiepoengproduksjon ved økt gjennomstrømming tilsvarende ca 22 heltidsekvivalenter.

Med bakgrunn i det overordende strategiske mål å forbedre gjennomstrømmingen ved UiA, og utprøving av ulike tiltak i denne forbindelse, søkes om tilskudd fra UiA sentralt tilsvarende kr. 500.000 inneværende år, av en totalt kostnadsramme på kr. 815.000. Videreføring av prosjektet betinger at dette følges opp også i budsjett for 2016-2017.

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

UNIVERSITETET I AGDER

Fra: Fakultet for humaniora og pedagogikk
v/Terje Tellefsen

Til: Økonomiavdelingen v/Kristian Jørgensen

Kopi til:

Dato: 01.06.2015

Sak nr.: 14/03609
Arkiv nr.: 123

NOTAT

Innspill til revidert budsjett 2015

1. Kvalifiseringsstipend for kvinner

Det har over tid vist seg svært vanskelig å rekruttere til professorstillinger innenfor fagområdene språkvitenskap, litteraturvitenskap og pedagogikk.
Fakultetet opplever et generasjonsskifte og relativt mange av fakultetets professorer har nylig avsluttet eller er i ferd med å avslutte sitt ansettelsesforhold på UiA. Disse fyller særdeles viktige funksjoner og sett i lys av den krevende rekrutteringssituasjonen er fakultetet bekymret for utviklingen både innenfor undervisning og forskning på nevnte områder.
Fakultetet ser at det internt derfor er helt nødvendig å legge til rette for kvalifiseringstiltak for førsteamanuenser der siktemålet er å oppnå professor-stilling.
I tillegg er det som kjent en kjønnsubalanse på professornivå på UiA og det er et uttalt mål for UiA å øke antallet kvinnelige professorstillinger.
Også på Fakultet for humaniora og pedagogikk er det vesentlig færre kvinner enn menn tilsatt som professorer. Fakultetet har 8 kvinner på førsteamanuensisnivå der det er behov for å sette inn kvalifiseringstiltak for å kompensere for tilsvarende antall professorer som har sluttet/skal slutte i 2015/2016. Fakultetet har forøvrige i tillegg to kvinnelige førsteamanuenser som representerer fagområder som hittil ikke har hatt professorkompetanse.

<u>Fakultetet ber om å få tildelt 5 stk kvinnestipend à kr 100 000 for delvis å kompensere for avgang av fast tilsatte professorstillinger og for å styrke kjønnsbalansen blant professorene.</u>

2. Investeringsmidler til innredning av språklaboratorium

Det er på Institutt for fremmedspråk og oversetting stort behov for tiltak som vil styrke forskningsgruppenenes muligheter for å få tilslag på søknader innenfor nasjonale og internasjonale forskningsprogram på kortere og lengre sikt. For å styrke forskningsgruppene er det derfor på fakultetet avsatt en del driftsmidler samt noe midler til frikjøp.
Innenfor språkforskning er det nødvendig å ha tilgjengelig avansert teknologisk utstyr for å kunne forske på språklige teorier om språkbrukere. Fakultetet har nylig tilsatt språkforsker og førsteamanuensis Allison Wetterlin. I hennes tidligere arbeid som forsker ved University of Oxford og University of Konstanz opparbeidet hun seg verdifull kompetanse på ulike eksperimentelle forskningsprosjekter ved hjelp av språklaboratorier som fantes på disse institusjonene. Hun hadde for øvrig en sentral rolle i et EU-prosjekt da hun var tilsatt på University of Oxford og University of Konstanz. Dette nevnes for å understreke kapasiteten hos vedkommende.

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

Her på UiA mangler vi et språklaboratorium. Et slikt laboratorium vil gi fakultetet muligheten til å gjennomføre forskningspiloter som i neste omgang vil kvalifisere oss inn mot søknader om eksternt finansierte forskningsprosjekter. To av fakultetets kvinnelige førsteamanuenser i språkvitenskap, Allison Wetterlin og Kristine Hasund, arbeider for å oppnå professorkompetanse. For å oppnå dette trenger de noen publikasjoner innenfor engelsk språkvitenskap. Forskning med hjelp av språklab vil gjøre det mulig. Dette vil ytterligere styrke muligheten for å få tilslag på eksternt finansierte forskningsprosjekter. Når vi i punkt 1 *Kvalifiseringsstipend for kvinner* ber om å få tildelt fem stk kvinnestipend inngår disse to – Wetterlin og Hasund- i dette tallet.
I tillegg til å styrke seg inn mot eksternt finansierte forskningsprosjekter vil en slik språklab også brukes i undervisningen fordi dette vil gi mulighet til eksperimentell lingvistikk. Dette vil også gi studentene anledning til å kunne delta i eksperimentelle småskala-prosjekter hvor de blant annet lærer å forfølge språklige spørsmål og videre hvordan man skal analysere og registrere slike resultater. Spesielt på masternivå vil riktig gjennomførte piloter gi data for videre forskning på feltet.
I tillegg til at en språklab både vil styrke fakultetets muligheter for tilslag på eksternt finansierte forskningsprosjekter og øke studiekvaliteteten vil et språklaboratorium være av største viktighet i arbeidet som pågår for å starte et femårig logopedistudium. NTNU arbeider sammen med UiA om å få startet et slik studium der Lunds universitet i Sverige er tenkt med i et samarbeid her. Planen det nå arbeides etter ved NTNU og UiA, tilsier oppstart av et slikt profesjonsstudium i 2017.
Et atferdslaboratorium vil kreve et tilbaketrukket/stille rom, som er lydisolert og med utstyr for å spille inn tale og utføre reaksjonstid og «Eye Tracking» eksperimenter. Fakultet har et rom i E-bygget som vil kunne brukes til dette formålet.

Fakultetet ber om kr 500 000 til lydisolering samt investering av nødvendig utstyr.

3. Investeringsmidler til kjøp av utstyr for observasjonsforskning

På Institutt for pedagogikk er det lagt til rette for frikjøp hos flere ansatte for å styrke forskningsgruppenes muligheter for å kvalifisere seg for søknader innenfor nasjonale og internasjonale forskningsprogram.
Det er stort fokus på UiA på profesjonsforskning generelt og praksisnær forskning spesielt. I praksisnær forskning er metoden observasjonsforskning mye brukt.
For å kunne utføre observasjonsforskning er det nødvendig å ha tilgang til utstyr som passer i forhold til at opptak skal gjøres i barnehager og skoler. Dette innebærer blant annet kameraer med en del spesialiutstyr. Slikt utstyr gjør at kameratet glir inn i et miljø uten å ta for mye oppmerksomhet og observasjonsforskningen vil slik kunne fange opp virkeligheten.
Her på UiA mangler vi denne type utstyr. Denne type utstyr vil gi forskningsgruppene muligheter til å kjøre en del forskningspiloter som i neste omgang vil medføre økt publisering. I tillegg til at publisering bidrar til nettverksbygging nasjonalt og internasjonalt , vil det styrke mulighetene for å få tilslag på NFR- og EU-søknader.

Fakultetet ber om kr 100 000 til investering av utstyr for observasjonsforskning.

UNIVERSITETET I AGDER

Fra: Fakultet for kunstfag
Ingvar Terje Sæten

Dato: 01.06.2015

Saksnr.: 15/02733-1

Til: Kristian Jørgensen/ Budsjettkontoret

Kopi til:

NOTAT

Revidert budsjett 2015, Kunstfag

Innspill fra Fakultet for kunstfag

Eksamensfestival
Fakultetet arrangerte i 2013 og 2014 en eksamensfestival der studentene holdt sine eksamenskonserter på ulike scener i Kvadraturen. Konsertene var gratis og åpne for alle. I tillegg til at de fungerer som eksamen med sensor tilstede, representerer de viktig profilering av UiA generelt og fakultet spesielt. Erfaringene og tilbakemeldingene fra 2013 og 2014 har vært så gode at festivalen både gjentas og utvides i 2015. Institutt for visuelle og sceniske fag og klassisk/musped vil for 2015 også være representert under eksamensfestivalen, og i tillegg til å bruke våre egne lokaler på campus tar vi i bruk Aladdin Kulturhus, Kick Scene, Hos Naboen, Trafo Pop-up i Tollbodgata og Kilden.

Aktiv profilering er avgjørende for å sikre søkningen til kunstfagene – spesielt de utøvende utdanningene. I den sammenhengen er eksamensfestivalen et viktig og nødvendig supplement til mer tradisjonelle markedsføringstiltak. I tillegg er det en mulighet for å gi studentene en ramme rundt eksamenskonsertene som står til det høye nivået.

De ekstraordinære kostnadene i 2014 beløp seg til ca kr 128.000. For 2015 er kostnadene stipulert til kr 176.000.

Budsjett eksamensfestival 2015	
Rytmisk;	
Innleid kompetanse på lyd	35 000
Innleid kompetanse på lys	15 000
Leie lokaler m/ utstyr	30 000
Pr-materiell (brosjyrer, plakater og digitale medier)	17 000
Visuell /scenisk;	
Innleid kompetanse på lyd/lys/teknikk	15 000
Leie lokaler m/ utstyr	30 000
Pr-materiell (brosjyrer, plakater og digitale medier)	17 000
Klassisk/musped	
Pr-materiell (brosjyrer, plakater og digitale medier)	17 000
Sum kostnader	176 000

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

I tillegg til disse ekstraordinære kostnadene, kommer kostnader vedr sensor (reise, opphold og honorar), og et betydelig merarbeid med opp- og nedrigging til alle konsertene samt frakting av utstyr mellom Gimlemoen og konsertlokalene i Kvadraturen. Fakultetet har også selv stått for innhold og lay-out av brosjyrematerielleet inkludert alt arbeid med klargjøring for trykking.

Totalt avholdes det ca 100 arrangementer i løpet av 2 uker hvorav 58 konserter/utstillinger er med avsluttende bachelor- og masterstudenter. I forbindelse med åpningen av de rytmiske masterkonsertene på Kick, vil dessuten fakultetets samarbeidspartner Sparebanken Sør utrope vinneren av musikkprisen for 2015. Prisen er på kr 75.000. Det er andre gang denne prisen deles ut i forbindelse med eksamensfestivalen.

Fakultetet ber om kr 120.000 til dekning av de ekstraordinære kostnadene i forbindelse med leie av lokaler i kvadraturen, samt lyd.

Vi har fått inn 8000 fra SØRF og 20 000 fra SiA foreløpig.

Fakultetet vil undersøke om det alternativt er mulig å finne andre kilder til hel- eller delfinansiering av de ekstraordinære utgiftene (UiAs formidlingsavdeling og eksterne kilder). **Tildelingen fra UiA sentralt i revidert budsjett kan derfor gis som en garanti**. Endelig tildelingsbeløp vil da avhenge av størrelsen på eventuelle andre interne og eksterne tildelinger.

Omlegging i lærerutdanningene – fra FLU til BLU

I innspillene til den ordinære budsjettbehandlingen for 2014 påpekte fakultetet at omleggingen fra FLU til BLU medfører en svikt i budsjettildelingen til fakultetet på 1,1 mill kr uten at omfanget av fakultetets arbeidsoppgaver påvirkes i nevneverdig grad. Fakultetet har derfor ikke kunnet foreta nedbemanninger eller andre kostnadsmessige tiltak for å tilpasse seg den reduserte rammen. Universitetsdirektøren uttalte i forbindelse med den ordinære budsjettbehandlingen at han vil følge utviklingen i forbindelse med tertialrapportene. Ikke uventet viste 2014 negative resultater for instituttene som bl.a. kan forklares ut fra oppgaver i FLU/BLU uten tilhørende budsjettmidler. Resultattildelingen av omleggingen får virkning i 2015 og er beregnet til å bli 0,488mill kr. Til sammen er rammereduksjonen som følge av FLU/BLU omleggingen 1,667 mill kr.

Fakultetet ber om midler på 1,667 mill kr som kompensasjon for omleggingen fra FLU til BLU i forbindelse med behandlingen av revidert budsjett

Forskerutdanningen ved Institutt for rytmisk musikk

Forskerutdanningen ved Institutt for rytmisk musikk ble etablert i 2008. Våre analyser indikerer at en forskerutdanning bør ha 12-15 kandidater tilknyttet programmet for å gå i balanse, og at underfinansieringen ved vårt program utgjør ca 1 mill kr. Under ordinære forhold ville det være naturlig at øvrig virksomhet ville kunne subsidiere forskerutdanningen i en vekstfase. Fakultetet er imidlertid ikke i posisjon til å kunne gjøre dette. Forskerutdanningen er iht. universitetets strategi og vi vil be universitetet støtte opp om denne strategien. Uten en slik støtte vil det være vanskelig å kunne opprettholde forskerutdanningen. Vi minner også om at bachelorutdanningen ved rytmisk studieretning er ett av to signaturstudier ved UiA. Fakultetet arbeider med å gjøre forskerutdanningen økonomisk

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

bærekraftig. Målet er å kunne ta opp så mange PhD kandidater at det tildeles tilstrekkelige midler gjennom den ordinære interfordelingsmodellen.

Fakultetet ber om midler på 1 mill kr for dekning av vår underfinansierte forskerutdanning

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

Innspill til revidert budsjett 2015 (alle beløp inkl. mva)

Økte leiekostnader/reduserte leieinntekter;
Fom. 01.09.2015 overtar UiA den nye kontorfløyen (16 kontorer) ved Gimlemoen 25-I.
Fom. 01.08.2015 overtar UiA arealene som BI frem til da har leid i Kunnskapsparken.

Investering for ny kontorfløy i 5.etg Campus Grimstad;
Kostnadskalkyle fra JBU mars'2015 var på 2,923mill inkl.mva (hvorav 1mill er utbetalt A-konto)

Inventar/utstyr (IU) til nybygg Gimlemoen 25-I:
De 16 nye kontorene medfører bl.a. økt behov for pausearealer i 1. og 2.etg, og i begge etasjene gjøres det div ombygginger for å få dette til.

Superende inventar i kontorer	kr 210.000
Gardiner inkl/skinne	kr 70.000
Låssylindere m/nøkler	kr 24.000
Dørskilt	kr 13.000
Ombygging/utvidelse av pauserom/kontor, estimat	kr 180.000
Inventar i utvidede pauserom	kr 80.000
Sum	kr 577.000

Inventar/utstyr (IU) til ny kontorfløy i 5.etg Campus Grimstad:

Inventar (10 kontorplasser)	kr 170.000
Gardiner inkl/skinne	kr 58.000
Låssylindre m/nøkler (9 kontorer)	kr 14.000
Dørskilt	kr 8.000
Sum	kr 250.000

Nytt sponavsug etter brannen, Gimlemoen 25-G:
Det etableres nytt sponavsug på utsiden av bygg-G i et eget lite tilbygg. Alt av brannskadede kanaler og vifter er fjernet. Ny forbedret løsning i separat enhet på utsiden gir økt sikkerhet mht. uønskede hendelser, og gir en mye bedre drift- og vedlikeholds oppfølging. Tilbudsforespørsel er sendt ut.
Ved brann ble det avsatt midler på prosjekt 67684 til skadesanering/opprydding, men mye har SBygg dekket via BAD. Kostnader for nytt sponavsug **kalkulert til kr 550.000**

Teknisk kjøling Gimlemoen (se opsjonstilbud fra Statsbygg under):
Vi viser til telefonsamtale angående backupløsning for kjølevann til datarom (D4).
Statsbygg skal som kjent installere nye kjølemaskiner for comfortkjøling til årets kjølesesong og i den forbindelse har vi nå etter avtale prosjektert ferdig og innhentet opsjonspris for en backupløsning.
Prosjektert løsning vil gi kjølevann til datarom ved et evt. havari på deres maskin i kjølesentralen.
Teknisk, går dette ut på at kjølekurser mellom våre nye maskiner og deres maskin for teknisk kjøling, sammenkobles fysisk via en veksler.
Totalt for alle fag, vil dette utgjøre en tilleggskostnad på ca. kr.317.000 inkl mva.
Nå som pris er mottatt, så ønsker vi å kontrahere så tidlig som mulig og ber derfor om rask tilbakemelding på om dette er ønskelig.

Statsbygg har nå sluttført sine arbeider med nytt kjøleanlegg, og opsjonstilbud kan bli noe dyrere pga ekstra riggkostnader med ny oppstart. Vi har back up løsning for IT rom, men ingen back up for kjølerommene til SiA kantine. Ved et evt havari/feil på våre kjølemaskiner, så blir alle kjølerommene satt ut av drift. Det må da om mulig etableres provisoriske løsninger med kjølecontainere, men det vil gi store utfordringer med opprettholdelse av den daglige driften i student kantina og øvrige leveringer fra SiA kantine. SiA bekrefter at driften må legges om og reduseres i omfang.

Ombygging til eHelselab (C3 052) Campus Grimstad:
Deling av rom, EL/IT, innregulering av varme/lysstyring mm. Arbeidene er utført for kr 157.000

Ombygging Gimlemoen 17;
UiA har gitt EVA-senteret et leietilbud på deler av bygg-17 mot syd i 1. og 2.etg. Hvis de takker nei til dette, så ønsker vi å gjøre div endringer av arealene for å optimalisere disse til en bedre utnyttelse for vår egen virksomhet. Kan bli en høst jobb i størrelsesorden kr 80-100.000.

Bluebox lager;
Det er avsatt midler til et mindre lager, men løsningen bearbeides nå for evt. å dekke opp andre behov i bygningen.

Spicheren:
Det pågår planlegging/prosjekteringa av senere ombygging for etablering av nytt toppidrettssenter. Trolig vil ikke dette realiseres og igangsettes inneværende budsjett år.

Økte renholdsarealer:
Nye kontor arealer i 25-I og C5 samt overtakelse av arealer som BI til nå har leid i Kunnskapsparken medfører økt renholdsressurser. Justeres ikke for inneværende år, men legges inn i budsjett for 2016.

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02907**
Saksbeh.: **Elin Gauslaa**
Dato: **15.06.2015**

Offl §13 jfr Fvl §13.1

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
47/15	Universitetsstyret	25.06.2015

Utlysning av to åremålsstillinger som viserektorer

Forslag til vedtak:
Styret vedtar utlysingstekst for to åremålstillinger for viserektor som foreslått i saksframlegget. Styret utpeker en representant fra Personal- og organisasjonsavdelingen, en hovedtillitsvalgt og ytterligere en tredjeperson for å delta i tilsettingsprosessen sammen med påtroppende rektor.

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder

Styret behandlet styringsordning for neste styringsperiode i S-sakene 99- og 119/14. Ordningen med to viserektorer med fordeling på utdanning og forskning ble videreført, og disse to sammen med dekaner tilsettes av styret. Det er ulik tilsettingsprosess for viserektorer og dekaner. For viserektorer er det en forenklet utvelgelsesprosess ved at påtroppende rektor er gitt innstillingsansvar. I 2011 deltok påtroppende rektor, hovedtillitsvalgt og en fra personalavdelingen i intervjuer/referansesjekk før innstillingen ble utarbeidet og fremmet for styret. Jeg vil anta tilsvarende prosess er aktuell i år. Noen vitenskapelig komite er ikke aktuelt, dette er lederstillinger. Det er to adskilte viserektorstillinger, med en føring at i rektoratet skal begge kjønn være representert. Det innebærer at minst en må være kvinne, eller begge. Utlysning og tilsetting bør derfor foregå parallelt, slik at denne føringen sikres oppfylt. Styret ansetter dog i to adskilte stillinger.
Utlysningsteksten legger til grunn at begge viserektorer bør ha høyeste formalkompetanse, dvs. professor/dosent kompetanse (som er likestilte), dog må viserektor for forskning ha dr. grad.

Fagforeningene har fremmet et ønske om å få en bisitter i tilsettingsprosessen i tillegg til sin ordinære representant. De begrunner dette med henvendelser, som er opptatt av at tilsettingsprosessen blir gjort ryddig ut fra statens regelverk. Det har sin bakgrunn at påtroppende rektor har signalisert navngitte personer han ønsker i de to stillingene. Universitetsdirektøren har orientert påtroppende rektor om ansettelsesprosedyren, slik at han er innforstått med at det er styret som har tilsettingsmyndigheten. Hvorvidt det er behov for en fjerde person i tilsettingsprosessen må styret vurdere. I tilfellet styret ønsker vil universitetsdirektøren peke på at en vitenskapelig tilsatt med solid erfaring fra Tilsettingsutvalget kan være et alternativ til ytterligere en tillitsvalgt

Vedlegg:

Utlysningstekst viserektorer

VISEREKTORER (ÅREMÅLSSTILLINGER) VED UNIVERSITET I AGDER

Ref. xx/15
Ved Universitetet i Agder er det ledig to åremålstillinger som viserektor for perioden 01.01.2016-31.07.2019.

Viserektorene utgjør, sammen med rektor, universitetets rektorat. Viserektorene har ansvar og oppgaver på vegne av rektor. Rektoratet skal samarbeide nært med dekanene Viserektorene er ikke medlem av universitetsstyret, men har i aktuelle enkeltsaker møte- og talerett. Det søkes etter personer som har:

- erfaring fra utdannings- og forskningsledelse
- professor/dosentkompetanse (evnt kan styret ved tilsetting godkjenne førstestillingskompetanse gitt en særskilt begrunnelse, dog må viserektor forskning ha dr.grad).
- undervisningserfaring på universitets-/høgskolenivå
- gode kommunikasjons- og samarbeidsevner
- eksternt kontaktnett og internasjonal erfaring
- erfaring med samarbeid med næringsliv og/eller offentlig forvaltning

Om stillingene:
De to stillingene er ulike av innhold, en stilling for utdanning og læringskvalitet og en for forskning, formidling og nyskapning. Stillingenes ansvarsområder er beskrevet i mandater fastsatt av universitetsstyret;
http://www.uia.no/no/portaler/om_universitetet/organisasjonen/mandater

Viserektor for utdanning og læringskvalitet
UiA har som mål å ha utdannings- og studiemiljøer som er blant landets beste. Påtroppende rektor ønsker her forsterket innsats. Viserektoren skal være pådriver for utvikling av utdanning og læringskvalitet og er leder for Studieutvalget.

Viserektor for forskning, formidling og nyskapning.
UiA skal ha aktive forskningsmiljøer på alle fagområder ved universitetet, og skal på noen utvalgte områder oppnå status som nasjonalt ledende. Universitetet har et særlig ansvar for å utvikle forskerutdanning og gode forskningsmiljøer innenfor profesjonsområdene institusjonen utdanner til. Viserektoren skal være pådriver for utvikling av FoU og nyskapning, og er leder for universitetets forskningsutvalg Økt ekstern finansiert forskning fra NFR og EU er en særlig satsing.

Søkere må beherske norsk, svensk eller dansk, skriftlig og muntlig. Det kreves også gode engelskkunnskaper.

Stillingene vil bli plassert i Statens lønnsregulativ i kode avhengig av kompetanse. Fra lønnen går det lovfestet innskudd til Statens Pensjonskasse.

Den som tilsettes har rettigheter og plikter etter de bestemmelser som til enhver tid gjelder for stillingen, og må påregne endringer i organisering og oppgaver.

Den statlige arbeidsstyrken skal i størst mulig grad avspeile mangfoldet i befolkningen, og det er et personalpolitisk mål for Universitetet i Agder å oppnå en balansert sammensetning. Vi oppfordrer derfor alle kvalifiserte personer til å søke uavhengig av kulturell bakgrunn, kjønn, alder eller funksjonsevne. Ut fra at påtroppende rektor er mann, må minst en av viserektorene være kvinne. Personer med innvandrerbakgrunn oppfordres til å søke stillingen.

I henhold til offentlighetsloven § 25, 2.ledd kan søker be om ikke å bli oppført på den offentlige søkerlista. Universitetet kan likevel beslutte at navnet på kandidaten skal offentliggjøres. Søker vil bli varselet i forkant av eventuell offentliggjøring

Tilsetting foretas av styret for Universitetet i Agder etter innstilling fra påtroppende rektor.

Vi ønsker fortrinnsvis at selve søknaden og nødvendige opplysninger om utdanning og erfaring sendes elektronisk, benytt linken "Send søknad".

Det må fremgå av søknaden hvilken stilling søknaden gjelder.

Søknadsfrist: 17. august 2015

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til rektor Torunn Lauvdal tlf 38 14 23 00/45861200, e-post torunn.lauvdal@uia.no, eller påtroppende rektor Frank Reichert tlf 37233006/91730561, e-post frank.reichert@uia.no

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02808**
Saksbeh.: **Trygve Greibesland**
Dato: **12.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Forslag til utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

Forslag til vedtak:
Skriv inn forslag til vedtak
1. *Styret godkjenner vedlagte utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap for perioden 01.01.2016-31.07.2019*
2. *Styret oppnevner et innstillingsutvalg med følgende sammensetning:*
   1.Påtroppende rektor, leder
   2.Fakultetsdirektør
   3.Vitenskaplig tilsatt ved fakultetet utpekt av fakultetsstyret
   4.Tillitsvalgt utpekt av fagforeningene
   5. Student utpekt av STA
   6.Personal- og organisasjonsdirektøren

   Personal- og organisasjonsavdelingen er sekretær for innstillingsutvalget

   Stillingen som dekan ved fakultetet er ledig fra 01-01-201 med forventet funksjonsperiode fram til 01.08.2019. Universitetsstyret er tilsettingsorgan og godkjenner i denne saken utlysningsteksten og utpeker innstillingsutvalget. Utlysningsteksten er basert på en felles mal for stillingstypen og innspill fra fakultetet.

   Det er foreslått en søknadsfrist til 14. september med forventet tilsetting i styrets oktobermøte. Innstillingsutvalgets sammensetning er i samsvar med tidligere praksis.

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder
Stillingen som dekan ved fakultetet er ledig fra 01-01-2016 med forventet funksjonsperiode fram til 01.08.2019. Universitetsstyret er tilsettingsorgan og godkjenner i denne saken utlysningsteksten og utpeker innstillingsutvalget. Utlysningsteksten er basert på en felles mal for stillingstypen og innspill fra fakultetet.

Det er foreslått en søknadsfrist til 14. september med forventet tilsetting i styrets oktobermøte. Innstillingsutvalgets sammensetning er i samsvar med tidligere praksis.

Fakultetsstyret ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap fattet i møte 02.06.15 følgende vedtak:

Fakultetsstyret ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap anbefaler at vedlagte utlysningstekst for midlertidig 100 % stilling (åremålsstilling) som dekan, godkjennes med følgende endring: Tillegg til punkt om doktorgrad som ved forrige utlysning: styret kan ved tilsetting fravike dette kravet gitt en særskilt begrunnelse.

Forslag til utlysningstekst følger vedlagt.

Vedlegg:
Notat - utlysningstekst dekan.docx;Utlysningstekst dekan - godkjent fak.styret 03.06.15.docx

UNIVERSITETET I AGDER

Fra: Turid Årdal Ervik
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

Til: Trygve Greibesland
Personal- og organisasjonsavdelingen
Kopi til:

Dato: 18.06.2015

Sak nr.:
Arkiv nr.:

Utlysningstekst for midlertidig 100 % stilling (åremål) som dekan ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

NOTAT

Ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap går åremålsperioden for stillingen som dekan ut 31. juli 2015. Dekanen har i likhet med Universitetsstyret fått utvidet sin funksjonsperiode frem til 31. desember 2015.

Forslag til utlysningstekst for dekan med tilsetting fra 01.01.2016 ble behandlet i fakultetsstyremøtet 02.06.2015 med følgende vedtak:

Fakultetsstyret ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap anbefaler at vedlagte utlysningstekst for midlertidig 100 % stilling (åremålsstilling) som dekan, godkjennes med følgende endring: Tillegg til punkt om doktorgrad som ved forrige utlysning: styret kan ved tilsetting fravike dette kravet gitt en særskilt begrunnelse.

Vedlagt følger vedtatt forslag til utlysningstekst.

Med hilsen

Veslemøy Rabe
Fakultetsdirektør

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

DEKAN (ÅREMÅLSSTILLING) VED FAKULTET FOR HELSE- OG IDRETTSVITENSKAP

Ref. nr.X/15

Ved Universitetet i Agder, Fakultet for helse- og idrettsvitenskap, er det ledig stilling som dekan (åremålsstilling) for en periode på 4 år fra 01.01.16. Arbeidssted Grimstad eller Kristiansand kan avtales, men det må påregnes arbeidsdager ved begge studiestedene.

Fakultetet har ca. 140 personer i faste vitenskapelige og administrative stillinger, i tillegg til medarbeidere i tidsbegrensede tilsettingsforhold. Fakultetet har tre institutter:

- Institutt for helse- og sykepleievitenskap
- Institutt for psykososial helse
- Institutt for folkehelse, idrett og ernæring

I tillegg til instituttene har fakultet to forskningssenter:

- Senter for eHelse og omsorgsteknologi
- Senter for Omsorgsforskning Sør

Mer informasjon om fakultetet finner du her.

Fakultetet har for tiden 9 definerte forskningsgrupper som forsker på ulik tematikk. Søkere kan lese mer om forskningsgruppene her.

Fakultetet har en tradisjonell organisering med dekanen som leder av fakultetsstyret og med ansvar for den faglige virksomheten. Dekanens nærmeste samarbeidspartner er fakultetsdirektøren som har det administrative ansvaret ved fakultetet. Dekanen leder fakultetets ledergruppe som består av fakultetsdirektør og instituttledere. Dekanen har rektor som nærmeste overordnede og inngår i universitetets ledergruppe og møter fast med dekanene fra andre fakulteter, rektoratet og universitetsdirektøren.

Det søkes etter personer som har:

- ledererfaring fra kunnskapsorganisasjoner
- doktorgrad innenfor et relevant fagområde for fakultetet (styret kan ved tilsetting fravike dette kravet gitt en særskilt begrunnelse)
- undervisningserfaring på universitet-/høgskolenivå
- gode kommunikasjons- og samarbeidsevner

Annen relevant arbeidserfaring, herunder erfaring fra samarbeid med næringslivet og / eller offentlig sektor vil også bli vektlagt.

Den statlige arbeidsstyrken skal i størst mulig grad avspeile mangfoldet i befolkningen, og det er et personalpolitisk mål for Universitetet i Agder å oppnå en balansert sammensetning. Vi oppfordrer derfor alle kvalifiserte personer til å søke uavhengig av kulturell bakgrunn, kjønn, alder eller funksjonsevne.

Tilsetting foretas av Styret ved Universitetet i Agder.

Stillingen er plassert i Statens lønnsregulativ lønnsplan 17.500, kode 1474 dekan. Fra lønnen trekkes lovfestet innskudd til Statens Pensjonskasse.

Den som tilsettes må beherske norsk, alternativt et skandinavisk språk. Det kreves gode engelskkunnskaper.

Vi ønsker fortrinnsvis at selve søknaden og nødvendige opplysninger om utdanning og erfaring sendes elektronisk, benytt linken "Send søknad".

Søknadsfrist: X

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til rektor Torunn Lauvdal tlf 38 14 23 00/45861200, e-post torunn.lauvdal@uia.no, universitetsdirektør Tor A. Aagedal tlf 38 14 11 04/91873535, e-post: tor.a.aagedal@uia.no, eller personal- og organisasjonsdirektør Gunn-Marit Eriksen tlf. 38 14 10 55/45410300, e-post gunn-marit.eriksen@uia.no.

I henhold til offentlighetsloven § 25, 2.ledd kan søker be om ikke å bli oppført på den offentlige søkerlista. Universitetet kan likevel beslutte at navnet på kandidaten skal offentliggjøres. Søker vil bli varslet i forkant av eventuell offentliggjøring.

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02819**
Saksbeh.: **Ingunn Nordlie**
Dato: **05.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Forslag til utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Fakultet for humaniora og pedagogikk

Forslag til vedtak:
Styret godkjenner vedlagte utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Fakultet for humaniora og pedagogikk for perioden 01.01.2016 - 31.07.2019
2. Styret oppnevner et innstillingsutvalg med følgende sammensetning:
1.Påtroppende rektor, leder
2.Fakultetsdirektør
3.Vitenskaplig tilsatt ved fakultetet utpekt av fakultetsstyret
4.Tillitsvalgt utpekt av fagforeningene
5.Student utpekt av STA
6.Personal- og organisasjonsdirektøren

Personal- og organisasjonsavdelingen er sekretær for innstillingsutvalget.

Hva saken gjelder
Stillingen som dekan ved fakultetet er ledig fra 01.01.2016 med forventet funksjonsperiode fram til 01.08.2019. Universitetsstyret er tilsettingsorgan og godkjenner i denne saken utlysningsteksten og utpeker innstillingsutvalget. Utlysningsteksten er basert på en felles mal for stillingstypen og innspill fra fakultetet.

Det er foreslått en søknadsfrist til 14. september med forventet tilsetting i styrets oktobermøte. Innstillingsutvalgets sammensetning er i samsvar med tidligere praksis.

Forslag til utlysningstekst følger vedlagt.

Vedlegg:
Utlysningstekst

ÅREMÅLSSTILLING SOM DEKAN VED FAKULTET FOR HUMANIORA OG PEDAGOGIKK

Ref. 78/15

Ved Universitetet i Agder, Fakultet for humaniora og pedagogikk, er det ledig stilling som dekan (åremålsstilling) for en periode på 4 år fra og med 01.01.16. Arbeidssted er Campus Kristiansand.

Fakultet for humaniora og pedagogikk har ca. 180 vitenskapelig tilsatte fordelt på fire institutter, med åremålstilsatte ledere og i tillegg ca. 20 administrativt tilsatte i fakultetsadministrasjonen. Fakultetet dekker fagområdene pedagogikk, nordisk (språkvitenskap og litteraturvitenskap), kommunikasjon og mediefag, engelsk, fransk, tysk og spansk, oversetting og interkulturell kommunikasjon, religion, filosofi og historie. Fakultetet har doktorgradsutdanning på fagområder: språkvitenskap, litteraturvitenskap, pedagogikk og religion, etikk og samfunn.
Les mer om Fakultetet for humaniora og pedagogikk på våre nettsider:
http://www.uia.no/no/portaler/om_universitetet/humaniora_og_pedagogikk

Fakultetet har en tradisjonell organisering med dekanen som leder av fakultetstyret og med ansvar for den faglige virksomheten. Dekanens nærmeste samarbeidspartner er fakultetsdirektøren som har det administrative ansvaret ved fakultetet. Dekanen leder fakultetets ledergruppe som består av fakultetsdirektør og instituttledere. Dekanen har rektor som nærmeste overordede og inngår i universitetets ledergruppe og møter fast med dekanene fra andre fakulteter, rektoratet og universitetsdirektøren.

For ansatte med fast vitenskapelig professor/førstestilling ved et annet norsk universitet/høgskole, vil det være mulighet til å forhandle om fast vitenskapelig stilling etter endt åremål.

Det søkes etter personer som har:

- ledererfaring fra kunnskapsorganisasjoner
- doktorgrad innenfor et relevant fagområde for fakultetet
- undervisningserfaring på universitets-/høyskolenivå
- gode kommunikasjons- og samarbeidsevner

Annen relevant arbeidserfaring, herunder erfaring fra samarbeid med næringslivet og, eller offentlig sektor vil også bli vektlagt.

Den statlige arbeidsstyrken skal i størst mulig grad avspeile mangfoldet i befolkningen, og det er et personalpolitisk mål for Universitetet i Agder å oppnå en balansert sammensetning. Vi oppfordrer derfor alle kvalifiserte personer til å søke uavhengig av kulturell bakgrunn, kjønn, alder eller funksjonsevne.

Tilsetting foretas av Styret ved Universitetet i Agder.

Stillingen er plassert i Statens lønnsregulativ lønnsplan 17.500, kode 1474 dekan. Fra lønnen trekkes lovfestet innskudd til Statens Pensjonskasse.

Den som tilsettes må beherske norsk, alternativt et skandinavisk språk. Det kreves gode engelskkunnskaper.

Vi ønsker fortrinnsvis at selve søknaden og nødvendige opplysninger om utdanning og erfaring sendes elektronisk, benytt linken "Søk stillingen".

Søknadsfrist: X

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til rektor Torunn Lauvdal tlf: 38 14 23 00/45861 200, e-post: torunn.lauvdal@uia.no, universitetsdirektør Tor A. Aagedal tlf 38 14 11 04/918 73 535, e-post: tor.a.aagedal@uia.no,
eller personal- og organisasjonsdirektør Gunn-Marit Eriksen tlf. 38 14 10 55/454 10 300, e-post: gunn-marit.eriksen@uia.no.

I henhold til offentlighetsloven § 25 annet ledd kan søker be om ikke å bli oppført på den offentlige søkerlista. Universitetet kan likevel beslutte at navnet på kandidaten skal offentliggjøres. Søker vil bli varselet i forkant av eventuell offentliggjøring.

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02544**
Saksbeh.: **Trygve Greibesland**
Dato: **12.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Forslag til utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Handelshøyskolen

Forslag til vedtak:

1. *Styret godkjenner vedlagte utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Handelshøyskolen for perioden 01.01.2016-31.07.2019*
2. *Styret oppnevner et innstillingsutvalg med følgende sammensetning:*
   1.Påtroppende rektor, leder
   2.Fakultetsdirektør
   3.Vitenskaplig tilsatt ved fakultetet utpekt av fakultetsstyret
   4.Tillitsvalgt utpekt av fagforeningene
   5. Student utpekt av STA
   6.Personal- og organisasjonsdirektøren

   Personal- og organisasjonsavdelingen er sekretær for innstillingsutvalget

   Stillingen som dekan ved fakultetet er ledig fra 01-01-201 med forventet funksjonsperiode fram til 01.08.2019. Universitetsstyret er tilsettingsorgan og godkjenner i denne saken utlysningsteksten og utpeker innstillingsutvalget. Utlysningsteksten er basert på en felles mal for stillingstypen og innspill fra fakultetet.

   Det er foreslått en søknadsfrist til 14. september med forventet tilsetting i styrets oktobermøte. Innstillingsutvalgets sammensetning er i samsvar med tidligere praksis.

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder

Stillingen som dekan ved fakultetet er ledig fra 01-01-2016 med forventet funksjonsperiode fram til 01.08.2019. Universitetsstyret er tilsettingsorgan og godkjenner i denne saken utlysningsteksten og utpeker innstillingsutvalget. Utlysningsteksten er basert på en felles mal for stillingstypen og innspill fra fakultetet.

Det er foreslått en søknadsfrist til 14. september med forventet tilsetting i styrets oktobermøte. Innstillingsutvalgets sammensetning er i samsvar med tidligere praksis.

Fakultetsstyret ved Handelshøyskolen fattet i møte 03.06.15 følgende enstemmige vedtak:

Fakultetsstyret ved Handelshøyskolen anbefaler at vedlagte utlysningstekst for midlertidig 100 % stilling (åremålsstilling) som dekan ved Handelshøyskolen godkjennes i sin foreliggende form med de endringer som fremkom på møtet.

Forslag til utlysningstekst følger vedlagt.

Vedlegg:
Oversendelsesbrev styret dekan HH
Utlysningstekst dekan HH

UNIVERSITETET I AGDER

Personal og organisasjonsavdelingen

Dato: 11.06.2015
Deres ref.:
Vår ref.:

Saksbehandler: Inger-Lise Myrvold

E-post: inger.l.myrvold@uia.no

Handelshøyskolen
Fakultetsadministrasjonen
Besøksadresse: Gimlemoen 25A, Kristiansand
Direkte tlf: 38 14 17 65

UTLYSNINGSTEKST DEKAN - HANDELSHØYSKOLEN

Nåværende tilsettingsperiode for dekanen på Handelshøyskolen løper ut 31.12.15. Stillingen må derfor lyses ut på nytt.

Fakultetsstyret ved Handelshøyskolen fattet i møte 03.06.15 følgende enstemmige vedtak (HH-sak 29/15):

> Fakultetsstyret ved Handelshøyskolen anbefaler at vedlagte utlysningstekst for midlertidig 100% stilling (åremålsstilling) som dekan ved Handelshøyskolen godkjennes i sin foreliggende form med de endringer som fremkom på møtet.

Vi ber om at saken behandles på førstkommende møte i Styret for Universitetet i Agder.

Med hilsen

Per Sigurd Sørensen
Fakultetsdirektør

Inger-Lise Myrvold
Seniorrådgiver

DEKAN (ÅREMÅLSSTILLING) VED HANDELSHØYSKOLEN
Ref. nr.X/15

Ved Universitetet i Agder, Handelshøyskolen, er det ledig stilling som dekan (åremålsstilling) for en periode på 4 år fra 01.01.16. Arbeidssted er Campus Kristiansand.

Handelshøyskolen har ca. 56 vitenskapelig ansatte i faste stillinger i tillegg til medarbeidere i tidsbegrensede tilsettingsforhold (stipendiater, post.dok., bistillinger, timelærere etc.) fordelt på følgende fire institutter:

- Institutt for arbeidsliv og innovasjon
- Institutt for rettsvitenskap
- Institutt for strategi og ledelse
- Institutt for økonomi

Tre av instituttene er lokalisert i Kristiansand, det fjerde instituttet, Institutt for arbeidsliv og innovasjon er lokalisert i Grimstad. Fakultetsadministrasjonen ved Handelshøyskolen har 11 ansatte i faste stillinger.

Handelshøyskolen har ca. 1700 studenter fordelt på bachelorstudier innenfor økonomi og administrasjon, markedsføring og ledelse, opplevelsesbasert reiseliv, regnskap og revisjon og rettsvitenskap, og masterstudier i innovasjon og kunnskapsutvikling, regnskap og revisjon og økonomi og administrasjon. I tillegg kommer årsstudium i HR og organisasjonsutvikling.

Fakultetet har en tradisjonell organisering med dekanen som leder av fakultetstyret og med ansvar for den faglige virksomheten. Dekanens nærmeste samarbeidspartner er fakultetsdirektøren som har det administrative ansvaret ved fakultetet. Dekanen leder fakultetets ledergruppe som består av fakultetsdirektør og instituttledere. Dekanen har rektor som nærmeste overordede og inngår i universitetets ledergruppe og møter fast med dekanene fra andre fakulteter, rektoratet og universitetsdirektøren.

Det søkes etter personer som har:

- erfaring fra utdannings- og forskningsledelse
- doktorgrad innenfor et relevant fagområde for fakultetet
- undervisningserfaring på universitet-/høgskolenivå
- gode kommunikasjons- og samarbeidsevner
- eksternt kontaktnett og internasjonal erfaring

Annen relevant arbeidserfaring, herunder erfaring fra samarbeid med næringslivet og / eller offentlig sektor vil også bli vektlagt.

Personlige egenskaper knyttet til samarbeid og evne til å initiere og gjennomføre omstillings- og fornyingsarbeid vil være vesentlig.

Den statlige arbeidsstyrken skal i størst mulig grad avspeile mangfoldet i befolkningen, og det er et personalpolitisk mål for Universitetet i Agder å oppnå en balansert sammensetning. Vi oppfordrer derfor alle kvalifiserte personer til å søke uavhengig av kulturell bakgrunn, kjønn, alder eller funksjonsevne.

Tilsetting foretas av Styret ved Universitetet i Agder.

Stillingen er plassert i Statens lønnsregulativ lønnsplan 17.500, kode 1474 dekan. Fra lønnen trekkes lovfestet innskudd til Statens Pensjonskasse.

Den som tilsettes må beherske norsk, alternativt et skandinavisk språk. Det kreves gode engelskkunnskaper.

Vi ønsker fortrinnsvis at selve søknaden og nødvendige opplysninger om utdanning og erfaring sendes elektronisk, benytt linken **"Send søknad"**.

Søknadsfrist:

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til rektor Torunn Lauvdal tlf 38 14 23 00/45861200, e-post torunn.lauvdal@uia.no, universitetsdirektør Tor A. Aagedal tlf 38 14 11 04/91873535, e-post: tor.a.aagedal@uia.no, eller personal- og organisasjonsdirektør Gunn-Marit Eriksen tlf. 38 14 10 55/45410300, e-post gunn-marit.eriksen@uia.no.

I henhold til offentlighetsloven § 25, 2.ledd kan søker be om ikke å bli oppført på den offentlige søkerlista. Universitetet kan likevel beslutte at navnet på kandidaten skal offentliggjøres. Søker vil bli varselet i forkant av eventuell offentliggjøring.

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02738**
Saksbeh.: **Trygve Greibesland**
Dato: **12.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Forslag til utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Fakultet for samfunnsvitenskap

Forslag til vedtak:
Skriv inn forslag til vedtak
1. *Styret godkjenner vedlagte utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Fakultet for samfunnsvitenskapfor perioden 01.01.2016-31.07.2019*
2. *Styret oppnevner et innstillingsutvalg med følgende sammensetning:*
   1.Påtroppende rektor, leder
   2.Fakultetsdirektør
   3.Vitenskaplig tilsatt ved fakultetet utpekt av fakultetsstyret
   4.Tillitsvalgt utpekt av fagforeningene
   5. Student utpekt av STA
   6.Personal- og organisasjonsdirektøren

   Personal- og organisasjonsavdelingen er sekretær for innstillingsutvalget

   Stillingen som dekan ved fakultetet er ledig fra 01-01-201 med forventet funksjonsperiode fram til 01.08.2019. Universitetsstyret er tilsettingsorgan og godkjenner i denne saken utlysningsteksten og utpeker innstillingsutvalget. Utlysningsteksten er basert på en felles mal for stillingstypen og innspill fra fakultetet.

   Det er foreslått en søknadsfrist til 14. september med forventet tilsetting i styrets oktobermøte. Innstillingsutvalgets sammensetning er i samsvar med tidligere praksis.

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder
Stillingen som dekan ved fakultetet er ledig fra 01-01-2016 med forventet funksjonsperiode fram til 01.08.2019. Universitetsstyret er tilsettingsorgan og godkjenner i denne saken utlysningsteksten og utpeker innstillingsutvalget. Utlysningsteksten er basert på en felles mal for stillingstypen og innspill fra fakultetet.

Det er foreslått en søknadsfrist til 14. september med forventet tilsetting i styrets oktobermøte. Innstillingsutvalgets sammensetning er i samsvar med tidligere praksis.

Fakultetsstyret ved Fakultet for samfunnsvitenskap fattet i møte 11.06.15 følgende enstemmige vedtak:

Fakultetsstyret ved Fakultet for samfunnsvitenskap anbefaler at vedlagte utlysningstekst for midlertidig 100% stilling (åremålsstilling) som dekan ved Fakultet for samfunnsvitenskap godkjennes i sin foreliggende form med de endringer som fremkom i møtet.

Forslag til utlysningstekst følger vedlagt.

Vedlegg:
Oversendelse styret dekan SV
Utlysningstekst dekan SV

UNIVERSITETET I AGDER

Personal- og organisasjonsavdelingen

Dato: 11.06.2015
Deres ref.:
Vår ref.:

Saksbehandler: Inger-Lise Myrvold

E-post: inger.l.myrvold@uia.no

Fakultet for
samfunnsvitenskap
Fakultetsadministrasjonen
Besøksadresse: Gimlemoen 25A, Kristiansand
Direkte tlf: 38 14 17 65

UTLYSNINGSTEKST DEKAN – FAKULTET FOR SAMFUNNSVITENSKAP

Nåværende tilsettingsperiode for dekanen på Fakultet for samfunnsvitenskap løper ut 31.12.15. Stillingen må derfor lyses ut på nytt.

Fakultetsstyret ved Fakultet for samfunnsvitenskap fattet i møte 11.06.15 følgende enstemmige vedtak (SV-sak 34/15):

> Fakultetsstyret ved Fakultet for samfunnsvitenskap anbefaler at vedlagte utlysningstekst for midlertidig 100% stilling (åremålsstilling) som dekan ved Fakultet for samfunnsvitenskap godkjennes i sin foreliggende form med de endringer som fremkom i møtet.

Vi ber om at saken behandles på førstkommende møte i Styret for Universitetet i Agder.

Med hilsen

Per Sigurd Sørensen
Fakultetsdirektør

Inger-Lise Myrvold
Seniorrådgiver

DEKAN (ÅREMÅLSSTILLING) VED FAKULTET FOR SAMFUNNSVITENSKAP
Ref. nr.X/15

Ved Universitetet i Agder, Fakultet for samfunnsvitenskap, er det ledig stilling som dekan (åremålsstilling) for en periode på 4 år fra 01.01.16. Arbeidssted er Campus Kristiansand.

Fakultet for samfunnsvitenskap har ca. 54 vitenskapelig ansatte i faste stillinger i tillegg til medarbeidere i tidsbegrensede tilsettingsforhold (stipendiater, post.dok., bistillinger, timelærere etc.) fordelt på følgende fire institutter:

- Institutt for statsvitenskap og ledelsesfag
- Institutt for informasjonssystemer
- Institutt for sosiologi og sosialt arbeid
- Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging

Fakultetsadministrasjonen ved Fakultet for samfunnsvitenskap har 12 ansatte i faste stillinger.

Fakultet for samfunnsvitenskap har ca. 1450 studenter fordelt på bachelorstudier innenfor It og informasjonssystemer, samfunnsplanlegging og kommunikasjon, sosialt arbeid, sosiologi, statsvitenskap og utviklingsstudier, og masterstudier i informasjonssystemer, sosiologi og sosialt arbeid, global utvikling og samfunnsplanlegging og statsvitenskap og ledelse og doktorgradsutdanning med spesialisering i informasjonssystemer og offentlig administrasjon. Fakultetet gir også undervisning inn i lærerutdanningen ved UiA. I tillegg kommer halvårsstudiet European Integration Summer School.

Fakultetet har en tradisjonell organisering med dekanen som leder av fakultetstyret og med ansvar for den faglige virksomheten. Dekanens nærmeste samarbeidspartner er fakultetsdirektøren som har det administrative ansvaret ved fakultetet. Dekanen leder fakultetets ledergruppe som består av fakultetsdirektør og instituttledere. Dekanen har rektor som nærmeste overordede og inngår i universitetets ledergruppe og møter fast med dekanene fra andre fakulteter, rektoratet og universitetsdirektøren.

Det søkes etter personer som har:

- erfaring fra utdannings- og forskningsledelse
- doktorgrad innenfor et relevant fagområde for fakultetet
- undervisningserfaring på universitet-/høgskolenivå
- gode kommunikasjons- og samarbeidsevner

Annen relevant arbeidserfaring, herunder erfaring fra samarbeid med næringslivet og /eller offentlig sektor vil også bli vektlagt.

Personlige egenskaper knyttet til samarbeid og evne til å initiere og gjennomføre omstillings- og fornyingsarbeid vil være vesentlig.

Den statlige arbeidsstyrken skal i størst mulig grad avspeile mangfoldet i befolkningen, og det er et personalpolitisk mål for Universitetet i Agder å oppnå en balansert sammensetning. Vi oppfordrer derfor alle kvalifiserte personer til å søke uavhengig av kulturell bakgrunn, kjønn, alder eller funksjonsevne.

Tilsetting foretas av Styret ved Universitetet i Agder.

Stillingen er plassert i Statens lønnsregulativ lønnsplan 17.500, kode 1474 dekan. Fra lønnen trekkes lovfestet innskudd til Statens Pensjonskasse.

Arbeidsspråket er norsk. Det kreves at søkerne behersker engelsk.

Vi ønsker fortrinnsvis at selve søknaden og nødvendige opplysninger om utdanning og erfaring sendes elektronisk, benytt linken **"Send søknad"**.

Søknadsfrist:

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til rektor Torunn Lauvdal tlf 38 14 23 00/45861200, e-post torunn.lauvdal@uia.no, universitetsdirektør Tor A. Aagedal tlf 38 14 11 04/91873535, e-post: tor.a.aagedal@uia.no, eller personal- og organisasjonsdirektør Gunn-Marit Eriksen tlf. 38 14 10 55/45410300, e-post gunn-marit.eriksen@uia.no.

I henhold til offentlighetsloven § 25, 2.ledd kan søker be om ikke å bli oppført på den offentlige søkerlista. Universitetet kan likevel beslutte at navnet på kandidaten skal offentliggjøres. Søker vil bli varselet i forkant av eventuell offentliggjøring.

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02943**
Saksbeh.: **Richard Lislevand**
Dato: **17.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Forslag til utlysningstekst for tilsetting i midlertidig 100 % stilling (åremålsstilling) som dekan ved Avdeling for lærerutdanning.

Forslag til vedtak:

1. *Styret godkjenner vedlagte utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Avdeling for lærerutdanning for perioden 01.01.2016-31.07.2019*
2. *Styret oppnevner et innstillingsutvalg med følgende sammensetning:*
    1. *Påtroppende rektor, leder*
    2. *Fakultetsdirektør*
    3. *Vitenskaplig tilsatt ved fakultetet utpekt av fakultetsstyret*
    4. *Tillitsvalgt utpekt av fagforeningene*
    5. *Student utpekt av STA*
    6. *Personal- og organisasjonsdirektøren*

    Personal- og organisasjonsavdelingen er sekretær for innstillingsutvalget

    Stillingen som dekan ved avdelingen er ledig fra 01-01-2016 med forventet funksjonsperiode fram til 01.08.2019. Universitetsstyret er tilsettingsorgan og godkjenner i denne saken utlysningsteksten og utpeker innstillingsutvalget. Utlysningsteksten er basert på en felles mal for stillingstypen og innspill fra avdelingen.

    Det er foreslått en søknadsfrist til 14. september med forventet tilsetting i styrets oktobermøte. Innstillingsutvalgets sammensetning er i samsvar med tidligere praksis.

Tor A Aagedal

Hva saken gjelder

Stillingen som dekan ved fakultetet er ledig fra 01-01-2016 med forventet funksjonsperiode fram til 01.08.2019. Universitetsstyret er tilsettingsorgan og godkjenner i denne saken utlysningsteksten og utpeker innstillingsutvalget. Utlysningsteksten er basert på en felles mal for stillingstypen og innspill fra fakultetet.

Det er foreslått en søknadsfrist til 14. september med forventet tilsetting i styrets oktobermøte. Innstillingsutvalgets sammensetning er i samsvar med tidligere praksis.

Vedlegg:
Forslag til utlysningstekst

DEKAN (ÅREMÅLSTILLING) VED AVDELING FOR LÆRERUTDANNING

Ref.nr. 86/15

Ved Universitetet i Agder, Avdeling for lærerutdanning, er det ledig stilling som dekan (åremål) for en periode på 4 år fra 01.01.16. Arbeidssted er Campus Kristiansand.

Avdeling for lærerutdanning har ansvar for utvikling av helhet i universitetets lærerutdanninger og har sammen med fakultetene ansvar for å sikre yrkesrelevansen. Avdelingen har om lag 20 ansatte. Praksisadministrasjon er lagt til avdelingen, mens fakultetene har ansvar for de enkelte fag som inngår i utdanningene.

Avdeling for lærerutdanning har dekan som øverste leder og en underdirektør. Dekanen er enhetlig leder for avdelingen, har det faglige ansvar og er fast styrerepresentant i styret for lærerutdanningene ved universitetet. Underdirektøren er administrativ leder av avdelingen. Underdirektøren rapporterer til dekanen og fungerer som dennes stedfortreder.

Dekanen har rektor som nærmeste overordnede og inngår i universitetets ledergruppe og møter fast med dekanene fra andre fakulteter, rektoratet og universitetsdirektøren.
Dekan for lærerutdanning vil ha med seg en ledergruppe som i tillegg til underdirektør består av 3 studieledere for grunnskolelærerutdanning, barnehagelærerutdanning, samt utdanninger for trinnene 8-13 (PPU-A, PPU-Y og lektorutdannning)
Det søkes etter personer som har:

- erfaring fra utdannings- og forskningsledelse
- kompetanse på høyt vitenskapelig nivå innenfor et relevant fagområde
- undervisningserfaring på universitet-/høgskolenivå
- gode kommunikasjons- og samarbeidsevner

Annen relevant arbeidserfaring, herunder erfaring fra samarbeid med næringslivet og/eller offentlig sektor vil også bli vektlagt.

Den statlige arbeidsstyrken skal i størst mulig grad avspeile mangfoldet i befolkningen, og det er et personalpolitisk mål for Universitetet i Agder å oppnå en balansert sammensetning. Vi oppfordrer derfor alle kvalifiserte personer til å søke uavhengig av kulturell bakgrunn, kjønn, alder eller funksjonsevne.

Tilsetting foretas av Styret ved Universitetet i Agder.

Stillingen er plassert i Statens lønnsregulativ lønnsplan 17.500, kode 1474 dekan. Fra lønnen trekkes lovfestet innskudd til Statens Pensjonskasse.

Den som tilsettes må beherske norsk, alternativt et skandinavisk språk. Det kreves gode engelskkunnskaper.

Vi ønsker fortrinnsvis at selve søknaden og nødvendige opplysninger om utdanning og erfaring sendes elektronisk, benytt linken **"Søk stilling".**

Søknadsfrist: xx.xx.15

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til rektor Torunn Lauvdal tlf 38 14 23 00/458 61 200, e-post torunn.lauvdal@uia.no, universitetsdirektør Tor A. Aagedal tlf 38 14 11 04/918 73 535, e-post: tor.a.aagedal@uia.no, eller personal- og organisasjonsdirektør Gunn-Marit Eriksen tlf. 38 14 10 55/454 10 300, e-post gunn-marit.eriksen@uia.no.

I henhold til offentlighetsloven § 25, 2.ledd kan søker be om ikke å bli oppført på den offentlige søkerlista. Universitetet kan likevel beslutte at navnet på kandidaten skal offentliggjøres. Søker vil bli varselet i forkant av eventuell offentliggjøring.

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02942**
Saksbeh.: **Richard Lislevand**
Dato: **17.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Forslag til utlysningstekst for tilsetting i midlertidig 100 % stilling (åremålsstilling) som dekan ved Fakultet for teknologi og realfag

Forslag til vedtak:

1. *Styret godkjenner vedlagte utlysningstekst for åremålsstilling som dekan ved Fakultet for teknologi og realfag perioden 01.01.2016-31.07.2019*
2. *Styret oppnevner et innstillingsutvalg med følgende sammensetting:*
   1.Påtroppende rektor, leder
   2.Fakultetsdirektør
   3.Vitenskaplig tilsatt ved fakultetet utpekt av fakultetsstyret
   4.Tillitsvalgt utpekt av fagforeningene
   5. Student utpekt av STA
   6.Personal-og organisasjonsdirektøren

   Personal-og organisasjonsavdelingen er sekretær for innstillingsutvalget

Tor A Aagedal

Hva saken gjelder

Stillingen som dekan ved fakultetet er ledig fra 01-01-201 med forventet funksjonsperiode fram til 01.08.2019. Universitetsstyret er tilsettingsorgan og godkjenner i denne saken utlysningsteksten og utpeker innstillingsutvalget. Utlysningsteksten er basert på en felles mal for stillingstypen og innspill fra fakultetet.

Det er foreslått en søknadsfrist til 14. september med forventet tilsetting i styrets oktobermøte. Innstillingsutvalgets sammensetting er i samsvar med tidligere praksis.

Vedlegg:
Ref 85-15_dekan_tek-real.doc

DEKAN (ÅREMÅLSSTILLING) VED FAKULTET FOR TEKNOLOGI OG REALFAG

Ref. nr. 85/15

Ved Universitetet i Agder, Fakultet for teknologi og realfag, er det ledig stilling som dekan (åremålsstilling) for en periode på 4 år fra 01.01.16. Arbeidssted er Campus Grimstad og Campus Kristiansand.

Fakultet for teknologi og realfag har 4 institutter: Institutt for matematiske fag, Institutt for naturvitenskapelige fag, Institutt for IKT og Institutt for ingeniørvitenskap. Instituttene tilbyr et bredt utvalg av studietilbud, herunder bachelorutdanninger, masterstudier og ph.d. utdanning i IKT, mekatronikk og matematikkdidaktikk.

Fakultetet har ca. 190 vitenskapelig ansatte og ca 55 ansatte i tekniske og administrative stillinger. Fakultetet har et utstrakt nettverk av norske og internasjonale samarbeidende universiteter. Med sine regionale partnere har fakultetet noen av de største forsknings- og utviklingsmiljøer i Norge innen sine fagfelter.

Fakultetet er organisert med dekanen som leder av fakultetstyret og med ansvar for den faglige virksomheten. Dekanens nærmeste samarbeidspartner er fakultetsdirektøren som har det administrative ansvaret ved fakultetet. Dekanen leder fakultetets ledergruppe som består av fakultetsdirektør og instituttledere. Dekanen har rektor som nærmeste overordnede, inngår i universitetets ledergruppe og møter fast med dekanene fra andre fakulteter, rektoratet og universitetsdirektøren.

Det søkes etter personer som har:

- førstestilling innenfor et relevant fagområde for fakultetet
- erfaring fra utdannings-, forsknings- og prosjektledelse, samt virksomhetsutvikling
- erfaring med strategiske prosjekter
- erfaring fra sektoren
- undervisningserfaring på universitets-/høgskolenivå
- gode kommunikasjons- og samarbeidsevner
- eksternt kontaktnett og internasjonal erfaring
- erfaring med samarbeid med næringsliv og/eller offentlig forvaltning

Personlig egnethet vil vektlegges.

Den statlige arbeidsstyrken skal i størst mulig grad avspeile mangfoldet i befolkningen, og det er et personalpolitisk mål for Universitetet i Agder å oppnå en balansert sammensetning. Vi oppfordrer derfor alle kvalifiserte personer til å søke uavhengig av kulturell bakgrunn, kjønn, alder eller funksjonsevne.

Tilsetting foretas av Styret ved Universitetet i Agder.

Stillingen er plassert i Statens lønnsregulativ lønnsplan 17.500, kode 1474 dekan. Fra lønnen trekkes lovfestet innskudd til Statens Pensjonskasse.

Den som tilsettes må beherske norsk, alternativt et skandinavisk språk. Det kreves gode engelskkunnskaper.

Vi ønsker fortrinnsvis at selve søknaden og nødvendige opplysninger om utdanning og erfaring sendes elektronisk, benytt linken "Send søknad".

Søknadsfrist: xx.juli/august 2015.

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til rektor Torunn Lauvdal tlf 38 14 23 00/45861200, e-post torunn.lauvdal@uia.no, universitetsdirektør Tor A. Aagedal tlf 38 14 11 04/91873535, e-post: tor.a.aagedal@uia.no, eller personal- og organisasjonsdirektør Gunn-Marit Eriksen tlf. 38 14 10 55/45410300, e-post gunn-marit.eriksen@uia.no.

I henhold til offentlighetsloven § 25, 2.ledd kan søker be om ikke å bli oppført på den offentlige søkerlista. Universitetet kan likevel beslutte at navnet på kandidaten skal offentliggjøres. Søker vil bli varselet i forkant av eventuell offentliggjøring.

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/00062**
Saksbeh.: **Elin Gauslaa**
Dato: **16.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Referat- og rapportsaker 25.6.15

Forslag til vedtak:
Styret tar referat- og rapportsakene til orientering

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder
Sakene ligger som vedlegg i saken :
http://www.uia.no/om-uia/organisasjon/universitetsstyret

Vedlegg:
Protokoll Universitetets forskningsutvalg 5.5.2015
Protokoll Fakultet og teknologi og realfag, fakultetsstyremøte 13.4.15
Sak på rektorfullmakt Trekk av bachelorprogrammet Kunstfag.pdf

UNIVERSITETET I AGDER

MØTEPROTOKOLL

Universitetets forskningsutvalg

Dato:	05.05.2015 kl. 12:30-15:45
Sted:	Sal 1, Fakultet for kunstfag (Kristiansand)
Arkivsak:	15/00099
Tilstede:	Dag Gjerløw Aasland, viserektor for forskning, leder Stephen Seiler, Fakultet for helse- og idrettsvitenskap Helje K. Sødal (for Ernst Håkon Jahr), Fakultet for humaniora og pedagogikk Leif S. Flak (til kl 13:30) (for Sigbjørn Sødal), Fakultet for samfunnsvitenskap/ Handelshøyskolen Per Kvist, Fakultet for kunstfag Frank Reichert, Fakultet for teknologi og realfag Birte Simonsen, Avdeling for lærerutdanning Ingunn Elisabeth Stray, representant for ph.d.-kandidatene Marit Aamodt Nielsen (fra kl 13:45), viserektor for utdanning Jan Arve Olsen, Kommunikasjonsavdelingen, observatør Jesper Christian Mørch, Universitetsbiblioteket, observatør
Møtende varamedlemmer:	Helje K. Sødal, Fakultet for humaniora og pedagogikk Leif S. Flak, Fakultet for samfunnsvitenskap/Handelshøyskolen
Forfall:	Ernst Håkon Jahr, Fakultet for humaniora og pedagogikk Sigbjørn Sødal, Fakultet for samfunnsvitenskap/ Handelshøyskolen Kristin Wallevik, Agderforskning, observatør
Andre:	Simone Heinz, forskningsdirektør Ellen Frivold, forskningssekretariatet Hilde Inntjore, forskningssekretariatet Erik Höglund, forskningssekretariatet Stine Øyna, forskningssekretariat
Protokollfører:	Wenche Flaten, forskningssekretariatet

SAKSKART			Side
Vedtakssaker			
20/15	15/00122-18	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste	2
21/15	15/00122-19	Protokoll fra møtet 12. mars 2015	3
22/15	15/00122-20	Referatsaker og orienteringer	4
23/15	15/02000-1	UNIS – presentasjon av virksomheten, utviklingstrekk og samarbeidet med UiA	5
24/15	15/00122-22	Tema: Kunstnerisk utviklingsarbeid	6
25/15	15/02030-1	Utdannings- og forskningsmelding 2014 - behandling i Universitetets forskningsutvalg	7
26/15	15/00122-17	Møtedatoer høsten 2015	8
27/15	15/00122-21	Informasjonsutveksling	9

20/15 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	05.05.2015	20/15

Forslag til vedtak:
Innkalling og sakliste ble godkjent.

Møtebehandling
Ingen kommentar.

Votering
Enstemmig

Vedtak
Innkalling og sakliste ble godkjent.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

21/15 Protokoll fra møtet 12. mars 2015

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	05.05.2015	21/15

Forslag til vedtak:
Protokoll fra møtet 12. mars 2015 ble godkjent via e-postrunde etter møtet.

Møtebehandling
Ingen kommentarer.

Votering
Enstemmig

Vedtak
Protokoll fra møtet 12. mars 2015 ble godkjent via e-postrunde etter møtet.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

22/15 Referatsaker og orienteringer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	05.05.2015	22/15

Forslag til vedtak:
Universitetets forskningsutvalg tok sakene til orientering.

Møtebehandling
1. Sensitive data – resultater fra spørreundersøkelse

Votering
Enstemmig

Vedtak
Universitetets forskningsutvalg tok saken til orientering.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

23/15 UNIS – presentasjon av virksomheten, utviklingstrekk og samarbeidet med UiA

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	05.05.2015	23/15

Forslag til vedtak:
Saken følges opp videre i tråd med diskusjonen.

Møtebehandling
Avdelingsleder Ole Jørgen Lønne presenterte UNIS. Etterpå diskuterte utvalget hvordan UNIS kan utvikle seg videre, spesielt med tanke på samarbeid med UiA.
Punkter fra diskusjonen:

- Det kunne være mulig å bruke Svalbard til kursvirksomhet. Kursdeltakere må betale reise og oppholdsutgifter (det finnes hybler til standard pris).
- Å studere er gratis på lik linje med andre norske universiteter. Det er kvoteordning slik at hvert universitet har et visst antall plasser.
- Det finnes en kunsthall på Svalbard og noe omkring kunst burde være mulig å få til. Både naturfenomener samt bygg og rom i arktis kunne være interessante muligheter. Også kombinasjonen av kunst og teknologi, som sensorer og interaktivitet.
- Kurs omkring miljøetiske spørsmål kunne være aktuelt.
- Innenfor helsevitenskap kan det være flere temaer som er aktuelle, f.eks. samfunn og ernæring eller helseutfordringer i forbindelse med at dette er et isolert miljø.
- Andre aktuelle temaer som ble nevnt: Det ekstreme klimaet, bærekraftig samfunn, bruk av teknologi innenfor offentlig sektor, integrert krisehåndtering, havbruk.
- Tradisjonelt har feltarbeid vært en stor del av forskningen på Svalbard, men utviklingen går mot at det blir mer og mer arbeid i avanserte laboratorier.
- Simone Heinz er UiAs kontaktperson overfor UNIS og fakultetene kan sende innspill til henne. Hun sender invitasjon med frist.

Votering
Enstemmig

Vedtak
Saken følges opp i tråd med diskusjonen.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

24/15 Tema: Kunstnerisk utviklingsarbeid

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	05.05.2015	24/15

Forslag til vedtak:
Det fremmes ingen forslag til vedtak.

Møtebehandling
Dekan Per Kvist orienterte om hvorfor kunstnerisk utviklingsarbeid er viktig for Fakultet for kunstfag.
Mariam Kharatyan presenterte sitt stipendiatprosjekt: Interpretation Issues of Aram Khachaturian's piano compositions
Prosjektleder og professor Bjørn Ole Rasch presenterte prosjektet: Music Without Borders: Tradisjonsmusikk fra Setesdalen møter verdensmusikere.
Professor og forskningsrådgiver Søren Kjørup foreleste om perspektiver på kunstnerisk utviklingsarbeid som akademisk praksis.

Fra utvalgets diskusjon:
Kjørup nevnt forskning «om», «for» og «gjennom» kunst. Det ble hevnet at dette også kan gjelde andre områder som f.eks sport og medisin.
Innen kunstfeltet blir det veldig tydelig at forskningsformidling også foregår gjennom andre kanaler enn skrevet tekst, f.eks. gjennom lyd og bilder. Dette kan man bli flinkere til innen andre områder også.
Utvalget uttrykte begeistring for temaet og det å holde møtet i det fysiske fagmiljøet. Utvalget ønsker å ha møter i andre fagmiljøer også. Det vil være aktuelt å ha møtet hos Fakultet for helse- og idrettsvitenskap i september.

Vedtak
Ingen vedtak ble fremmet.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

25/15 Utdannings- og forskningsmelding 2014 - behandling i Universitetets forskningsutvalg

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	05.05.2015	25/15

Forslag til vedtak:

1. *Universitetets forskningsutvalg tar Utdannings- og forskningsmelding 2014 til orientering.*
2. *Viserektor for forskning og viserektor for utdanning får fullmakt til å innarbeide eventuelle endringer.*
3. *Saken går videre til universitetsstyret.*

Møtebehandling

Kommentarer i møtet:

- Kap. 3: Det er 5 underkjente avhandlinger i 2014. Om dette er en nasjonal trend er vanskelig å si fordi tallgrunnlaget ikke finnes på nasjonalt nivå. Dette skal registreres i FS heretter og det vil dermed bli lettere å få statistikk. Det er ikke analysert hva som er årsakene.
- Gjennomstrømning er åpenbart en hovedutfordring. Denne saken diskuteres grundigere i et seinere møte.
- En hovedutfordring kan være at det ikke finnes noen gode insentiver for kandidatene til å bli ferdige. Dette er noe man bør vurdere.
- Det er en utfordring at ph.d.kandidater i noen tilfeller har kontorer langt fra fagmiljøet.
- Hva gjør vi med ph.d.-kandidater som har begynt med doktorgraden for 8-10 år siden?
- Kap. 4: Det er gledelig at publiseringspoengene har økt på nivå 2.
- Under hovedutfordringer bør det tas med at oppfordring/hjelp i skriveprosessen bør være et tiltak når det gjelder søknader for ekstern finansiering. Fakultet for teknologi og realfag har et kurs for ph.d.-kandidater om søknadsskriving, der også kandidater fra andre fakulteter kan delta.
- Kap 5: Det finnes andre kanaler enn AURA som kan være aktuelt å ta med.
- Skillene mellom fakultetene er store når det gjelder samfunnskontakt/formidling og noe av årsaken kan være at det ikke er tydelig hva som blir målt.
- Innovasjon og kommersialisering av forskningsidéer – hva gjør UiA videre med det?
- Kap. 6: Stillingsutlysinger – hvordan få flere på engelsk?
- Andre kommentarer om meldingens innhold kan meldes raskt til forskningssekretariatet.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

1. *Universitetets forskningsutvalg tar Utdannings- og forskningsmelding 2014 til orientering.*
2. *Viserektor for forskning og viserektor for utdanning får fullmakt til å innarbeide eventuelle endringer.*
3. *Saken går videre til universitetsstyret.*

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

26/15 Møtedatoer høsten 2015

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	05.05.2015	26/15

Forslag til vedtak:
Universitetets forskningsutvalg vedtar følgende møtedatoer for høstsemesteret 2015:
torsdag 3. september
torsdag 8. oktober
torsdag 12. november
torsdag 10. desember

Ordinær møtetid er fra kl 0900 til kl 1200.

Møtebehandling
Dekanråd kan eventuelt legges på ettermiddagen disse dagene.

Votering
Enstemmig

Vedtak
Universitetets forskningsutvalg vedtar følgende møtedatoer for høstsemesteret 2015:
torsdag 3. september
torsdag 8. oktober
torsdag 12. november
torsdag 10. desember

Ordinær møtetid er fra kl 0900 til kl 1200

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

27/15 Informasjonsutveksling

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	05.05.2015	27/15

Forslag til vedtak:
Ingen forslag til vedtak fremmes.

Møtebehandling

Heldagsseminar 11. juni
Seminaret blir på Hotel Norge, Kristiansand fra kl 9-17. Det bestemmes seinere om det blir middag etter seminaret.

Vedtak
Ingen vedtak ble fremmet.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

UNIVERSITETET I AGDER

MØTEPROTOKOLL

Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag

Dato: 13.04.2015 kl. 0:00
Sted: Campus Grimstad C5 091
Arkivsak: 15/00313

Tilstede: Frank Reichert, Tor Oskar Sætre, Kåre Mosgren, Inger J. Håland Knutson, Carl Erik Moe, Åse Linn Berntsen, Sone August Kleven Nøkland, Heidi Kristensen

Møtende varamedlemmer:

Forfall: Tom Fidjeland, Camilla Verlo, Siri Anfinsen, Inger Holen

Andre: Magne Aasheim Knudsen

Protokollfører: Heidi Kristensen

SAKSKART			**Side**
Vedtakssaker			
18/15	15/01783-1	Godkjenning av innkalling og saksliste	3
19/15	15/01784-1	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	4
20/15	15/01846-1	Fakultetsrapport 2014 for Fakultet for teknologi og realfag	5
21/15	15/01786-1	Godkjenning av nye emnebeskrivelser	6
22/15	15/01790-1	Flyteknikk, bachelor - forslag om nedleggelse av studium	7
23/15	15/01788-1	Programmering og multimedia, årsstudium - forslag om nedleggelse av studium	8
24/15	15/01853-1	Søknad om etablering av Teknologi og e-læring for lærere, årsstudium	9
25/15	15/01823-1	Utlysninger april 2015	10

26/15	15/01785-1	Eventuelt	11
Orienteringssaker			
3/15	15/01789-1	Orienteringssaker	12

18/15Godkjenning av innkalling og saksliste

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag	13.04.2015	18/15

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret godkjenner innkalling og saksliste.

Møtebehandling

Votering
Enstemmig vedtatt.

Vedtak
Fakultetsstyret godkjenner innkalling og saksliste.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

19/15Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag	13.04.2015	19/15

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret godkjenner protokollen fra møtet 09.03.15.

Møtebehandling

Votering
Enstemmig vedtatt.

Vedtak

Fakultetsstyret godkjenner protokollen fra møtet 09.03.15.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

20/15Fakultetsrapport 2014 for Fakultet for teknologi og realfag

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag	13.04.2015	20/15

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar «Fakultetsrapport 2014 for Fakultet for teknologi og realfag» med de kommentarer som fremkom i møtet.

Møtebehandling

Det ble reist spørsmål om involvering av de ansatte ved utarbeidelsen av denne rapporten, spesielt i del 1. Det er et ønske om at hele instituttet involveres i prosessen.
Bør dokumentet være et sterkere styringsdokument?
For 205: man må starte arbeidet med rapporten tidligere. Virksomhetsplanen bør forankres bedre.
Det ble sagt at rapporten er veldig Grimstad-tung.
Fakultetsstyret mener at ledelsen ved fakultetet må ha et stort fokus på kvinner i 1.stillinger, spesielt innen for ingeniørvitenskap. Man må også ha fokus på at ansatte går på Uniped-kurset.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

Fakultetsstyret vedtar «Fakultetsrapport 2014 for Fakultet for teknologi og realfag» med de kommentarer som fremkom i møtet.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

21/15Godkjenning av nye emnebeskrivelser

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag	13.04.2015	21/15

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret godkjenner vedlagte forslag til nye emnebeskrivelser.

Møtebehandling

Votering
Enstemmig vedtatt.

Vedtak

Fakultetsstyret godkjenner vedlagte forslag til nye emnebeskrivelser.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

22/15Flyteknikk, bachelor - forslag om nedleggelse av studium

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag	13.04.2015	22/15

Forslag til vedtak:

1. *Fakultetsstyret foreslår at styret ved Universitetet i Agder legger ned bachelorprogrammet i flyteknikk fra og med opptaket høsten 2016.*
2. *Frist for utstedelse av vitnemål for bachelorprogrammet i flyteknikk settes til 31.08.2019.*
3. *I hht Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Agder § 9 skal studier med omfang på 30 sp eller mer legges ned ved vedtak av universitetsstyret selv. Forslag om nedlegging av studiet oversendes universitetsstyret for endelig godkjenning.*

Møtebehandling

Dekanen kom med forslag om et ekstra punkt 4 i forslag til vedtak.
Fakultetsstyret ber institutt for ingeniørvitenskap å utrede om emner innenfor flyteknikk kan videreføres som valgfag innenfor retningen mekatronikk.

Votering

Forslag til vedtak med nytt punkt 4 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. *Fakultetsstyret foreslår at styret ved Universitetet i Agder legger ned bachelorprogrammet i flyteknikk fra og med opptaket høsten 2016.*
2. *Frist for utstedelse av vitnemål for bachelorprogrammet i flyteknikk settes til 31.08.2019.*
3. *I hht Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Agder § 9 skal studier med omfang på 30 sp eller mer legges ned ved vedtak av universitetsstyret selv. Forslag om nedlegging av studiet oversendes universitetsstyret for endelig godkjenning.*
4. *Fakultetsstyret ber institutt for ingeniørvitenskap å utrede om emner innenfor flyteknikk kan videreføres som valgfag innenfor retningen mekatronikk.*

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

23/15Programmering og multimedia, årsstudium - forslag om nedleggelse av studium

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag	13.04.2015	23/15

Forslag til vedtak:

1. *Fakultetsstyret foreslår at styret ved Universitetet i Agder legger ned årsstudiet i programmering og multimedia fra og med opptaket høsten 2016.*
2. *I hht Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Agder § 9 skal studier med omfang på 30 sp eller mer legges ned ved vedtak av universitetsstyret selv. Forslag om nedlegging av studiet oversendes universitetsstyret for endelig godkjenning.*

Møtebehandling

Votering
Enstemmig vedtatt.

Vedtak
1. *Fakultetsstyret foreslår at styret ved Universitetet i Agder legger ned årsstudiet i programmering og multimedia fra og med opptaket høsten 2016.*
2. *I hht Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Agder § 9 skal studier med omfang på 30 sp eller mer legges ned ved vedtak av universitetsstyret selv. Forslag om nedlegging av studiet oversendes universitetsstyret for endelig godkjenning.*

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

24/15Søknad om etablering av Teknologi og e-læring for lærere, årsstudium

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag	13.04.2015	24/15

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar å søke Universitetsstyret om etablering av Teknologi og e-læring for lærere, årsstudium med oppstart høsten 2016.

Møtebehandling
Det kom opp forslag om to nye punker i forslag til vedtak:

- *Fakultetsstyret ber om at matematikkmiljøet og PULS involveres i det videre arbeidet.*
- *Fakultetsstyret ber om en oppdatering om søknaden i junimøtet.*

Votering
Forslag til vedtak med de to nye punktene ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. *Fakultetsstyret vedtar å søke Universitetsstyret om etablering av Teknologi og e-læring for lærere, årsstudium med oppstart høsten 2016.*
2. *Fakultetsstyret ber om at matematikkmiljøet og PULS involveres i det videre arbeidet.*
3. *Fakultetsstyret ber om en oppdatering om søknaden i junimøtet.*

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

25/15Utlysninger april 2015

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag	13.04.2015	25/15

Forslag til vedtak:

1. *Det anmodes til styret om opprettelse av fast 50 % stilling som professor innen matematikk for mekatronikk*
2. *Det anmodes til styret om opprettelse av fast 100 % stilling som professor/dosent/førsteam/førstelekt/u.lekt innen konstruksjonsteknikk*

Møtebehandling

Votering
Enstemmig vedtatt.

Vedtak
1. *Det anmodes til styret om opprettelse av fast 50 % stilling som professor innen matematikk for mekatronikk*
2. *Det anmodes til styret om opprettelse av fast 100 % stilling som professor/dosent/førsteam/førstelekt/u.lekt innen konstruksjonsteknikk*

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

26/15Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fakultetsstyret for Fakultet for teknologi og realfag	13.04.2015	26/15

Kåre Mosgren tok opp følgende:
TONO/GRAMO-avtale. Hva har skjedd?
Vi må ha på plass en avtale gjeldende muiskk i produksjon.
UiA bør lage en felles avtale.
Magne/Heidi følger opp dette og rapporterer om status i junimøtet.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Saknr	**Arkivsak**	**Tittel**
3/15	15/01789-1	Orienteringssaker

UNIVERSITETET I AGDER

Dato: 22.05.2015
Deres ref.:
Vår ref.: 15/
Saksbehandler:
Bjørn Jan Monstad
bjorn.j.monstad@uia.no

Besøksadr.: Gimlemoen, Kristiansand
Direkte: 38141012
Faks:

Sak på rektorfullmakt - Trekk av bachelorprogrammet Kunstfag med fordypning i musikk fra samaordna opptak 2015-16

Hva saken gjelder

Fakultetsstyret ved fakultet for kunstfag og universitetsstyret har høsten 2014 vedtatt studieporteføljen for studieåret 2015-16. Bachelorprogrammet Kunstfag med fordypning i musikk var med på denne lista. Fakultetet signaliserte at studiet kunne bli trukket. De siste årene har det vært liten søkning til dette studiet og det er fire primærsøker i årets SO-opptak.

Forslag til vedtak:

Rektor vedtar på styrefullmakt at Bachelorprogrammet Kunstfag med fordypning i musikk trekkes fra opptaket i Samordna opptak for studieåret 2015-16.

Tor A. Aagedal

Vedlegg: Innspill fra fakultet for kunstfag om studieplasser 2015-2016

Vedtak:

Rektor vedtar på styrefullmakt at Bachelorprogrammet Kunstfag med fordypning i musikk trekkes fra opptaket i Samordna opptak for studieåret 2015-16.

Torunn Lauvdal
rektor

Fakultet for kunstfag – planlagte tall for opptak 2015/2016

Se vedlegg 1 for oversikt over studier og måltall for opptak 2015/2016.

Totalt 249 studieplasser.

Nedlegging av studieprogram
Fakultet for kunstfag har ikke vedtatt å legge ned studieprogram for studieåret 2015/16. Med bakgrunn i porteføljegjennomgangen er det foreslått studieprogram nedlagt for fakultetet. Kunstfag har bachelorprogrammet *Kunstfag med fordypning i musikk*, som er trukket to år på rad på grunn av at fagmiljøet ikke har kommet frem til noen løsning på ny studieplan. Den eksisterende studieplanen fungerer ikke godt nok. Det er nå foreslått at studieprogrammet skal legges ned. Fakultetet har ikke fattet vedtak om dette, men har planer om å legge ned programmet for å ta i bruk studiepoengene for å styrke det allerede eksisterende *Utøvende musikk - klassisk studieretning, bachelorprogram*. Det blir derfor neppe opptak til *Kunstfag med fordypning i musikk, bachelorprogram*.

Endringer fra 2014/2015

Fakultet for kunstfag tilbyr tre fordypninger i FLU i Kristiansand og en fordypning i FLU i Grimstad. Disse tilbys for siste gang våren 2015 med til sammen 70 studieplasser. Nye fordypninger i BLU er under bearbeiding, det er enda ikke tatt stilling til om det skal være opptak til disse fordypningene på lik linje som fordypningene i FLU.

Fakultet for kunstfag har ellers ingen endringer.

Studier som gis på engelsk ved fakultetet:

- *Music Management, masterprogram*

- *Utøvende rytmisk, masterprogram*
- *Utøvende klassisk, masterprogram*

UNIVERSITETET I AGDER

MØTEPROTOKOLL

Universitetets forskningsutvalg

Dato:	11.06.2015 kl. 9:00-16:30
Sted:	Hotel Norge, Kristiansand
Arkivsak:	15/00099
Tilstede:	Dag Gjerløw Aasland, viserektor for forskning, leder Stephen Seiler, Fakultet for helse- og idrettsvitenskap Helje K. Sødal, Fakultet for humaniora og pedagogikk Sigbjørn Sødal, Fakultet for samfunnsvitenskap/ Handelshøyskolen (til kl 12.30) Per Kvist, Fakultet for kunstfag Michael Rygaard Hansen, (for Frank Reichert), Fakultet for teknologi og realfag Birte Simonsen, Avdeling for lærerutdanning (til kl 15) Ingunn Elisabeth Stray, representant for ph.d.-kandidatene Marit Aamodt Nielsen, viserektor for utdanning Jan Arve Olsen, Kommunikasjonsavdelingen, observatør Jesper Christian Mørch, Universitetsbiblioteket, observatør Kristin Wallevik, Agderforskning, observatør (til kl 12.30)
Møtende varamedlemmer:	Helje K. Sødal, Fakultet for humaniora og pedagogikk Michael Rygaard Hansen, Fakultet for teknologi og realfag
Forfall:	Ernst Håkon Jahr, Fakultet for humaniora og pedagogikk Frank Reichert, Fakultet for teknologi og realfag
Andre:	Simone Heinz, forskningsdirektør Hilde Inntjore, forskningssekretariatet Ellen Frivold, forskningssekretariatet Øyvind Nystøl, forskningssekretariatet Kari Nordstoga Hansen, forskningssekretariatet Dmytro Yakovenko, Internasjonal avdeling Allan Folkestad, Internasjonal avdeling Arthur N. Olsen, Universitetsbiblioteket Gunn-Marit Eriksen, Personal- og organisasjonsavdelingen Richard Lislevand, Personal- og organisasjonsavdelingen Rakel Christina Granaas, Universitets- og høgskolerådet
Protokollfører:	Wenche Flaten, forskningssekretariatet

SAKSKART			Side
Vedtakssaker			
28/15	15/00122-28	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste	3
29/15	15/00122-29	Protokoll fra møtet 5. mai 2015	4
30/15	15/00122-30	Referatsaker og orienteringer	5
31/15	15/01653-8	Programevaluering Fakultet for humaniora og pedagogikk - Spesialisering i litteraturvitenskap og Språkvitenskap	6
32/15	15/00107-8	Revisjon av utfyllende regler for ph.d.-studiene ved UiA	7
33/15	14/03995-15	Formidlingspoeng ved UiA	8
34/15	15/02758-1	Støtte til publisering i tidsskrifter med åpen tilgang (OA) - støtte til åpen bokpublisering/hybride tidsskrifter	9
35/15	15/00122-31	Informasjonsutveksling	10
36/15	15/00122-32	Tema: Rekruttering	10

28/15 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	11.06.2015	28/15

Forslag til vedtak:
Innkalling og sakliste ble godkjent.

Møtebehandling
Ingen kommentarer

Votering
Enstemmig

Vedtak
Innkalling og sakliste ble godkjent.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

29/15 Protokoll fra møtet 5. mai 2015

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	11.06.2015	29/15

Forslag til vedtak:
Protokoll fra møtet 5. mai 2015 ble godkjent via e-postrunde etter møtet.

Møtebehandling
Ingen kommentarer

Votering
Enstemmig

Vedtak
Protokoll fra møtet 5. mai 2015 ble godkjent via e-postrunde etter møtet.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

30/15 Referatsaker og orienteringer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	11.06.2015	30/15

Forslag til vedtak:
Universitetets forskningsutvalg tok sakene til orientering.

Møtebehandling
1. NFR-søknader til fristen 27. mai 2015
2. Innstegsstillinger

Votering
Enstemmig

Vedtak
Universitetets forskningsutvalg tok sakene til orientering.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

31/15 Programevaluering Fakultet for humaniora og pedagogikk - Spesialisering i litteraturvitenskap og Språkvitenskap

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	11.06.2015	31/15

Forslag til vedtak:

- *Universitetets forskningsutvalg tar programevalueringene av ph.d.-spesialisering i språkvitenskap og ph.d.-spesialisering i litteraturvitenskap til orientering.*
- *Universitetets forskningsutvalg forutsetter at fakultetet v/ programutvalgene lager en plan for oppfølgingstiltak, som legges fram til Universitetets forskningsutvalg til orientering.*

Møtebehandling
Forskningdirektøren endret sitt forslag til vedtak i strekpunkt 2 slik at formuleringen ble «*…fakultetet lager en plan…*».

Universitetets forskningsutvalg vil komme tilbake til saken og diskutere hvordan denne evalueringen kan være nyttig for andre fakulteter/fagmiljøer. Det vil også være interessant å se hvordan fakultetet har valgt å arbeide med oppfølging av den.

Votering
Enstemmig

Vedtak
- *Universitetets forskningsutvalg tar programevalueringene av ph.d.-spesialisering i språkvitenskap og ph.d.-spesialisering i litteraturvitenskap til orientering.*
- *Universitetets forskningsutvalg forutsetter at fakultetet lager en plan for oppfølgingstiltak, som legges fram til Universitetets forskningsutvalg til orientering.*

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

32/15 Revisjon av utfyllende regler for ph.d.-studiene ved UiA

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	11.06.2015	32/15

Forslag til vedtak:
Universitetets forskningsutvalg slutter seg til fremlagte forslag til endringer i utfyllende regler for ph.d.-programmene ved:
- Handelshøyskolen ved UiA
- Fakultet for samfunnsvitenskap
- Fakultet for humaniora og pedagogikk
- Fakultet for kunstfag

Møtebehandling
I møtet ble det kommentert at man ved en seinere anledning kan vurdere om det bør være et felles karakterkrav for institusjonen.

Votering
Enstemmig

Vedtak
Universitetets forskningsutvalg slutter seg til fremlagte forslag til endringer i utfyllende regler for ph.d.-programmene ved:
- Handelshøyskolen ved UiA
- Fakultet for samfunnsvitenskap
- Fakultet for humaniora og pedagogikk
- Fakultet for kunstfag

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

33/15 Formidlingspoeng ved UiA

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	11.06.2015	33/15

Forslag til vedtak:

1. *Universitetets forskningsutvalg ber om at UIA sender en henvendelse til CRIStin der man ber om/ etterlyser bedre kategoriinndeling for nye digitale formidlingsmedier som for eksempel blogger o.l. Det er også ønskelig å be CRIStin iverksette et arbeid for å se om rapporteringssystemet kan ivareta behovet for å trekke ut formidlingsaktiviteter for bruk i insentiv ordninger som vår. Dette siste kan også være et bidrag til å tydeliggjøre formidlingsaktiviteten for alle brukere av CRIStin.*
2. *Kategoriene som inngår i formidlingsmodulen i budsjettfordelingsmodellen ved UiA endres i samsvar med vedlagte forslag.*

Møtebehandling
Det er satt i gang et nasjonalt arbeid for å se på kunstnerisk utviklingsarbeid og UiA vil eventuelt komme tilbake til dette når det foreligger et resultat av arbeidet.

Det ble foreslått at man i vedtaket takket utvalget for godt utført arbeid.

Votering
Enstemmig

Vedtak
1. *Universitetets forskningsutvalg takker utvalget for godt utført arbeid og ber om at UIA sender en henvendelse til CRIStin der man ber om/ etterlyser bedre kategoriinndeling for nye digitale formidlingsmedier som for eksempel blogger o.l. Det er også ønskelig å be CRIStin iverksette et arbeid for å se om rapporteringssystemet kan ivareta behovet for å trekke ut formidlingsaktiviteter for bruk i insentiv ordninger som vår. Dette siste kan også være et bidrag til å tydeliggjøre formidlingsaktiviteten for alle brukere av CRIStin.*
2. *Kategoriene som inngår i formidlingsmodulen i budsjettfordelingsmodellen ved UiA endres i samsvar med vedlagte forslag*

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

34/15 Støtte til publisering i tidsskrifter med åpen tilgang (OA) - støtte til åpen bokpublisering/hybride tidsskrifter

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	11.06.2015	34/15

Forslag til vedtak:
Utformes i møtet.

Møtebehandling

Kommentarer fra utvalget:
- Det ble spurt om man bør skille mellom nivå 1 og nivå 2 og f.eks gi støtte til publiseringer kun på nivå 2 for å stimulere til det. Noen mente derimot at det finnes anerkjente internasjonale tidsskrifter som ikke er nivå 2 og at det dermed blir for snevert å bare gi støtte for nivå 2. Det bør helles brukes en innsiktsbasert utvelgelse heller enn å skille mellom nivåer.
- Det er store forskjeller mellom fagmiljøene for hva som regnes som viktige publiseringer.
- Det var enighet om at det nedsettes et utvalg som kan utarbeide reviderte retningslinjer som tar høyde for både hybride tidsskrifter og monografier. Det bør også vurderes om det skal settes en grense for hvor mange ganger samme person kan få støtte i løpet av et år. Det ble presisert at retningslinjene må være enkle å håndtere.
- Det ble også nevnt at det bør vurderes om ordningen skal administreres av fellesadministrasjonen eller på fakultetene siden det er så store forskjeller fra fagmiljø til fagmiljø.
- Forskningsdirektøren legger fram ny sak for Universitetets forskningsutvalg med forslag til sammensetning og mandat for utvalget.

Votering
Enstemmig

Vedtak
Universitetets forskningsutvalg ber om at forskningsdirektøren forbereder en sak til neste møte med forslag til sammensetning og mandat for et utvalg som skal utarbeide reviderte retningslinjer for støtte til publisering med åpen tilgang (OA).

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

35/15 Informasjonsutveksling

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	11.06.2015	35/15

Forslag til vedtak:
Ingen forslag til vedtak fremmes.

Møtebehandling
Stephen Seiler informerte om at det er svært gledelig at Helsedirektoratet har gitt eHelsemiljøet et oppdrag innen helseintegrasjon av pasienter. Oppdraget vil gi 1,5 mill kr pr år i tre år til Grimstad kommune. Dette vil også ha betydning for forskningen ved UiA.

Dag G. Aasland takket Wenche Flaten for god innsats som utvalgssekretær nå når hun slutter ved UiA fra 20. juni.

Vedtak
Ingen vedtak ble fremmet.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

36/15 Tema: Rekruttering

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Universitetets forskningsutvalg	11.06.2015	36/15

Forslag til vedtak:
Det fremmes ingen forslag til vedtak.

Møtebehandling

Karrierepolitikk i UH-sektoren
Rakel Christina Granaas fra Universitets- og høgskolerådet presenterte inspirasjonsdokumentet om Bedre karrierepolitikk for vitenskapelig personale i UH-sektoren. Presentasjonen vil bli distribuert til utvalget.

Fra diskusjonen:
- Dokumentet er nå gjort endelig og vil bli distribuert til alle institusjoner. Det skal også arrangeres en konferanse i løpet av høsten. Både vitenskapelige og administrative bør være deltakere på konferansen.
- Bør det finnes en mal for karriereplan? Det er ulik praksis for dette. Det kan være et spørsmål på konferansen om sektoren ønsker en felles mal. UHR kan være delaktig i å få til en slik mal, men vil ikke tre den over hodet på institusjonene mot deres vilje.
- Det er skissert at man diskuterer en karriereplan allerede på ansettelsestidspunktet. Selv om det blir gjort er det meningen at denne skal oppdateres og justeres underveis, men man vil ha en linje å gå etter. Det vil også bli en naturlig del av medarbeidersamtaler.
- Det er postivt at ansatte har utenlandsopphold, men det må gå opp i forhold til bl.a. familie. Det er vanskelig å lage noen felles retningslinjer for dette og institusjonene må avtale med hver enkelt hvor mye de kan gi av reisestøtte osv.
- Å få ERC-stipend er et høyt og ambisiøst mål. UiA har hatt to på intervju og man er nødt til å investere mange ressurser uten å nødvendigvis nå opp. Et slikt arbeid vil uansett ikke være bortkastet fordi det gir kunnskap.
- Personal- og organisasjonsavdelingen er med i en nasjonal gruppe som arbeider med rekruttering og internasjonalisering.
- Det ble spurt om UHR har tenkt å gjøre en evaluering av Charter and Code i Norge, men det er ikke tatt noen beslutning om det.
- Hvorfor bruker Norge lengre tid på ansettelser enn andre land? Norge har ofte gode bedømmelseskomiteer i forhold til habilitet, men de bruker ofte lang tid. Det bør arbeides med å finne ut hvor forsinkelsene ligger og for å få ansettelsesprosessen raskere.
- Kallelser kan gi raskere prosesser, men prosessene må være gjennomsiktige.
- Det er en mulig lovendring på gang når det gjelder fireårsregelen for stipendiaten Forslaget går på at forskning i stipendiatperioden ikke regnes som tjenestetid.

Strategiske vurderinger før rekrutteringsprosessen igangsettes
Richard Lislevand fra Personal- og organisasjonsavdelingen presenterte grunnlagsdata for aldersfordelingen ved UiA og forventet avgang. Presentasjonen vil bli distribuert til utvalget.

Kommentarer til Lislevands presentasjon:
- Fakultetene kan ta kontakt med P/O-avdelingen ved behov for tallmateriale.

- Fakultetene bør få rekruttering inn som systematiske planer. Fakultet for humaniora og pedagogikk har gjort mest med dette. Fakultert for kunstfag har begynt på arbeidet, men det har stoppet litt opp.

Presentasjon fra fakultetene
Fakultet for teknologi og realfag: Det finne ikke noen helt fast strategi for hvordan dette håndteres. Det er utfordringer i å få tak i ph.d.-studenter og ansette de raskt nok. Veileder burde ha innflytelse i prosessen. Resultatet blir ofte at utlysinger blir veldig snevert beskrevet for å tilpasse den til én person. Fakultetet mister ofte gode folk fordi det går for lang tid.

Fakultet for kunstfag: Fakultetet prøver å ha en god dialog mellom administrativ ledelse og faglig ledelse for dette feltet. Det er viktig å ha en plan for rekruttering slik at man kan bevege seg fra drift og over til strategisk ledelse. Vi må vite hvorfor vi ansetter hvem og ikke bare løse akutte situasjoner. Forskningsledet drift av fakultetet må være målet. Fakultetet vil ha fokus på å være verdensledende og ansette folk ut fra det.

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap: Fakultetet har god oversikt over hvem som er på vei ut og hvor mange som er over 60 år. De har behov for ulike typer stillinger: Disiplin- og forskningsorienterte karriereansettelser, professor/seniorstillinger, praktiske undervisere, statistikere, lege, teknikere.
Man må sørge for å ansette de som er best for helheten i teamet det forutsetter at man har en god oversikt over teamet på forhånd.
Ved stipendiatansetteler må veileder kunne ha en mening om hvem som skal ha stillingen. Det vil værer avgjørende for et godt samarbeid og et godt resultat, og det er viktig for begge parter.

Fakultet for humaniora og pedagogikk: Fakultetet hadde en bemanningsplan, men den ble desentralisert og det har blitt instituttenes ansvar å lage en bemanningsplan for sitt institutt. Når folk slutter har instituttene muligheter for å tenke nytt. Ved å ha en økonomisk buffer kan man ansette en ekstra person eller gi forskningsfri. En slik buffer gir gode muligheter for å tenke strategisk.

Avdeling for lærerutdanning: UiA har store profesjonsutdanninger som det må tas hensyn til og det bør derfor finnes en strategi for å møte dette. Det er meningen at LU skal ha innflytelse på tilsettinger ved fakultetene. Det er viktig at det er en god balanse mellom ansatte med førstekompetanse og praktikere.

I rekrutteringsprosessen

Fra fakultetene:
Fakultet for teknologi og realfag: Fakultetet mener at ansettelsesprosedyrene ofte skygger for strategien. Det er mange praktiske ting å tenke på for mottak av utlendinger. Det finnes ingen strategi for ektefelle/partner, men fakultetet forsøker å løse det. Fakultetet har godt samarbeid med næringslivet i regionene og mange stipendiater har 20 % stilling i bedrift. De bruker også nærings-ph.d. en del. Post.doc'er får mentor for undervisningsarbeid. Fakultetet anbefaler nærings-ph.d. som en god og lite byråkratisk ordning.

Fakultet for kunstfag: Fakultetet er opptatt av at det skal være godt samarbeid med lærerutdanning og samfunn rundt. De har ikke brukt nærings-ph.d. eller off ph.d., men det bør være muligheter for dette.

En profesjonalisering av prosessen er viktig. Det går an å bruke noe av hodejeger-tankene. Alle utlysinger går gjennom fakultetsstyret og ledergruppen brukes for å diskutere utlysinger.

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap: Fakultetet åpner for å tilsette flere på en gang hvis det er flere aktuelle kandidater. De bruker også kallelser fra partnerinstitusjoner.
Fakultetet ønsker å holde på gode stipendiater ved f.eks å tilby post.doc-stilling.
Innstegsstillinger ses på som positivt. De vurderes også ulike typer for startpakke. Det vil være viktig å ha noe å tilby for å holde på de beste.

Fakultet for humaniora og pedagogikk: Det meste av rekrutteringen foregår innenlands. Fakultetet bruker nettverkene for å finne aktuelle personer, men følger selvfølgelig normal prosess. De ville kunne ivareta det strategiske bedre ved å diskutere alle utlysinger i ledermøtet.
Fakultetet har delte erfaringer ved internasjonale ansettelser både for ordinære vitenskapelige ansatte og stipendiater. De opplever at kulturforskjeller kan gi noen utfordringer. De presiserer imidlertid at de også har veldig positive erfaringer. Det bør være et krav at alle fast vitenskapelige må lære seg norsk/nordisk.
Det er lange ansettelsesprosesser og det er derfor viktig å holde kontakt med søkerne underveis for å informere og for å pleie den personlige kontakten.
De har unntaksvis gitt startpakke i form av noe lavere undervisningsbyrde, eller den nytilsatte har fått begynne noe tidligere enn det var behov for.
Fakultetet har positive erfaringer med cotutelle. UHR arbeider med å lage en veiledning for fellesgrader innen ph.d.

<u>Fra diskusjonen:</u>
- UiA må bli flinkere til å utlyse internasjonalt. Det er for mange utlysinger kun på norsk. Risikoen ved dette er at man kan få mange useriøse søkere som opptar ressurser.
- Det burde kunne gå an å sile ut ikke-relevante søkere med en gang etter noen kriterier slik at det blir færre igjen til kommisjonen.
- En framtidig veileder har kompetanse til å sile ut dårlige kandidater til stipendiatstillinger.
- Et god mottaksapparat er viktig. Man må sørge for at folk føler seg velkommen og at de blir integrert.
- Når det gjelder forvaltning av sakkyndig vurdering har det vært praksis at P/O-avdelingen formidler vurderingen til søkere og til fakultetene. Det har hendt at komiteen ikke har vurdert viktige ting i utlysingsteksten og da må man vite hvordan man skal forholde seg til det? En tydelig opplæring av det interne medlemmet i kommisjonen kan være en måte å unngå feiltolkninger osv.
- Utlysingsteksten er viktig og man bør bruke tid på å finne ut hvem man skal ha og presisere det.
- Hvilken rolle har Tilsettingsutvalget (TU) i forbindelse med utlysingstekster på engelsk? TU forholder seg til det som kommer fra fakultetet, men det skal være begrunnet hvis teksten kun er på norsk.
- TU leser kommisjonens vurdering veldig nøye, men er klar over at de ikke kan overprøve denne.
- Intervju/sjekk av referanser gjøres av fakultetet (egnethet).
- Det bør vurderes å ha en styresak med punkter for rekrutteringspolitiske retningslinjer.
- Punkter fra dette seminaret tas med i arbeidet med Plan 2016.
- P/O-avdelingen vil ta et overordna koordinerende ansvar for mottak av utenlandske medarbeidere og fastsette hvordan enhetene skal ha ansvar for dette.

- Manglende muligheter for familiemedlemmer fører ofte at søkeren trekker seg. Andre institusjoner har med hell brukt noen ressurser på f.eks. coaching av partneren til den nyansatte.
- Språkopplæring vil også være en viktig del av mottaksarbeidet.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Dette dokumentet er unntatt offentlighet.

Tittel: Tilsetting i midlertidig 20 % stilling som professor II (kallelse) ved Fakultet for samfunnsvitenskap
Tilgangskode: Unntatt offentlighet
Paragraf: Offl § 25

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/02751**
Saksbeh.: **Trygve Greibesland**
Dato: **12.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Tilsetting i midlertidig 20 % stilling som professor II (kallelse) ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

Forslag til vedtak:
Karin Nordin tilsettes i midlertidig 20 % stilling som professor II (kallelse) ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap for en periode på tre år.

Tor A. Aagedal

Hva saken gjelder
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap ønsker å kalle professor Karin Nordin, ansatt ved Universitetet i Uppsala, til 20 % stilling som professor II ved Institutt for folkehelse, idrett og ernæring for en periode på tre år.

Tilsetting (kallelse) er hjemlet i forskrift til tjenestemannsloven § 2 nr. 5:
Når særlige grunner taler for det, kan styret i institusjoner som omfattes av lov om universiteter og høgskoler foreta tilsetting i undervisnings- og forskerstillinger uten forutgående kunngjøring. Slik tilsetting kan ikke foretas hvis mer enn ett medlem av styret motsetter seg dette.

Det vises til vedlagte saksdokumenter når det gjelder begrunnelse for kallelsen, og sakens bakgrunn.

Vedlegg:
Notat fra dekan Stephen Seiler
CV og publikasjonsliste fra Karin Nordin

UNIVERSITETET I AGDER

Fra: Turid Årdal Ervik
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

Dato: 18.06.2015

Sak nr.:
Arkiv nr.:

Til: Trygve Greibesland
Personal- og organisasjonsavdelingen
Kopi til:

Kallelse til stilling som professor II ved Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

NOTAT

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap ønsker å kalle professor Karin Nordin, ansatt ved Universitetet i Uppsala, til en professor II stilling ved Institutt for folkehelse, idrett og ernæring i 20 % midlertidig stilling for en periode på 3 år.

Nordin er utdannet psykolog og har PhD i Medical Science (Oncology). Hun jobber med livvstil og rehabilitering ved langvarig sykdom ved Universitetet i Uppsala, og er leder av forskningsnettverket Phys-Can (Physical training and Cancer) der også forskere fra vårt fakultet er aktive sammen med forskere fra Sverige, Danmark, Nederland og Storbritannia . I tilknytning til dette forskningsprosjektet har fakultetet lyst ledig en midlertidig stilling som doktorgradsstipendiat, der den som tilsette skal jobbe i aktuelle forskningsnettverket.

Nordin har sittet i flere styrer/komiteer som for eksempel svenske kreftforeningen, og nå svenske vetenskapsrådet. Nordin har hatt en 20 % tilsetting ved Universitetet i Bergen. Hun har bekreftet at hun vil avslutte sitt arbeidsforhold Universitetet i Bergen og gå over i tilsvarende stilling hos oss. Bakgrunnen for en slik overgang er hennes økt forskningsfokus på betydningen av fysisk aktivitet, ernæring, og kognitiv terapi under og etter kreftbehandling.

Fakultetet mener at en ansettelse av Nordin vil styrke forsknings- og undevisningskompetansen i fakultetet og løfte forskningsproduksjon og kompetanse generelt. Hun har et stort internasjonalt nettverk som fakultetet vil kunne dra nytte av.

Med hilsen

Stephen Seiler
Dekan

UNIVERSITETET I AGDER
POSTBOKS 422 4604 KRISTIANSAND
TELEFON 38 14 10 00 FAKS 38 14 10 01
ORG.NR 970 546 200 MVA post@uia.no www.uia.no

Short CV

Karin Nordin,
Karin.nordin@pubcare.uu.se
born 1959-04-27

Higher education degree
1986 Psychologist, Uppsala University

Doctoral degree (PhD)
98-10-02. Medical science (Oncology).
Psychological Responses to Gastro Intestinal Cancer.
Supervisor; Professor Bengt Glimelius

Docent level
2002

Specialist certification
Specialist in Cognitive behaviour therapy, 1988
The National Board of Health and Welfare, Licensed psychologist, 1988

Current employment
Professor in Caring Sciences, Uppsala University (100%.) 090701-ongoing
Professor genetic counselling, University of Bergen, Norway (20%) 080301-ongoing

Previous positions
Scientific positions
Psychologist/research ass. Uppsala University 860901-891231
PhD position, Uppsala University 920817-981231
Researcher, Uppsala University 90101-991231
Post-doc, Swedish Cancer Society 000101-001231
Senior researcher, Uppsala University 010101-040731
Prof II, 20%, Bergen University 021101-080228
Senior researcher, Uppsala University 040801-090630

Positions outside the university
Psychologist, Värnamo hospital, 860616-860817.
Psychologist, Uppsala, 910817-920814.

PhD and post-docs;
Main supervisor,
Jeanette Winterling. Uppsala University. PhD 2007-03-23
Elisabet Wasteson,. Uppsala University. PhD 2007-04-27
Kjerstin Larsson, Uppsala University. PhD 2007-11-30
Afsaneh Roshanai, Uppsala University. PhD 2010-09-02.
Katarina Wollf, University of Bergen, PhD 2010-12-10
Anniken Hamag,, University of Bergen, PhD 2012-03-09
Kristina Star, Uppsala University, PhD 2013-05-16
Åshild Lunde, University of Bergen, Norway, PhD 2014-02-07

Marie Höyer, Uppsala University, PhD 2014-05-07 (assistent supervisor)
Ritva Rissanen, Uppsala University, PhD 2014-09-07

Main supervisor, ongoing
Susanne Börjesson, Uppsala University
Anna Henriksson, Uppsala University

Assistant-supervisor, ongoing
Janice Andersen, University of Bergen
Tove Godskesen, Uppsala University
Birgitta Jacobsson-Larsson, Uppsala University

Post-doc supervising
Cecilia Arving,
Helena Igelström,

Experiences of teaching/pedagogical leadership last years
Director of studies of;

- all courses on advanced level at Dept public health and caring sciences, Uppsala University 2004-2010
- Master's program in public health, Uppsala University 2008-2012

Leader of examination board of master thesis in public health, Uppsala University 2014-
Course leader 2014- for courses in Behavioral Medicine, Scientific methodology advanced level, Theoretical advancement in health care science

Additional information
Member of the research board, Swedish cancer society 2007- ongoing
Co-member of the board of director, Swedish cancer society 2008- ongoing
Member of the Board, Centre for Clinical research, Dalarna 2010 - ongoing
Member of the Board, Department of Public Health and caring Sciences, Uppsala University. 2008 – ongoing
Referee for several International Journals, have been Faculty opponent and member of a large numbers of examination boards.

Projects 2009-2017 as PI. All multi-disciplinary approximately 25 million SEK in total;

- Phys-Can: Efficacy and cost-effectiveness of physical training and behavioral medicine strategies in reducing fatigue, improving well-being and disease outcome in cancer patients– a randomized intervention study with long term follow-up. Nordic Cancer Union, 80 000 € 2013-2015, Swedish Cancer Society, 12.4 million skr 2013-2017, and Swedish Research Council (VR) 9.6 million skr 2014-2018,
- Phys-Can: Efficacy and cost-effectiveness of physical training and behavioral medicine strategies in reducing fatigue, improving well-being and disease outcome in cancer patients– a feasibility study. 370 000 skr. 2012. Faculty of medicine, Uppsala University.
- " How can health care help female breast cancer patients reduce their stress symptoms? A randomized intervention study with stepped-care" Financed by the Sweden Cancer Society 500 000 kr/annual 2009-2012, Sweden ResearchCouncil 460 000kr/annual 2009 – 2011 and regionala forskningsrådet Uppsala– Örebro 300 000 skr 2010

- ”Quality of life, coping and emotional distress in patients with Motor NeuronDiseases (MND) and their relatives” 115 000 skr 2010.
- “How to interpret and understand genetic information – a randomised intervention study”. Financed by the Sweden Cancer Society (total 1.8 million skr) 2009-2012
- ”Prenatal diagnosis and information” 300 000 skr 2010

PUBLICATIONS

-
- Rissanen R, **Nordin K**, Ahlgren J, Arving C (2015). A stepped care stress management intervention on cancer-related traumatic stress symptoms among breast cancer patients – a randomized study in group vs. individual setting. PsychoOncology
- . 2015 Jan 28. doi: 10.1002/pon.3763. [Epub ahead of print]
- Hellerstedt-Börjesson, S., Nordin, K., Fjällskog, M., Holmström, I., Arving, C. (2015). Women With Breast Cancer: Experience of Chemotherapy-Induced Pain: Triangulation of Methods. Cancer Nursing, 38(1):31-39
- Godskesen, T., Hansson, M., Nygren, P., Nordin, K., Kihlbom, U. (2015). Hope for a cure and altruism are the main motives behind participation in phase 3 clinical cancer trials. European European Journal of Cancer Care.(24(1):133-141.
- Jacobsson-Larsson B.,Fröjd, C., **Nordin, K**., Nygren, I. (2014). Relatives' to patients with amyotrophic lateral sclersosis- their experience of care and support. Accepted for publication, Palliative & Supportive Care.
- Lundh MH, Lampic C, **Nordin K**, Ahlgren J, Bergkvist L, Lambe M, Berglund A, Johansson B. (2014) Sickness absence and disability pension following breast cancer - A population-based matched cohort study. Breast. 2014 Oct 8. pii: S0960-9776(14)00172-6. doi: 10.1016/j.breast.2014.09.007. [Epub ahead of print]
- Rissanen, R., Arving, C., Ahlgren, J., **Nordin, K**. (2014) Group vs individual stress management intervention in breast cancer patients for fatigue and emotional reactivity: A randomised intervention study. Acta Oncol. 2014 Sep;53(9):1221-9. doi: 10.3109/0284186X.2014.923935. Epub 2014 Jul 9.
- Godskesen T., Nygren P., **Nordin K.,** Hansson M., Kihlbom U. (2014) Hope for a cure and altruism are the main motives behind participation in phase 3 clinical cancer trials". Eur J Cancer Care (Engl). 2014 Jan 28. doi: 10.1111/ecc.12184. [Epub ahead of print
- Jacobsson-Larsson B., Askmark H., **Nordin, K**., Nygren, I. (2014) Coping strategies among newly diagnosed ALS patients. J Clin Nurs. 2014 Nov;23(21-22):3148-55
- Rissanen, R., Arving, C., Ahlgren J., Cernvall, M., **Nordin, K.** (2013) Cognitive processing in relation to psychological distress in women with breast cancer: a theoretical approach. Psycho Oncology. Feb;23(2):222-8. doi: 10.1002/pon.3392. Epub 2013 Sep 16
- Godskesen T., Nygren P., **Nordin K.,** Hansson M., Kihlbom U. (2013) Phase 1 clinical trials in end-stage cancer: patients understanding of trial premises and motives for participation. Support Care Cancer. June 24. DOI 10.1007/s00520-013-1891-7
- Høyer Lundh, M., Lampic, C.,**Nordin, K**., Ahlgren, J., Bergkvist,L.,Lambe, M., Berglund, A., Johansson, B. (2013) Changes in health-related quality of life by

occupational status among women diagnosed with breast cancer – a population-based cohort study, PsychoOncol 2013 Apr 14. doi: 10.1002/pon.3285. [Epub ahead of print]

- Rissanen, R., Arving, C., Ahlgren J., **Nordin, K.** (2013). Self-rated stress behaviour, fatigue and distress among female breast cancer patients before start of curative treatment: An observational study. *Psychology, Medicine and Health*
- Star, K., **Nordin, K**., Pöder, U., Edwards, J. (2013) Challenges of safe medication practice in paediatric care - A nursing perspective, *Acta Paediatr*. Feb 23. doi: 10.1111/apa.12212. [Epub ahead of print]
- Roshanai, A., Nordin K, Berglund G. (2013) Factors influencing primary care physicians' decision to order prostate-specific antigen (PSA) test for men without prostate cancer. *Acta Oncol*. 2013 Feb 19. [Epub ahead of print]
- Arving C, Thormodsen I, Brekke G, Mella O, Berntsen S, Nordin K.(2013) Early rehabilitation of cancer patients -- a randomized controlled intervention study. *BMC Cancer.* 2013 Jan 7;13(1):9. [Epub ahead of print]
- Høyer, M; **Nordin**, K; Ahlgren, J; Bergkvist, L; Lambe, M; Johansson, B; Lampic, C. (2012) Change in working time in a population-based cohort of patients with breast cancer. *Journal of Clinical Oncology* 2012 ; 30.(23) s. 2853-2860
- **Nordin, K**; Rissanen, R; Ahlgren, J; Burell, G; Fjällskog, M- L; Börjesson, S; Arving, C. (2012) Design of the study: How can health care help female breast cancer patients reduce their stress symptoms? A randomized intervention study with stepped-care. *BMC Cancer* ;12.([167]) s. –
- Roshanai, AH; Lampic, C; Ingvoldstad, C; Askmalm, MS; Bjorvatn, Cathrine; Rosenquist, R; **Nordin, K**. What Information Do Cancer Genetic Counselees Prioritize?. *Journal of Genetic Counseling* 2012 ;Volum 21.(4) s. 510-526
- Hamang A, Eide GE, Rokne B, **Nordin K**, Bjorvatn C, Øyen N.(2012) Predictors of heart-focused anxiety in patients undergoing genetic investigation and counseling of long QT syndrome or hypertrophic cardiomyopathy: a one year follow-up. J Genet Couns. 2012 Feb;21(1):72-84. Epub 2011 Jul 2
- **Nordin K**, Roshanai A, Bjorvatn C, Wollf K, Mikkelsen EM, Bjelland I, Kvale G.(2011) Is genetic counseling a stressful event? Acta Oncol. 2011 Oct;50(7):1089-97. Epub 2011 Aug 24.
- Hayat Roshanai A, Lampic C, Ingvoldstad C, Askmalm MS, Bjorvatn C, Rosenquist R, **Nordin K**. (2011) What Information Do Cancer Genetic Counselees Prioritize? J Genet Couns. 2011 Oct 13. [Epub ahead of print]
- Hamang A, Eide GE, Rokne B, **Nordin K**, Øyen N.(2011) General anxiety, depression, and physical health in relation to symptoms of heart-focused anxiety- a cross sectional study among patients living with the risk of serious arrhythmias and sudden cardiac death. Health Qual Life Outcomes. 2011 Nov 14;9:100.
- Wolff, K,. **Nordin, K**., Brun, W., Berglund, G., and Kvale, G. (2011) Affective and cognitive attitudes, uncertainty avoidance and intention to obtain genetic testing: an application of the Theory of Planned Behavior. Psychol Health. 2011 Feb 21:1-13. [Epub ahead of print]
- Höyer M, Johansson B, **Nordin K**, Bergkvist L, Ahlgren J, Lidin-Lindquist A, Lambe M, Lampic C. (2011) Health-related quality of life among women with breast cancer – a population-based study. Acta Oncol. 50 (7) 1015-26
- Star, K., Norén, G.N., **Nordin, K**., Edwards, I.R. (2011). Suspected adverse drug reactions reported for children worldwide: An exploratory study using VigiBase. Drug Safety, 34(5):415-428.

- Johansson B., Börjesson S., **Nordin, K**., Langius-Eklöf, A. (2010). Editorial comment on ”Disregarding clinical trial-based patient-reported outcomes is unwarranted. Five advances to substantiate the scientific stringency of quality-of-life measurement”. Acta Oncol, 49(2), 163-5.
- Wolff, K., Brun, W, Kvale G., Ehrencrona H, Soller, M, **Nordin K**. (2010) How to handle genetic information: A comparison of attitudes among patients and the general population. Public Health Genomics, 2010 juli 7. [Epub ahead of print]*
- Hayat Roshanai, A., Lampic, C., Rosenquist, R., **Nordin K**. (2010) Disclosing cancer genetic information within families: Perspectives of counselees and their at-risk relatives. Fam Cancer. Jun 25 [Epub ahead of print]
- Hamang, A., Bjorvatn, C., Eide,G., Hanestad,B., **Nordin, K**., Øyen, N. (2010) Health status in patients at risk of inherited arrhythmia and sudden death compared to the general population. BMC Med Genet, 17, 11-27
- Roshanai, A., Rosenquist, R., **Nordin, K.** (2009) Does enhanced information at genetic counselling improve the knowledge, risk perception and negotiation of information to relatives? – a randomised study. Acta Oncol,48(7), 999-1009.
- Widlund-Ferm, K., Gunnarsson, C., **Nordin, K.,** Hansson. M. (2009). Pregnant women are satisfied with the information they receive about prenatal diagnostics, but are they well informed for making informed consent? Acta Obstet Gynecol Scand. 88(10)1128-32.
- Winterling, J., Wasteson, E., Arving, C., Johansson, B.,Glimelius, B., Sjödén, PO. and **Nordin, K**. (2010) Factors affecting spouses´psychological distress and grief resolution after the death of a patient with advanced gastroinstestinal cancer. Support Care Cancer Nov;18(11):1377-84.
- Winterling.J., Sidenvall, B., Glimelius, B., **Nordin, K**. (2009) Expectation for the recovery period after cancer treatment – a qualitativ study. Eur J Cancer Care (Engl), 18(6),585-93.
- Roshanai, A., Rosenqvist, R., **Nordin, K**. (2009) Cancer Genetic Counselees' Self-Reported Psychological Distress, Changes in Life, and Adherence to Recommended Surveillance Programs 3-7 Years Post Counseling. Journal of Genetic Counseling, 18, 185-194.
- Winterling, J., Glimelius, B., **Nordin, K**. (2008) The importance of expectations on the recovery period after cancer treatment. Psycho-Oncology, 17(2)190-198.
- Larsson,K., Lööf, L., Rönnblom, A., **Nordin, K**. (2008) Quality of life for patiants with exacerbation of inflammatory bowel disease and how they cope with disease activity. J Psychosom Res, 68(2), 139.48.
- Strömsvik, N., **Nordin, K.,** Berglund, G., Engebretsen, L., Hansson, MG. and Gjengedal, E. (2007) Living with Multiple Endocrine Neoplasia Type 1: Decent Care - Insufficient Medical and Genetic Information. Journal of Genetic Counselling 16, 105-117.
- Berglund, G., Peterson, L-M., Eriksson, K., Wallenius, I., Roshanai, A., **Nordin, K**., Sjödén, PO, and Häggman, M. (2007) “Between men” – a psychosocial rehabilitation programme for men with prostate cancer. Acta Oncologica, 46, 83-89.
- Wolff, K., Brun, W., Kvale, G., **Nordin, K**. (2007) Confidentiality versus Duty to Inform – An empirical Study on Attitudes towards the Handling of Genetic Information. American Journal of Medical Genetics, 143A, 142-148.
- Wasteson, E., Sjödén, P-O., Glimelius, B. and **Nordin, K**. (2006) Comparison of a questionnaire commonly used for measuring copin with a daily-basis prospective coping measure. Journal of Psychosomatic Research,61, 813-820.

- Winterling, J., Wasteson, E., Sidenvall, B., Sidenvall, E., Glimelius, B., Sjödén, PO. and **Nordin, K**. (2006) Relevance of philosophy of life and optimism for psychological distress among individuals in a stage where death is approaching.Support Care Cancer.14, 310-319
- Berglund, G., Nilsson, S,. **Nordin, K**. (2005) Intention to test for prostate cancer, European Journal of Cancer, 41, 990-997.
- **Nordin, K**., Björk, J., and Berglund, G. (2004) Factors influencing intention to obtain genetic test for a hereditary disease in an affected group and in the general public. Preventive Medicine, 39, 1107-1114.
- Winterling, J., Wasteson, J., Glimelius, B., Sjödén, PO. and **Nordin, K**. (2004) Substantial changes in life - perceptions in patients with newly diagnosed advanced cancer and their spouses. Cancer Nursing, 27, 381-388.
- Berglund, G., Lidén, A., Hansson, M., Sjödén, P-O., Öberg, K. and **Nordin K**. (2003) Quality of life in patients with MEN 1. Familial Cancer, 2, 27-33.
- Lidén, A., Berglund, G., Hansson, MG., Rosenquist, R. and **Nordin, K**. (2003)Genetic counselling for hereditary breast-, ovarian- and colorectal cancer - Risk perception and psychological distress. Acta Oncologica, 42, 726-734..
- Larsson, K ., Sundberg-Hjelm, M., Karlbom, U., **Nordin, K**., Anderberg, U-M. and Lööf, L. (2003) A study of a group-based patient education for high anxiety patients with Crohn´s disease and Ulcerative Colitis. Scandinavian Journal of Gastroenterology. 38, 763-769.
- **Nordin, K**., Påhlman, L., Larsson, K., Sundström-Hjelm, M., and Lööf, L. (2002) Health-related quality of life and psychological distress in a population based sample of Swedish patients with Inflammatory Bowel Disease . Scandinavian Journal of Gastroenterology, 37, 450-457.
- Wasteson, E., **Nordin, K**., Glimelius, B., Hoffman, K. and Sjödén, PO. (2002). Daily assessments of coping in patients with gastrointestinal cancer. Psycho-Oncology. 11, 1-11.
- Peterson, L-M., **Nordin, K**., Glimelius, B., Sjödén, PO., and Berglund, G. (2002) Differential effects of cancer rehabilitation depending upon diagnosis and patients´coping style. PsychoSomatic Medicine, 64, 971-980.
- **Nordin, K**., Lidén, A., Hansson, M., Rosenqvist, R. and Berglund, G. (2002) Copingstyle, psychological distress, risk perception and satisfaction in individuals attending genetic counselling for hereditary cancer. Journal of Medical Genetics. 39, 689-694.
- **Nordin, K**., Berglund, G., Glimelius, B. and Sjödén, PO. (2001). Predicting anxiety and depression among cancer patients - a clinical model. European Journal of Cancer, 37, 376-384.
- **Nordin, K**., Hoffman, K., Glimelius, B., Wasteson, E., and Sjödén, PO. (2001) Discrepancies between attainment and importance of life values and anxiety and depression in gastrointestinal cancer patients and their spouses. Psycho-Oncology, 10, 479-489.
- **Nordin, K**., Steel, J., Hoffman, K., and Glimelius, B. (2001) Alternative methods of interpreting quality of life data in advanced gastrointestinal cancer patients. British Journal of Cancer , 85, 1265-1272.
- **Nordin, K**., Glimelius, B. (1999). Predicting delayed anxiety and depression in patients with gastrointestinal cancer. British Journal of Cancer, 79, 525-529. (*)

- **Nordin, K**., Berglund, G., Terje, I. and Glimelius, B. (1999). The Mental Adjustment to Cancer scale - a psychometric analysis and an exploration of coping. Psycho-Oncology, 3, 250-259.
- **Nordin, K**, Glimelius, B. (1998). Reactions to gastrointestinal cancer - variation in mental adjustment and emotional well-being over time in patients with different prognoses.Psycho-Oncology, 7, 413-423.
- **Nordin, K**., Glimelius, B. (1997). Psychological reactions to the diagnosis in gastro-intestinal cancer patients. Acta Oncologica, 36,803-810.
- **Nordin, K**., Glimelius, B., Påhlman, L. and Sjödén, P-O. (1996) Anxiety, depression and worry in gastrointestinal cancer patients attending medical follow-up control visits. Acta Oncologica,35, 411-416.
- Lampic, C., **Nordin, K**. and Sjödén, P-O. (1995) Agreement between cancer patients and their physicians in the assessment of patient anxiety at follow-up visits. Psycho-Oncology, 4, 301-310.
- Glimelius, B., Birgegård, G., Hoffman, K., Hägnebo, C., Kvale, G. **Nordin, K.,** Nou, E., Persson, C. and Sjödén P-O. (1993). A comprehensive cancer care project to improve the overall situation of patients receiving intensive chemotherapy. J ournal of Psycosocial Oncology, 11(1), 17-40.
- Glimelius, B., Birgegård, G., Hoffman, K., Hägnebo, C., Högman, G., **Nordin, K.**, Nou, E., Persson, C. and Sjödén, P-O .(1992). Improved care of cancer patients with small cell lung cancer (SCLC): Nutritional and quality of life outcome. Acta Oncologica, 31, 823-832.
- Glimelius, B., Birgegård, G., Nou, E., Sjödén, P-O., Dahlberg, L., Hägnebo, C., Moritz, I., **Nordin, K**., Ahlbom, H., Engblom, I., Hursti, M., Hoffman, K., Högman,G., Johansson, B., Persson, C., Oscarsson, M-L., Winberg, A. och Wallenius,I. (1990). Förbättrad omvårdnad av cancerpatienter under cytostatika-behandling. Läkartidningen, 87, 2428-2431.

Peer-reviewed conference contributions

- Nordin, K., Sjödén, P-O., and Wennberg, A. (1987). Applied relaxation in the treatment of chemotherapy induced nausea and vomiting in cancer patients. EABT 17th Annual Meeting, Ultrecht, The Netherlands, 1987.
- Glimelius, B., Birgegård, G., Nou, E., Sjödén, P-O., Dahlberg, L., Hägnebo, C., Moritz, I., Nordin, K., Ahlbom, H., Engblom, I., Hursti, M., Hoffman, K., Högman,G., Johansson, B., Persson, C., Oscarsson, M-L., Winberg, A. och Wallenius,I., för RmC-Omvårdnadsprojekt-UAS (1989). Förbättrat omhändertagande av cancerpatienter under cytostatika behandling-presentation av RmC-Omvårdnadsprojekt-UAS. Omvårdnad Nu, 1989.
- Glimelius, B., Ahlbom, H., Birgegård, G., Dahlberg, L., Engblom, I., Hoffman, K., Hursti, M., Hägnebo, C., Högman, G., Johansson, B,. Moritz, I., Nordin, K., Nou, E., Oscarsson, M-L., Persson, C.,Sjödén, P-O., Wallenius, I. och Winberg, A. för RmC-Omvårdnadsprojekt-UAS (1989). Förbättrad omhändertagande av cancerpatienter under cytostatika behandling. Läkaresällskapets Riksstämma. Hygiea 98(5), 273. 1989.
- Nordin, K., Hägnebo, C., Sjödén, P-O., Nou, E., Glimelius, B., Högman, G., and Hoffman K., for a New Cancer Care Program at Akademiska sjukhuset, Uppsala University, Sweden (1990). Evaluation of a cancer care program for small cell lung

cancer patients (SCLC) undergoing chemotherapy. 2nd Int Symp. Supportive Care in Cancer Patients, St. Gallen, Switzerland, Febr 28 - March 3, 100, 1990.

- Glimelius, B., Ahlbom, H., Birgegård, G., Dahlberg, L., Engblom, I., Hoffman, K., Hursti, M., Hägnebo, C., Högman, G., Johansson, B,. Moritz, I., Nordin, K., Nou, E., Oscarsson, M-L., Persson, C., Sjödén, P-O., Wallenius, I.. och Winberg, A. (1990). Förbättrat omhändertagnde av cancerpatienter - presentation av RmC-Omvårdnadsprojekt-UAS, Abstract UAS, april, 1990.
- Nordin, K., Högman, G., Hoffman, K., Johansson, B., Persson, C., Nou, E., Sjödén, P-O. och Glimelius, B. (1990). Förbättrat omhändertagande av patienter med småcellig lungcancer. Nordisk Cancer Union, Köpenhamn, 3/10-5/10, 65-66, 1990
- Glimelius, B., Hoffman, K., Hägnebo, C., Högman, G., Nordin, K. Nou, E., Persson, C. and Sjödén, P-O. (1990). Improved care of patients with small cell lung cancer (SCLC). 3rd Int. Consensus Conference on Supportive Care in Oncol., Bryssel, 1990
- Nordin, K., Lampic, C,. and Sjödén, P-O. (1993). Doctor - cancer patient agreement in the assessment of patient anxiety. The seventh Annual Meeting of the European Society of Psychosocial Oncology (ESPO). Jerusalem, November 14-15, 1993. (PRIS FÖR BÄSTA POSTER)
- Nordin, K. and Sjödén, P-O. (1993). Anxiety, worry and depression in ambulatory gastrointestinal cancer patients attending medical control visits. The seventh Annual Meeting of the European Society of Psychosocial Oncology (ESPO). Jerusalem 14/11-15/11, 1993.
- Nordin, K and Glimelius, B. Psychological reactions to the diagnosis in gastrointestinal cancer patients. Third world congress of psycho-oncology. New York, October 3-6, 1996.
- Nordin, K and Glimelius, B. Predicting delayed anxiety and depression in patients with gastrointestinal cancer. The 10th Annual Meeting of the European Society of Psychosocial Oncology (ESPO). Stockholm, June 14-17, 1998.
- Nordin, K and Glimelius, B. Coping with Gastrointestinal cancer - relations to emotional well-being and changes over time. The 10th Annual Meeting of the European Society of Psychosocial Oncology (ESPO). Stockholm, June 14-17, 1998.
- Nordin, K., Berglund, G., Glimelius, B. and Sjödén, PO. Predicting anxiety and depression among cancer patients. The European Cancer Conference (ECCO 10). Vienna, September 12-16, 1999.
- Nordin, K., Wasteson, E., Hoffman, K., Glimelius, B. and Sjödén, PO. Discrepancies between attainment and importance of life values and anxiety and depression in gastrointestinal cancer patients and their spouses. The 11th Annual Meeting of the European Society of Psychosocial Oncology (ESPO). Heidelberg, June 13-16, 2001.
- Nordin, K., Berglund, G., Lidén, A. and Hansson, M. Copingstyle, psychological distress, risk perception and satisfaction in individuals attending genetic counselling for hereditary cancer. The 11th Annual Meeting of the European Society of Psychosocial Oncology (ESPO). Heidelberg, June 13-16, 2001.
- Winterling, J., Wasteson, J., Glimelius, B., Sjödén, PO. and Nordin, K. Substantial changes in life - perceptions in patients with newly diagnosed advanced cancer and their spouses. Fifth world congress of psycho-oncology. Banff, Canada . May 2003.
- Nordin, K., Björk, J., and Berglund, G. Factors influencing intention to obtain genetic test for a hereditary disease in an affected group and in the general public. Perceptions and evaluations of gene technology, Linköping, December, 2003.
- Nordin, K. Genetikk og skjebne – vil vi vite?. Norsk Psykologikongress, Oslo, 2004

- Wolff, K., Brun, W., Kvale, G., Nordin, K. Confidentiality versus Duty to Inform – An empirical Study on Attitudes towards the Handling of Genetic Information. The European Society of Human Genetic (ESHG) meeting. Amsterdam, May 2006.
- Strömsvik, N., Nordin, K., Berglund, G., Engebretsen, L., Hansson, M., Gjengedal, E. Living with hereditary Cancer. The European Society of Human Genetic (ESHG) meeting. Amsterdam, May 2006.
- Roshanai, A., Nordin, K., Rosenquist, R. Cancer Genetic Counselees' Self-Reported Psychological Distress, Changes in Life, and Adherence to Recommended Surveillance Programs 3–7 Years Post Counseling. The European Society of Human Genetic (ESHG) meeting. Amsterdam, May 2006.
- Afsaneh Hayat Roshanai & Richard Rosenquist & Claudia Lampic & Karin Nordin. Does enhanced information at cancer genetic counseling improve counselees' knowledge, risk perception, satisfaction and negotiation of information to at-risk relatives? – a randomized study. 9th World Congress of International Psycho-Oncology Society, London, September 07.
- Afsaneh Hayat Roshanai & Richard Rosenquist & Claudia Lampic & Karin Nordin. Disclosing cancer genetic information within families: perspectives of counselees and their at-risk relatives. European Human Genetics Conference 2008, Barcelona, June 08.
- Afsaneh Hayat Roshanai, Claudia Lampic, Richard Rosenquist, Karin Nordin **.** What Information Do Cancer Genetic Counselees Prioritize. IPOS 12th World Congress of Psycho-Oncology, 25-29 May 2010 in Quebec,
- Afsaneh H.Roshanai, Karin Nordina,, Cathrine Bjorvatn, Katharina Wolff c, Ellen M. Mikkelsend, Ingvar Bjelland and Gerd Kvale. Is Genetic Counseling a Stressful Event IPOS 13th World Congress of Psycho-Oncology, 16-20 Oct 2011 in Antalya
- Rissanen R., Arving C., Ahlgren J., Nordin K. How can health care help female breast cancer patients reduce their stress symptoms? A randomized intervention study with stepped-care. Nordic Cancer Rehabilitation Symposium 2010, Copenhagen
- Rissanen R., Arving C., Ahlgren J., Nordin K. Predicting Subjective distress, Anxiety and Depression among breast cancer patients - at baseline and three months post diagnoses. IPOS 12th World Congress of Psycho-Oncology, 25-29 May 2011 in Antalya,
- Andersen, J., Sandberg, S,. Nordin, K, Subjective Health Complaints and Quality of Life in Acute Intermittent Porphyria. ESHG/EMPAG Conference, Nürnberg, Germany, 2012, June 23 – 26
- Andersen J., Sandberg S., Nordin K.: Quality of life and Subjective Health Complaints in Acute Intermittent Porphyria. ISOQOL 20th annual conference, Miami October 7-14, 2013.
- Igelström H, Berntsen S, Hetlelid K. J, Åsenlöf P , Demmelmaier I, Henriksson A, Arving C, Johansson B, Nordin K. (2014) Phys-Can feasibility study: Preparing for Physical training and behavioral medicine strategies. Oral presentation at IPOS, 16th World Congress of Psycho-Oncology, Lisboa, 2014
- Heriksson A, Arving C, Johansson B, Igelström H, Nordin K. (2014) Phys-Can feasibility study: Perceived barriers and facilities to exercise during adjuvant cancer treatment. Oral presentation at IPOS, 16th World Congress of Psycho-Oncology, Lisboa, 2014
- Berntsen S, Igelström H, Hetlelid K, Henriksson A, Nordin K. (2014). Phys-Can feasibility study: Objectively recorded physical activity in cancer patients. Poster presentation at IPOS, 16th World Congress of Psycho-Oncology, Lisboa, 2014

- Hetlelid K, Berntsen S, Igelström H, Nordin K. (2014) Measured peak heart rate versus two common prediction formulas – a comparison in cancer patients. Poster presentation European College of Sports Science (ECSS) 2014
- Nordin K, Johansson B , for the Phys-Can project group (2014). Physical training and Cancer (Phys-Can) – design and description of a multicenter clinical trial within a multidisciplinary consortium. Oral presentation at The European Cancer Rehabilitation & Survivorship Symposium (ECRS), Copenhagen, 2014
- Berntsen S, Igelström H, Hetlelid K, Henriksson A, Nordin K. (2014) Do cancer patients reach common end criteria for reaching maximal oxygen uptake? Poster presentation at The European Cancer Rehabilitation & Survivorship Symposium (ECRS), Copenhagen, 2014
- Igelström H, Berntsen S, Johansson B & Nordin K (2014) It is safe to perform resistance training while having a PICC – results from a feasibility study. Poster presentation at The European Cancer Rehabilitation & Survivorship Symposium (ECRS), Copenhagen, 2014
- Berghammer A, Nordin K, Igelström H. Tampa Scale for Kinesiophobia-fatigue (TSK-F): Translation, Reliability and Validity. Paper presented at: 14th World Congress of the European Association for Palliative Care (EAPC), 2015 May 8-10, Copenhagen, Denmark.

Dette punktet i sakslisten er begrenset.

Dette punktet i sakslisten er begrenset.

Dette punktet i sakslisten er begrenset.

UNIVERSITETET I AGDER

Arkivsak.: **15/00062**
Saksbeh.: **Elin Gauslaa**
Dato: **17.06.2015**

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Universitetsstyret	25.06.2015

Informasjonsutveksling

Det er ikke dokumenter i saken